

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Rana kommune

Arkivsak: 24/349
Møtedato/tid: 31.05.2024 kl. 08:30
Møtested: Møterom Havmannen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Kent Røstad på telefon 481 06 048, eller e-post: kent.rostad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 24.05.2024

Martin Bråteng (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Kent Røstad
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Deloitte AS.

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
23/24	Kontrollutvalgets uttalelse om Mo i Rana Havn KFs årsregnskap og årsberetning for 2023
24/24	Kontrollutvalgets uttalelse om Rana Byggdrift KFs årsregnskap og årsberetning for 2023
25/24	Kontrollutvalgets uttalelse om Rana kommunes årsregnskap og årsberetning for 2023
26/24	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028
27/24	Innspill til kontrollarbeidet
28/24	Oppfølging av kontrollutvalgets saker
29/24	Referatsaker/folkevalgtopplæring
30/24	Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Kontrollutvalgets uttalelse om Mo i Rana Havn KFs årsregnskap og årsberetning for 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

31.05.2024

Saknr

23/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/559 - 19

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om Mo i Rana Havn KFs årsregnskap og årsberetning for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Revisjonsberetning Mo i Rana Havn KF

Årsregnskap 2023 Mo i Rana Havn KF

Årsmelding 2023 Mo i Rana Havn KF

Kontrollutvalgets uttalelse Mo i Rana Havn KF

Saksopplysninger

Mo i Rana Havn KF er et kommunalt foretak, organisert etter kommuneloven. Foretaket er en del av kommunen, men ledes av et eget styre som ikke er administrativt underlagt kommunedirektøren. Styret avlegger årsregnskap og årsberetning for foretaket, jf. kommuneloven § 9-8 fjerde ledd.

Kommunestyret er ansvarlig for å forvalte foretaket sin økonomi, herunder vedta årsregnskap og årsberetning. Årsregnskapet skal vise foretakets inntekter og bruk av midlene det har til rådighet. Årsregnskapet må sees i sammenheng med foretakets årsberetning.

Fristen for å levere årsregnskap og årsberetning er henholdsvis 22.02. og 31.03. Kommunestyret må behandle årsregnskap og årsberetning innen 30.06.

Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomisk oversikt og noteopplysninger. Årsregnskapet skal vise regnskapstall på samme detaljnivå som i årsbudsjettet.

Foretakets årsregnskap

Foretakets årsregnskap er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk, og er avlagt innen fristen.

Noter til regnskapet

Noter er opplysninger som gis som en del av årsregnskapet. Notene skal bidra til å øke forståelsen av regnskapet, og skal ha en klar henvisning til postene i regnskapet som kommenteres. Sekretariatet har ingen kommentarer til disse.

Foretakets årsberetning

Kommunale foretak skal utarbeide en årsberetning for foretakets samlede virksomhet. Årsberetningen er avlagt innen fristen og inneholder opplysninger om regnskapet og redegjørelser som loven krever.

Revisjonsberetning

Foretakets årsregnskap og årsberetning er revidert av Deloitte AS. Revisjonsberetningen er uten merknader.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalget skal uttale seg om årsregnskapet er revidert på betryggende måte, utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk samt kontrollutvalgets eventuelle instruksjer og avtaler med revisor. Uttalelsen skal også omfatte årsberetningen, om den omtaler forhold loven krever.

Kontrollutvalgets uttalelse skal sendes til kommunestyret, med kopi til formannskapet før det gir innstilling om årsregnskap og årsberetning. Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Vurdering

Mo i Rana Havn KFs årsregnskap og årsberetning er revidert av Deloitte As, og levert innen fristen. Oppdragsansvarlig revisor tilfredsstillende de kravene som er stilt i lov og forskrift.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med vedlagt forslag. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Til kommunestyret i Rana kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Mo i Rana Havn KF som viser et netto driftsresultat på kr 1 529 000,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i foretakets årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon] ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styrets og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav**Konklusjon om registrering og dokumentasjon**

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Mo i Rana Havn KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Styrets og daglig leders ansvar for å redegjøre for budsjettavvik

Styret og daglig leder er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at det utarbeides og iverksettes rutiner som sikrer at alle vesentlige budsjettavvik identifiseres og beskrives. Dette gjelder både beløpsmessige rammer og vedtatte premisser for bruken av bevilgningene. I årsberetningen skal styret redegjøre for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene. Vi skal avgi en uttalelse om årsberetningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 302 Forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik i årsberetningen.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 302, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for om det foreligger avvik fra budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om årsakene til avvikene. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i konklusjon om årsregnskapet i revisjonsberetningen. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Trondheim, 17. april 2024
Deloitte AS

Harald Halvorsen
statsautorisert revisor

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren
Styret

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Halvorsen, Harald

Statsautorisert revisor

På vegne av: Deloitte AS

Serienummer; no_bankid:9578-5993-4-2870557

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-04-18 13:38:56 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

**Mo i Rana
Havn KF**

Årsregnskap 2023

MO I RANA HAVN KF

13.03.2024

Innhold

Innledning	4
Bevilgningsoversikt – drift (§ 5-4)	6
Bevilgningsoversikt – investering (§ 5-5)	7
Økonomisk oversikt etter art – drift (§ 5-6)	8
Balanseregnskapet (§ 5-8)	9
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner (§ 5-9)	11
Noteopplysninger	12
Note 1 – Endring i arbeidskapital (§ 5-10 a)	14
Note 2 – Oppstilling av kapitalkontoen (§ 5-10 b)	14
Note 3 - Endring i regnskapsprinsipp, regnskapsestimat og korrigeringer av tidligere års feil (§ 5-10 c)	16
Note 4 – Anleggsmidler (§ 5-11 a)	16
Note 5 – Aksjer og andeler i eie (§ 5-11 b)	16
Note 6 – Utlån (§ 5-11 c)	17
Note 7 – Markedsbaserte finansielle omløpsmidler (§ 5-11 d)	17
Note 8 – Rentesikring (§ 5-11 e)	17
Note 9 – Langsiktig gjeld (§ 5-12 a)	17
Note 10 – Avdrag på lån (§ 5-12 b)	18
Note 11 – Pensjon (§ 5-12 c)	18
Note 12 – Garantiansvar (§ 5-12 d)	20
Note 13 – Avsetning og bruk av bundne fond (§ 5-13 a)	20
Note 14 – Selvkost (§ 5-13 b)	20
Note 15 – Salg av finansielle anleggsmidler (§ 5-13 c)	20
Note 16 – Ytelser til ledende personer (§ 5-13 d)	20
Note 17 – Godtgjørelse til revisor (§ 5-13 e)	20
Note 18 – Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet	20
Hendelser og transaksjoner	21
Driftsinntekter	21
Driftsutgifter	21
Netto finansutgifter	21
Netto finansinntekter	21
Investeringsutgifter	21
Kortsiktige fordringer og tap på fordringer	21
Kortsiktig gjeld	21
Note 19 – Økonomisk utvikling	22

Note 20 – Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen	22
Note 21 – Fordeling av inntekter (§ 6-2 a).....	22
Note 22 – Overføring fra kommunekassen for å dekke merforbruket (§ 6-2 b)	22

Innledning

Mo i Rana Havn KF har utarbeidet regnskapet for 2023 i henhold til bestemmelsene i kommuneloven av 22.06.2018, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019, og god kommunal regnskapsskikk (GKRS), herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS).

Mo i Rana Havn KF rapporterer i henhold til forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner mv. av 18.10.2019, og KOSTRA-veilederen for 2023 (KOMMUNE-STAT-RApportering).

Årsregnskapet inneholder forskriftsbestemte oppstillinger og noter (§ 5-2 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019, heretter omtalt som *budsjett- og regnskapsforskriften*).

De forskriftsbestemte oppstillingene er bevilgningsoversikt drift (§ 5-4), bevilgningsoversikt investering (§ 5-5), økonomisk oversikt etter art (§ 5-6), balanseregnskapet (§ 5-8) og oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner (§ 5-9). Kommunale foretak kan slå sammen uvesentlige poster med andre poster og utelate poster som ikke er aktuelle i oppstillingene (§ 6-1).

Styret avlegger årsregnskapet og avgir årsberetning (kommuneloven § 9-8). Saken kan behandles av kommunestyret senest 30.juni (kommuneloven § 14-3). Vedtaket om årsregnskapet skal angi hvordan et eventuelt merforbruk skal dekkes inn. Merforbruket er det som står igjen etter strykninger av avsetninger til disposisjonsfondet etc. (§4-2 i budsjett og regnskapsforskriften).

Mo i Rana Havn KF inngår i samme juridiske enhet som Rana kommune og skal derfor også inngå i et samlet årsregnskap for kommunen. Et evt. merforbruk skal dekkes inn i driftsregnskapet året etter at det oppstod. Dersom merforbruket ikke er fullt ut dekket inn i regnskapet i året etter at merforbruket oppstod, skal det resterende beløpet overføres fra kommunekassen til foretaket i budsjettet for det andre året etter at merforbruket oppstod jmfør kommuneloven § 14-12, 2. ledd. Et udekket beløp i investeringsregnskapet skal føres opp til dekning på investeringsbudsjettet året etter at det oppstod, etter at så mye som mulig av beløpet er strøket mot avsetninger til ubundet investeringsfond (§ 4-5 i budsjettforskriften).

Kommunale foretak har selv ansvaret for å dekke inn eventuelle udekket finansiering av investeringsregnskapet. Kommuneloven har ikke tilsvarende bestemmelser for overføring av midler til kommunale foretak som det er for merforbruk driftsregnskapet.

Etter ny kommunelov er ikke mindreforbruk i driftsregnskapet lenger aktuelt, da dette skal avsettes direkte til disposisjonsfond, etter strykningsbestemmelsen, jmfør § 4-3 i budsjett- og regnskapsforskriften. På tilsvarende måte er heller ikke udisponert beløp i

investeringsregnskapet aktuelt lengre, da det først skal foretas strykninger og deretter avsettes direkte til ubundet investeringsfond (§ 4-6 i budsjett og regnskapsforskriften)

Driftsregnskapet 2023 ble avsluttet i null, etter avsetning av kr. 1 529 017 direkte til disposisjonsfond.

Investeringsregnskapet for 2023 ble avsluttet etter avsetning til ubundet investeringsfond med kr. 10 437 696.

Brutto og netto driftsresultat er positivt med henholdsvis kr. 2 199 354 og kr. 1 529 017.

Netto driftsresultat har en positiv resultatgrad på ca. 5,68 prosent av driftsinntektene. Til sammenligning var det i 2022 et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 5 900 184 og en resultatgrad på 18,14 prosent.

Tallene i regnskapet er oppgitt i tusen kroner, med mindre annet er opplyst.

Bevilgningsoversikt – drift (§ 5-4)

<i>Bevilgningsoversikt drift</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Rev. Budsjett 2023</i>	<i>Oppr. Budsjett 2023</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Inntekts- og formuesskatt				
Eiendomsskatt				
Andre generelle driftsinntekter	-26 897	-25 029	-31 772	-32 512
Sum generelle driftsinntekter	-26 897	-25 029	-31 772	-32 512
Sum bevilgninger drift, netto	21 695	20 068	31 772	22 830
Avskrivninger	3 540	4 561	4 561	3 965
Sum netto driftsutgifter	24 698	24 629	28 397	26 795
Brutto driftsresultat	-2 198	-399	-3 375	-5 717
Renteinntekter	-661	-15	-15	-163
Utbytter	-92			
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-53			
Renteutgifter	2 565	1 979	2 189	1 495
Avdrag på lån	2 450	2 450	2 450	2 450
Netto finansutgifter	4 209	4 414	4 624	3 782
Motpost avskrivninger	-3 540	-4 561	-4 561	-3 965
Netto driftsresultat	-1 529	-547	-3 312	-5 900
Overføring til investering		15 768		
Avsetninger til bundne driftsfond				
Bruk av bundne driftsfond				
Avsetninger til disposisjonsfond	1 529	547	3 312	5 900
Bruk av disposisjonsfond		-15 221		
Dekning av tidligere års merforbruk				
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	1 529	547	3 312	5 900
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt – investering (§ 5-5)

<i>Bevilgningsoversikt - investering</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Rev. Budsjett 2023</i>	<i>Oppr. Budsjett 2023</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Investeringer i varige driftsmidler	270	6 800	6 800	272
Tilskudd til andres investeringer				
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	53			
Utlån av egne midler				
Avdrag på lån	10 500	10 500		2 450
Sum investeringsutgifter	10 823	17 300	6 800	2 722
Kompensasjon for merverdiavgift				
Tilskudd fra andre				
Salg av varige driftsmidler	-25 926	-25 926		
Salg av finansielle anleggsmidler				
Utdeling fra selskaper				
Mottatte avdrag på utlån av egne midler				
Bruk av lån				
Sum investeringsinntekter	-25 926	-25 926	0	0
Videreutlån				
Bruk av lån til videreutlån				
Avdrag på lån til videreutlån				
Mottatte avdrag på videreutlån				
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
Overføring fra drift			-11 518	-2 722
Avsetninger til bundne investeringsfond				
Bruk av bundne investeringsfond				
Avsetninger til ubundet investeringsfond	10 385	3 908		
Bruk av ubundet investeringsfond				
Dekning av tidligere års udekket beløp	4 718	4 718	4 718	
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	15 102	8 626	-6 800	-2 722
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

Økonomisk oversikt etter art – drift (§ 5-6)

Økonomisk oversikt etter art - drift	Regnskap 2023	Rev. Budsjett 2023	Oppr. Budsjett 2023	Regnskap 2022
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	-2 940	-4 519	-3 719	-2 935
Salgs- og leieinntekter	-23 957	-20 510	-28 053	-29 576
Sum driftsinntekter	-26 897	-25 029	-31 772	-32 511
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	10 024	9 198	11 088	11 288
Sosiale utgifter	2 387	2 565	2 843	2 117
Kjøp av varer og tjenester	8 747	8 306	9 906	9 425
Overføringer og tilskudd til andre	0	0	0	0
Avskrivninger	3 540	4 561	4 561	3 965
Sum driftsutgifter	24 698	24 629	28 398	26 795
Brutto driftsresultat	-2 198	-399	-3 374	-5 716
Finansinntekter og finansutgifter				
Renteinntekter	-806	-15	-15	-164
Renteutgifter	2 565	1 979	2 188	1 495
Avdrag på lån	2 450	2 450	2 450	2 450
Netto finans	4 209	4 414	4 623	3 781
Motpost avskrivninger	-3 540	-4 561	-4 561	-3 965
Netto driftsresultat	-1 529	-547	-3 312	-5 900
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering		15 768		
Avsetninger til bundne driftsfond				
Bruk av bundne driftsfond				
Avsetninger til disposisjonsfond	1 529	547	3 312	5 900
Bruk av disposisjonsfond		-15 221		
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	1 529	547	3 312	5 900
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Balanseregnskapet (§ 5-8)

	2023	2022
EGENKAPITAL OG GJELD		
Disposisjonsfond	22 470	20 813
Bundne driftsfond		
Merforbruk i driftsregnskapet		
Sum egenkapital drift	22 470	20 813
Ubundne investeringsfond	10 646	261
Bundne investeringsfond	260	260
Udekket beløp i investeringsregnskapet	-	4 717
Sum egenkapital investering	10 906 -	4 196
Kapitalkonto	21 181	30 266
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	- 874 -	874
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-
Sum annen egenkapital	20 307	29 390
Sum egenkapital	53 683	46 007
Gjeld til kredittinstitusjoner	52 788	65 738
Obligasjonslån		
Sertifikatlån		
Sum lån	52 788	65 738
Pensjonsforpliktelse	26 774	25 271
Sum langsiktig gjeld	79 562	91 009
Leverandørgjeld	1 010	961
Likviditetslån		
Derivater		
Annen kortsiktig gjeld	3 760	3 892
Premieavvik		
Sum Kortsiktig gjeld	4 770	4 853
Sum gjeld	84 332	95 862
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	138 015	141 869

	2023	2022
EIENDELER		
Faste eiendommer og anlegg	51 104	52 554
Utstyr, maskiner og transportmidler	17 799	39 295
Sum varige driftsmidler	68 903	91 849
Aksjer og andeler	441	388
Obligasjoner		
Utlån		
Sum finansielle anleggsmidler	441	388
Immatrielle eiendeler		
Pensjonsmidler	31 952	29 591
Sum anleggsmidler	101 296	121 828
Bankinnskudd og kontanter	29 460	11 469
Aksjer og andeler		
Obligasjoner		
Sertifikater		
Derivater		
Sum finansielle omløpsmidler	29 460	11 469
Kundefordringer	4 806	5 409
Andre kortsiktige fordringer	743	2 211
Premieavvik	1 710	952
Sum kortsiktige fordringer	7 259	8 572
Sum omløpsmidler	36 719	20 041
SUM EIENDELER	138 015	141 869

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner (§ 5-9)

<i>Samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i driftsregnskapet</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett 2023</i>
Netto driftsresultat	- 1 529	- 547
Avsetning til bundne fond	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-
Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-	-
Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	547	547
Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-	-
Budsjettet dekning av tidligere års merforbruk	-	-
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	- 982	-
Strykning av overføring til investering	-	-
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	982	-
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	-	-
Strykning av bruk av disposisjonsfond	-	-
Mer- eller mindreforbruk etter strykning	- 0	-
Fremført til innekning i senere år (merforbruk)	-	-

<i>Samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner i investering</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett 2023</i>
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	- 15 102	- 8 626
Avsetning til bundne investeringsfond	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	-	-
Budsjettet bruk av lån	-	-
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-	-
Avsetning til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	3 908	3 908
Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-	-
Dekning av tidligere års udekket beløp	4 718	4 718
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	- 6 477	-
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	6 477	-
Strykning av bruk av lån	-	-
Strykning av overføring fra drift	-	-
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	-	-
Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0	-
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	-	-
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-	-

Noteopplysninger

Kort om virksomheten og organisering

Mo i Rana Havn KF er organisert som et kommunalt foretak og Rana kommunes havnefaglige organ som skal tilrettelegge for sikker, bærekraftig og konkurransedyktig sjøtransport samt utøve den myndighet og de forvaltningsoppgaver som er tillagt kommunen etter have- og farvannsloven.

Mo i Rana Havn KF skal sikre en fremtidsrettet og effektiv havnedrift og tilrettelegge for maritim nærings- og eiendomsutvikling. Selskapet kan delta på eiersiden i og samarbeide med andre virksomheter når dette tjener selskapets formål. Mo i Rana Havn KF skal aktivt bidra til det grønne skiftet i kommunen.

Rana kommunestyre er havnens øverste organ. Foretaket ledes av Rana havnestyre. Den daglige driften av havnen foretas av havneadministrasjonen med en havnesjef som leder.

Øvrig beskrivelse av virksomheten vil framkomme av styrets årsberetning, samt Rana kommunes årsberetning for den samlede virksomheten (kommuneloven § 14-7).

Årsberetningen skal behandles av Rana kommunestyre i samme sak som årsregnskapet, senest 30.juni (kommuneloven § 14-3)

Kommuneregnskapet – et finansielt og bevilgningsorientert regnskap

Kommuneregnskapet er et finansielt og bevilgningsorientert regnskap, med fokus på betalbare størrelser. Dette forklares ved at kommuneregnskapet først og fremst viser tilgang på og bruk av midler, noe som i korte trekk betyr at regnskapet viser inntekter og utgifter (finansielle/ betalbare størrelser) og ikke kostnader og økonomisk overskudd/ gevinst.

De grunnleggende regnskapsprinsippene:

Arbeidskapitalprinsippet (§14-6 i kommuneloven)¹

All tilgang på og bruk av midler i året skal framgå av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet.

Bruttoprinsippet (§14-6 i kommuneloven)

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto.

Anordningsprinsippet (§14-6 i kommuneloven)

Alle kjente utgifter og utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i Mo i Rana Havn KF sitt årsregnskap, enten de er betalt eller ikke. Med kjent menes at varer og tjenester må være levert for inntektsføring og mottatt for utgiftsføring. Tidspunkt for når fakturaer forfaller er uten betydning med tanke på bokføringstidspunkt.

Beste estimat (§14-6) i kommuneloven

Hvis størrelsen på et beløp er usikkert benyttes beste estimat.

¹ Unntak fra arbeidskapitalprinsippet og anordningsprinsippet

For lån er det kun den delen som faktisk er brukt i løpet av året som føres i investeringsregnskapet. Den delen som ikke er benyttet, er evt. registrert som memoriapost i balansen (§2-6 i budsjett og regnskapsforskriften).

Regnskapsføring av premieavvik vil i ht. (§3-5 og 3-6 i budsjett og regnskapsforskriften) fremstå som et unntak.

Prinsippendringer skal etter budsjett og regnskapsforskriften §3—7 regnskapsføres direkte mot egenkapitalen og vil også fremstå som et unntak.

Regler om måling (Forsiktighetsprinsippet)

Forsiktighetsprinsippet er ikke nevnt som et grunnleggende regnskapsprinsipp i kommuneloven §14-6 og er heller ikke definert som et grunnleggende regnskapsprinsipp i rammeverket. Men basert på reglene om måling av eiendeler og gjeld i §3-2 og §3-3 i budsjett- og regnskapsforskriften, skal urealisert tap regnskapsføres.

A) Måling av anleggsmidler og langsiktig gjeld

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Varige driftsmidler som bygninger, anlegg, maskiner og transportmidler, klassifiseres som anleggsmidler. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har ubegrenset brukstid avskrives ikke, mens anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives etter §3-4 i budsjett- og regnskapsforskriften. Avskrivninger starter året etter at anleggsmiddelet er anskaffet. Anleggsmidler som har hatt verdifall som ikke kan forventes å være forbigående nedskrives til virkelig verdi.

Langsiktig gjeld måles til opptakskost. Langsiktig gjeld oppskrives ved en varig økning i forpliktelsen. Langsiktig gjeld oppskrives likevel ikke ved renteendringer på lån. Oppskrivningen reverseres i den grad grunnlaget for oppskrivningen faller bort.

B) Måling av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Mo i Rana Havn KF sine omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler måles til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap. Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige fordringer klassifiseres som anleggsmiddel.

Kortsiktig gjeld måles til det høyeste av opptakskost og virkelig verdi.

God kommunal regnskapsskikk

Iht. kommuneloven (§14-6) skal årsregnskapet føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk. God kommunal regnskapsskikk er en rettslig standard som skal utvikles innenfor den rammen lovgivningen setter. God kommunal regnskapsskikk er ment som et dynamisk begrep og skal angi standarder som kompletterer lovverket. Disse regnskapsstandardene utformes gjennom praksis, teori og samfunnsutvikling.

Forskriftsbestemte noteopplysninger

Noter er en forklaring og utdypning av informasjon til de forskriftsbestemte oppstillingene. Iht. budsjett- og regnskapsforskriften (§5-2) skal det så langt de er aktuelle være noteopplysninger om;

- Faste noteopplysninger om arbeidskapital, kapitalkonto og endringer i regnskapsprinsipp (§5-10).
- Faste noteopplysninger om eiendeler (§5-11).
- Faste noteopplysninger om lån, avdrag, pensjon og andre forpliktelser (§5-12).
- Faste noteopplysninger om andre forhold (§5-13).
- Andre opplysninger i årsregnskapet som er av vesentlighet for å vurdere den økonomiske utviklingen og stilling (§5-15).
- Årsregnskapet til kommunale foretak skal i tillegg inneholde opplysninger om særlige noteopplysninger (§5-16).

Note 1 – Endring i arbeidskapital (§ 5-10 a)

Det skal opplyses om hva arbeidskapitalen er ved inngangen av året, årets endring i arbeidskapitalen, og hva arbeidskapitalen er ved utgangen av året. Årets endring skal spesifiseres med netto driftsresultat, netto utgifter i investeringsregnskapet, endring i ubrukte lånemidler og virkningen av endring i regnskapsprinsipp.

Regnskapet til Mo i Rana Havn KF er et arbeidskapitalregnskap hvor all anskaffelse og anvendelse av midler vises. Regnskapet omfatter inntekter og innbetalingsposter, som for eksempel bruk av lån og mottatte avdrag på evt. utlån, salg av evt. aksjer og andeler. Tabellene viser en spesifisering av endringer i arbeidskapital ifølge balansen. Oversikten viser endringene i de enkelte beholdningskonti som inngår i omløpsmidlene og i kortsiktig gjeld. Tabellene viser også sum anskaffelser og sum anvendelse av midler fra drifts- og investeringsregnskapet. Arbeidskapitaloversikten viser regnskapets inntekter og innbetalingsposter samt utgifter og utbetalingsposter.

Note 2 – Oppstilling av kapitalkontoen (§ 5-10 b)

Årets endring i kapitalkonto skal spesifiseres med årets endring i bokført verdi av anleggsmidlene og langsiktig gjeld, endringer i ubrukte lånemidler og virkningen av endring i regnskapsprinsipp.

Egenkapitalen i regnskapet som er ført i henhold til god kommunal regnskapsskikk tilsvarer forskjellen mellom balanseført verdi av eiendeler og gjeld. Egenkapitalen er inndelt i en fondsdel og i en kapitalkonto. Kapitalkontoen representerer differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidlene og langsiktig gjeld, justert for ubrukte lånemidler. Kapitalkontoen representerer egenkapitalfinansiert andel av anleggsmidlene.

<i>Balanseregnskapet</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>01.01.2023</i>	<i>Endring</i>
2.1 Omløpsmidler	36 719	20 041	16 678
2.2 Kortsiktig gjeld	4 770	4 853	-83
Arbeidskapital	41 489	24 894	16 595
<i>Drifts- og investeringregnskapet</i>			
Sum driftsinntekter			-26 897
Sum driftsutgifter			24 698
Netto finansutgifter			4 210
Avskrivninger			-3 540
Netto driftsresultat			-1 529
<i>Investeringsregnskapet</i>			
Sum investeringutgifter			10 823
Sum investeringsinntekter			-25 926
Netto utgifter videreutlån			0
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-15 103
Endring ubrukte lånemidler			0
økning/reduksjon			0
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot EK			0
Endring arbeidskapital i drifts og investeringsregnskapet			-16 632

Saldo kapitalkonto 1.1	30 267
<i>Økning av kapitalkonto (kreditposter)</i>	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	270
Kjøp av aksjer/andeler	53
Avdrag på eksterne lån	12 950
Endring pensjonsmidler andre selskap	2 335
<i>Reduksjon av kapitalkonto (debetposter)</i>	
Avskrivning fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-3 561
Salg driftsmidler	-19 677
Endring pensjonsforpliktelser	-1 456
Saldo kapitalkonto 31.12	21 181

Note 3 - Endring i regnskapsprinsipp, regnskapsestimat og korrigeringer av tidligere års feil (§ 5-10 c)

Det skal opplyses om vesentlige endringer i regnskapsprinsipp. Det skal også opplyses om vesentlige endringer i regnskapsestimater og om vesentlige korrigeringer av tidligere års feil. Det er ikke foretatt endringer i regnskapsprinsipper i 2023.

Note 4 – Anleggsmidler (§ 5-11 a)

	Båter	Bygg/ tomter	Ikke avskr.b. anl.midler	Kraner/ biler med tilbehør	Kaier	SUM
Anskaffelseskost 01.01	26 089 188	12 877 407	6 954 842	54 792 701	72 016 225	172 730 363
Årets tilgang	0	0	53 420 *	270 000	0	323 420
Årets avgang	-19 676 774	0		0		-19 676 774
Anskaffelseskost 31.12	6 412 414	12 877 407	7 008 262	55 062 701	72 016 225	153 377 009
Akk avskrivninger 31.12	1 959 529	5 094 411		38 583 573	31 521 275	77 158 788
Netto akk. og rev. nedskrivninger	0	0		0		0
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.	1 959 529	7 984 646		38 583 573	31 521 275	80 049 023
Bokført verdi pr. 31.12	4 452 885	4 892 761	7 008 262	16 479 128	40 494 950	73 327 986
Årets avskrivninger	0	365 784		2 109 527	1 065 000	3 540 311
Årets nedskrivninger	0	0		0		0
Årets reverserte nedskrivninger						0
Tap ved salg av anleggsmidler						0
Gevinst ved salg av anleggsmidler						0
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

*Egenkapitalinnskudd KLP

Note 5 – Aksjer og andeler i eie (§ 5-11 b)

Selskapsnavn	Bokført verdi per 1.1.2023	Bokført verdi per 31.12.2023	Endring i året	Markeds- verdi	Eierandel i %
Egenkapitalinnskudd KLP	388	441	53	-	
Sum	388	441	53	-	

Regnskapsforskriften krever opplysninger om aksjer og andeler i selskaper bokført som anleggsmidler. Anleggsmidler er eiendeler bestemt for varig eie eller bruk i motsetning til omløpsmidler som er eiendeler hvor fordringen normalt forfaller innen et år. Ifølge god kommunal regnskapspraksis skal det i tillegg opplyses om vesentlige endringer i løpet av året, for eksempel selskapsstruktur, eierandel, omdanning, fusjon/fisjon og kjøp/salg av eiendeler

Årets endringer består av:

Egenkapitalinnskuddet KLP i løpet av 2023 har økt med 53 420 kroner.

Egenkapitalinnskudd KLP regnes som anleggsmidler i henhold til regnskapsforskriftens § 8 og skal etter gjeldende regler føres til anskaffelseskost i balansen dvs. med det beløp som

faktisk er innbetalt i løpet av de årene det har vært innbetalt egenkapitalinnskudd. Det innbetalte beløp kan avvike fra beregnet egenkapital etter KLP's vedtekter.

Mo i Rana Havn KF er ikke eier/medeier i annet selskap.

Note 6 – Utlån (§ 5-11 c)

Mo i Rana Havn KF har ingen utlån.

Note 7 – Markedsbaserte finansielle ornløpsmidler (§ 5-11 d)

Mo i Rana Havn KF har ingen plassering i fond.

Note 8 – Rentesikring (§ 5-11 e)

Mo i Rana Havn KF har ingen eiendeler eller forpliktelser hvor sikring kunne være aktuelt.

Note 9 – Langsiktig gjeld (§ 5-12 a)

For lån skal det opplyses om hvor mye som gjelder lån til henholdsvis egne investeringer, andres investeringer, innfrielse av kausjoner og videre utlån. Leieforpliktelser som er balanseført skal spesifiseres dersom forpliktelsen er vesentlig. Det skal også opplyses om gjennomsnittlig løpetid og rente. Det skal i tillegg opplyses om verdien av lån som forfaller og må refinansiering i året regnskapet legges fram.

Alle lån i selskapet gjelder lån til egne investeringer.

Bank	Lånesum
Kommunalbanken	13 319 390,0
Kommunalbanken	9 951 870,0
Kommunalbanken	10 328 200,0
Kommunalbanken	4 358 828,0
Kommunalbanken	10 500 000,0
Kommunalbanken	4 330 000,0
Total gjeld Kommunalbanken	52 788 288,0

Beskrivelse	nummer	Hovedstol	Kupong
		52 788 288	4,393
KLP fast rente 1,919 til 170931	20170601	10 500 000	1,919
NKB 3M nitor - var margin m a	20130395	10 328 200	5,39
NKB 3M nitor - var margin u av	20190411	13 319 390	5,39
NKB 3M nitor - var margin u av	20040595	9 951 870	5,39
NKB 3M nitor - var margin u av	20140132	4 358 828	5,39
NKB fast rente 1,65% til 23043	20200180	4 330 000	1,65

Felt markert med gult er tilpasninger med fastrenteposisjoner.

Blanke felt er innlån med flytende rente.

Note 10 – Avdrag på lån (§ 5-12 b)

<i>Avdrag lån</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Betalt avdrag eks. utlån	12 950 000	2 449 990
Beregnet minste lovlige avdrag	1 910 330	2 194 608
Differanse	11 039 670	255 382

<i>Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regnskap 2022</i>
A. Årets avskrivning	3 540 311	3 964 919
B. IB Anleggsmidler	121 829 143	123 193 299
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	65 738 288	68 188 278
Minimumsavdrag (=A/B*C)	1 910 330	2 194 608

<i>Langsiktig gjeld i tråd med kommunelov §50 nr. 6:</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Total lånegjeld UB	52 788 288	65 738 288
Startlån UB	0	0
Lånegjeld eks. startlån	0	0
Avdragsutgifter	12 950 000	2 449 990

	2023	2024	2025	2026	2027
Netto lånegjeld	52 788 288	50 338 288	47 888 288	45 438 288	42 988 288
Renteeksponert gjeld	52 788 288	50 338 288	47 888 288	45 438 288	42 988 288
Sammensetting av portefølje					
Flytende rente	37 958 288	35 508 288	33 058 288	30 608 288	28 158 288
Fast rente	14 830 000	14 830 000	14 830 000	14 830 000	14 830 000
Fast rente i prosent	28,1 %	29,5 %	31,0 %	32,6 %	34,5 %

Note 11 – Pensjon (§ 5-12 c)

	2023	2022
Innestående på premiefond 01.01.	-5 260	-4 564
Tilført premiefondet i løpet av året	-246	-696
Bruk av premiefondet i løpet av året	0	0
Innestående på premiefond 31.12.	-5 606	-5 260

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene.

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

<i>Pensjonskostnad og premieavvik</i>		2023	2022
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	1 179	1 115
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	910	741
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 196	-985
	Adminstrasjonskostnad	57	52
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	949	923
B	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	2 577	1 857
C	Årets premieavvik (B-A)	1 627	934

<i>Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet</i>		2023	2022
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	2 577	1 857
C	Årets premieavvik	-1 627	-934
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	934	836
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	1 883	1 759
G	Pensjonstrekk ansatte	1 024	904
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	859	855

<i>Akkumulert premieavvik</i>		2023	2022
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	934	837
	Årets premieavvik	1 627	934
	Sum amortisert premieavvik dette året	-934	-836
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	1 628	934
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	83	48
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	1 711	982

<i>Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser</i>		2023	2022
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	25 038	23 650
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	195	334
	Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
	Årets pensjonsopptjening	1 179	1 115
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	910	741
	Utbetalinger	-828	-802
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	26 494	25 038
	Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	29 619	27 262
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-554	369
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	2 577	1 857
	Administrasjonskostnad/rentegaranti	-57	-52
	Utbetalinger	-828	-802
	Forventet avkastning	1 196	984
	Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	31 953	29 618
	Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	-5 459	-4 580
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse		

Note 12 – Garantiansvar (§ 5-12 d)

Mo i Rana Havn KF har ikke stilt garantier, verken for organisasjoner eller privatpersoner.

Note 13 – Avsetning og bruk av bundne fond (§ 5-13 a)

Mo i Rana Havn KF har ingen bundne fond.

Note 14 – Selvkost (§ 5-13 b)

Det føres ikke selvkostregnskap i Mo i Rana Havn KF.

Note 15 – Salg av finansielle anleggsmidler (§ 5-13 c)

Mo i Rana Havn KF har i regnskapsåret 2023 ikke solgt finansielle anleggsmidler

Note 16 – Ytelser til ledende personer (§ 5-13 d)

Årlig lønngodtgjørelse for havnesjef i 2023 er kr. 1 165 000,-

Totale årlig styrehonorar er for 2023 kr. 133 036,-

Note 17 – Godtgjørelse til revisor (§ 5-13 e)

Godtgjørelse til revisorselskapet Deloitte er kr 61 668,- for regnskapsåret 2023.

Note 18 – Vesentlige poster og transaksjoner i regnskapet

Det skal gis noteopplysninger om andre forhold hvis opplysningene ikke framgår av årsregnskapet for øvrig og er vesentlig for vurderingen av den økonomiske utviklingen og stillingen. Det skal gis noteopplysninger om andre forhold når det følger av annen lov eller forskrift.

Uvanlige og vesentlige poster som er sentrale for å forstå og analysere regnskapet bør spesifiseres. Dette kan være vesentlige enkeltposter som for eksempel kundefordringer, andre fordringer, utlån og kortsiktig gjeld. Det kan også være vesentlige transaksjoner som inntektsførte tilskudd i driftsregnskapet som er avsatt til fond, salg av aksjer, utskilling av del av virksomheten i kommunale foretak, AS eller lignende.

Hendelser og transaksjoner

Mo i Rana Havn KF har i driftsåret 2023 solgt slepebåten TB Edison.

Salgssum kr. 27 346 745,-

Driftsinntekter

Resultatrapport viser en omsetning på kr. 26 896 710,- Mot revidert budsjett på kr. 25 028 815,-. Vesentlig avvik skyldes redusert driftsaktivitet som følge av salget av slepebåten BT Edison.

Driftsutgifter

Totale driftsutgifter er på kr. 25 235 356,- mot revidert budsjett på kr. 24 629 375,-. Avviket skyldes høyere lønnskostnader, energikostnader, kapitalkostnader og generelle kostnader knyttet til drift av slepebåten TB Edison, samt lavere avskrivninger.

Netto finansutgifter

Netto finansutgifter er på kr. 4 209 434,-

Netto finansinntekter

Netto finansinntekter er på kr. 805 907,-

Investeringsutgifter

Investeringsutgifter er på kr. 10 823 420

Kortsiktige fordringer og tap på fordringer

Kundefordringer pr. 31.12.2023 er på kr. 4 806 070,- Det er ikke tapsført fordringer i 2023.

.

Kortsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld pr 31 12.2023 er på kr. 4 753 075,-. (De vesentlige postene er oppstilt under)

Leverandørgjeld: kr. 1 010 425,-

Pensjonstrekk: kr. 1 023 592,-

Skyldig merverdiavgift: kr. 801 008,-

Skyldige feriepenger: kr. 1 124 871,-

Note 19 – Økonomisk utvikling

Oversikt over forventede rentekostnader fra 2023-2027

	2023	2024	2025	2026	2027
Prognose renteutgifter	2 578 152	2 147 894	1 598 067	1 435 058	1 358 699

Note 20 – Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen

Mo i Rana Havn KF har ingen usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen.

Note 21 – Fordeling av inntekter (§ 6-2 a)

Mo i Rana Havn KF har ingen inntekter fra egen kommune eller fylkeskommune

Note 22 – Overføring fra kommunekassen for å dekke merforbruket (§ 6-2 b)

Mo i Rana Havn KF har ikke merforbruk i 2023 som må dekkes inn.

Mo i Rana
Havn KF

Mo i Rana
Havn KF

Årsmelding 2023

MO I RANA HAVN KF

Mo i Rana Havn KF

Innhold

Innledning.....	3
Produksjonsmål 2023	3
Skipsanløp 2023	4
Fordeling innenriks og utenriks godstransport.....	4
GODSVOLUMER INNENRIKS.....	5
GODSVOLUMER UTENRIKS	6
TOTALE GODSVOLUMER MO I RANA HAVN.....	7
Utnyttelse av dagens havneavsnitt	7
GODSVOLUMER OVER DET ENKELTE KAI-AVSNITT	8
Toranesterminalen.....	9
Bulkterminalen	9
Driftsregnskap for Mo i Rana Havn KF 2023	10
Vurdering	12
Ledelsens ansvar – Miljøpolitikk – Høy etisk standard – HMS.....	13
Viktige begivenheter	14
Rana Havnestyre 2023 – 2027	17
Havnas regnskap og årsmelding legges fram for Kontrollutvalget og Kommunestyret.	17

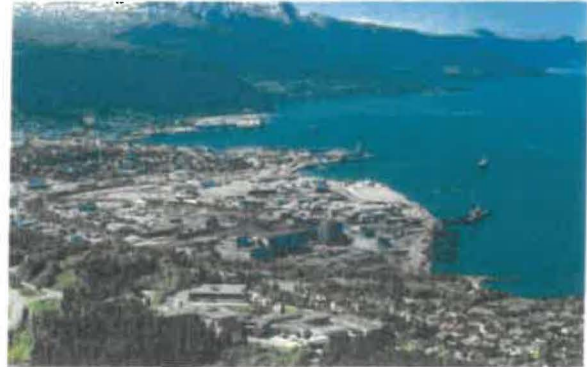
Mo i Rana Havn KF Innledning

Organisasjon og kontorkommune

Mo i Rana Havn KF (heretter kalt Mo i Rana Havn) er et kommunalt foretak som eies av Rana kommune. Rana kommunestyre er havnens øverste organ.

Mo i Rana Havn ledes av Rana havnestyre. Den daglige driften av havnen forestås av havneadministrasjonen med havnesjef som leder.

Rana kommune er foretakets kontor-kommune.

Formål og ansvarsområde

Formålet med virksomheten til Mo i Rana Havn er å utføre de oppgaver som kommunen er pålagt etter havneloven og tilhørende forskrifter, og herunder ivareta de forvaltningsmessige, administrative, service og forretningsmessige oppgaver som følger med driften av havnen.

Mo i Rana Havn skal sørge for en rasjonell og effektiv havnedrift, føre tilsyn med trafikken i Rana kommunes havnedistrikt og forvalte havnas eiendommer, innretninger og andre aktiva med sikte på en best mulig ressursutnyttelse for havnens brukere og kommunen.

Arealplanleggingen i havneområdet skjer i samråd med brukere som har interesser knyttet til det aktuelle området og i samråd med kommunens plankontor.

For å opprettholde og videreutvikle havnenes trafikkgrunnlag, kan Mo i Rana Havn engasjere seg i havnetilknyttet virksomhet der det er fordelaktig og hensiktsmessig for Rana kommunes havnevirksomhet.

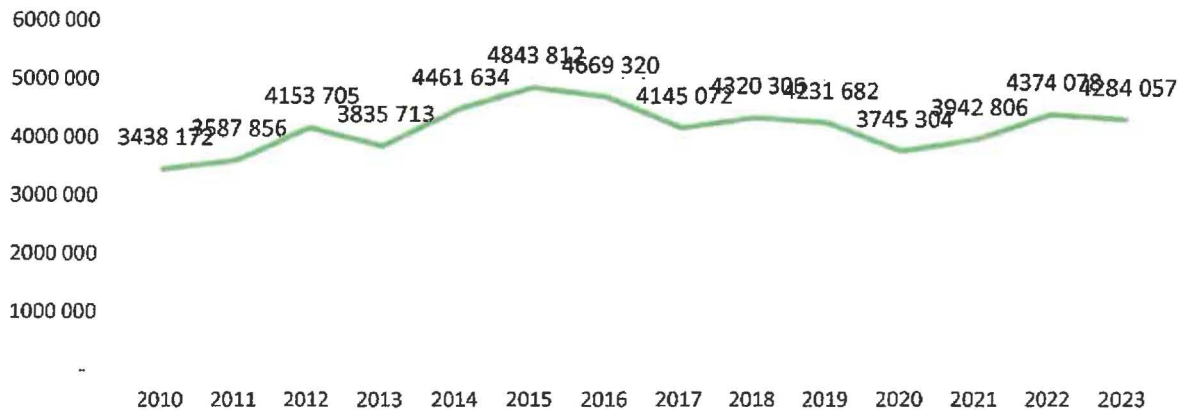
Produksjonsmål 2023

Total godsomsetning over kai-avsnittene, Bjørnbærvikodden, Rana Industriterminal, Rana Gruber, Helgeland Plast, Toraneskaia og Bulkterminalen, ble på 4 284 057 tonn, som tilsvarer en reduksjon i volum på 90 021 tonn sammenlignet med 2022. Den prosentvise nedgangen tilsvarer -2,1%.

Mo i Rana Havn KF

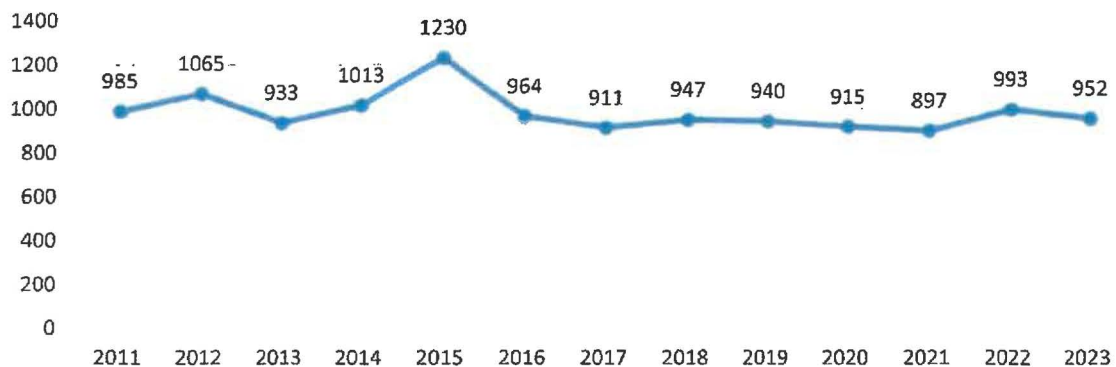
Volumutvikling 2010-2023

Skipsanløp 2023

Antall skipsanløp i Mo i Rana havn var i 2023 – 952 Dette tilsvarer en reduksjon på 41 anløp, tilsvarende -4,12 % sammenlignet med 2022.

Anløpsutviklingen Mo i Rana Havn

Fordeling innenriks og utenriks godstransport

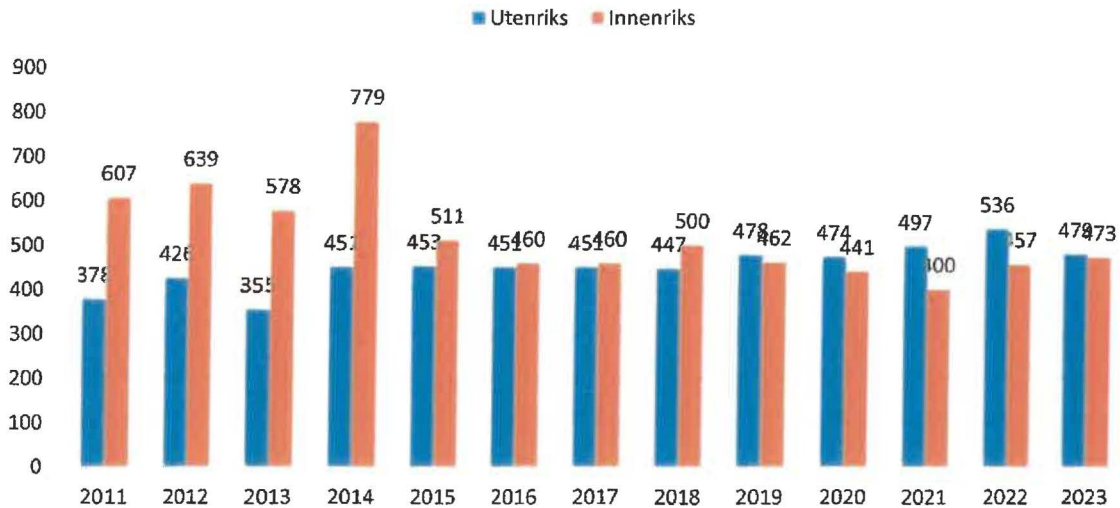
Antall innenriksanløp i Mo i Rana havn var i 2023 473 stk. mot 457 stk. i 2022. Dette tilsvarer en oppgang i innenriksanløp på 3,5 % fra 2021 til 2022.

Antall utenriksanløp til Mo i Rana havn var i 2023 479 stk. mot 536 stk. i 2022. Dette tilsvarer en reduksjon i utenriksanløp på 10,6 %.

Mo i Rana Havn KF

Anløpsfordeling innen- og utenriks

Tabellen overfor viser fordelingen av utenriks- og innenriks skipsfart i perioden 2011-2023.

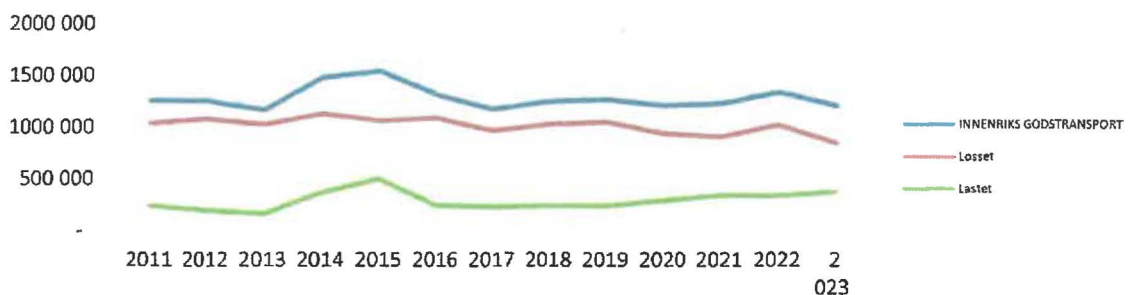
GODSVOLUMER INNENRIKS

Totale godsvolum fra innenriksfart viser for 2023 en reduksjon fra 1 327 099 tonn i 2022 til 1 192 225 tonn i 2023. Reduksjonen tilsvarer en reduksjon på 134 874 tonn. Reduksjonen tilsvarer -10,16% sammenlignet med 2022.

Losset godsvolum innenriks reduseres fra 1 007 887 tonn i 2022 til 835 243 tonn i 2023. Dette tilsvarer en reduksjon på 172 644 tonn. Nedgangen tilsvarer -17,13%.

Lastet godsvolum innenriks viser en økning fra 319 212 tonn i 2022 til 356 982 tonn i 2023. Dette tilsvarer en oppgang i godsvolum på 37 770 tonn. Oppgangen tilsvarer 11,83%.

Historisk innenriks

Tabellen overfor viser totale volum fra innenriks transport (blålinje). Videre viser figuren fordelingen av losset og lastet gods inn og ut fra Mo i Rana. Lastet gods (utskipning nasjonal) har en svak økning, mens losset gods (inngående gods til Mo i Rana) har en markant nedgang.

Mo i Rana Havn KF

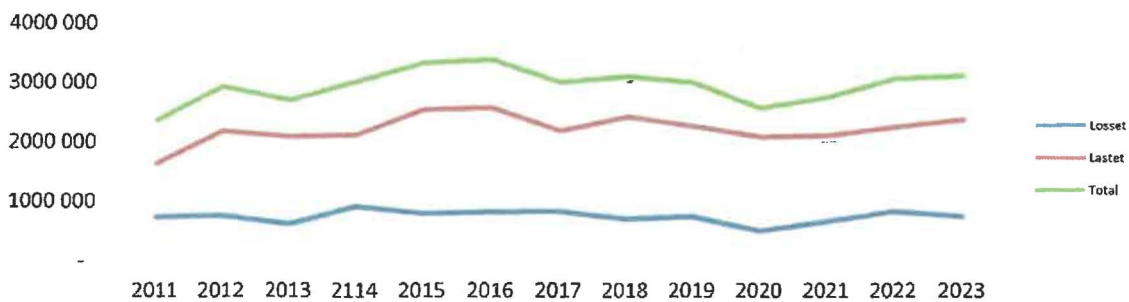
GODSVOLUMER UTENRIKS

Totale godsvolum utenriks i 2023, viser en økning fra 3 046 979 tonn i 2022 til 3 091 832 tonn i 2023. Dette tilsvarer en økning på 44 853 tonn, 1,47%.

Losset godsvolum viser en nedgang fra 811 607 tonn i 2022 til 731 968 tonn i 2023. Dette tilsvarer en reduksjon på 79 639 tonn, -9,81 %.

Lastet godsvolum viser en økning fra 2 235 372 tonn i 2022 til 2 359 864 tonn i 2023. Dette tilsvarer en økning i godsvolum på 124 492 tonn, 5,57 %.

Historisk utenriks

Figuren overfor viser totale volum fra utenriks transport (grønnlinje). Videre viser figuren fordelingen av losset (blå) og lastet gods (rød) inn og ut fra Mo i Rana. Lastet gods (utskipning internasjonal) har en økning i 2023, mens losset gods (inngående gods til Mo i Rana) har en nedgang.

Økningen i lastet gods forklares bl.a med at Rana Gruber har økt sin produksjon betydelig i 2023 sammenlignet med 2022. Det samme har Bulkterminalen.

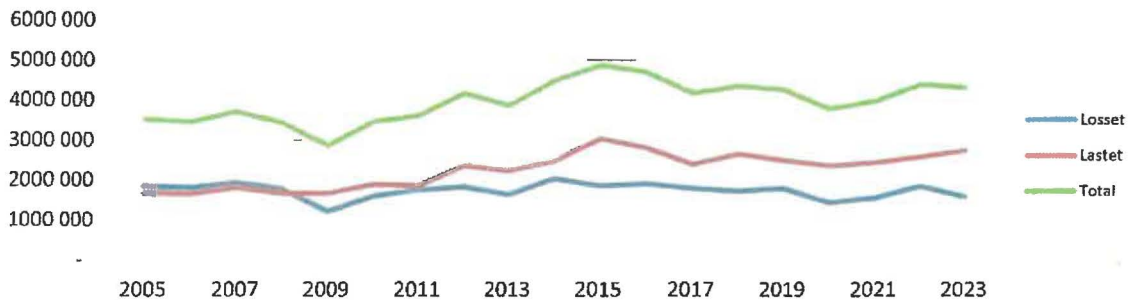
Nedgangen i losset gods forklares med størst nedgang hos private kaiavsnitt (RIT og Blåbærvikodden) i 2023

Mo i Rana Havn KF

TOTALE GODSVOLUMER MO I RANA HAVN

Historiske godsmengder

Som det fremgår av statistikken, så har den totale godstransporten hatt en nedgang i 2023 sammenlignet med 2022. Totale volum reduseres fra 4 374 078 tonn i 2022 til 4 284 057 tonn i 2023.

Retningsbalansen er fremdeles svært god, men det registreres en svak nedgang i 2023 sammenlignet med 2022. Nedgangen i retningsbalansen forklares med at anløp til Rana Gruber har økt.

Med god retnings-balanse unngår skip lange ballastreiser for nye oppdrag, da skipene har gods begge veier. Dette er en viktig ressursutnyttelse og positivt for miljøet.

Havna håndterer skip på over 90 000 tonn dødvekt.

Mo i Rana Havn KF ser en positiv utvikling i Rana. Den positive utviklingen innenfor utskipning av godsvolumer forsterker Mo i Rana Havn som et transportknutepunkt for industrien.

Utnyttelse av dagens havneavsnitt

Kapasitetene ved dagens kaiterminaler i Rana er ikke fullt ut utnyttet. Det er forventet at kapasitetene vil kunne økes markant ved å forbedre logistikkløsningene. En forbedring i logistikkløsninger vil bidra til økt effektivitet og gi en positiv miljøeffekt og bærekraft.

Det planlegges for etablering av dypvannskai i Langneset. Etableringen er forventet å gi økt kapasitet for industrien i Mo Industripark. Med midler til miljømudring ved Toraneskaia og ny dypvannskai i Langneset vil grunnlaget for økt vekst legges for begge kaiavsnittene. Den økte veksten betinger at dagens industri øker sin produksjon betydelig eller at det kommer nyetableringer med store volumer råvarer og ferdigvarer som må gå over kaiavsnittene.

Den viktige øst-vest korridoren E12, til og fra de viktige markedene i Sverige, Finland vil fremdeles være svært viktig.

Mo i Rana Havn KF

GODSVOLUMER OVER DET ENKELTE KAIAVSNITT

STATISTIKK 2023							
STATISTIKK PR 31. DESEMBER 2023							
De enkelte kaiavsnitt	Lo pr 31/12-22	Lo 31/12-23	La 31/12-22	La 31/12-23	Totalt 31/12-22	Totalt 31/12-23	Diff.22-23
Bjørnbærvikodden	78 157	77 141			78 157	77 141	-1 016
Rana Industriterminal	1 218 558	989 370	816 256	821 194	2 034 814	1 810 564	-224 250
Rana Gruber			1 708 245	1 847 539	1 708 245	1 847 539	139 294
Helgeland Plast	0	0	5 337	4 445	5 337	4 445	-892
Sum private	1 296 715	1 066 511	2 529 838	2 673 178	3 826 553	3 739 689	-86 864
Toraneskaia	148 885	116 246	29 338	51 338	178 033	167 584	-10 449
Bulkterminalen	374 317	390 390	0	51	374 317	390 441	16 124
Sum offentlig	523 012	506 636	29 338	51 389	552 350	558 025	5 675
priv	1 296 715	1 066 511	2 529 838	2 673 178	3 826 553	3 739 689	-86 864
off	523 012	506 636	29 338	51 389	552 350	558 025	5 675
Total sum	1 819 727	1 573 147	2 559 176	2 724 567	4 378 903	4 297 714	-81 189

Tabellen overfor viser oversikt over losset (Lo) og lastet (La) ved de enkelte kaiavsnittene i Rana.

Statistikken viser at total nedgang i godsvolum 2023 var på 81 189 tonn.

Størst nedgang finner man blant private kaiavsnitt, der Rana Industriterminal har et redusert volum på 224 250 tonn, etterfulgt av Bjørnbærvikodden på 1 016 tonn. Rana Gruber har en økning på 139 294 tonn. Samlet nedgang i godsvolum over private kaiavsnitt var 86 864 tonn.

De offentlige kaiavsnittene har en samlet økning i godsvolum på 5 675 tonn.

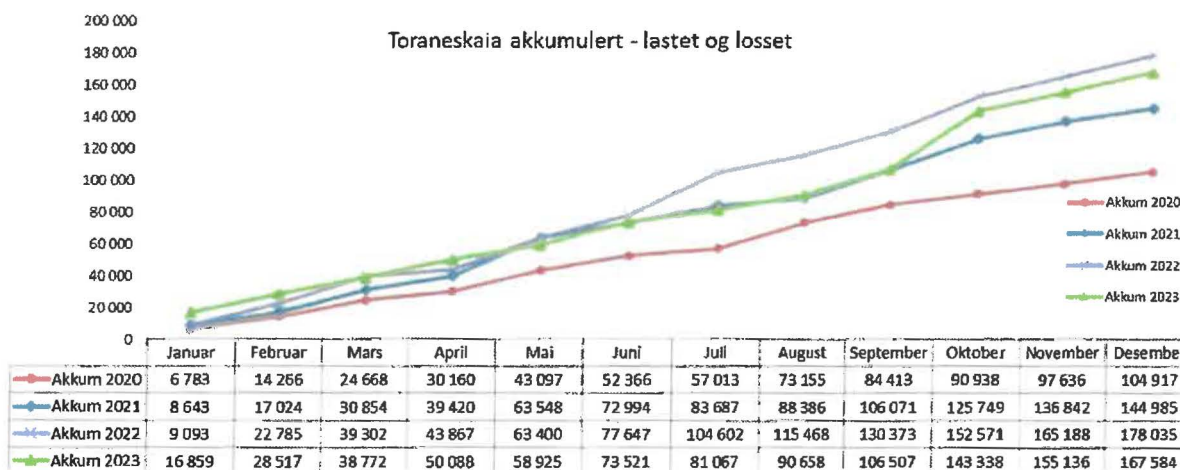

Mo i Rana Havn KF

Toranesterminalen

Toranesterminalen er et viktig kaiavsnitt for næringsliv lokalt, regionalt og nasjonalt, og er eneste stykkgodskai Rana. Mange industribedrifter og næringsliv benytter terminalen for mottak av varer og forsendelse av ferdigprodukter. Terminalen har i 2023 tilsvarende godsomsetning i 2023 som i 2022.

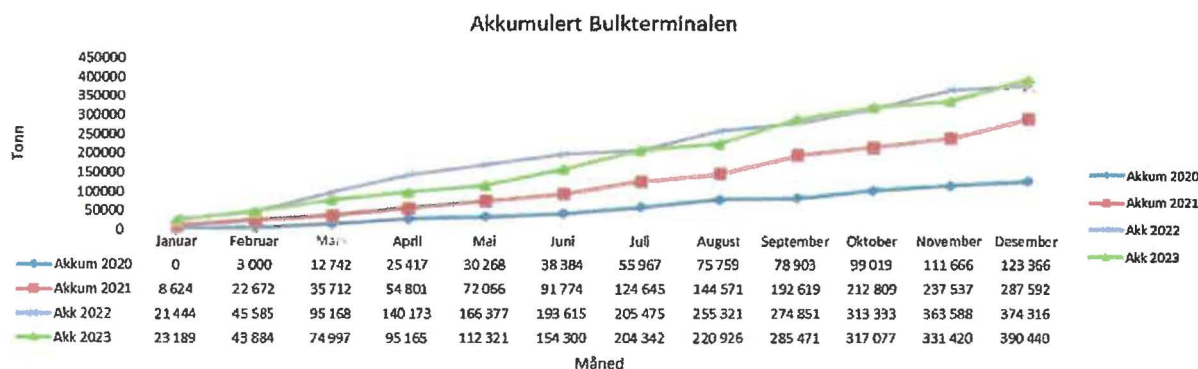
Det er forventet at økning og behovet for terminalen vil øke markant i fremtiden.

Bulkterminalen

Bulkterminalen fortsetter veksten, og har i 2023 en økning på 16 124 tonn over kai, sammenlignet med 2022. Siden 2020 har godsvolumet økt med 216%. Den økte veksten skyldes økning i bulkvolumer som går til industrien, samt at terminalen har økt kundemasse. Det er forventet at økningen og behovet for terminalen vil øke markant i fremtiden.

Totalt i 2023 var godsoverslaget 390 440 tonn over terminalen, som tilsvarer en økning på 4,3%.

Mo i Rana Havn KF

Driftsregnskap for Mo i Rana Havn KF 2023

Driftsinntekter 2023	kr. 26 896 710	2022	kr. 32 511 778
Driftsutgifter 2023	kr. 25 367 169	2022	kr. 26 795 842
Brutto driftsresultat 2023	kr. 1 529 541	2022	kr. 5 715 936
<ul style="list-style-type: none">• Driftsinntektene er redusert med• Driftsutgiftene er redusert med• Driftsresultatet er redusert med	<ul style="list-style-type: none">kr. 5 169 559 siste år.kr. 2 097 000 siste år.kr. 4 186 936 siste år.		
Eksterne finansinntekter	kr. 805 907		
Eksterne finansutgifter			
Renter, provisjon m. m	kr. 2 565 341		
Avdragsutgifter	kr. 2 450 000		
Sum eksterne finansutgifter	<u>kr. 5 015 341</u>		

Kommentarer til driftsregnskapet, mindreforbruk og til avsetning

Avsetning til disposisjonsfondet 2023 fremkommer slik:

Netto driftsresultat 2023	kr. 1 529 541
Merforbruk i 2023	kr. 0
Bruk av disp.fond i 2023	kr. 0
Avsatt til disposisjonsfond i samsvar med strykingsreglene	<u>kr. 1 529 541</u>

Som nevnt solgte Mo i Rana Havn KF sin slepebåt TB Edison i august 2023. Fra februar 2023 var det begrenset inntekter på avdeling flytende, noe som medførte at inntektene ble redusert. Noe lavere godsomsetningen over Mo i Rana Havn i 2023 har også medført at brukerbetaling og andre salgs- og leieinntekter har blitt redusert. Begge forhold har er medvirkende årsak til et lavere samlet netto driftsresultat, sammenlignet med 2022. Netto driftsresultat er bedre enn budsjett.

Likviditet

Likviditeten i selskapet er tilfredsstillende.

Selskapet har pr. 31.12.23 kr. 21 180 958 på kapitalkonto

Disposisjonsfond

Selskapet har pr. 31.12.23 kr. 21 805 184 i disposisjonsfond

De største enkeltpostene på inntektssiden er:

Brukerbetaling

Andre salgs- og leieinntekter

Mo i Rana Havn KF

På inntektssiden kan følgende bemerkes i. f. t. 2023-regnskapet:

Brukerbetalinger, salg og leieinntekter (tall i hele tusen)

	2022	2023	Differanse	Kommentar
Brukerbetalinger	2935	2940	5	Økning i 2023
Salg- og leieinntekter	29 576	23 957	-5 619	Reduksjon i 2023
Totale inntekter	32 511	26 897	5 614	Økning i 2023
Sum driftsutgifter	26 795	24 698	2097	Reduksjon i 2023

Orientering til kommunestyret

Rana kommunestyre blir orientert om utviklingen i havna gjennom året. Dette skjer gjennom 1 og 2 tertialrapport, budsjett og årsregnskapet med denne meldingen.

Låneporteføljen

Ved utløpet av 2023 har Mo i Rana Havn KF en langsiktig lånegjeld på kr. 52 788 288

Pensjonsforpliktelser 2023 utgjør kr. 26 773 987

Avdrag.

Mo i Rana havn KF har utgiftsført kr. 2 450 000 i avdrag på lån for 2023. I tillegg er det foretatt en ekstraordinær nedbetaling på kr. 10 500 000. Totalt er kr. 12 950 000 innbetalt til Kommunalbanken i 2023.

Renteprognoser.

I tabellen nedenfor fremskriver vi renten i bedriftens låneportefølje for de neste årene:

	2024	2025	2026	2027
Prognose rente	2 452 343	2 249 201	2 094 201	2 016 320

Mo i Rana havn KF benytter seg av ekstern bistand i arbeidet med låneporteføljen, den samme som Rana kommune, og benytter Kommunalbanken som kilde for billig kreditt.

Nærvær – i dager og prosent

Avdeling	Avtalte	Totalt fravær		Korttidsfravær		Langtidsfravær	
	Dagsverk	dager	%	dager	%	dager	%
Totalt	2410	54		54		158	6.29

Likestilling

Foretaket arbeider løpende gjennom rekruttering og forfremmelse for likestilling mellom kjønnene.

Mo i Rana Havn KF

Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven)

Lovens formål er å fremme likestilling og likeverd, sikre like muligheter og rettigheter til samfunnsdeltakelse for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Mo i Rana Havn KF vil søke å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon, for å innfri kravene i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Vurdering

Den økonomiske situasjonen i Mo i Rana havn KF er tilfredsstillende etter en stabil godsomsetning over Mo i Rana Havn gjennom flere år, god kontroll med utgiftssiden, og det forebyggende vedlikeholdet. Prognosene for de kommende år gir videre grunn til forsiktig optimisme.

Mo i Rana havn KF arbeider aktivt med å bli en mer effektiv havn for å få mere gods over på sjø og vi er i god dialog med havnebrukerne om dette. Det årlige brukerkontaktmøtet der alle de største havnebrukerne er representert, tilsier full sysselsetting og økt aktivitet for sine bedrifter i deres tidsperspektiv.

Mo i Rana havn KF har leid ca. 90 % av tilgjengelig utleie areal, der mesteparten er på langtidsleieavtaler.

Mo i Rana Havn KF har igangsatt flere prosjekter for å legge til rette for videre vekst og effektivisering av havnedrift. Blant prosjekter som er igangsatt og som vil bli videreført er prosjektene med integrering av havnedriften, utdypningsprosjektet Innseiling Mo i Rana og etablering av dypvannskai.

Økonomisk utvikling – endringer gjennom året

Enhver driftsmessig endring hos våre havnebrukere, det være seg drifts økning eller reduksjon, vil merkes først i havna, og slå positivt eller negativt ut på selskapets lønnsomhet, ref. Finanskrisen og omfanget av denne.

Sjøveien – vår alternative motorvei

Mo i Rana havn er en viktig aktør nasjonalt, regionalt og internasjonalt for næringslivet. Mange av bedriftene i vår region er avhengig av at havnen fungerer som den skal. Vi har en årlig godsomsetning på ca. 4,3 millioner tonn, med god retningsbalanse. Det at samme skip både loss og laster i havnen, i kombinasjon med effektive terminaler, gir god transportøkonomi og en stor miljøgevinst i og med at mange av skipene unngår lange ballastreiser for nye oppdrag. Få havner i Norge kan vise til lignende.

I Mo i Rana er en av landets største industriparke etablert, Mo Industripark (MIP). Mange av MIP's ca. 120 bedriftene arbeider mot olje og gassvirksomheten på Helgelandskysten og andre steder. I tillegg kommer annen stor aktivitet i omlandet. Tungindustrien, Celsa, Elkem, Rana Gruber og Ferroglobe er avhengige av havnen og benytter denne for innskipning av råvarer og utskipning av ferdigprodukter.

Mo i Rana Havn KF

Knutepunkt og Transportnav

Få steder ligger forholdene bedre til rette for en moderne og effektiv omlastingsterminal mellom bil, båt og bane enn i Mo i Rana havn. Nordlandsbanen er nærmeste nabo til havneområdene. På Toraneskaia er det kort avstand til Helgelandsterminalen som ligger i bakområdet til havna, bare 200 meter fra kai og Ro - Ro anlegg. Mo i Rana havn er plassert i skjæringspunktet mellom stamveiene E6 og E12, jernbane og sjøgående trafikk midt i Norge.

Samfunnsansvar - Beskrivelse

Den viktige rollen Mo i Rana havn har som nasjonalt og internasjonalt transportknutepunkt stiller strenge kvalitetskrav til tjenestene som tilbys. Havna har sterkt fokus på sikkerhet i alle ledd, og hensynet til miljø og lokalsamfunn skal være en naturlig del av den kommersielle og regionale utvikling. Mangfoldet i de trusler og risikoer samfunnet står ovenfor kan gi en rekke sektorer betydelige sikkerhetsmessige utfordringer. Transportsektoren, bestående av veg, jernbane, luft og sjø, har stor samfunnsmessig betydning.

Beredskapsvakt- havnebåtene

Mo i Rana havn KF ivaretar sikkerheten i havna/havnedistriktet når det gjelder beredskap, beredskapsvakt og oljevern m.m. Det vises for øvrig til Mo i Rana Havn KF's hjemmeside: www.moiranahavn.no der dette med oljevernberedskap og annen beredskap i Norge er fylldig dokumentert.

Havnas ansatte

Mo i Rana Havn KF drives i dag med en minimumsbemanning og sysselsetter 9 personer, herav 1 kvinne. 4 av de ansatte går inn i beredskapsvaktordningen som i per nå består av 6 personer. Ved behov suppleres det blant annet med mannskaper som består av tidligere ansatte og mannskap fra Rana Industriterminal til krankjøring. I tillegg til dette har Industri/Bedrifts kaiene samt godsterminalene, egne mannskaper.

Ledelsens ansvar – Miljøpolitikk – Høy etisk standard – HMS

Mo i Rana Havn KF etterlever kravene **Kvalitetssystemet NS-ISO 9001** for følgende områder: *Forvaltning og drift av havnedistriktet, herunder havnevesenets terminaler og taubåter.*

Miljøpolitikk: Mo i Rana Havn KF etterlever kravene i NS- ISO 14001.

Mo i Rana havn KF gjennomgikk i 2023 revisjon av begge standardene. Ledelsen i Mo i Rana Havn KF er kjent med at havnens arealer både i sjø og på landområdene er plassert på tidligere forurensede områder, og ivaretar Miljømyndighetenes krav i samarbeid med Miljødirektoratet, Kystverket, Fylkesmannens miljøvernavdeling og Rana kommunes miljøavdeling.

Bedriften forholder seg til null visjonen: Det vil si at bedriften arbeider for å unngå skader på personer, ytre miljø og materiell.

Mo i Rana Havn KF

«Vi skal gjennom kontinuerlig forbedring sikre en miljøvennlig havn for omgivelsene, byen og våre kunder. Ledelsen skal påse at ansvar og oppgaver for ytre miljø er definert og følges opp.»

Helse, Miljø & Sikkerhet

Havna er tilsluttet Helse & Sikkerhet BA med bakgrunn i Arbeidsmiljølovens Kap.3 § 3, herunder overvåking av de ansattes helse. Alle ansatte blir i undersøkelsen bedt om å beskrive både det fysiske og det psykososiale arbeidsmiljøet.

Rana kommunes Strategiske Næringsplan - perspektiv 2014-2030 og oppfølging av eierskapsmelding

Havnestyret i Mo i Rana Havn KF er i dialog om det arbeidet som gjelder havna og eierskapsmeldingen, og vil komme med innspill til den strategiske handlingsplanen.

Viktige begivenheter

Farledsutbedring Mo i Rana Havn - Økt konkurransekraft for Industrihovedstaden i Nord-Norge

Rana Kommune/Mo i Rana Havn KF og Mo Industripark AS har over år arbeidet med å etablere en ny offentlig eid intermodal terminal med dypvannskai. Prosjektet er ett av de strategiske prosjektene for Rana kommune. Prosjektet er støttet av Kystverket gjennom tilskuddsordningene for havnesamarbeid i perioden 2022-2033. Rana kommune og Kystverket har i 2023 inngått samarbeidsavtale om realisering av prosjektet. Rana kommune har stilt 476 MNOK som garanti for bygging av dypvannskaia, mens Kystverket har avsatt 185 MNOK til farledsutbyggingen. Arbeidene ble høsten 2023 lagt ut på anbud. Forventet oppstart av prosjektet er våren 2024.

Mo Industripark AS varslet i 2023 at de ikke har anledning å delta på eiersiden av selskapet som skal eie dypvannskaia. Dette innebærer at Rana kommune blir 100% eier, og skal finansiere ny kai i egenregi.

Kan utløse store investeringer

Man forventer at investeringer i dypvannskai vil kunne utløse investeringer rundt havneområdene i Langneset. Det vil kunne være et bidrag for ytterligere å styrke Mo i Rana som industriregion.

Samfunnsøkonomisk effekt

I 2020 har Menon på vegne av Kystverket gjennomført en ny samfunnsøkonomisk analyse av prosjektet Innseiling Mo i Rana. Analysen viser at prosjektet er samfunnsøkonomisk godt lønnsomt med +186 MNOK i nytteverdi. Analysen viser at investeringen i Mo i Rana Havn

Mo i Rana Havn KF

vil ha solid lønnsomhet for samfunnet. Da nye investeringskostnader ble synliggjort bestemte Kystverket at den samfunnsøkonomiske analysen måtte revideres. Revidert samfunnsøkonomisk analyse er gjennomført våren 2023. Denne analysen viser en negativ samfunns-effekt på -4 MNOK. Den reduserte økonomiske effekten skyldes i hovedsak at prosjektet er blitt dyrere.

Tilbud om nye tjenester.

Cruise

Mo i Rana Havn satser på Cruisetraffikk. Dette for å skape ekstra inntekter og økt turisme i Rana/Helgeland. Satsningen er godkjent av havnestyret. Arbeidet med posisjonering mot rederier og agenter begynner å bære frukter.

I kjølvannet av flere oppslag fra havner i Norge hvor økt forurensning har blitt et problem, er det viktig at vi som cruisehavn bidrar til å påvirke rederiene til å modernisere sine båter slik at forurensningen reduseres. Vi har tro på at næringen skal få dette til på sikt.

Flere aktører viser nå sin interesse for Mo i Rana. For 2023 var det 2 cruiseanløp til havnen. For 2024 og 2025 har havnen mottatt bestillinger fra flere skip. Vi vet at rederiene planlegger noen år frem i tid, så vi vil jobbe aktivt for å få flere bestillinger i fremtiden.

Mo i Rana Havn KF var vert for Kongeskipet Norge i 2023.

Tømmer

I slutten av 2014 ble det inngått kontrakt med Transportselskapet Nord for leie av kaifront og bakområde for utskipning av Tømmer fra Toraneskaia, det har også blitt bygd en tømmermålingsstasjon i 2015 som fasilitet for utskipningen.

Virksomheten øker fra år til år, og i 2023 ble det notert «all time high» hva gjelder innmålte mengder tømmer. 46 000 m³ tømmer ble kjørt inn til Toraneskaia i 2023.

Det er forventet at lasting av tømmer over kai vil øke noe i årene som kommer.

ACE Green

Mo i Rana Havn har siden 2017 deltatt i prosjektet ACE Green.

Arctic – Central Europe Green Corridor (ACE Green) er et samarbeid mellom logistikknæring og myndigheter ved terminalstedene på Nordlandsbanen. Prosjektet har også etablert et nettverk med gode forbindelser til togoperatører, myndigheter og logistikknæring nasjonalt og sør i Sverige.

ACE Greens formål er økte andeler jernbanetransporter av gods til og fra Nordland.

Prosjektbeskrivelse

Formålet med ACE Green er å utvikle jernbanelogistikken for godstrafikk langs Nordlandsbanen til fordel for næringsliv og samfunn.

Mo i Rana Havn KF

ACE Greens partnerskap består av Meyership, en av de største transportbedriftene i Nordland, de tre store havnene i Mo i Rana, Bodø og Mosjøen, samt nærings- og utviklingsselskapene i Mosjøen og Mo i Rana, som også er næringsavdelinger for sine kommuner.

Prosjektet har de største industribedriftene i Nordland, Alcoa og Mo Industripark som aktive støttespillere. Prosjektet og dets partnere har også etablert samarbeid med togoperatører og Bane Nor. Prosjektet vil videre samhandle med et etablert nettverk av transport- og logistikkbedrifter, industri og næringsliv og myndigheter, både i Nordland, på Østlandet og i Sør- Sverige.

Strategiplan –Visjon

Mo i Rana Havns Visjon: Knutepunkt Nord Norge (Bil – Båt – Bane – Fly).

Startegiplanen og havnas SWOT analyse ble oppdatert i løpet av året 2018 på havnestyrets årlige strategisamling.

Styre er i prosess med å utarbeide ny strategi for selskapet.

Mo i Rana Havn KF

Rana Havnestyre 2023 – 2027

Rana Havnestyre består av 7 representanter, herav 3 kvinner og 4 menn.

Representantene er:

Styrets leder	Tor-Arne Strøm
Nestleder	Bergit Svenning
Medlem	Hilde Lillerødvann
Medlem brukerrepresentant	Mette Hansen
Medlem	Johnny Ronesen
Medlem brukerrepresentant	Leif Sagen
Medlem ansattrepresentant	Frode Forsmo

Rana havnestyre gjennomførte i 2023 13 møter og behandlet 64 saker.

Mo i Rana havn KF følger tett med i markedsutviklingen, og har god dialog med våre havnebrukere. Brukerkontaktmøte avvikles årlig i slutten av november, der ca. 80 % av brukerne er representert, for utveksling av gjensidig informasjon. Havna står godt rustet for fremtiden og er klar for de utfordringer som kommer.

Det vises til regnskapstall og til noter.

Havnas regnskap og årsmelding legges fram for Kontrollutvalget og Kommunestyret.

Mo i Rana havn KF, 13.03.2024

Bjørnulf Tverå
Havnesjef

Tor-Arne Strøm
Havnestyreleder

Mo i Rana Havn KF

Sak 10/24

Bevilgning studie - Toraneskaia – samfunnsmessig nytte

Havnesjefens innstilling:

Rana Havnestyre bevilger inntil kr. 300 000 for utarbeidelse av rapport slik fremlagt i havnestyremøte

Saksopplysninger:

Det er innhentet tilbud fra BDO på utarbeidelse av rapport om den samfunnsmessige nytten Toraneskaia utgjør, herunder hvilke verdier kaien har for regionen med tilhørende ringvirksanalyse. Det anbefales å tillegg en reserve på kr. 60 000,-.

Kommunaldirektøren har i forkant av møtet fremmet instruks med hjemmel i kommunelovens § 9-16. Instruks er sendt styret i brev i forkant av møtet. Brevet er sendt styret. Styremedlem Leif Sagen (brukerrepresentant) kjenner seg ikke igjen i ordlyden som benyttes av kommunaldirektøren, og er følgelig uenig i denne. Han vil ha seg frabedt i å bli beskyldt for å være kontraproduktiv. Styret jobber til det beste for Mo i Rana Havn KF.

Styret er delt i voteringen og det ble fremmet to alternative vedtak som det ble votert over.

Forslag til vedtak nr 1:

Rana Havnestyre ber administrasjonen utarbeide rapport slik fremmet for styret 20.03.24. Vedtaket sendes kommunaldirektøren i Rana kommune og kommunestyret i Rana kommune for godkjenning så snart som mulig.

Styrets vedtak tillates ikke iverksatt før kommunestyret i Rana har godkjent saken og kommunestyrets uttalelse på nytt er behandlet av Rana havnestyre.

Det forutsettes at kostnader for utarbeidelse av rapport fordeles slik at en tredjepart av kostnadene, dvs. inntil kr. 120 000,- dekkes av Mo i Rana Havn KF. Resterende beløp forutsettes dekket av brukerne av havneavsnittet.

Forslag til vedtak nr 2:

Leder i havnestyret Mo i Rana Havn KF tar kommunedirektørens vurderinger og tidligere vedtak i kommunestyret datert den 19.mars-24 til etterretning.

Votering:

Forslag til vedtak nr 1

Forslag til vedtak nr 1 fikk 6 stemmer

Joachim Hjartøy	Høyre
Ronny Ronesen	Industri og næringspartiet
Johan Petter Røssvoll	Senterpartiet
Leif Sagen	Brukerrepresentant
Mette Hansen	Brukerrepresentant
Frode Forsmo	Ansatt representant

Forslag til vedtak nr 2

Forslag til vedtak nr 2 fikk 1 stemme

Tor-Arne Strøm	Arbeiderpartiet.
----------------	------------------

Forslag nr 2 har falt.

Mo i Rana Havn KF

Styrets vedtak:

Rana Havnestyre ber administrasjonen utarbeide rapport slik fremmet for styret 20.03.24. Vedtaket sendes kommunaldirektøren i Rana kommune og kommunestyret i Rana kommune for godkjenning så snart som mulig.

Styrets vedtak tillates ikke iverksatt før kommunestyret i Rana har godkjent saken og kommunestyrets uttalelse på nytt er behandlet av Rana havnestyre.

Det forutsettes at kostnader for utarbeidelse av rapport fordeles slik at en tredjepart av kostnadene, dvs. inntil kr. 120 000,- dekkes av Mo i Rana Havn KF. Resterende beløp forutsettes dekket av brukerne av havneavsnittet.

Besøksadresse
Toraneskaia, Midtre gate 23
8624 Mo i Rana

Epost
havna@moiranahavn.no

Postadresse
Postboks 185
8601 Mo i Rana

Tlf sentralbord
75 13 47 00

Org.nr
971 035 684 MVA

moiranahavn.no

Til kommunestyret

Kontrollutvalgets uttalelse om Mo i Rana Havn KFs årsregnskap og årsberetning for 2023

Kontrollutvalget har i møte 31.05.2024, sak 23/24, behandlet Mo i Rana Havn KFs årsregnskap og årsberetning for 2023.

Grunnlaget for behandlingen har vært avlagt årsregnskap, datert 13.03.2024, styrets årsberetning av samme dato og revisjonsberetningen, datert 17.03.2024.

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på kr 1 529 000.

I forbindelse med gjennomgangen har kontrollutvalget fått muntlig orientering fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Kontrollutvalget har fått alle opplysninger og dokumenter som det har bedt om.

Kontrollutvalget mener at årsregnskap med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov. Etter kontrollutvalgets vurdering er regnskapet ført i samsvar med gjeldende lover og regler.

Kontrollutvalget mener at årsberetningen tilfredsstillende lovens krav.

Kontrollutvalget har ingen merknader til årsregnskap og årsberetning for 2023 og anbefaler at disse vedtas.

Kontrollutvalget, 31.05.2024

Kopi: Formannskapet

Kontrollutvalgets uttalelse om Rana Byggdrift KFs årsregnskap og årsberetning for 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

31.05.2024

Saknr

24/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/559 - 17

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om Rana Byggdrift KFs årsregnskap og årsberetning for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Årsberetning og årsregnskap Rana Byggdrift KF 2023

Revisjonsberetning Rana Byggdrift KF

Kontrollutvalgets uttalelse Rana Byggdrift KF

Saksopplysninger

Rana Byggdrift KF er et kommunalt foretak, organisert etter kommuneloven. Foretaket er en del av kommunen, men ledes av et eget styre som ikke er administrativt underlagt kommunedirektøren. Styret avlegger årsregnskap og årsberetning for foretaket, jf. kommuneloven § 9-8 fjerde ledd.

Kommunestyret er ansvarlig for å forvalte foretaket sin økonomi, herunder vedta årsregnskap og årsberetning. Årsregnskapet skal vise foretakets inntekter og bruk av midlene det har til rådighet. Årsregnskapet må sees i sammenheng med foretakets årsberetning.

Fristen for å levere årsregnskap og årsberetning er henholdsvis 22.02. og 31.03. Kommunestyret må behandle årsregnskap og årsberetning innen 30.06. Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomisk oversikt og noteopplysninger. Årsregnskapet skal vise regnskapstall på samme detaljnivå som i årsbudsjettet.

Foretakets årsregnskap

Foretakets årsregnskap er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk, og er avlagt innen fristen og viser et negativt netto driftsresultat på kr -1.043 mill.

Noter til regnskapet

Noter er opplysninger som gis som en del av årsregnskapet. Notene skal bidra til å øke forståelsen av regnskapet, og skal ha en klar henvisning til postene i regnskapet som kommenteres. Sekretariatet har ingen kommentarer til disse.

Foretakets årsberetning

Kommunale foretak skal utarbeide en årsberetning for foretakets samlede virksomhet. Årsberetningen er avlagt innen fristen og inneholder opplysninger om regnskapet og redegjørelser som loven krever.

Revisjonsberetning

Foretakets årsregnskap og årsberetning er revidert av Deloitte AS. Revisjonsberetningen er uten merknader.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalget skal uttale seg om årsregnskapet er revidert på betryggende måte, utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk samt kontrollutvalgets eventuelle instruksjer og avtaler med revisor. Uttalelsen skal også omfatte årsberetningen, om den omtaler forhold loven krever.

Kontrollutvalgets uttalelse skal sendes til kommunestyret, med kopi til formannskapet før det gir innstilling om årsregnskap og årsberetning. Utkast til kontrollutvalgets uttalelse er vedlagt.

Vurdering

Rana Byggdrift KFs årsregnskap og årsberetning er revidert av Deloitte As, og levert innen fristen. Oppdragsansvarlig revisor tilfredsstillter de kravene som er stilt i lov og forskrift.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med vedlagt forslag. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Årsberetning og årsregnskap Rana Byggdrift KF 2023

Innhold

Sammendrag	3
Etisk standard og likestilling	4
Likestilling	4
HMS og Internkontroll.....	5
Avdeling for renhold.....	6
Organisasjon.....	6
Turnover	6
Bygg	7
Nærvær.....	7
Arbeidsmiljø	8
Vernerunder	9
Fokusområder	10
HMS	10
Meldinger i kvalitetsportalen:.....	11
Avdeling for boligforvaltningen.....	14
Organisasjon.....	14
Utleie	15
Drift og vedlikehold	15
Økonomi	15
Avdeling for teknisk drift og energi.....	16
Drift og vedlikehold av el. anlegg.....	16
Avdeling for Byggsikring	18
Brannvern	18
Låssystemer	18
Heiser.....	18
Innbruddsalarm & Kameraovervåkning	18
Tilfluktsrom	19

Sammendrag

For formål og organisering vises det til årsregnskap. Regnskapet viser et merforbruk på kr. 4,487 mill. som fremgår av regnskapet.

Utvikling i areal fremgår av tabell nedenfor.

Kommunens eide og leide areal er i løpet av året økt med 6 929 m² og innsatsen på FDVU er noe økt selv om dette i hovedsak dreier seg om reparasjoner etter havari og lukking av myndighetspålagte avvik. Avstand mellom ønsket, forventet og faktisk nivå av forsvarlig vedlikehold for kommunens bygninger er fortsatt stor.

	2021	2022	2023	Endring
Leide boliger	1 700 m ²	2 628 m ²	3 858 m ²	1 230 m ²
Leide bygg	12 800 m ²	11 000 m ²	18 140 m ²	7 140 m ²
Eide bygg (inkl. eide boliger)	181 000 m ²	166 300 m ²	164 859 m ²	-1 441 m ²
Sum	181 000 m²	179 928 m²	186 857 m²	6 929 m²

Etisk standard og likestilling

Rana Byggdrift KF arbeider for fellesskapets beste i tråd med gjeldende lover, regler, kommunens verdier og politiske vedtak.

Styret og ledelsen påser at foretaket holder etisk standard i tråd med foretakets vedtekter og styreinstruks.

Likestilling

Rana Byggdrift KF er en kvinnedominert arbeidsplass og kjønnsfordelingen har vært stabil i 2023. Likestilling mellom kjønnene er et mål innenfor yrkesgruppene som foretaket sysselsetter.

Likestilling skal vurderes ved alle kunngjøringer og tilsettinger. Ansatte og ledere skal aktivt fremme likestilling mellom kjønnene.

Kvinneandelen i styret med seks personer er 50 prosent. Styreleder er mann og nestleder er kvinne.

Det søkes balanse mellom kjønnene i ledergruppen. I 2023 var kvinneandelen i ledergruppen 50 prosent.

Kjønnsfordelingen totalt sett i foretaket fordeler seg slik;

Totalt antall ansatte inkludert styre; 89

Kvinner; 61

Menn; 28

HMS og Internkontroll

Foretaket ledes med tydelig HMS fokus og verdibasert lederskap etter kjerneverdiene:

«Åpenhet- Respekt-Samarbeid og Tillit».

Rana Byggdrift KF benytter Rana kommune sitt internkontrollsystem, EQS. Vi benytter avvikssystemet i EQS for håndtering av avvik og forbedringsforslag. Rana Byggdrift KF arbeider kontinuerlig med rutiner og internkontroll og dette har sterkt fokus i foretakets virksomhetsplan.

Rana Byggdrift KF har eget AMU.

Bedriftshelsetjenesten som møter fast på alle AMU-møter og bistår Rana Byggdrift KF ellers etter behov.

Rana Byggdrift KF hadde et sykefravær på 9,1 prosent i 2023 og klarte derfor ikke å nå målsetningen for 2023. 7,3 prosent av dette er relatert til langtidsfravær. I 2022 var samlet sykefravær på 9,7 prosent.

Avdeling for renhold

Renholdsavdelingen i Rana Byggdrift KF leverer renhold til de fleste av Rana kommunes tjenesteområder. Rana kommune er med sine 4 500 km², Norges 4. største kommune i areal. Vi har formålsbygg fra Storforshei i nordøst til Utskarpen i sørvest. Renhold er den viktigste bidragsyter for hygiene, trivsel godt inn klima og vedlikehold av byggenes overflater.

Renhold av bygg vil være et evigvarende behov i samfunnet. Selve formålet med renhold er ivaretagelse av hygiene, innemiljø og byggenes overflater. I dag – og fremover - vil kompetanse om smitte og smitteforebyggende renhold vil bli stadig viktigere.

Renholderne må fortsette jobben for økt anerkjennelse av renholdsyrket, både hos renholderne selv – blant andre yrkesfaggrupper, og hos brukere av tjenesten. Stadig fokus på effektivitet og ny teknologi stiller stadig nye krav til morgendagens renholdere. Men likt som før, er at renholderen er like viktig for at brukere av byggene skal ha det bra på jobb, og kunne ha fokus på sine kjerneoppgaver, enten det er å drive undervisning, gi pleie/omsorg – eller annet. Å tilrettelegg for at renholderne skal kunne løse oppgavene på en god måte, trives på jobb og utvikle seg, er ledelsens viktigste oppgave – i tillegg til å holde seg til de økonomiske rammene

Organisasjon

Rana kommune er en stor kommune i areal. Da er god organisering og rolleavklaring en viktig premis og styrke i renholdsavdelingen, når mange brukere og en stor gruppe ansatte skal administreres og følges opp over store avstander; det er over 6 mil mellom ytterpunktene.

Renholdsavdelingen er delt inn i fem geografisk soner, med en soneleder og et verneombud i hver sone. Sonelederne har personalansvar, og har ansvar for tilrettelegging ved sykefravær, planlegging og oppfølging av renhold og renholdskvalitet hos bruker, koordinering av ansattressurser i sin sone og innkjøp av rengjøringsrekvisita etter et bestemt utvalg.

Turnover

Det er rekruttert til sammen 1,61 stillinger som erstatning for ledige stillinger, blant annet som følge av vakanser og reduserte stillinger i tilknytning innvilget gradert uførepensjon.

I løpet av året har vi feiret flere jublanter: til sammen fire 60-åringer og seks 50-åringer. Vi har nå 9 ansatte over 60 år, og 24 ansatte mellom 50 og 60 år.

Bygg

Gymsalene som ble revet på Båsmo og Selfors er tilbake i helt ny form. De ble tatt i bruk til skolestart 2023. Representanter fra renhold har ikke vært med i prosessen med å planlegge og bygge og innrede gymsalene. Før oppstart av renhold måtte det noen tilpasninger til for å kunne spyle gulv i garderober. Her var det valgt gulvbelegg med svært mye friksjon for å være sklisikkert, noe som gir stor belastning for renholder og gjør renholdet utfordrende. Besøk fra gulvprodusent gav oss noen tips og råd. Det ble tilpasset etter beste evne, og skaffet maskiner for garderoberne. Selve gymsgulvet er et mykt sportsgulv som også krever tilpasset renhold – og bruk. Renhold og brukere(skolene) samarbeidet godt om oppstarten for å legge best mulig til rette for god ivaretagelse av gulvet.

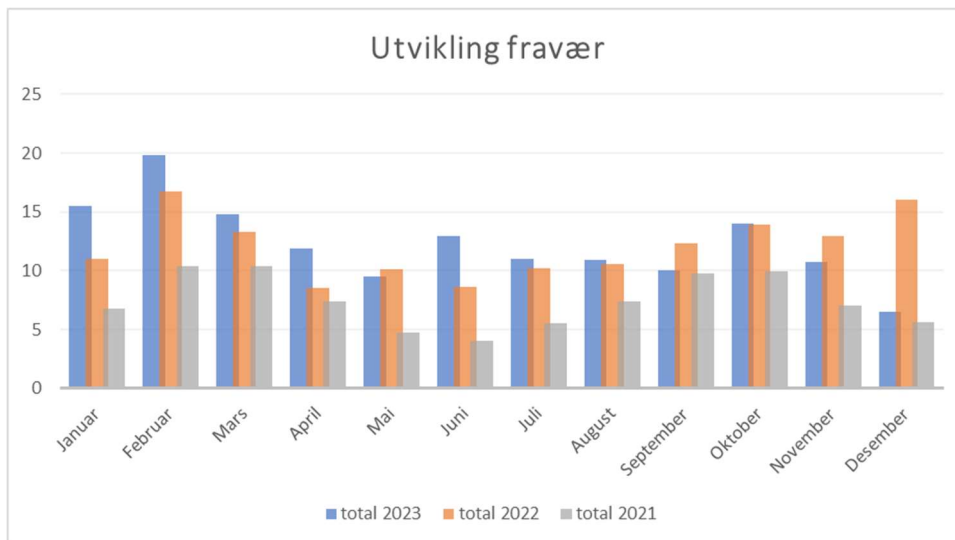
Renholdrom på legevakta er plassert inne i Selfors gamle sykehjem – som er solgt til Helgelandssykehuset. For å sikre oss tilgang til disse nødvendige fasilitetene ved evt. ny bruk av bygget, er det et nytt rom under bygging i mye nærmere tilknytning til legevaktlokalene. Dette bygges/ utføres av Helgelandssykehuset – men tar tid, da de har hatt flere utfordringer, blant annet med at kloakk kommer opp i rørene.

Nærvær

Renholdsavdelingen har hatt utfordringer med høyt fravær, lange fravær og manglet vikarer. I samarbeid med NAV klarte vi å få på plass noen nye vikarer sommeren 2023 - som er hos oss fortsatt. Det høye fraværet har vært en stor utfordring for oss alle i renholdsavdelingen. I tillegg preger det kvaliteten på renhold, kollegaer som må lære opp og ikke minst soneledere som stadig må re-planlegge dagene.

Det har vært stor innsats for å redusere sykefraværet i 2023. Sonelederne har hatt tett oppfølging av den enkelte ansatte med fravær - med bistand fra seksjonsleder, og vi har samarbeidet med HR-avdelingen på en ny og bedre måte, og benyttet flere av tiltakene som tilbys av NAV; ekspertbistand og Helse i arbeid. Helse i arbeid vil pågå utover vår-vinteren 2024.

Fokuset har gitt resultater, og for desember måned var fraværet nede i under 7 prosent - mot over 19 prosent i januar måned.

Arbeidsmiljø

På tross av høyt fravær hadde renholdsavdelingen gode resultater etter 10-faktorundersøkelsen. Resultatene forelå i januar -23 – og etter samling med avstemming for hva som skulle ha prioritet i vår avdeling, ble det bestemt at indre motivasjon og ytre motivasjon skulle få fokus på frem til neste undersøkelse. Dette kunne vi ha jobbet enda bedre med gjennom året.

Faktor	Navn	Norge	Alle	Beskrivelse
Faktor 1	Oppgavemotivasjon	4,3	4,3	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,3	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Selvstendighet	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	3,9	3,9	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,3	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,7	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenester som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,4	4,4	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,1	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Nytterorientert motivasjon	4,7	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

- **Språk og kommunikasjon.** Med 11 ulike nasjonaliteter i avdelingen, kan språk, kommunikasjon og jobbkultur bli utfordrende. Stadig vurderes tiltak for å bedre språk og kommunikasjon, og det har vært samarbeidet med tilbydere av språkopplæring for å bedre basiskunnskapene.

Vi konkluderte med at alle renholdere er ansatt på like vilkår – med samme forventning til ansvarlighet og «medarbeiderkompetanse». Det jobbes med dette ved gjentakende gjennomgang av arbeidsreglement og ulike rutiner, samt prosedyrer for ulike arbeidsoppgaver. I tillegg har vi fokus på at kommunikasjon går to-veis; begge parter må ta ansvar for både å bli forstått og å forstå. I sum og over tid, tror vi at dette bidrar til å bedre språkutvikling ansvarlighet blant alle ansatte.

- **Opplæring;** Det ble avdekket at dokumentasjon av gjennomført opplæring av ansatte ikke var på plass. Det ble derfor utarbeidet en opplæringsplan med viktige punkter som arbeidsgiver skal gi opplæring i -for den enkelte ansatte. Sonelederne skriver ut planen for den enkelte og det dokumenteres når det har vært gitt opplæring på de aktuelle punktene. Komplette opplæringsplan arkiveres på personalmappe.

Alle lederne i renholdsavdelingen har deltatt på kurs i regi av Minar med Excel, og PowerPoint for å styrke digitale ferdigheter, finansiert av BKA-midler. Kurset ble påbegynt høsten -22, og avsluttet i februar -23. Varighet – ca. 70 timer.

INSTA 800 er en standard for å fastsette og bedømme renholdskvalitet, utarbeidet av representanter fra offentlige og private renholdselskaper, arbeidstaker/arbeidsgiverorganisasjoner og forskingsinstitutter i Danmark, Sverige og Norge, og benyttes i flere nordiske land.

Renholdsavdelingen har gjennomført 140 INSTA-kontroller for å avdekke om renholdet holder den kvaliteten som er fastsatt. Av disse ble 21 ikke godkjent. Kravene i standarden er da at det skal gjennomføres ny kontroll innen 1 mnd. Renhold er ferskvare, og det er bare rent til noen eller noe har tilsmusset området etter renhold. Insta-kontroll utføres umiddelbart (før området tas i bruk) etter renhold. Renholdfrekvens kan dermed ha betydning for brukers opplevelse av renholdskvalitet. Det er viktig at renholderne har kunnskap om standarden – og at bruker har kjennskap til det vesentligste om standarden.

Vernerunder

Det er gjennomført vernerunder på 41 av til sammen 47 bygg i vår portefølje. 12 av disse har avdekket alvorlige og ikke tilfredsstillende forhold på arbeidsstedet. Tre av disse er fortsatt ikke lukket, og må følges videre opp. Vernerunder ønskes fortrinnsvis gjennomført sammen med bruker for bedre samarbeid og større felles forståelse.

Fokusområder

Renholdsavdelingen har 5 mål - eller fokusområder:

- Øke nærvær - selve grunnlaget for å utvikle og forbedre alle områder
- Stolthet - se på egen jobb som viktig og være viktig for andre. Ønske å utvikle seg selv og eget arbeid
- God ressursutnyttelse - fleksibilitet i sona og på tvers av sonene både med ansatte og utstyr
- Levere renhold av riktig kvalitet - riktig innsats i etter standarden INSTA 800.
- Være best i klassen! - Ønske om å være ledende innen vårt område.

Rana Byggdrift KF er vedtatt nedlagt fra 2024, etter å ha blitt evaluert høsten 2023 som planlagt ved oppstart. Kommunestyremøtet vedtok nedleggelse i november 2023, med virkning fra 01.01.24. Det har vært utfordrende for staben og lederne i KF'et i overgangen, da daglig leder sluttet i samme periode.

AMU i Rana Byggdrift KF fikk ny leder i august 2023; verneombud i Mo sone øst. Det har vært avholdt to møter. Hva som skal skje videre med partsgruppa for Rana byggdrift – over til Rana kommune er ikke helt klart pr dato, men vernegruppa for renholderne skal uansett bestå.

I november ble det arrangert fagdag for alle renholderne med kjemi og gulvpleie som tema.

I desember hadde renholderne julebord hvor det ble laget mat fra mange verdenshjørner. Renholderne kommer fra 10 ulike nasjonaliteter. Å dele matkultur og å lage mat sammen, er en veldig fin måte å bygge gode relasjoner på. Vi ønsket større deltakelse, men det var en trivelig kveld.

HMS

Det er et verneombud og en soneleder i hver av sonene. Dette for større kontinuitet og gjennomføringsevne.

Vernegruppa som er renholdsavdelingens egne «partsgruppe» består av alle verneombud og soneledere, samt tillitsvalgte og avdelingsleder. Gruppa tar opp saker som omhandler arbeidsmiljøet, som å lage handlingsplan HMS, og planlegge tiltak i denne som er i tråd med målene våre.

Det er utarbeidet Handlingsplan for HMS også for 2023. Ikke alle planlagte tiltak er gjennomført/ vurdert – evt flyttet til 2024.

Vernegruppa har hatt 6 møter i 2023.

Fire personer fra renholdsavdelingen har deltatt på "40-timers" HMS-kurs.

Medarbeidersamtaler ble gjennomført i alle soner med alle medarbeiderne. Oppsummeringer som er kommet inn viser at de ansatte trives godt og opplever at jobben de gjør er viktig. Det kom frem at flere er usikre på maskinbruk og gulvpleie og trenger mer opplæring.

Språk og kommunikasjon har vært viktig fokus for oss – for å sikre at alle forstår både hva som er den enkeltes ansvar og for å unngå at det blir misforståelser mellom ansatte og ansatte/ leder.

Fleksibilitet kan det jobbes mer med. Men det å skulle bytte sone er mange skeptiske til. Det blir et miljø i hver sone som er viktig for den enkelte.

Flere ønsker mer kompetanse, men for få er villige til å ta fagbrev.

Det er arrangert førstehjelpskurs som tilbud til alle ansatte i byggdrift. Fra renholdsavdelingen deltok hele 43 renholdere på dette.

Meldinger i kvalitetsportalen:

- til sammen 16 meldinger i 2023.
- 9 kvalitetsavvik - meldt inn av tre barnehager. 5 avvik er relatert til renholdkvalitet. Ett gjelder avfallstømming, ett gjelder at rengjøringsvogna står i lokalene der barna oppholder seg, og to gjelder at renholderne gjør rent når barnehagen er åpen.
- 1 melding gjelder problem med moppevaskemaskin
- 1 melding etter vernerunde - behov for renhold nødutgang rådhuset
- 1 melding gjelder ødelagt parkettbord gulv IKT
- 1 melding gjelder ikke tilfredsstillende adkomst til avfallshenteplass
- 1 melding gjelder utagerende bruker
- 1 melding gjelder lysforhold
- 1 melding gjelder ikke tilfredsstillende adkomst for renhold

Renholdsavdelingen har i 2023 hatt renhold i til sammen 105 578 m² bto.

Regnskap 2023 Budsjett 2023 Avvik Regnskap 2022

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022
Sum renhold	27 644	28 218	574	26 186
Salgs- og leieinntekter	-72	0	72	-218
Andre overføringer	-2 855	-1 257	1 598	-2 735
Lønnsutgifter	21 965	21 460	-505	20 501
Sosiale utgifter	4 685	4 638	-47	4 484
Kjøp av varer og tjenester	3 246	3 027	-219	3 400
Overføringer og tilskudd fra andre	675	350	-325	751
Renteutgifter	0	0	-0	2

Avviksforklaring

Salgs- og leieinntekter er viderefakturering av leasing bil til boligavdelingen. Andre overføringer, skyldes høyt fravær og sykelønnsrefusjon, samt lønnstilskudd fra NAV.

Lønnsutgifter avvik skyldes vikarinnleie – men har ikke vikarinnleie fullt ut for sykefravær.

Sosiale kostnader – henger sammen med lønnsutgifter

Kjøp av varer og tjenester – skyldes i stor grad økte kostnader til leasingbiler og prisøkning på papirvarer. I tillegg har vi dekket kostnader til installasjon av el-bil-ladere på Selfors og Gruben.

Overføringer og tilskudd fra andre - Kun mva. kompensasjon

Pris på renhold for 2023 er kr. 261,9 / m².

Lønnsoppgjøret i 2023:**Økonomisk ramme**

Fastsatt økonomisk ramme for mellomoppgjøret 2023, HTA kapittel

4 er slik:

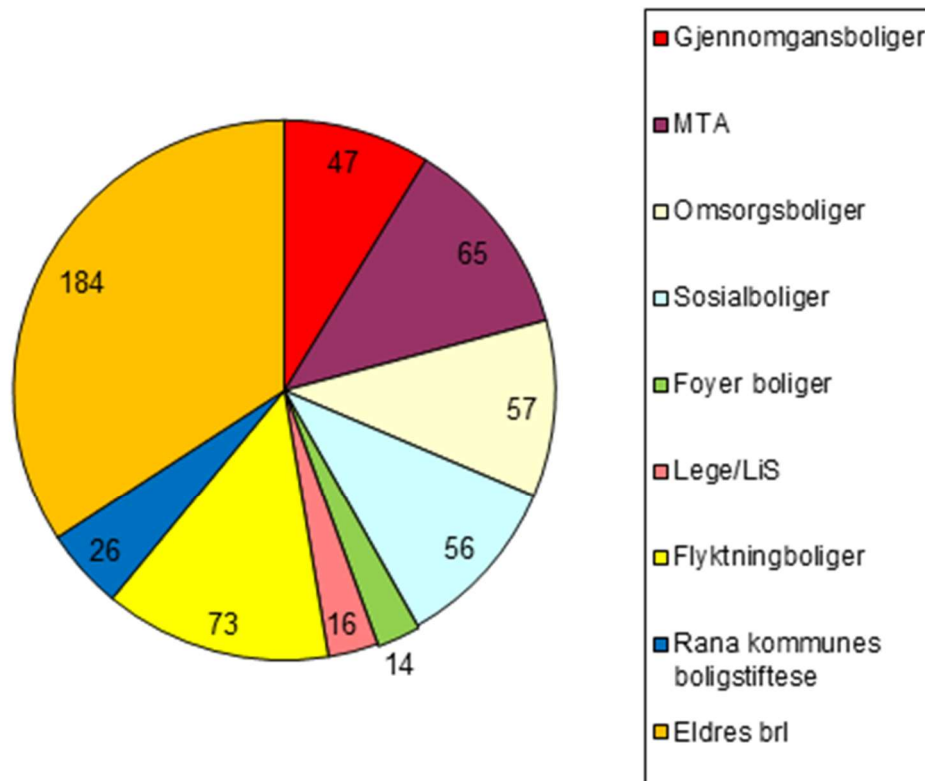
Kap. 4-stillinger	Kommuner og fylkeskommuner	Kommuner	Fylkeskommuner
Overheng til 2023*	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Anslag glidning i 2023	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Sentrale tillegg (1.1 og 1.5)	4,2 %	4,2 %	4,2 %
Anslag årslønnsvekst 2022 til 2023	5,4 %	5,4 %	5,4 %
Anslag overheng til 2024	1,8 %	1,8 %	1,9 %

Avdeling for boligforvaltningen

Boligseksjon i Rana Byggdrift KF forvaltet 538 boligenheter i 2023. Forvaltningen, drift og vedlikeholdsansvar ligger hos boligseksjon mens tildeling skjer via tildelingskontoret og servicekontoret.

Antall boenheter fordelt på boligtyper

Antall boenheter fordelt på boligtyper

Organisasjon

Avdelingen for tiden 4 stillinger som er tilknyttet boligforvaltningen. Seksjonsleder, Drifts og oppgave leder og 2 driftsteknikker. I tillegg er seksjonsleder forretningsfører for Eldres borettslag og daglig leder i Rana kommunes boligstiftelse.

I Eldres borettslag er 1 drifts-koordinator, hvor seksjonsleder, i form av forretningsfører/dagligleder har personalansvaret. Driftsleder er drift og oppgaveleder.

Rana kommunes boligstiftelse har ingen ansatte.

Utleie

For 2023 ble det inngått nye leiekontrakter, inn og utflytninger, salg/omsetning i Eldres borettslag:

- 92 nye leiekontrakter, (inn og utflytninger).
- 30 omsetninger i Eldres borettslag

Flyktningeboliger

Av hele bolig porteføljen var for 2023 det 73 enheter til dette formålet. Av disse er 51 leid inn fra private.

Drift og vedlikehold

Ved utleie til vanskeligstilte opplever boligseksjon fortsatt til dels store kostnader i form av skadeverk og dårlig boevne hos leietakere. Dette fører til ved fraflytning og under leieperioden må flere av boenhetene ha oppgradering utover normal slitasje og elde.

Økonomi

	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Budsjett 2023</i>	<i>Avvik</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Bolig og eiendommer	18 785	13 457	-5 328	15 224
Brukerbetalinger	-0	0	0	-18
Salgs- og leieinntekter	-62 445	-56 615	5 830	-52 601
Andre overføringer	-9 682	-7 817	1 865	-8 664
Lønnsutgifter	1 855	2 235	380	2 278
Sosiale utgifter	415	491	76	490
Kjøp av varer og tjenester	78 413	68 413	-10 000	64 427
Overføringer og tilskudd fra andre	10 219	6 750	-3 469	9 285
Renteutgifter	10	0	-10	25

Avdeling for teknisk drift og energi

Område 633 Teknisk drift og energi omfatter systemansvar for fagområdene VVS, automasjon, energiledelse og elektrisitet.

Det er 50 bygg som er med i energioppfølgingen som benytter energioppfølgingsprogrammet Esave.

Energikostnader:

		2022		2023
Bygningstype				
Elektrisk kraft	kr	11 709 342	kr	13 397 677
Fjernvarme	kr	4 308 769	kr	4 826 014
Bioenergi	kr	1 140 659	kr	1 228 792
SUM	kr	17 158 770	kr	19 452 483

Drift og vedlikehold av el. anlegg

Vedlikeholdet av el-anlegg har i 2022 og 2023 tatt en dreining fra akutte tiltak til planmessig oppfølging av kontroller. Det er etablert systemer for oppfølging av vår egen kontroll og av den fagmessige kontrollen utført av installasjonsfirma. Dette er i tråd med lover og forskrifter som pålegger anleggseier å etablere systemer for systematisk vedlikehold av eget elektrisk anlegg.

Drift og vedlikehold av elanlegg reguleres sterkt av forskrifter. Person- og brannsikkerhet er de viktigste områdene, samt funksjon og driftssikkerhet.

Forskriften pålegger anleggseier internkontroll av elanlegg. I dette inngår vårt daglige ettersyn, vår periodiske egenkontroll og den pålagte kontrollen utført av ekstern leverandør. De feil og avvik som blir oppdaget etter slike kontroller behandles i tråd med forskriften, og utbedres deretter.

Det lokale eltilsyn har periodiske kontroller av anlegg. Dette er å regne som stikkprøver. De feil og mangler som blir avdekket ved slike tilsyn er å regne som pålagte utbedringer. DLEs kontroller er ikke å regne som en «friskmelding» av anlegget. Det er fortsatt eiers ansvar å se til at det elektriske anlegget er iht. lover og forskrifter.

I 2023 utfases lysrør av typen TS og T8, samt PL-lamper (sparepærer). Det er kommet LED-erstatninger for mange av disse. Det betyr store investeringer i årene framover.

Økonomi

	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Budsjett 2023</i>	<i>Avvik</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Driftsteknikk	16 868	17 388	520	16 838
Salgs- og leieinntekter	-458	-550	-92	-580
Andre overføringer	-1 502	-2 187	-685	-1 321
Lønnsutgifter	9 643	9 953	310	8 948
Sosiale utgifter	2 126	2 422	296	1 922
Kjøp av varer og tjenester	5 790	5 750	-40	5 725
Overføringer og tilskudd fra andre	1 269	2 000	731	2 136
Renteutgifter	0	0	-0	7
Teknisk drift og energi	28 289	25 455	-2 834	24 937
Salgs- og leieinntekter	-455	0	455	-85
Andre overføringer	-6 068	-4 500	1 568	-5 016
Lønnsutgifter	627	732	105	632
Sosiale utgifter	137	160	23	140
Kjøp av varer og tjenester	28 091	24 563	-3 528	24 247
Overføringer og tilskudd fra andre	5 954	4 500	-1 454	5 013
Renteutgifter	3	0	-3	7

Avdeling for Byggsikring

Byggsikring har i dag ansvaret for å følge opp følgende områder på Rana Kommunes sine bygg:

- Brannvern, Brannvarslingssystemer, branntegninger, alarmoverføringer
- Låssystemer og adgangskontroll
- Innbruddsystemer, kameraovervåkning
- Heiser
- Forsikring
- Sykesignalanlegg
- Tilfluktsrom
- Prosjektoppfølgning
- Svakstrøm generelt

Brannvern

Oppfølging av brannvernarbeidet i kommunenes bygg.

Brannboka Facilit FDVU organiserer brannverndokumentasjon som har betydning for brannsikkerheten på det enkelte bygg.

Låssystemer

Rana Byggdrift KF har i dag over 5 500 låser som må vedlikeholdes og gis tilganger til.

Alle nye kommunale bygg leveres i dag med adgangskontroll. Kort benyttes på ytterdører og innerdører som erstatning for nøkkel eller i kombinasjon med nøkkel i system.

Rana Byggdrift KF programmerer og håndterer ca. 5 500 personer i vårt adgangskontrollsystem. Med nye ansatte som begynner og slutter er det en krevende jobb å holde systemene ajour.

Heiser

Ved kommunens bygg er det i dag montert i alt 50 heiser som er underlagt kommunens innkjøpsordning mht service. Norsk Heiskontroll har i tillegg overordnet kontroll annet hvert år. Leverandør (Reber Schindler Heis AS) er vår servicepartner på heis i dag.

Innbruddsalarm & Kameraovervåkning

Vi har fått to nye skoler med innbruddsalarm som er integrert med adgangskontrollen. Dette er løsninger som vi ønsker å fortsette med da det gir oss en bedre kontroll over falske alarmer.

Begge skolene har også fått utvendig kameraovervåking som gir oss en god oversikt over fasadene til byggene.

Vi mener dette er forebyggende mot hærværk på våre bygg.

Tilfluktsrom

I samarbeid med Sivilforsvaret som har ansvaret for klargjøring av de offentlige tilfluktsrommene våre har det vært flere møter.

Det er fokus på å få oversikt over tilstandene på tilfluktsrommene og hva det vil koste å få de utbedret.

Rana har i dag 115 tilfluktsrom til 12 030 personer

5 offentlige 1 360 plasser

110 private 10 670 plasser

Dekningsgrad på 46 prosent av befolkningen i hele kommunen.

Økonomi

	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik	Regnskap 2022
Byggsikring	6 368	6 092	-276	6 894
Salgs- og leieinntekter	0	0	0	-1
Andre overføringer	-936	0	936	-853
Lønnsutgifter	642	647	5	619
Sosiale utgifter	141	145	4	138
Kjøp av varer og tjenester	3 534	5 300	1 766	4 136
Overføringer og tilskudd fra andre	2 986	0	-2 986	2 854
Renteutgifter	0	0	-0	0

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
Rana Byggdrift KFs årsregnskap 2023	2
Hovedoversikter Rana Byggdrift KF	2
Økonomisk oversikt drift.....	3
Bevilgningsoversikt drift.....	4
Bevilgningsoversikt investeringer	4
Økonomisk oversikt balanse	5
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift	6
Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner investeringer.....	7
Avdelingsregnskap	7
Noter.....	8

Rana Byggdrift KFs årsregnskap 2023

Årsregnskapet til Rana Byggdrift KF utarbeides i tråd med kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv (heretter forskriften), bokføringsloven, kommunale regnskapsstandarder og god kommunal regnskapsskikk.

Kommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

- a) Regnskap for kommunekassen
- b) Regnskap for hvert kommunalt foretak
- c) Regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift.
- d) Samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet(konsernet)

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet.

Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger.

Rana kommunes økonomireglement regulerer rekkefølgen på strykninger der rekkefølgen ikke er bestemt i lov eller forskrift.

Før strykninger var merforbruket i 2023 på 4 487 069 kroner. Driftsregnskapet til Rana Byggdrift KF er avsluttet i balanse etter strykninger i henhold til forskriftens §4-2 på 3 444 000 kroner og fremføring av merforbruk på 1 043 069 kroner til inndecking senere år.

Netto driftsresultatet for 2023 er på minus 0,6 prosent av foretakets driftsinntekter. Akkumulert merforbruk/udekket i driftsregnskapet er på 4 187 488 kroner.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udekket beløp på 242 521 kr.

Hovedoversikter Rana Byggdrift KF

Nedenfor følger obligatoriske oppstillinger i form av økonomiske oversikter etter §§ 5.4 - 5.6 og §5.8 - 5.9 i forskriften. Økonomisk oversikt drift viser kommunens og konsernets offisielle resultatrapport. Rapporten er satt opp etter forskriftens § 5.6 og er lik for alle kommuner.

Brutto driftsresultat er forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter. I utgifts begrepet inngår avskrivninger, som utgjør en utgift for kommunene. Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for avskrivninger og netto finansutgifter.

Bevilgningsoversikt drift spesifiserer inntekter, finansinntekter og finansutgifter og anvendelsen av disse

Bevilgningsoversikt investering er utarbeidet etter forskriften § 5.5 og viser alle inntekter og utgifter for investeringsregnskaper.

Foretakets balanse viser bokført verdi av eiendeler, gjeld og egenkapital per 31.12.2023.

Alle tall i hovedoversikter og noter er oppgitt i hele tusen.

Økonomisk oversikt drift

Oppstillinger er satt opp i henhold til § 5-6 i forskriften.

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Driftsinntekter				
1 Rammetilskudd	-	-	-	-
2 Inntekts- og formuesskatt	-	-	-	-
3 Eiendomsskatt	-	-	-	-
4 Andre skatteinntekter	-	-	-	-
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-	-	-	-
6 Overføringer og tilskudd fra andre	7, 8	121 908	116 467	109 023
7 Brukerbetalinger		0	-	18
8 Salgs- og leieinntekter	7	63 501	57 245	54 546
9 Sum driftsinntekter	7	185 409	173 712	163 586
Driftsutgifter				
10 Lønnsutgifter		38 822	39 025	36 870
11 Sosiale utgifter		6 331	8 815	5 953
12 Kjøp av varer og tjenester		120 133	108 726	102 996
13 Overføringer og tilskudd til andre		21 411	13 702	20 943
14 Avskrivninger		-	-	-
15 Sum driftsutgifter		186 697	170 268	166 762
16 Brutto driftsresultat		-1 288	3 444	-3 176
Finansinntekter				
17 Renteinntekter		260	-	77
18 Utbytter		-	-	-
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-	-	-
20 Renteutgifter		15	-	46
21 Avdrag på lån		-	-	-
22 Netto finansutgifter		245	-	32
23 Motpost avskrivninger		-	-	-
24 Netto driftsresultat		-1 043	3 444	-3 144
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering		-	300	-
26 Avsetninger til bundne driftsfond		-	-	-
27 Bruk av bundne driftsfond		-	-	-
28 Avsetninger til disposisjonsfond		-	-	-
29 Bruk av disposisjonsfond		-	-	-
30 Dekning av tidligere års merforbruk	8	-	3 144	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-	3 444	-
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		-1 043	0	-3 144

Bevilgningsoversikt drift

Oppstillinger er satt opp i henhold til § 5-4 i forskriften.

<i>Bevilgningsoversikt - drift (regnskap)</i>	<i>Note</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Regnskap 2022</i>
1 Rammetilskudd		0	0	0	0
2 Inntekts- og formueskatt		0	0	0	0
3 Eiendomsskatt		0	0	0	0
4 Andre generelle driftsinntekter		0	0	0	0
5 Sum generelle driftsinntekter		0	0	0	0
6 Sum bevilgninger drift, netto		1 288	-3 444	-300	3 176
7 Avskrivninger		0	0	0	0
8 Sum netto driftsutgifter		1 288	-3 444	-300	3 176
9 Brutto driftsresultat		-1 288	3 444	300	-3 176
10 Renteinntekter		260	0	0	77
11 Utbytter		0	0	0	0
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
13 Renteutgifter		15	0	0	46
14 Avdrag på lån		0	0	0	0
15 Netto finansutgifter		245	0	0	32
16 Motpost avskrivninger		0	0	0	0
17 Netto driftsresultat		-1 043	3 444	300	-3 144
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
18 Overføring til investering		0	300	300	0
19 Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0	0
20 Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	0
21 Avsetninger til disposisjonsfond		0	0	0	0
22 Bruk av disposisjonsfond		0	0	0	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk		0	3 144	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		0	3 444	300	0
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		1 043	0	0	3 144

Bevilgningsoversikt investeringer

Oppstillinger er satt opp i henhold til § 5-5 i forskriften og forenklet ved å utelate uaktuelle poster.

<i>Bevilgningsoversikt - investeringer (regnskap)</i>	<i>Note</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Regnskap 2022</i>
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3	123	106	106	104
6 Sum investeringsutgifter		123	106	106	104
14 Sum investeringsinntekter		0	0	0	0
20 Overføring fra drift		0	-300	-300	0
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		120	194	194	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		120	-106	-106	0
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		243	0	0	104

Økonomisk oversikt balanse

Oppstillinger er satt opp i henhold til § 5-8 i forskriften.

Oversikt - balanse	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		61 904	53 507
I. Varige driftsmidler		0	0
1. Faste eiendommer og anlegg		0	0
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		0	0
II. Finansielle anleggsmidler		317	194
1. Aksjer og andeler	3	317	194
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån		0	0
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	4	61 586	53 313
B. Omløpsmidler		21 275	16 409
I. Bankinnskudd og kontanter		14 170	3 836
II. Finansielle omløpsmidler		0	0
1. Aksjer og andeler		0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		7 105	12 573
1. Kundefordringer		800	0
2. Andre kortsiktige fordringer		6 172	0
3. Premieavvik	4	133	0
Sum eiendeler		83 179	69 916
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		-6 130	-6 492
I. Egenkapital drift		-4 187	-3 144
1. Disposisjonsfond		0	0
2. Bundne driftsfond		0	0
3. Merforbruk i driftsregnskapet		-4 187	-3 144
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		-243	-120
1. Ubundet investeringsfond		0	0
2. Bundne investeringsfond		0	0
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		-243	-120
III. Annen egenkapital		-1 700	-3 228
1. Kapitalkonto		-1 700	-3 228
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0

Oversikt - balanse	Note	Regnskap 2023	Regnskap 2022
D. Langsiktig gjeld		63 603	56 735
I. Lån		0	0
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse	4	63 603	56 735
E. Kortsiktig gjeld		25 705	19 673
I. Kortsiktig gjeld		25 705	19 673
1. Leverandørgjeld		125	975
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		25 580	14 731
5. Premieavvik		0	3 967
Sum egenkapital og gjeld		83 179	69 916
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		0	0
II. Andre memoriakonti		0	0
III. Motkonto for memoriakontiene		0	0

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift

Oppstillinger er satt opp i henhold til § 5-9 i forskriften.

Drift	Regnskap 2023	Regulert budsjett
1. Netto driftsresultat	1 043	-3 444
2. Avsetninger til bundne driftsfond	0	0
3. Bruk av bundne driftsfond	0	0
4. Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	300	300
5. Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	0
6. Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	0
7. Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	3 144	3 144
8. Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	4 487	0
9. Strykning av overføring til investering	-300	
11. Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	-3 144	
13. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	1 043	
18. Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	1 043	

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner investeringer

<i>Investering</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>
1.Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	123	106
2.Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0
3.Bruk av bundne investeringsfond	0	0
4.Budsjettert bruk av lån	0	0
5.Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-300	-300
6.Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakt	0	0
7.Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	0
8.Dekning av tidligere års udekket beløp	120	194
9.Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-57	0
12.Strykning av overføring fra drift	300	
14.Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	243	0
16.Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp).	243	0

Avdelingsregnskap

	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Regnskap 2022</i>
HR avdeling	-33	0	0	0
Byggdrift administrasjon	4 331	3 768	3 652	4 993
Renhold	28 745	28 218	27 041	26 186
Driftsteknikk	17 357	17 388	16 819	16 838
Teknisk drift og energi	28 321	25 455	25 413	24 937
Bolig og eiendommer	18 881	13 457	9 529	15 224
Byggsikring	6 400	6 092	6 055	6 894
Økonomiavdelingen	1 720	2 995	2 884	2
Sum	105 721	97 373	91 393	95 074
Finansiering og pensjon	-105 721	-97 373	-91 393	-95 074

Noter

Organisering av Rana Byggdrift KF	9
Regnskapsprinsipper	10
Note 1 Endring i arbeidskapital	11
Note 2 Kapitalkonto	12
Note 3 Aksjer og andeler	12
Note 4 Pensjon	13
Note 5 Ytelse til ledende personer	15
Note 6 Godtgjørelse til revisor	15
Note 7 Inntekter	15
Note 8 Overføring fra kommunekassen for å dekke inn merforbruk i foretaket	15

Organisering av Rana Byggdrift KF

Rana Byggdrift KF er et kommunalt foretak under kommunekonsernet Rana kommune.

Rana Byggdrifts hovedformål er å forestå forvaltning, drifts-, vedlikeholds-, og renholdstjenester for hele bygningsmassen tilhørende Rana kommune med unntak av VA-bygg. Formålet med foretaket er å redusere antall m² kommunen eier og leier og øke kommunes økonomiske innsats på drifts- og vedlikeholdsoppgaver knyttet til kommunale bygg. Underordnet styret er daglig leder med sin ledergruppe og stab organisert i to nivåer.

Rana Byggdrift skal sørge for en rasjonell, effektiv og faglig god drift av foretakets oppgaver. Foretaket skal medvirke til god formuesbevaring og verdibevarende vedlikehold av Rana kommunes bygningsmasse gjennom de midler foretaket disponerer. I dette ligger også å synliggjøre verdi- og kostnadmessige konsekvenser av manglende tiltak og etterslep innen bygningsmessig vedlikehold.

Kommunestyret skal godkjenne kjøp, salg og innleie av formålsbygg, mens Rana Byggdrift selv forestår kjøp, salg og innleie av boliger/boenheter basert på innmeldte behov fra tildelingsfunksjonene i kommunen.

Rana Byggdrift har ansvaret for alle leieavtaler, herunder å videreføre løsningsalternativene i «Samordnet kommunal arealbruksplan» for Rana kommune.

Avvikling av Rana Byggdrift KF

Kommunestyret vedtok i møte 18. desember 2023 i sak 116/2023 at Rana Byggdrift KF opphører som eget foretak fra 1. januar 2024. Rana Byggdrift KF tilbakeføres til basisorganisasjonen – Rana kommune og legges organisatorisk inn under teknisk sektor.

I henhold til pkt. 6 i vedtaket, skal rådmannen avslutte regnskapet og utarbeide årsberetning for foretaket for avviklingsåret (2023). Formannskapet innstiller, og kommunestyret fatter vedtak i saken.

Regnskapsprinsipper

Regnskapet til Rana Byggdrift KF utarbeides i tråd med regnskapsprinsipper som fremkommer av kommunelovens § 14, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner (regnskapsforskriften), samt god kommunal regnskapsskikk.

Som det fremkommer av kommuneloven § 14-6, er all tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører det kommunale foretakets virksomhet ført i drift- eller investeringsregnskapet. Det skal ikke forekomme regnskapsføring av tilgang og bruk av midler som bare føres i balanseregnskapet.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er regnskapsført brutto, det vil si at det ikke er gjort fradrag for tilhørende inntekter til utgiftene og omvendt (bruttoprinsippet).

Videre er de tatt med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke.

(anordningsprinsippet) For utgifter og inntekter som enkeltvis ikke kan fastsettes eksakt for tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp (beste estimat). Justering i henhold til eksakt beløp foretas påfølgende år.

Klassifiserings og vurderingsregler for anleggsmidler, omløpsmidler og gjeld

I tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-1, er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen i balanseregnskapet. Eiendeler som ikke oppfyller kravet til varig eie eller bruk, klassifiseres som omløpsmidler.

Lån som er tatt opp etter kommuneloven § 14-15 første eller andre ledd, § 14-16, § 14-17 første ledd eller kirkeloven § 15 sjette ledd, klassifiseres i balanseregnskapet som langsiktig gjeld. Annen gjeld er kortsiktig. Langsiktig gjeld vurderes til opptakskost, og oppskrives ved varig økning i forpliktelsen i henhold til § 3-2 i regnskapsforskriften. Kortsiktig gjeld vurderes til høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Dette fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Hvor kortsiktig gjeld vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, vurderes det til virkelig verdi.

Tap på fordringer

Kundefordringer blir vurdert til pålydende verdi med fradrag for mulige tap. Det foretas årlig en gjennomgang av kundemassen og konstaterte tap skal utgiftsføres. I tillegg foretas en konkret gjennomgang av kundemassen for å kunne foreta en avsetning på kunder hvor risikoen for tap foreligger.

Merverdiavgift

For de relevante tjenesteområder benyttes regler i tråd med merverdiavgiftsloven (innleie og utleie av bygg innenfor avgiftsområdet). For øvrige tjenesteområder kreves merverdiavgiftskompensasjon.

Pensjoner

Pensjoner føres i tråd med regnskapsforskriften § 3-5 om regnskapsføring av pensjon.

NOTER: Av noter fremgår de forskriftsbestemte notene som er relevante Rana Byggdrift KF.

Note 1 Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen viser hvor likvid foretaket er. Videre uttrykker endringen i arbeidskapital utviklingen i foretakets betalingsevne. Utgangspunktet er balanseregnskapet og endringen av arbeidskapitalen som består av omløpsmidler minus kortsiktig gjeld i regnskapsperioden, korrigert for ubrukte lånemidler i tilsvarende periode. Tilsvarende finner man endringen av arbeidskapitalen ved å se på anskaffelses og anvendelse av midler i drift- og investeringsregnskap.

Balanseregnskapet	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	21 275	16 409	
Kortsiktig gjeld	-25 705	-19 673	
Arbeidskapital	-4 430	-3 264	-1 166
Driftsregnskapet			Sum
Sum driftsinntekter			-185 409
Sum driftsutgifter			186 697
Netto finansutgifter			-245
Netto driftsresultat			1 043
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			
Sum investeringsinntekter			123
Netto utgifter videreutlån			0
Netto utgifter i investeringsregnskapet			123
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)			0
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			1 166

Note 2 Kapitalkonto

Kapitalkontoen beskriver hvor mye foretaket har brukt av sin egenkapital til å finansiere anleggsmidler. Dette fremkommer som differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld justert for ubrukte lånemidler.

Saldo kapitalkonto 1.1.2023	-3 228
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Reversert nedskrivning eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Kjøp av aksjer/andeler	0
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	0
Utlån	0
Avdrag på eksterne lån	0
Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	0
Endring pensjonsmidler KLP	8 274
Endring pensjonsmidler andre selskap	0
Reversert oppskrivning utenlandslån	0
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	123
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter):	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Salg aksjer/andeler	0
Nedskrivning aksjer/andeler	0
Avdrag på utlån	0
Avskrivning på utlån	0
Bruk av lånemidler	0
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	6 868
Endring pensjonsmidler KLP	0
Endring pensjonsmidler andre selskap	0
Urealisert kurstap (oppskrivning) utenlandslån	0
Saldo kapitalkonto 31.12.2023	-1 700

Mo i Rana, dato: 21/3-2024

Robert Pettersen
Kommunedirektør

Torstein Karlsen
Fungerende økonomisjef

Note 3 Aksjer og andeler

Selskapets navn	Eierandel i prosent	Vesentlig endringer i eierandel	Vesentlig nedskrivning	Reversering nedskrivning	Bokført verdi 31.12
KLP egenkapitaltilskudd					317

Egenkapitalinnskudd KLP regnes som anleggsmidler i henhold til regnskapsforskriftens § 8 og skal etter gjeldende regler føres til anskaffelseskost i balansen, det vil si med det beløp som faktisk er innbetalt i løpet av de årene det har vært innbetalt egenkapitalinnskudd. Det innbetalte beløp kan avvike fra beregnet egenkapital etter KLP sine vedtekter.

Utover KLP egenkapitaltilskudd har foretaket ingen endringer i sin aksje- og andelsportefølje i 2023.

Note 4 Pensjon

Pensjonsforpliktelser-, midler og utgifter regnskapsføres i tråd med regnskapsforskriftens § 3-5.

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene.

Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2023	2022
Innestående på premiefond 01.01.	-218	-44
Tilført premiefondet i løpet av året	-391	-1 418
Bruk av premiefondet i løpet av året	0	1 244
Innestående på premiefond 31.12.	-609	-218

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik		2023	2022
Årets pensjonsopptjening, nåverdi		5 302	5 073
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse		2 166	1 659
Forventet avkastning på pensjonsmidlene		-2 226	-1 729
Adminstrasjonskostnad		219	199
A Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)		5 462	5 203
B Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)		8 729	5 394
C Årets premieavvik (B-A)		3 267	191

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2023	2022
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	8 729	5 394
C	Årets premieavvik	-3 267	-191
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	-634	-661
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	4 828	4 542
G	Pensjonstrekk ansatte	751	707
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	4 077	3 835

Akkumulert premieavvik		2023	2022
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	-3 774	-4 626
	Årets premieavvik	3 267	191
	Sum amortisert premieavvik dette året	634	661
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	127	-3 774
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	6	-192
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	133	-3 967

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2023	2022
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	56 569	48 273
	Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	556	2 367
	Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
	Årets pensjonsopptjening	5 302	5 073
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	2 166	1 659
	Utbetalinger	-1 088	-804
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	63 506	56 569
	Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	53 313	39 966
	Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-1 374	7 227
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	8 729	5 394
	Administrasjonskostnad/rentegaranti	-219	-199
	Utbetalinger	-1 088	-804
	Forventet avkastning	2 226	1 729
	Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	61 586	53 313
	Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	1 919	3 256
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	98	166

Beregningsforutsetninger

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP
Diskonteringsrente	3,50 %
Lønnsvekst	2,48 %
G-regulering	2,48 %
Pensjonsregulering	1,71 %
Forventet avkastning	4,00 %

Note 5 Ytelse til ledende personer

Ytelser til ledende personer fremkommer under. Med ledende personer menes daglig leder og styreleder.

	2023	2022
Daglig leder	1 053	948
Styreleder	75	75
Sum	1 128	1 023

Note 6 Godtgjørelse til revisor

Honorar til revisjonstjenester inkluderer både regnskapsrevisjon og rådgivning fra kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte AS.

	2023	2022
Revisjon	52	65
Rådgiving	0	0
Sum	52	65

Nettobeløp inkl. mva. kompensasjon

Note 7 Inntekter

Noten viser hvor stor andel av inntekter som kommer fra egen kommune i henhold til § 6-2 i regnskapsforskriften.

<i>Driftsinntektenes fordeling</i>	2023	2022
Inntekter fra Rana kommune	100 517	90 049
Andre inntekter	85 151	73 614
Totale inntekter	185 669	163 663
Andel av inntekter fra Rana kommune	54 %	55 %

Note 8 Overføring fra kommunekassen for å dekke inn merforbruk i foretaket

	2023	2022
Overføringer fra kommunekassen	3 144	

I henhold til kommunestyresak 88/23 skulle foretakets merforbruk på 3 144 419 kroner fra 2022 dekkes inn, ved overføring fra Rana kommune. Som følge av forskriftens § 4-2 «Strykninger av egenkapitaldisposisjoner og bruk av disposisjonsfond ved merforbruk i driftsregnskapet», er inndekning av tidligere års merforbruk strøket. Akkumulert merforbruk/udekket i driftsregnskapet utgjør 4 187 488 kroner.

Til kommunestyret i Rana kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Rana Byggdrift KF som viser et netto driftsresultat på kr - 1 043 000,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Andre forhold

Denne beretningen erstatter tidligere avgitt revisjonsberetning, datert 17. april 2024

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i foretakets årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrigt til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styrets og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Rana Byggdrift KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Styrets og daglig leders ansvar for å redegjøre for budsjettavvik

Styret og daglig leder er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at det utarbeides og iverksettes rutiner som sikrer at alle vesentlige budsjettavvik identifiseres og beskrives. Dette gjelder både beløpsmessige rammer og vedtatte premisser for bruken av bevilgningene. I årsberetningen skal styret redegjøre for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene. Vi skal avgi en uttalelse om årsberetningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 302 Forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik i årsberetningen.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 302, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for om det foreligger avvik fra budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om årsakene til avvikene. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i konklusjon om årsregnskapet i revisjonsberetningen. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Trondheim, 23. mai 2024
Deloitte AS

Harald Halvorsen
statsautorisert revisor

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren
Styret

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Halvorsen, Harald

Statsautorisert revisor

Serienummer: no_bankid:9578-5993-4-2870557

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-05-23 11:31:01 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Til kommunestyret

Kontrollutvalgets uttalelse om Rana Byggdrift KFs årsregnskap og årsberetning for 2023

Kontrollutvalget har i møte 31.05.2024, sak 24/24, behandlet Rana Byggdrift KFs årsregnskap og årsberetning for 2023.

Grunnlaget for behandlingen har vært avlagt årsregnskap og årsberetning, datert 21.03.2024 og revisjonsberetningen, datert 23.05.2024.

Årsregnskapet viser et negativt netto driftsresultat på kr -1 043 mill. kroner.

I forbindelse med gjennomgangen har kontrollutvalget fått muntlig orientering fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Kontrollutvalget har fått alle opplysninger og dokumenter som det har bedt om.

Kontrollutvalget mener at årsregnskap med tilhørende spesifikasjoner og noter tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov. Etter kontrollutvalgets vurdering er regnskapet ført i samsvar med gjeldende lover og regler.

Kontrollutvalget mener at årsberetningen tilfredsstiller lovens krav.

Kontrollutvalget har ingen merknader til årsregnskap og årsberetning for 2023 og anbefaler at disse vedtas.

Kontrollutvalget, 31.05.2024

Kopi: Formannskapet

Kontrollutvalgets uttalelse om Rana kommunes årsregnskap og årsberetning for 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

31.05.2024

Saknr

25/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/559 - 18

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg

Årsberetning og årsregnskap 2023 for Rana kommune

Revisjonsberetning Rana kommune

Kontrollutvalgets uttalelse - konsolidert regnskap 2023

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal i denne saken vedta en uttalelse om kommunekassens årsregnskap, vanligvis omtalt som kommunens årsregnskap, og årsberetningen. Kontrollutvalgets uttalelse omfatter også regnskapet for den samlede kommunale virksomheten, konsolidert årsregnskap. Uttalelsen skal gjøre formannskapet og kommunestyret oppmerksomme på forhold som har betydning for om årsregnskap og årsberetning kan godkjennes.

Uttalelsen sendes til kommunestyret med kopi til formannskapet. Formannskapet må ha uttalelsen så tidlig at det kan ta hensyn til den når det behandler innstilling om godkjenning av årsregnskap og årsberetning til kommunestyret.

Kontrollutvalgets uttalelse

Kontrollutvalgets uttalelse er basert på kommunens årsregnskap og årsberetning og revisjonsberetningen. Kontrollutvalget bekrefter i uttalelsen at regnskapet er revidert på betryggende måte og i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. Det går dessuten fram av uttalelsen at årsberetningen omfatter alle forhold som kreves i kommuneloven.

Konsolidert årsregnskap

Konsolidert årsregnskap viser årsregnskapet for kommunens samlede virksomhet (kommunekassen, kommunale foretak, lånefond, interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefelleskap som er en del av kommunen som rettssubjekt). Det konsoliderte regnskapet skal gi kommunestyret grunnlag for styring og kontroll av den samlede økonomiske utviklingen. Årsregnskapet viser et negativt netto driftsresultat på -283 mill. kroner. Regnskapet er levert innen fristen og er utformet i samsvar med gjeldende lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Revisjonsberetningen

Revisor bekrefter at årsregnskapet og årsberetningen inneholder opplysningene som kreves i lov og forskrift. Revisor bekrefter også at årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet, og om vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Revisjonsberetningen er levert innen fristen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil orientere om arbeidet med revideringen av kommunens regnskaper i møtet.

Vurdering

Kontrollutvalget står fritt til å bestemme innholdet i uttalelsen. Sekretariatet vil likevel påpeke at formålet med uttalelsen primært er å gi innspill til kommunestyret og formannskapetets behandling av årsregnskap og årsberetning for 2023. Det vil si at uttalelsen bare bør omtale forhold som har betydning for om årsregnskapet og årsberetningen kan godkjennes.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å gi en uttalelse i samsvar med det vedlagte forslaget. Kontrollutvalget har likevel anledning til å gi flere kommentarer til årsregnskap og årsberetning.

Årsregnskap og årsberetning 2023

 Rana
kommune

Innholdsfortegnelse

Del I Årsberetning

Innholdsfortegnelse	1
Kommentarer til årsregnskapet	3
Driftsregnskap	26
Styring og kontroll – etisk standard	39
Vedtaksoppfølging	43
Medarbeidere og organisasjon	44
Planstatus i forhold til Planstrategi 2020-2023.....	53
Rapportering på bærekraft og samfunnsutvikling.....	56

Del II Årsregnskap

Rana kommunes årsregnskap	74
Økonomiske oversikter	75
Avdelingsregnskap	83
Noter	88

Del I

Årsberetning

Kommentarer til årsregnskapet

Rana kommunes årsregnskap for 2023 viser at det meste har gått som planlagt og budsjettert i et år med usikkerhet og uro i verden. Høy inflasjon, økte renter og økt bosetting av flyktninger, har medført økte kostnader for kommunen. Netto driftsresultat for 2023 endte på minus 283,1 mill. kr, tilsvarende minus 11,2 prosent. Dette er 21,2 mill. kr og ca. 1,0 prosent bedre enn budsjettert. Med et mindreforbruk i drifta på 10,9 mill. kr, viser resultatet at vi har god kontroll på økonomien.

Rana kommune er i god posisjon til å kunne tilpasse tjenestene våre til endret demografi og rammebetingelser i årene som kommer, og det tenkes og gjøres mye nytt og kreativt for å oppnå det vi har satt som mål. Handlingsrommet vi har skapt gjør at vi fortsatt kan levere gode tjenester innenfor de ulike sektorene, og samtidig satse på samfunnsutvikling.

Et solid regnskapsresultat på tross av utbetaling av 450 mill. kr til Avinor

Rana kommune har forpliktet seg til å bidra til store samfunnsutviklingsprosjekt, som ny flyplass og dypvannskai. I juni i fjor ble det foretatt utbetaling av tilskudd til Avinor på 450 mill. kr for byggingen av ny flyplass. Tilskuddet er finansiert ved bruk av disposisjonsfond og medfører at netto driftsresultat for 2023 ble negativt, men det er likevel god grunn til å si seg fornøyd med resultatet.

Netto driftsresultat (NDR) viser hva kommunen sitter igjen med etter at alle driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Et positivt NDR kan disponeres som egenkapital til investeringer eller avsetninger til fond. Rana kommune har som mål å ha et NDR på 3 prosent av driftsinntektene for å møte fremtidige utfordringer i kommunen. Driftsresultat for 2023 endte på minus 11,2 prosent, som var 1,0 prosent bedre enn budsjettert.

Driftsmarginene oppleves fortsatt som gode, selv om driftsresultatet er negativt. Dersom tilskuddet til Avinor på 450 mill. kr holdes utenom, ville vi hatt et positivt resultat tilsvarende 167 mill. kr, og et NDR på 6,6 prosent – langt høyere enn vedtatt måltall på 3,0 prosent.

Kommunens likviditet er god og disposisjonsfondet er på 569 mill. kr per 31.12.2023 og utgjør 22,4 prosent av driftsinntektene i 2023. Samtidig er kommunens økende gjeldsgrad en utfordring og langt høyere enn måltallet for økonomisk bærekraft. Det blir dermed viktig fremover å hindre en videre økning i gjeldsgraden, samtidig som vi må håndtere et stort vedlikeholdsetterslep på kommunal infrastruktur. Dette krever riktige prioriteringer og et moderat investeringsnivå i årene som kommer.

Investeringsutgiftene i 2023 var på 293 mill. kr totalt inkludert tilskudd til kirkelig fellesråd og egenkapitaltilskudd til KLP. Dette er rundt 50 mill. kr mer enn i 2022. De største investeringsprosjektene er 131 mill. kr til vann og avløpsanlegg, nye gymsaler på Båsmo og Selfors til 77 mill. kr og oppstart av renovering av Moheia Bad.

Rana kommunes årsregnskap er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger på 10,9 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-3, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig

ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Bruk av disposisjonsfond er redusert med tilsvarende beløp i henhold til regnskapsforskriften, og medfører at regnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udekket beløp før strykninger på 2,2 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-5 skal det udekkete beløpet reduseres så mye som mulig ved å stryke avsetninger til ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond er redusert med 2,2 mill. kr, slik at investeringsregnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Konsolidert årsregnskap

Kommunens samlede virksomhet - konsernregnskapet, består av Rana kommunes særregnskap, samt de to kommunale foretakene Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF. Årsregnskapet for 2023 er en del av Rana kommunes årsberetning og viser økonomiske oversikter på konsernivå for drift, investeringer og balanse.

I sak 116/2023 18. desember 2023, vedtok kommunestyret at Rana Byggdrift KF opphører som eget foretak fra 1. januar 2024. Foretaket tilbakeføres til basisorganisasjonen Rana kommune og legges organisatorisk under teknisk sektor. Rana Byggdrift KF fikk et merforbruk i 2023 på 1,0 mill. kr etter strykninger på 3,4 mill. kr. Samlet akkumulert udekket merforbruk i drift- og investeringsregnskapet utgjør 4,4 mill. kr, og må dekkes inn av Rana kommune i 2024.

Driftsregnskapet til Mo i Rana Havn KF, er avsluttet i balanse, etter at netto driftsresultat på 1,0 mill. kr er avsatt til disposisjonsfond.

Om årsberetningen og årsregnskapet

Dokumentet utarbeides i tråd med gjeldende lover og forskrifter. Årsberetningen redegjør for kommunens økonomiske utvikling og handleevne over tid. Vesentlige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet redegjøres for, samt vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Videre redegjør årsberetningen for internkontrolltiltak, organisasjon og medarbeidere, likestillingstiltak, virksomhetens måloppnåelse og planstatus i forhold til vedtatt planstrategi. I tillegg gis det en helhetlig redegjørelse for hvordan det går med samfunn og befolkning, vurdert opp mot langsiktige utfordringer, vedtatt retning og prioriterte samfunns- og bærekraftsmål i kommunens planer.

Arbeidet med avslutning av årsregnskapet for 2023 har fulgt faste aktiviteter og rutiner i samarbeid med kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte. Det er også utarbeidet konsolidert regnskap som består av Rana kommune, Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF.

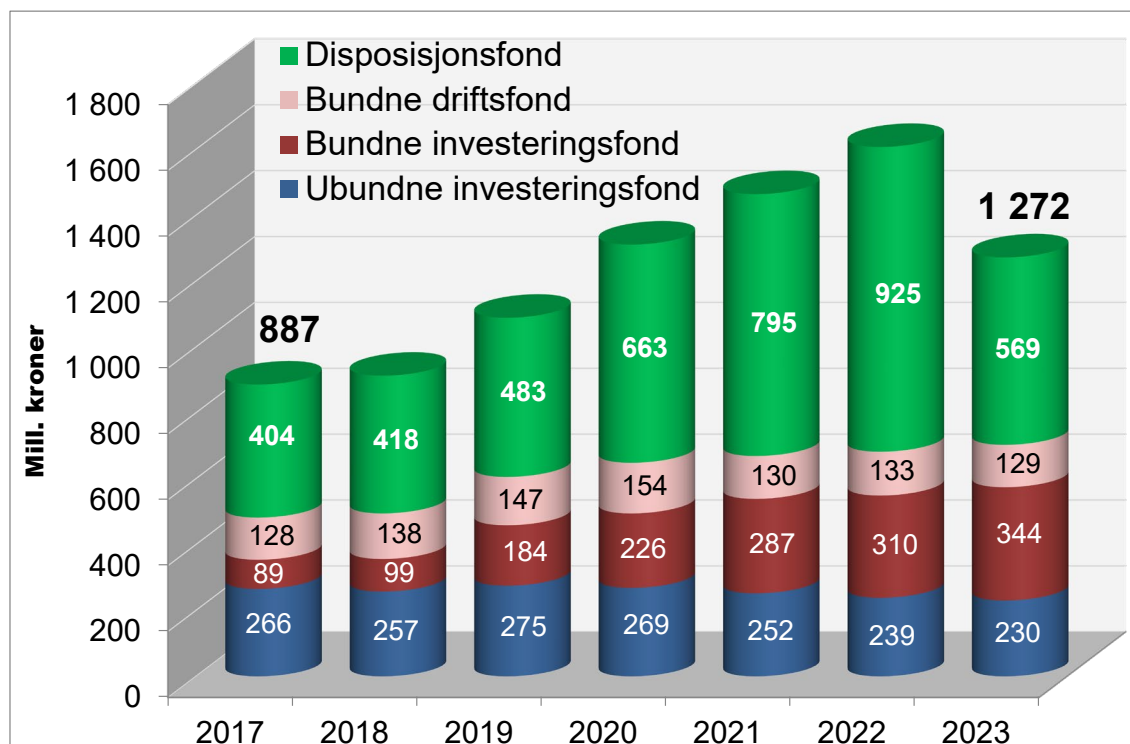
Kommunens årsregnskap, KOSTRA skjema og tjenesteproduksjonsdata er rapportert til statistisk sentralbyrå (SSB/KOSTRA) innen fristen 22. februar. Årsregnskapet med noter og dokumentasjon er overlevert til revisjonen innen fristen 22. februar.

Årsregnskapet med noter og årsberetning skal revideres og kontrollutvalget skal gi sin uttalelse før det skal behandles i formannskap og kommunestyre innen utgangen av juni.

Fondsbeholdning

Kommunens totale fondsbeholdning ble redusert fra 1 607,4 mill. kr til 1 272,0 mill. kr, en reduksjon på 335,4 mill. kr målt i 2023 kroner. Disposisjonsfondet ble redusert med 356,3 mill. kr mens bundne driftsfond ble redusert med 4,4 mill. kr. Bundne investeringsfond økte med 33,5 mill. kr., mens ubundne investeringsfond ble redusert med 8,3 mill. kr. Note 13 viser detaljert bruk og avsetning av alle fond.

Figur 1. Utvikling fondsmidler i 2023 kroner

Handlingsregel for bærekraft

Rana kommunes handlingsregler for økonomisk bærekraft vises i tabellen under, med mål for budsjett 2023 og indikatorer for regnskap 2023.

Tabell 1. Handlingsregel for bærekraft 2023

	Mål bærekraft	Regnskap 2023	Avvik	Avvik i mill. kr
Netto driftsresultat	3,0 %	-11,2 %	-14,2 %	-359,2
Disposisjonsfond	8,0 %	22,4 %	14,4 %	366,1
Netto lånegjeld	75,0 %	96,9 %	-21,9 %	-555,6
Samlet bærekraftavvik				-548,8

Økonomisk bærekraft handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Ressursene må brukes på en slik måte at dagens økonomiske utvikling ikke går på bekostning av fremtidig økonomisk utvikling. Modellen for økonomisk bærekraft setter krav til langsiktighet i den økonomiske styringen av kommunen. Modellen er et viktig hjelpemiddel til kommunikasjon og

beslutningsgrunnlag for utvikling i kommuneøkonomien. Handlefrihet og robusthet er bærende elementer i modellen. Kommuneøkonomien skal kunne håndtere uforutsette hendelser uten at dette får umiddelbare konsekvenser for tjenestetilbudet.

Gjeldsgraden er over måltallet for økonomisk bærekraft. Lav egenfinansiering av investeringer, medfører økt bruk av lån og økt gjeldsgrad, og er ikke bærekraftig på sikt. Bærekraftavviket som økende gjeldsnivå representerer er bekymringsfullt, og stiller krav til at kommunen planlegger for gjenopprettelse av økonomisk bærekraftig gjeldsbalanse fremover.

I perioden 2024-2027 er det vedtatt en investeringsramme på ca. 1,16 mrd. kr og økt egenfinansiering av investeringene. Planlagt låneopptak og økte avdrag i perioden vil redusere gjeldsgraden med rundt 5,0 prosent, men vil ikke bidra til at handlingsregelen for bærekraftig gjeldsnivå på 75 prosent nås.

Disposisjonsfondet er over måltallet for økonomisk bærekraft etter utbetaling av 450 mill. kr til ny flyplass. Per 31.12.2023 er disposisjonsfondet på 569,1 mill. kr, tilsvarende 22,4 prosent av driftsinntektene. Fondet ble redusert med 316,5 mill. kr i 2023, som tilskrives 165,3 mill. kr i budsjetterte avsetninger og 492,7 mill. kr i budsjettert bruk av disposisjonsfond. Budsjettert bruk av disposisjonsfond på 10,9 mill. kr ble strøket i henhold til forskriften.

Samlet har Rana kommune et negativt bærekraftavvik på 548,8 mill. kr i 2023. Hvis vi trekker fra utbetaling av 450 mill. kr til ny flyplass, blir bærekraftavviket negativt med om lag 98,8 mill. kr. Utbetaling på 476 mill. kr til ny dypvannskai i 2024, styrker ubalansen ytterligere. Det er derfor behov for å fortsette å styre økonomien nøkternt, med tanke på å reetablere en bærekraftig kommuneøkonomi fremover.

Kommentarer til hovedoversikten

Hovedoversikten viser avvik mellom budsjett og regnskap på hovedpostnivå. Dette har i noen grad sammenheng med at endringer som skjer i løpet av året, ikke i tilstrekkelig grad fanges opp og budsjett reguleres i sektorene. Det har også sammenheng med prinsippet om rammestyring, som retter sektorenes fokus mot nettoforbruket.

Tabell 2. Økonomisk oversikt drift

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022	Avvik 2023
Sum driftsinntekter	2 537 598	2 516 122	2 361 166	2 446 975	21 476
Sum driftsutgifter	2 831 907	2 816 631	2 250 024	2 260 104	15 275
Brutto driftsresultat	-294 309	-300 509	111 142	186 872	6 200
Netto finansutgifter	-112 564	-118 268	-156 519	-78 933	5 704
Motpost avskrivninger	123 789	114 544	114 544	109 598	9 245
Netto driftsresultat	-283 083	-304 233	69 167	217 537	21 150
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	32 019	31 964	46 364	34 505	55
Avsetninger til bundne driftsfond	29 392	18 388	16 188	34 020	11 004
Bruk av bundne driftsfond	-28 022	-27 212	-17 968	-23 500	-810
Avsetninger til disposisjonsfond	165 328	165 328	34 083	172 512	0
Bruk av disposisjonsfond	-481 800	-492 701	-9 500	0	10 901
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer	-283 083	-304 233	69 167	217 537	21 150
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-	-	-	-	-

Kommunestyret vedtar budsjettet på netto nivå. Det er denne rammen sektorene styres etter og måles mot. Når budsjetttrammene og budsjettpremissene for rammeområdene er satt i budsjettvedtaket, må budsjettet detaljeres, slik at det gir presis styringsinformasjon.

Kommunens driftsinntekter var 2 538 mill. kr mot regulert budsjett på 2 516 mill. kr, 21 mill. kr høyere enn regulert budsjettet.

De største avvikene på inntektssiden er knyttet til følgende forhold:

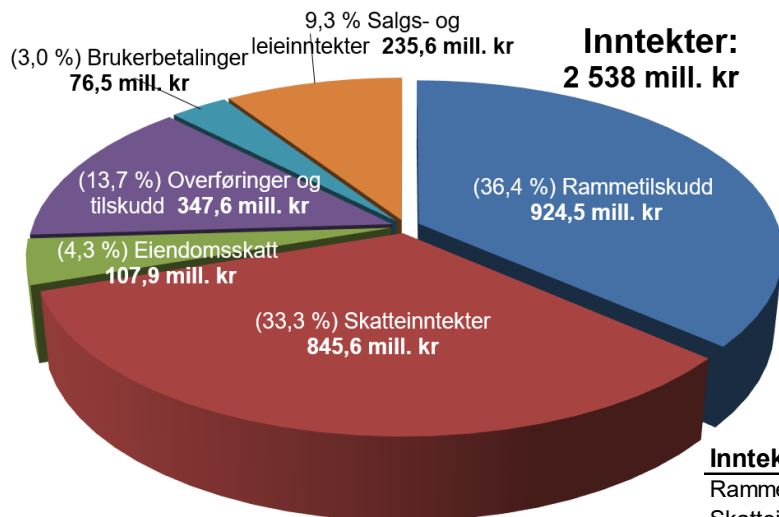
- Høyere rammetilskudd (inntektsutjevning) 2,8 mill. kr
- Høyere sykelønnsrefusjon 4 mill. kr
- Høyere merverdiavgiftskompensasjon 7 mill. kr
- Høyere overføringer fra andre 6,2 mill. kr
- Lavere inntekts- og formuesskatt -4,9 mill. kr

Inntektsutjevningen ble høyere enn forventet, som følge av lav skatteinngang lokalt. Høyt sykefravær gjennom året, har medført en høyere refusjonsinntekt enn forventet. Overføringer og refusjoner er inntekter som i stor grad er knyttet til ulike prosjekter ute i sektorene, samt videreformidling av spillemidler fra fylket. Høyere inntekter enn budsjettet har motpost i form av høyere utgifter enn budsjettet.

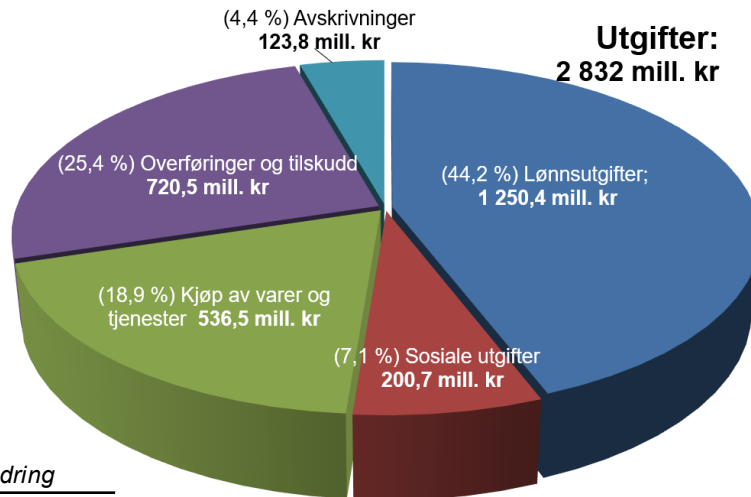
Kommunens driftsutgifter var 2 832 mill. kr mot regulert budsjett på 2 816,6 mill. kr, 15,3 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Avviket er i hovedsak knyttet til mindreforbruk på lønn og sosiale utgifter og merforbruk på kjøp av varer og tjenester, samt avskrivninger.

Høyere driftsinntekter kombinert med noe lavere driftsutgifter, medfører at brutto driftsresultat ble minus 294,3 mill. kr mot regulert budsjett på minus 300,5 mill. kr. Dette er 6,2 mill. kr høyere enn budsjettet.

Figur 2. Fordeling inntekter og utgifter

Inntekter	2023	2022	Endring	
Rammetilskudd	924,5	859,4	65,1	7,6 %
Skatteinntekter	845,6	872,4	-26,9	-3,1 %
Eiendomsskatt	107,9	89,3	18,6	20,8 %
Overføringer og tilskudd	347,6	345,3	2,3	0,7 %
Brukerbetalinger	76,5	76,0	0,5	0,6 %
Salgs- og leieinntekter	235,6	204,5	31,1	15,2 %
Sum inntekter	2 537,6	2 447,0	90,6	3,7 %

Utgifter	2023	2022	Endring	
Lønnsutgifter	1 250,4	1 197,8	52,6	4,4 %
Sosiale utgifter	200,7	200,0	0,7	0,3 %
Kjøp av varer og tjenester	536,5	495,2	41,3	8,3 %
Overføringer og tilskudd	720,5	257,5	463,1	179,8 %
Avskrivninger	123,8	109,6	14,2	12,9 %
Sum utgifter	2 831,9	2 260,1	571,8	25,3 %

Lønnsutgiftene økte med 52,6 mill. kr, sammenlignet med 2022, sosiale utgifter økte også med 0,7 mill. kr. Kjøp av varer og tjenester økte med 41,3 mill. kr og overføringer og tilskudd ble også

høyere med 463,1 mill. kr. Avskrivningene økte med 14,2 mill. kr. Økte utgifter forklares i hovedsak med utbetaling til flyplass på 450 mill. kr.

Netto finansutgifter ble 112,6 mill. kr mot regulert budsjett på 118,3 mill. kr, et avvik på 5,7 mill. kr. Avviket skyldes i hovedsak lavere renteutgifter enn budsjettet.

Netto driftsresultat ble på minus 283 mill. kr mot regulert budsjett på minus 304 mill. kr, et avvik på 21 mill. kr.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. § 4-1 - § 4-4 regulerer hvilke strykingsregler som gjelder ved avslutning av årsregnskapet. Budsjettavviket i 2023 før strykninger var 10,9 mill. kr. Som ble strøket mot bruk av disposisjonsfond.

Frie inntekter - rammetilskudd og inntekts- og formuesskatt

Samlet økte de frie inntektene fra 1 718 mill. kr til 1 754,2 mill. kr, en økning på 36,2 mill. kr fra 2022. Dette var 1,5 mill. kr lavere enn regulert budsjett, og er i hovedsak knyttet til lavere skatteinntekter.

Inntekts- og formuesskatt inkludert naturressursskatt ble redusert fra 858,7 mill. kr til 829,7 mill. kr, en reduksjon på 29 mill. kr fra 2022. Dette er 4,3 mill. kr lavere enn regulert budsjett. Naturressursskatten utgjorde 30,1 mill. kr i 2023, mot 28,8 mill. kr i 2022.

Inntektsutjevningen ble 110,2 mill. kr. Dette er 30,6 mill. kr lavere enn i 2022, da vi fikk 140,8 mill. kr i inntektsutjevning, men samtidig 1,6 mill. kr høyere enn regulert budsjett.

Rammetilskuddet økte fra 718,5 mill. kr i 2022 til 814,3 mill. kr i 2023, en økning på 95,8 mill. kr. Inntektsført rammetilskudd ble 1,2 mill. kr høyere enn regulert budsjett. Dette er knyttet til økt overføring i desember, til vaksinasjon – Covid-19.

Eiendomsskatt

Inntekter fra eiendomsskatt økte fra 89,3 mill. kr til 107,9 mill. kr. Eiendomsskatt fra kraftanlegg er redusert med 3,0 mill. kr, mens eiendomsskatt fra annen næringseiendom har økt med 2,8 mill. kr. Eiendomsskatt fra boliger og fritidsboliger har økt med 18,8 mill. kr, økningen skyldes overgang fra kommunale takster fra 2010 til formuesgrunnlag fra Skatteetaten som verdigrunnlag ved utskrivning av eiendomsskatt

Inntekter fra kraftverk

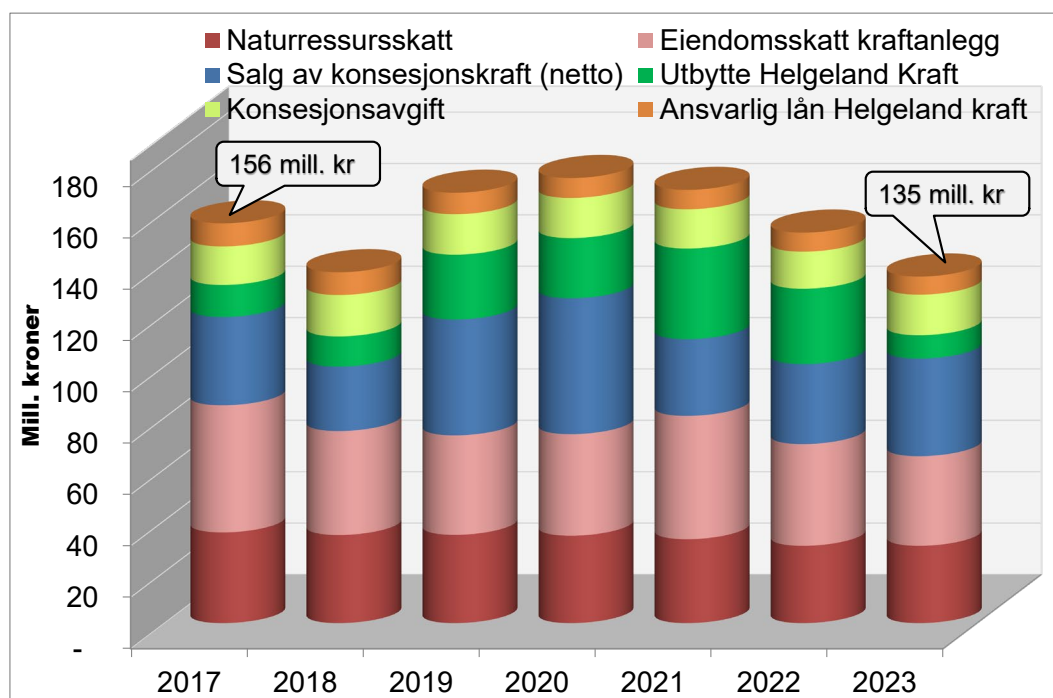
Rana kommune har årlige merinntekter knyttet til inntekter fra kraft. Dette er inntekter fra eiendomsskatt fra kraftverk, salg av konsesjonskraft, naturressursskatt, konsesjonsavgift samt renter og utbytte fra eierskap. Det er imidlertid et press både fra kraftbransjen og sentrale myndigheter på kommunenes mulighet til å disponere disse inntektene selv.

Prisjustert til 2023 kroner, er kraftrelaterte inntekter redusert med 20,7 mill. kr i forhold til 2017.

Totalt hadde Rana kommune 134,9 mill. kr i inntekter fra kraft i 2023, noe som er 17,1 mill. kr mindre enn i 2022, når vi tar hensyn til prisstigning. Nivået på inntektene varierer fra år til år, men har vært nedadgående de siste tre årene. Lavere utbytte fra Helgeland Kraft er hovedårsaken til lavere inntekt i 2023. I tillegg ble eiendomsskatten noe lavere enn i 2022. Varierende kraftpris påvirker både utbytte fra Helgeland Kraft og inntekter fra salg av konsesjonskraften.

(Alle tall i mill. kroner)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sum inntekter (2023 kroner)	155,7	136,6	167,6	173,3	168,7	152,0	134,9
Endring fra 2017		-19,1	11,9	17,6	13,0	-3,6	-20,7

Figur 3. Kraftrelaterte inntekter i 2023 kroner

Naturressursskatt

Kommunen mottok 30,1 mill. kr i naturressursskatt i 2023, en økning på 1,3 mill. kr fra 2022 på 28,8 mill. kr. Skatten pålegges det enkelte kraftverk og beregnes på grunnlag av gjennomsnittet av de siste sju års produksjon, og utbetales med 1,1 øre/kWh til kommunene. Naturressursskatten inngår som andel av kommunens skatteinntekter og er en del av de frie inntektene i inntekts-systemet. Siden Rana kommune har lavere samlet skatteinngang enn landet og delvis får kompensert dette gjennom inntektsutjevningen, medfører dette at naturressursskatten ikke utgjør en ekstra inntekt for kommunen.

Eiendomsskatt fra kraftanlegg

Av kommunens totale inntekter fra eiendomsskatt på 107,9 mill. kr, utgjorde skatten fra kraftanleggene 34,9 mill. kr, en reduksjon på 3,0 mill. kr fra 37,9 mill. kr i 2022.

Inntekter fra salg av konsesjonskraft

Kommunen kan ta ut 184,9 GWh som konsesjonskraft. Eiere av større vannkraftverk plikter å levere en andel konsesjonskraft til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen til selvkost. For konsesjoner gitt før 10. april 1959 fastsettes prisen basert på en selvkostberegning for det aktuelle kraftverket. For konsesjoner gitt etter 10. april 1959 gjelder "OED-prisen", som fastsettes av Olje- og energidepartementet. Konsesjonene i Rana kommune er alle gitt etter 10. april 1959. OED-prisen i 2023 var 11,77 øre per kWh. I tillegg betaler kommunen konsesjonærenes kostnader til innmating og energiavgift for konsesjonskraften.

Rana kommune hadde fram til salget av konsesjonskraften for 2021 videresolgt kraften i markedet på fastpriskontrakter for budsjettåret. De store variasjonene i kraftprisen mellom nord og sør har medført at det i anbudsrundene de to siste årene er etterspurt tilbud både på salg til fastpris og spot. Ved salget høsten 2022 ble det inngått kontrakt med salg til fastpris på 42 øre per kWh i første kvartal, og mulighet til å velge mellom fastpris og spot resten av året. I rådmannens forslag til budsjett for 2023 var det lagt til grunn en pris på 28,5 øre per kWh i gjennomsnitt.

Den store prisforskjellen mellom Nord- og Sør-Norge vedvarte utover året og det var få aktører som var villige til å stille fastpris. Det ble derfor valgt å ligge på spot resten av året. Spotprisen var nede i 9,9 øre per kWh i gjennomsnitt i september, men steg utover høsten til 62,8 øre i november og til 69 øre i desember.

Med bakgrunn i prisøkningen i november ble budsjettert inntekt regulert opp med 15 mill. kr, fra et gjennomsnitt på 28,5 øre per kWh, tilsvarende 36,6 øre per kWh. Med økt pris i desember ble gjennomsnittsprisen for året 36,8 øre, og ga kommunen en inntekt på 69,9 mill. kr. Med en OED-pris på 11,77 øre per kWh, samt innmating og energiavgift for kraften, ble netto inntekt nær 38 mill. kr. Dette 13,1 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjett, men 1,9 mill. kr lavere enn regulert budsjett.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en årlig avgift som konsesjonærene betaler for påførte skader i distriktene hvor den utnyttede vannressursen befinner seg. Avgiftssatsen er fastsatt i konsesjonsvilkårene og blir indeksjustert hvert femte år. Konsesjonsavgiftene tas opp til ny deling hvert tiende år, og det er NVE som regner ut mengde og fordeling. Rana mottok 15,8 mill. kr i konsesjonsavgift fra Statkraft, Helgeland Kraft og Mo Industripark i 2023. Dette er 2,0 mill. kr mer enn i 2022. Inntekten avsettes til næringsfondet.

Ansvarlig lån Helgeland kraft AS

Rana kommune mottok renter og avdrag på ansvarlig lån til Helgeland Kraft AS med 7 mill. kr i 2023. Renter og avdrag fra ansvarlige lån til kraftselskapet inntektsføres i investeringsregnskapet og avsettes til ubundet investeringsfond. Restlån per 31.12.2023 er 18,1 mill. kr.

Utbytte fra Helgeland Kraft AS

Rana kommune mottok 9,1 mill. kr i ordinært utbytte på sin eierandel i Helgeland Kraft AS i 2023, 19 mill. kr mindre enn i 2022.

Øvrig utbytte

Rana kommune mottok 15,5 mill. kr i utbytte på sin eierandel i Helgeland Invest AS, mot 9,3 mill. kr i 2022. I tillegg mottok kommunen i 2023 0,7 mill.kr i kundeutbytte fra 2022 fra Gjensidige Forsikring.

Lån og tilskudd

Startlån, landbrukslån og sosiale lån administreres av Intrum etter inngått forvaltningsavtale.

Startlån og tilskudd

Det ble utbetalt 2,9 mill. kr i tilskudd i 2023. Kommunen betalte 16 mill. kr i renter på opptatte lån i Husbanken og mottok 25,5 mill. kr i renter på utlånte midler og renter på midler i bank.

Utlån av startlån regnskapsføres i investeringsregnskapet. Det ble lånt ut 113,2 mill. kr i 2023 mot 96, mill. kr i 2022. Det var ingen tap på utlån i 2023. Kommunen mottok 47,8 mill. kr i avdrag i 2023 mot 47,7 mill. kr i 2022. Mottatte avdrag fra låntakerne kan bare finansiere avdrag på innlån eller nye utlån. Avdragsutgiftene til Husbanken var 19,3 mill. kr i 2023. Avsatte mottatte avdrag fra utlån, utgjør 47,9 mill. kr i 2023.

Utlån fra landbruksfondet

Det ble utbetalt 0,5 mill. kr i lån fra landbruksfondet i 2023. I 2021 var utlånet på 1 mill. kr. Det er inntektsført 1 mill. kr i mottatte avdrag og 0,4 mill. kr i renteinntekter fra utlån. Alle inn- og utbetalinger avsettes og finansieres til/fra fondet. Landbruksfondet ble redusert med 0,6 mill. kr i 2022 og var på 6,2 mill. kr per 31.12.2023.

Sosiale lån

I 2024 ble det utbetalt 0,3 mill. kr i sosiale lån, mot 0,3 mill. kr i 2023. Lånene utgiftsføres fortløpende i driftsregnskapet til NAV kommune.

Utlån til Stakobygget AS

Kommunen mottok 24,2 mill. kr i renter og avdrag fra utlån til Stakobygget AS. Rentene på 4,3 mill. kr inntektsføres i driftsregnskapet, mens mottatte avdrag på 10,9 mill. kr inntektsføres i investeringsregnskapet. 6 mill. kr av mottatte avdrag er en ekstraordinær avdragsbetaling fra selskapet. Utlånet til selskapet er finansiert av innlån, og mottatte avdrag avsettes til bundet investeringsfond. Midlene kan bare benyttes til å finansiere nedbetaling av kommunens innlån. Restlån per 31.12.2023 er 161,1 mill. kr av opprinnelig utlån på 266,4 mill. kr.

Pensjon og sosiale utgifter

De sosiale utgiftene består av pensjon, kollektive forsikringer og arbeidsgiveravgift. Samlet ble de sosiale utgiftene 200,7 mill. kr. Dette er i henhold til budsjett og på samme nivå som i 2022. Herav utgjorde pensjonskostnadene 127,3 mill. kr, arbeidsgiveravgift 69,9 mill. kr, mens kollektive gruppelevsforikringer utgjorde 3,5 mill. kr.

Som følge av høyere lønnsvekst enn først anslått, ble reguleringspremie-satsene høyere enn opprinnelig lagt til grunn. Premieinnbetalingen til pensjonsleverandørene økte, men dette motregnes ved at inntektsført premieavvik øker tilsvarende. Samlet inntektsført premieavvik ble 119 mill. kr. Dette er 65,8 mill. kr høyere enn i 2022. Høyere premieavvik medfører økte utgifter kommende år, når premieavviket amortiseres over en sjuårs periode.

Totalt brukte Rana 102,3 mill. kr av kommunens premiefond i pensjonsordningen for å delfinansiere premieinnbetalingene i 2023. Dette påvirker kommunens likviditet positivt og fører til lavere premieavvik og lavere kostnader påfølgende år. Totalt ble premiefondet tilført 21,6 mill. kr i løpet av året. Saldo ved utgangen av året var på 248,4 mill. kr. Midlene på premiefondet kan kun benyttes til å betale kommunens pensjonspremie.

KLP har varslet at kommunenes premiefond vil tilføres hele 21,4 mrd. kr i 2024, som følge av god avkastning i 2023. I tillegg vil 6,4 mrd. kr bli tilført kundenes bufferfond i KLP. Avkastningen hos KLP endte på 6,4 prosent. Det er i stor grad aksjeporteføljen som har bidratt til den høye avkastningen og er en viktig bidragsyter for lavere pensjonskostnader for kommunesektoren. KLP anslår at Rana kommunes premiefond vil tilføres i overkant av 100 mill. kr i 2024. Dette er langt høyere enn antatt og gir et betydelig bidrag til å redusere premieinnbetalingene fremover.

Realkapital

Fra og med 2021 ble ansvar for vedlikehold av bygningsmassen skilt ut i et kommunalt foretak, Rana Byggdrift KF. Foretakets formål vår å redusere kommunens areal og øke den økonomiske innsatsen på drifts- og vedlikeholdsoppgaver knyttet til kommunale bygg. Foretaket skulle medvirke til god formues bevaring og verdibevarende vedlikehold.

I evalueringsrapport fra BDO av 15. november 2023 går det fram at selskapet i perioden fra 2021 til 2022 fikk redusert eid og leid eiendomsmasse fra 195 500 til 179 928 m². Av dette utgjorde ca. 13 000 m² areal som var vedtatt redusert før opprettelsen av selskapet, knyttet til endring av skolestruktur, innenfor kulturformål og salg av gamle Selfors sykehjem. Rapporten konkluderer imidlertid med at reduksjonene i liten grad har bidratt til mer planlagt vedlikehold av resterende bygg.

Vedlikeholdsetterslepet innenfor byggsektoren er stort, tidligere anslått til 1,6 mrd. Ved tilbakeføring av byggdrift til teknisk sektor, skal det arbeides med både å få utarbeidet oppdaterte oversikter og verifisert tidligere planer for vedlikehold. Vedlikeholdsetterslepet innenfor vann og avløpssektoren er i 2022 beregnet til 2,2 mrd.

Langsiktig verdibevarende vedlikehold

Vedlikeholdstakt innenfor byggsektoren er betydelig lavere enn faglige anbefalinger for langsiktig verdibevaring. Sammenlignet med vann- og avløpsområdet, hvor det i snitt har vært investert ca. 100 mill. per år de siste årene, ser vi at langsiktig planlegging, god oversikt og jevne og høye bevilgninger får ned etterslepet. Byggsektoren viser fare for økt vedlikeholdsetterslep. Etterslepet i veisektoren er på 0,3 mrd. Det har vært en viss økning siste år på grunn av utsatt vedlikehold, for å dekke opp overforbruk innen vintervedlikehold, som vises i figur 6.

Vedlikeholdsfond

I 2021 vedtok kommunestyret å opprette et vedlikeholdsfond. Salgsgevinsten knyttet til salg av eiendom og merinntekter på finansområdet i form av økt eiendomsskatt og salg av konsesjonskraft ut over vedtatt budsjett, kan avsettes til vedlikeholdsfondet.

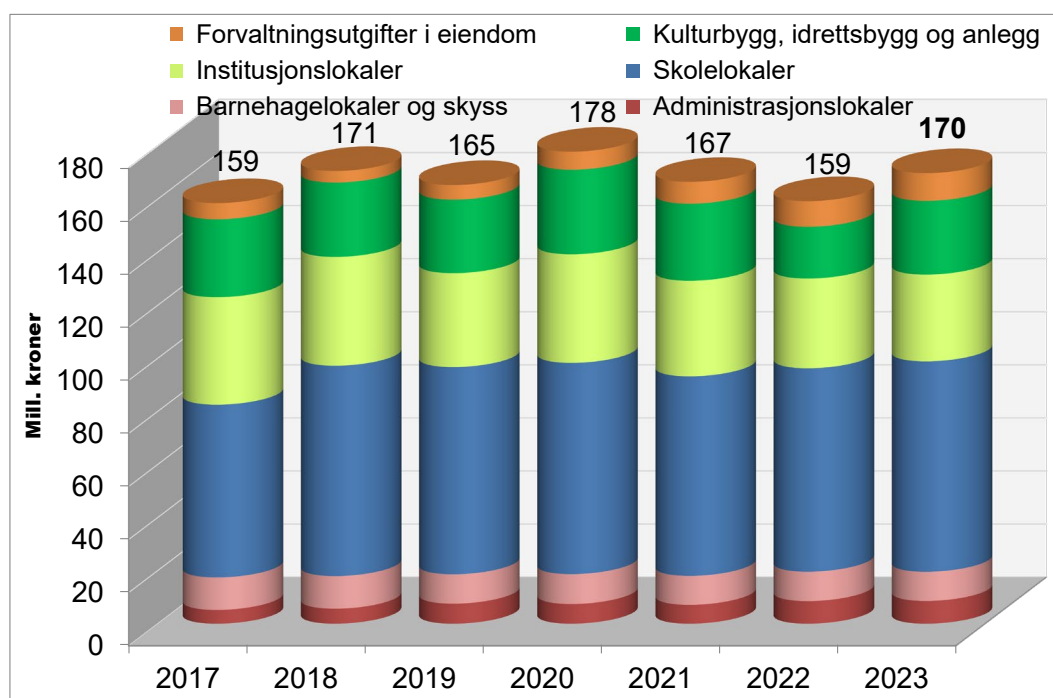
Vedlikeholdsfondet skal bidra til verdibevarende vedlikehold av kommunens bygg, veier og anlegg, for å sikre en fremtidsrettet infrastruktur jamfør satsingsområde i kommuneplanens samfunnsdel.

Ved behandling av årsregnskapet for 2022, ble det avsatt 20 mill. kr til vedlikeholdsfondet, fordelt på 10 mill. kr hver til områdene bygg og vei. I tillegg bevilges det årlig 8 mill. kr over driftsbudsjettet øremerket oppgradering innen samferdsel, som referert nedenfor.

I løpet av 1. kvartal 2024 skal det foreligge planer for gjennomføring av vedlikehold med bevilgninger fra vedlikeholdsfondet.

Eiendomsforvaltning kommunale formålsbygg

Figur 4. Netto driftsutgifter til formålsbygg i 2023 kroner, konsern

I 2023 brukte Rana kommune inkludert Rana Byggdrift KF 170 mill. kr i netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning på utvalgte kommunale eide- og leide formålsbygg. Dette er 11 mill. kr mer enn i 2022, prisjustert til 2023 kroner.

Netto driftsutgifter på hovedpostnivå i 2023 kroner (2022 i parentes):

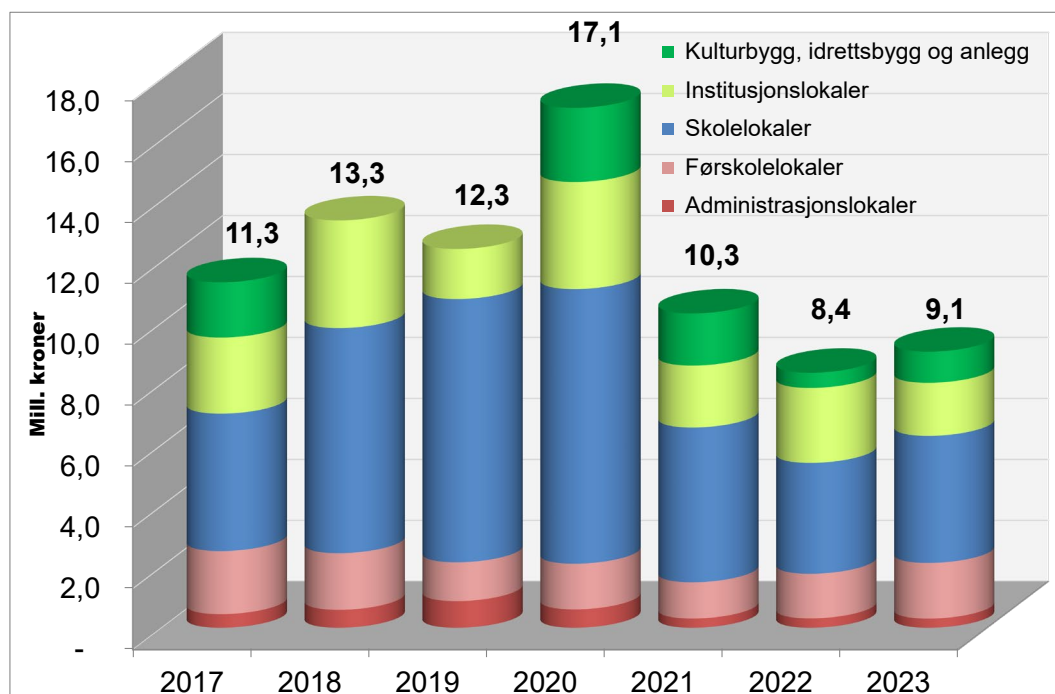
- Lønn og sosiale utgifter: 59,8 mill. kr (53,9 mill. kr)
- Kjøp av varer og tjenester og overføringer og tilskudd: 46,4 mill. kr (55,6 mill. kr)
- Avskrivninger: 68,0 mill. kr (60,1 mill. kr)
- Salgs- og leieinntekter: - 4,4 mill. kr (- 10,3 mill. kr)

Direkte vedlikeholdsutgifter eide formålsbygg

I 2023 ble det brukt 9,1 mill. kr i direkte utgifter til vedlikehold av eide formålsbygg, en økning på 0,7 mill. kr fra 2022. Fra 2021 ble ansvar for vedlikehold av bygningsmassen skilt ut i et eget foretak, Rana Byggdrift KF. Foretaket har fått ansvar for å redusere antall kvadratmeter kommunen eier og leier, og styrke vedlikehold av kommunens bygningsmasse. Eiendomsforvaltningen ble også styrket i perioden 2019 – 2020, med en årlig budsjettbevilgning på 4,5 mill. kr i til styrking av realkapital bygg.

Figuren under viser direkte driftsutgifter til vedlikehold av formålsbygg (kjøp av varer og tjenester fra eksterne) på konsernnivå, det vil si samlet ressursbruk inkludert Rana Byggdrift KF.

Figur 5. Netto vedlikeholdsutgifter formålsbygg i 2023 kroner, konsern

Oversikten viser ikke kostnader til sanering av bygg. Avskrivninger, forbruksmateriell eller lønnsutgifter med videre, er ikke med i oversikten. I 2020 fikk Rana kommune en særskilt engangsbevilgning fra staten på 11,8 mill. kr i forbindelse med koronapandemien. Bevilgningen var øremerket vedlikehold, rehabilitering og oppgradering av kommunal infrastruktur. 7,3 mill. kr av bevilgningen ble brukt til formålet i 2020, mens resten av bevilgningen ble brukt i 2021 til ferdigstillelse av iverksatte tiltak.

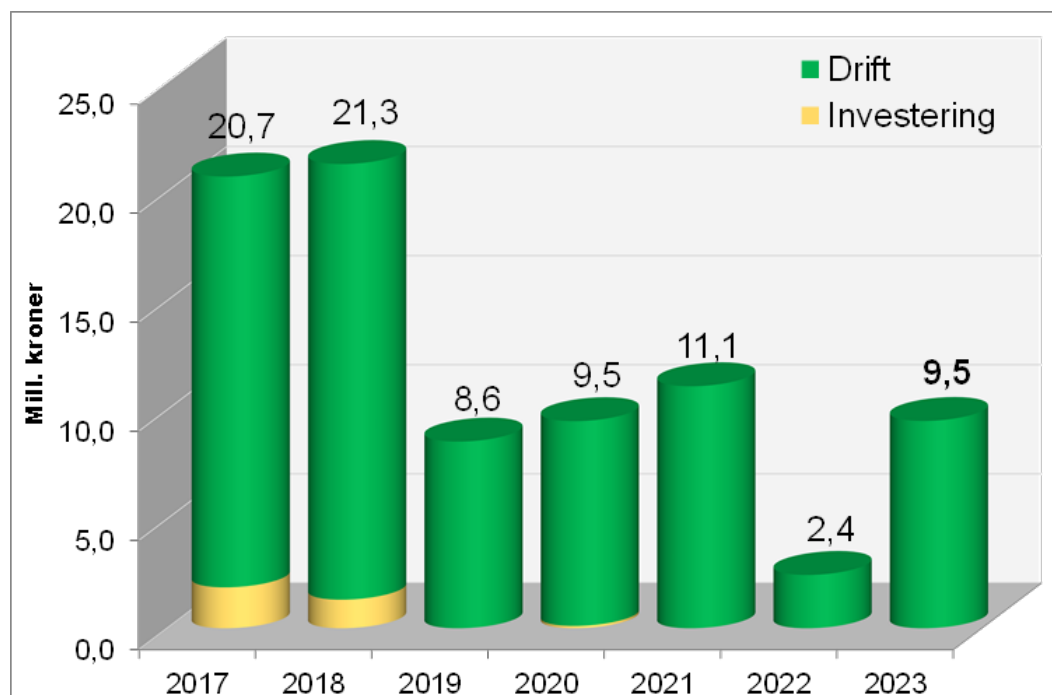
Veivedlikehold

Figuren under viser kommunens brutto utgifter til kjøp av tjenester fra Veidekke AS (tidligere Asfaltverket AS) til slitedekkelegging.

Totalt er det lagt slitedekke i kommunen for 83 mill. kr de siste sju årene, prisjustert til 2023 nivå. Dette tilsvarer et gjennomsnitt på 9,7 mill. kr per år. Det er i hovedsak lagt nytt slitedekke på asfalterte kommunale veier. Totalt ble det lagt slitedekke for 9,5 mill. kr i 2023 inkl. mva.

I 2017 vedtok kommunestyret en engangsbevilgning på 20 mill. kr til slitedekkelegging finansiert av tidligere mindreforbruk i tekniske tjenester, samt bruk av disposisjonsfond. Dette tilsvarer brutto kostnader på 25,0 mill. kr inkl. mva., som ble brukt i 2017 og 2018. I tillegg er det vedtatt en årlig budsjettstyrking på 8,0 mill. kr til realkapital vei.

Figur 6. Brutto utgifter til slitedekkelegging i 2023 kroner

Investeringer

Det ble investert for til sammen 292,6 mill. kr i 2023, inkludert tilskudd til andres investeringer og kjøp av aksjer og andeler, mot 241,5 mill. kr i 2022. Av dette utgjorde investeringer i anleggsmidler 257,2 mill. kr mot 232,1 i 2022.

Tabell 3. Hovedoversikt investeringer

Bevilgningsoversikt - investeringer (regnskap)	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Investeringer i varige driftsmidler	257 195	260 848	305 125	232 137
Tilskudd til andres investeringer	29 357	29 350	479 350	3 800
Investeringer i aksjer og andeler, utlån og avdrag på lån	6 051	5 765	5 765	5 599
Sum investeringsutgifter	292 603	295 963	790 240	241 536
Bruk av lån eksklusive videreutlån	-208 647	-208 647	-233 071	-136 881
Øvrige investeringsinntekter	-54 892	-62 602	-42 270	-76 366
Netto utgifter til videreutlån	-45 877	-39 928	-12 928	-35 880
Overføringer fra drift og netto avsetninger	16 813	15 214	-501 971	7 591
Sum finansiering	-292 603	-295 963	-790 240	-241 536
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Det ble lånt ut 113,2 mill. kr i 2023, gjennom ordningen med startlån, mot 83,5 mill. kr i 2022. Avsetning til ubundne investeringsfond utgjorde 28,8 mill. kr, og til bundne investeringsfond 66,2 mill. kr. Utgifter til kjøp av aksjer og andeler utgjorde 6,1 mill. kr som er kommunens egenkapitalinnskudd i pensjonsordningen til KLP.

Avdragsutgiftene utgiftsført i investeringsregnskapet utgjorde 19,3 mill. kr. Dette er avdrag på innlån fra Husbanken. Utbetalte avdrag på innlån fra Husbanken blir finansiert av avsetninger av mottatte avdrag fra låntakere i ordningen. Ekstraordinære avdrag på øvrige innlån og alle avdrag på innlån av startlån i Husbanken utgiftsføres i investeringsregnskapet. Ordinære avdrag utgiftsføres i driftsregnskapet.

Det er regnskapsført 48,9 mill. kr i salgsinntekter, refusjoner, tilskudd og kapitalinntekter i investeringsregnskapet i 2023. Kommunen mottok refusjon av betalt merverdiavgift med 23,6 mill. kr. Tilskudd fra andre utgjorde 18,2 mill. kr. Herav utgjør mottatte spillemidler 13,2 mill. kr og refusjoner 4,0 mill. kr. Salg av varige driftsmidler utgjorde 7 mill. kr. Renteinntekter inntektsført i investeringsregnskapet utgjorde 1,0 mill. kr i 2023.

Totalt finansieringsbehov etter fratrukk av inntektene i 2023 utgjorde totalt 400 mill. kr mot 295,8 mill. kr i 2022. Dette ble finansiert ved bruk av lånemidler med 321,8 mill. kr mot 220,4 mill. kr i 2022, 46,2 mill. kr i bruk av fondsmidler og 32 mill. kr overført fra drift. Kommunen mottok 64,7 mill. kr i avdrag på utlån. Bortsett fra mottatte avdrag på ansvarlig lån i Helgeland Kraft AS (HK), er ikke avdragene kommunen mottar på videreutlån, finansiert av innlån, frie inntekter i investeringsregnskapet. Mottatte avdrag fra videreutlån kan bare benyttes til å nedbetale kommunens innlån. Kommunen mottok 6 mill. kr i avdrag på ansvarlig lån i HK, 10,9 mill. kr fra utlån til Stakobygget AS og 47,8 mill. kr fra utlån til Startlån.

Bruk av fondsmidler til finansieringen med 46,2 mill. kr i 2023 var henholdsvis fra ubundne investeringsfond med 26,9 mill. kr, og fra bundne investeringsfond med 19,3 mill. kr. Det ble overført 32 mill. kr fra driften til finansiering av investeringene i 2023 mot 34,5 mill. kr i 2022.

De største enkeltprosjektene i 2023 var gymsalinvesteringer med 77,3 mill. kr.

Innenfor vann og avløp ble det utgiftsført 132,6 mill. kr i investeringsregnskapet, mens investeringer til øvrig infrastruktur var på 33,7 mill. kr. Dette omfatter kommunale veier med 11,0 mill. kr, der de største prosjektene var ny Andfjell bru – 4,4 mill. kr og investering i kjøretøy kommunale veier på 5,2 mill. kr. Oppgradering av Havmannaksen utgjorde 7,6 mill. kr. Renovering av Moheia Bad utgjorde 12,7 mill. kr. Utgifter til utbygging av internt nettverk utgjorde 2,1 mill. kr. Investeringer i modulbygg utgjorde 2,1 mill. kr.

Vesentlige avvik mellom vedtatt budsjett og fremdrift

Nye gymsaler – Selfors og Båsmo barneskoler

Totalt budsjett for begge prosjektene ble oppjustert fra 93,2 mill. kr til 137,5 mill. kr, jf. sak 24/22. I tillegg kommer utgifter til riving på Selfors med 3 mill. kr, og på Båsmo med 8 mill. kr. I rapport per 1. tertial ble det også rapportert om ekstra utgifter på grunn av håndtering av forurensninger i forbindelse med begge prosjektene.

Gymsalen på Selfors har en total budsjettramme på 71,8 mill. kr inkludert riving av eksisterende gymsal (68,8+3). Forbruk per 31.12.2023 er 78,9 mill. kr. Håndtering av forurensing i grunnen har medført ekstra kostnader på 4,6 mill. kr. Påløpte utgifter i 2023 er 32,7 mill. kr mot regulert budsjett på 32,1 mill. kr. Det gjenstår arbeid med sertifisering og revisorarbeid i forbindelse med miljøsertifisering i 2024, beregnet til ca. 0,2 mill. kr. Total kostnad for gymsalen er dermed forventet å bli ca. 79,1 mill. kr.

For gymsalen på Båsmo er total budsjettramme 76,8 mill. kr inkludert riving av gammel gymsal. Totalt forbruk per 31.12.23 er 75,9 mill. kr. Håndteringen av forurensing i grunnen har medført merkostnad på ca. 1,5 mill. kr. Budsjettet for 2023 er på 43,8 mill. kr, mens regnskapet viser et forbruk på 44,6 mill. kr. Det gjenstår sertifisering og revisorarbeid i forbindelse med miljøsertifisering i 2024. Det forventes at det påløper kostnader på ca. 1 mill. kr i 2024. Sluttsum for bygging av ny gymsal inkludert riving ved Båsmo barneskole forventes å bli ca. 76,9 mill. kr.

Renovering Moheia bad

Det vises til vedtak i sak 53/23 i formannskapet, der totalkostnaden for renoveringen av badet er oppjustert fra 54 til 86 mill. kr. Det meste av utgiftene vil påløpe i 2024 og er innarbeidet i budsjett og økonomiplan for 2024-2027. Opprinnelig vedtatt bevilgning i 2023 på 50 mill. kr ble redusert til 19 mill. kr. På grunn av noe forsinket oppstart ble det kun påløpt 12,7 mill. kr per 31.12.2023. Planlagt ferdigstillelse var satt til skolestart i 2024, men på grunn av en del uforutsette tilstander i bygget som har konsekvens for fremdriften, vil ferdigstillelse bli noe forsinket.

Rehab VA Skipper Nilsens gate og Øvrebakken

Prosjektet omfatter rehabilitering av vann- og avløpsledninger, ca. 875 meter. Begge gatene ble lyst ut samlet på tilbudskonkurransen i mars i 2023, og innkomne tilbud viste at entrepris-kostnadene ble vesentlig høyere enn kostnadskalkylen på 31 mill. kr. Det ble besluttet at prosjektet skulle gjennomføres og andre rehabiliteringsprosjekter ble skjøvet ut i tid. Tidsplan er fra mai 2023 til november 2024. Prosjektet har nå en totalramme på 53,5 mill. Kr. Totalt påløpt per 31.12.2023 er 16,6 mill. kr.

Rehab VA Per Persaveien

Prosjektet omfatter rehabilitering av vann- og avløpsledninger, ca. 244 meter. Prosjektet ble lyst ut på anbudskonkurransen i slutten av mars 2023. Innkomne anbud viste at entrepris-kostnadene ble høyere enn kostnadskalkylen på 7,5 mill. kr, men det ble besluttet at prosjektet skulle gjennomføres. Prosjektet har nå en totalramme på 12,9 mill. kr. Totalt påløpt pr. 31.12.2023 er 7,5 mill. kr. Anlegget er forsinket og forventes overtatt 1. tertial 2024.

Rehabilitering VA AP10, Engveien del 1 og Krokveien

Totalt budsjett er på 46,6 mill. kr. Prosjektet ble noe forsinket overtatt i november 2023. Det pågår en tvistesak på prosjektet og en del endringsmeldinger som ikke er omforent, er tatt med i totalregnskapet per 31.12.2023, men ikke utbetalt. Dette forklarer avvik på 12 mill. kr mot regulert budsjett for 2023. Totalt forbruk på prosjektet per 31.12.2023 er 52,7 mill. kr, inkludert ikke omforente kostnader på ca. 14 mill. kr.

Avløpsløsning Rana (MjøRA2)

Prosjektet omfatter nytt avløpsrensaneanlegg med transportnett for avløp med en totalramme på 160 mill. kr. Prosjektet startet i 2021 og vil pågå til 2025. Forbruk per 31.12.2023 er 35,7 mill. kr. Det er noe forsinkelser på prosjektet som medførte et mindreforbruk på ca. 10 mill. kr i forhold til budsjett 2023 på 45 mill.

Sluttregnskap og sluttrapport investeringsprosjekter

I henhold til investeringsreglementet, skal det utarbeides sluttrapport med byggeregnskap for investeringsprosjekter. Rapport og sluttregnskapet skal legges frem snarest og senest ett år etter at overtakelsesforretningen har funnet sted, eller når ansvar og risiko er overført.

Sluttregnskapet inngår som del av årsberetning, tertialrapportering eller i egen sak.

Tabell 4. Sluttregnskap investeringsprosjekter

Prosjekt	Slutt regnskap	Opprinnelig bevilgning	Tilleggs bevilgning	Samlet bevilgning
Sum	117 967	101 200	25 500	126 700
Lokaler omsorg, helse og sosial				
Modulbygg – bostedsløse	2 074	1 200	900	2 100
Sum lokaler omsorg, helse og sosial	2 074	1 200	900	2 100
Investeringer i infrastruktur				
Havmannaksen/jernbaneparken	19 420	20 000	0	20 000
Ny bru Andfjellet	33 504	16 700	17 000	33 700
Rør gjennom Harestien/Svingen	1 300	1 500	0	1 500
Sum infrastrukturinvesteringer	54 225	38 200	17 000	55 200
Prosjekter innen vann og avløp (VA)				
Rehabilitering VA Storgata øst og Svenskveien øst	28 768	22 400	5 600	28 000
Rehabilitering VA Svalbardgata øst og vest	11 810	17 200	0	17 200
Rehab. VA Hasselbomsvei	11 107	13 000	0	13 000
Rehab. VA Petter Dass gt./Thomas Von Westens gt.	4 088	3 400	2 000	5 400
P30 Høydebasseng Skillevollen	5 896	5 800	0	5 800
Sum prosjekter VA	61 669	61 800	7 600	69 400

Havmannaksen - jernbaneparken

Prosjektet ble nedskalert fra en totalramme på 40 mill. kr til 20 mill. kr etter at næringslivet ikke ville bidra til utbyggingen. Prosjektet ble gjennomført med opparbeidelse av parkanlegg i 2022 og bygging av scene ble ferdigstilt i 2023. Budsjett for 2023 var på 7,5 mill. kr Prosjektet er avsluttet og påløpte kostnader per 31.12.2023 er 19,4 mill. kr.

Ny bru Andfjellet

Det er bygd ny bru på Andfjellet etter at stormen Sally tok den gamle. Total budsjetttramme for prosjektet er 33,7 mill. kr. Anlegget ble gjennomført og overtatt i 2022 med merknadsarbeider i 2023. Budsjett for 2023 var på 4,5 mill. kr mot påløpte kostnader på 4,37 mill. kr, mens totale kostnader for prosjektet per 31.12.2023 er 33,5 mill. kr.

Rør gjennom Harestien/Svingen

Det ble bevilget 1,5 mill. kr til prosjektet. Prosjektet ble påbegynt i 2022 og ble gjennomført i 2023. Totalt påløpte kostnader per. 31.12.2023 er 1,3 mill. kr.

Modulbygg – bostedsløse

Rana kommune har inngått leieavtale for leie av modulbygg til utleie til bostedsløse. Byggene er tilkoblet vann, avløp og strømforsyning med et totalt budsjett på 2,1 mill. kr. Prosjektet er avsluttet i 2023 innenfor vedtatt budsjett.

Rehabilitering VA Storgata øst og Svenskveien øst

Total budsjetttramme for prosjektet er på 28 mill. kr. Det er overskridelser på prosjektet, blant annet på grunn av økning i masser i prosjektet. Anlegget er overtatt i desember 2023. Påløpte

kostnader i 2023 er 16,3 mill. kr, mot budsjettet 14 mill. kr, og total kostnad for prosjektet er kr 28,8 mill. kr.

Rehabilitering VA Svalbardgata øst og vest

Totalt budsjett for prosjektet er på 17,2 mill. kr. Prosjektet ble overtatt i desember 2023, og total kostnad for prosjektet er 11,8 mill. kr.

Rehab. VA Hasselbomsvei

Prosjektet med en totalramme på 13 mill. kr ble overtatt ved årsskiftet 2022/2023. Totale påløpte kostnader per 31.12.2023 er 11,1 mill. kr.

Rehab. VA Petter Dass gt./Thomas Von Westens gt.

Prosjektet med en totalramme på 5,4 mill. kr ble overtatt i februar 2023. Totalt påløpte utgifter per 31.12.2023 er 4,1 mill. kr.

P30 Høydebasseng Skillevollen

Prosjektet med en totalramme på 5,9 mill. kr ble overtatt i 2022. Totale påløpte utgifter per 31.12.2023 er 5,9 mill. kr.

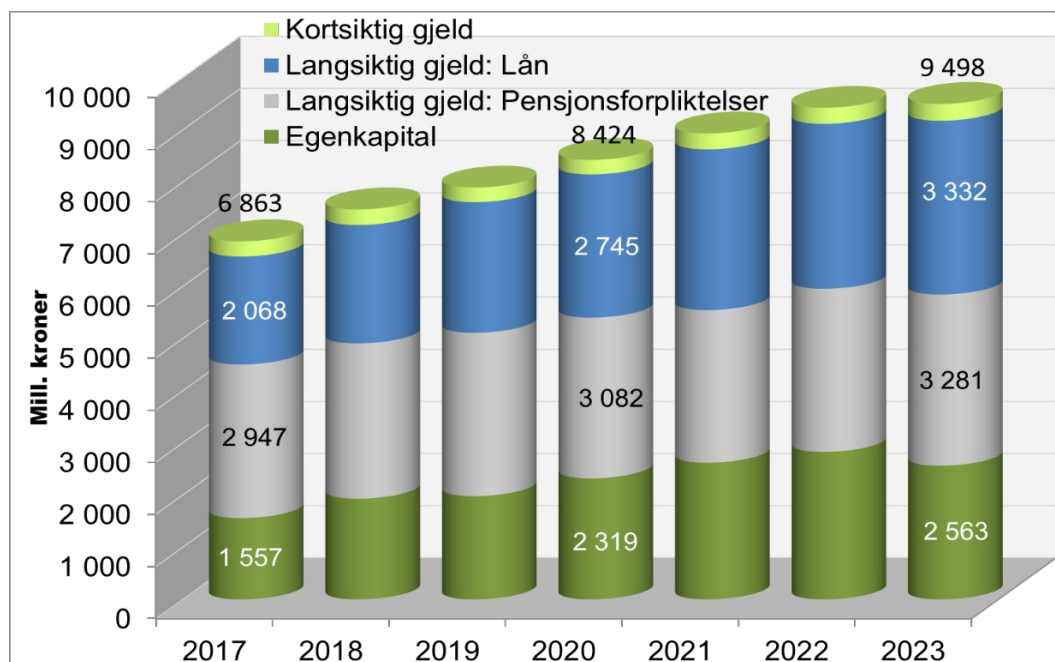
Balansen

Balansen gir en oversikt over kommunens eiendeler, gjeld og egenkapital. Kommunens eiendeler økte med 75,5 mill. kr i 2023. Herav utgjorde økning i anleggsmidler 347,8 mill. kr, og reduksjon i omløpsmidler med 272,3 mill. kr. Egenkapitalen reduserte med 263,7 mill. kr, mens kortsiktig gjeld økte med 15,8 mill. kr. Langsiktig gjeld økte med 323,4 mill. kr, herav økning i lån 170,2 mill. kr og pensjonsforpliktelsene med en økning på 153,2 mill. kr.

Tabell 5. Oversikt balansen

	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023
Eiendeler							
Anleggsmidler	5 844 388	6 287 128	6 553 349	6 941 091	7 239 161	7 481 658	7 829 483
Omløpsmidler	1 018 450	1 237 696	1 340 814	1 483 126	1 691 876	1 940 509	1 668 188
Sum eiendeler	6 862 838	7 524 824	7 894 163	8 424 217	8 931 037	9 422 167	9 497 671
Egenkapital og gjeld							
Egenkapital	1 557 137	1 929 594	1 978 583	2 319 320	2 619 269	2 826 298	2 562 637
Langsiktig gjeld	5 015 291	5 296 863	5 635 557	5 827 064	6 008 214	6 289 559	6 612 949
Herav:							
- Pensjonsforpliktelsener	2 946 908	2 976 540	3 132 709	3 081 669	2 926 491	3 128 103	3 281 277
- Lån	2 068 383	2 270 323	2 502 847	2 745 396	3 081 723	3 161 456	3 331 672
Kortsiktig gjeld	290 410	298 367	280 023	277 832	303 554	306 309	322 085
Sum EK og gjeld	6 862 838	7 524 824	7 894 163	8 424 217	8 931 037	9 422 167	9 497 671

Figur 7. Utvikling egenkapital og gjeld

Egenkapital og gjeld har økt fra 6,9 mrd. kr i 2017 til 9,5 mrd. kr i 2023. Økningen er i hovedsak knyttet til økning i langsiktig gjeld (lån), som har økt fra 2,1 mrd. kr i 2017 til 3,3 mrd. kr i 2023. Kommunens pensjonsforpliktelser har økt i perioden, fra 2,9 til 3,3 mrd. kr. Egenkapitalen består av fondsmidler og kapitalkonto og har økt betydelig i perioden, fra 1,6 mrd. kr i 2017 til 2,6 mrd. kr i 2023. Økt egenkapital er knyttet til at kapitalkontoen og økte fondsmidlene. Kapitalkontoen har økt fra 0,8 mrd. kr i 2017 til 1,3 mrd. kr i 2023, mens fondsmidlene har økt fra 0,6 mrd. kr til over 1,5 mrd. kr.

Nøkkeltall

Tabell 6. Utvalgte nøkkeltall

Utvalgte finansielle nøkkeltall	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,7 %	4,2 %	3,9 %	5,0 %	3,9 %	7,6 %	-11,6 %
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	4,7 %	5,4 %	4,9 %	6,8 %	5,4 %	8,9 %	-11,2 %
Arbeidskapital (1000 kroner)	728 040	939 329	1 060 161	1 205 293	1 388 322	1 634 200	1 346 103
Likvidetsgrad 1	2,6	3,3	4,0	4,5	5,0	5,8	4,4
Likvidetsgrad 2	2,1	2,7	3,2	3,9	4,3	5,0	3,8
Gjeldsgrad	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3	1,2	1,4
Egenkapitalprosent	22,8 %	25,6 %	25,1 %	27,5 %	29,3 %	30,0 %	27,0 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	69,1 %	71,9 %	77,1 %	82,9 %	92,7 %	94,4 %	96,9 %
Netto lånegjeld i kr pr innbygger	55 741	58 723	66 434	73 191	84 787	89 549	94 593
Netto finans og avdrag i prosent av bto. driftsinnt.	3,3 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	2,9 %	3,2 %	4,4 %
Renter og avdragsutgifter i prosent av bto. driftsinnt.	5,2 %	5,1 %	5,0 %	4,9 %	4,3 %	6,5 %	8,8 %

Brutto driftsresultat (BDR)

Brutto driftsresultat viser resultat av ordinær virksomhet inkludert avskrivninger. Resultatet uttrykker kommunens evne til å betjene sin gjeld, finansiere investeringer og avsette midler til fond. Brutto driftsresultat i andel av brutto driftsinntekter er på -11,6 prosent i 2023 mot 7,6 prosent i 2022. Redusert brutto driftsresultat forklares i hovedsak med engangsutbetaling av 450 mill. kr. til ny flyplass.

Netto driftsresultat (NDR)

NDR viser resultatet etter at renter, avdrag og utlån er belastet regnskapet. Kommunene har i de senere år arbeidet målrettet for å etablere større grad av handlefrihet. Den viktigste indikatoren på handlingsrommet i kommunal økonomi er netto driftsresultat som angir overskuddet som er disponibelt som egenkapital til investeringer og avsetninger.

Rana kommune har en målsetning om et netto driftsresultat på 3,0 prosent, som tilsvarer 76,7 mill. kr av driftsinntektene i 2023. Regnskapet for 2023 ga et NDR på -283,1 mill. kr, tilsvarende minus 11,2 prosent av driftsinntektene.

Arbeidskapital

Arbeidskapitalen er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Den uttrykker evnen til å betjene kortsiktig gjeld. Kommunens arbeidskapital ble redusert med 273,2 mill. kr i 2023. For nærmere detaljer vises det til note 1 endring i arbeidskapital.

Likviditet

Forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld benevnes ved likviditetsgrader, og sier noe om evnen til å dekke betalingsforpliktelsene etter hvert som disse forfaller.

Likviditetsgrad 1 (langsiktig likviditet) forteller om forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 1 har gått ned fra 5,8 i 2022 til 4,4 i 2023. Det gjøres oppmerksom på at omløpsmidlene er korrigert for balanseført premieavvik som ikke er likvide midler.

Likviditetsgrad 2 (kortsiktig likviditet) forteller om forholdet mellom de mest likvide midlene og kortsiktig gjeld. De mest likvide omløpsmidlene er bankinnskudd, kontanter og lignende.

Likviditetsgrad 2 har gått ned fra 5,0 i 2022 til 3,8 i 2023.

Soliditet (gjeldsgrad og egenkapitalprosent)

Soliditet angir evnen til å tåle tap. Gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om dette. Egenkapitalprosent sier noe om hvor stor andel av kommunens eiendeler som er finansiert med egenkapital. Ved utgangen av 2023 var 27 prosent av eiendelene finansiert med egenkapital, mot 30 prosent i 2022. Gjeldsgraden viser forholdet mellom gjeld og egenkapital. En gjeldsgrad på 1 vil si at kommunen har like stor gjeld som egenkapital. Jo mindre dette forholdstallet er, jo mer solid er kommunen. Gjeldsgraden korrigert for pensjonsforpliktelser var på 1,4 i 2023 mot 1,2 i 2022.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Investeringsnivået og opptak av lån må innrettes slik at lånegjelden ikke er større enn at utgifter til renter og avdrag kan dekkes gjennom løpende inntekter. Det er derfor viktig å ha kontroll på utviklingen av gjeldsnivået. En økning i lånegjelden indikerer at kommunen må bruke en større andel av inntektene til å dekke renter og avdrag. Det historisk lave rentenivået de siste årene har bidratt til at kommunen har unngått at renter og avdrag har spist en større andel av inntektene, men i 2023 er vi tilbake mer på et normalnivå. Renter og avdrag er mer enn doblet, sammenlignet med 2021 nivå, fra 103 mill. kr i 2021 til 224 mill. kr i 2023.

Indikatoren viser netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår startlån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet. Netto lånegjeld var 2,5 mrd. kr ved utgangen av 2023 mot 2,3 mrd. kr i 2022 og utgjorde 96,9 prosent av brutto driftsinntekter, mot 94,4 prosent i 2022. Netto lånegjeld har økt med 2,5 prosentpoeng på ett år og er 21,9 prosentpoeng høyere enn måltallet for økonomisk bærekraft på 75 prosent.

Netto lånegjeld per innbygger

Netto lånegjeld var i 2023 94 593 kr per innbygger mot 89 549 kr per innbygger i 2022. I 2017 var netto lånegjeld 55 741 kr per innbygger. Netto lånegjeld per innbygger har økt med 69,7 prosent fra 2017.

Netto finans- og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter

Netto finans- og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter, viser hvor stor andel av brutto driftsinntekter som er bundet opp i tilbakebetaling av lån. Netto finans- og avdrag sin andel av driftsinntekter, var i 2023 4,4 prosent mot 3,2 prosent i 2022.

Utbytte og eieruttak omfattes også av definisjonen. Det er derfor også greit å følge utvikling av renter og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter.

Renter og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter

Rente- og avdragsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter var 8,8 prosent i 2023 mot 6,5 prosent i 2022.

Status omstilling og økonomisk handlingsrom

I etterkant av Terra tapet i 2007, startet en betydelig omstillingsjobb i Rana kommune. I tillegg til Terra tapet, var ressursbruken i Rana langt høyere sett i forhold til sammenlignbare kommuner. Det har dermed vært helt nødvendig å tilpasse driftsnivået til reduserte driftsrammer.

Økt eksternt engasjement i form av økte tilskudd til private, bidrag til ny flyplass og dypvannskap, samt høyt investeringsnivå over tid, har forsterket omstillingsbehovet i Rana kommune.

Tabell 7. Omstilling 2013-2023

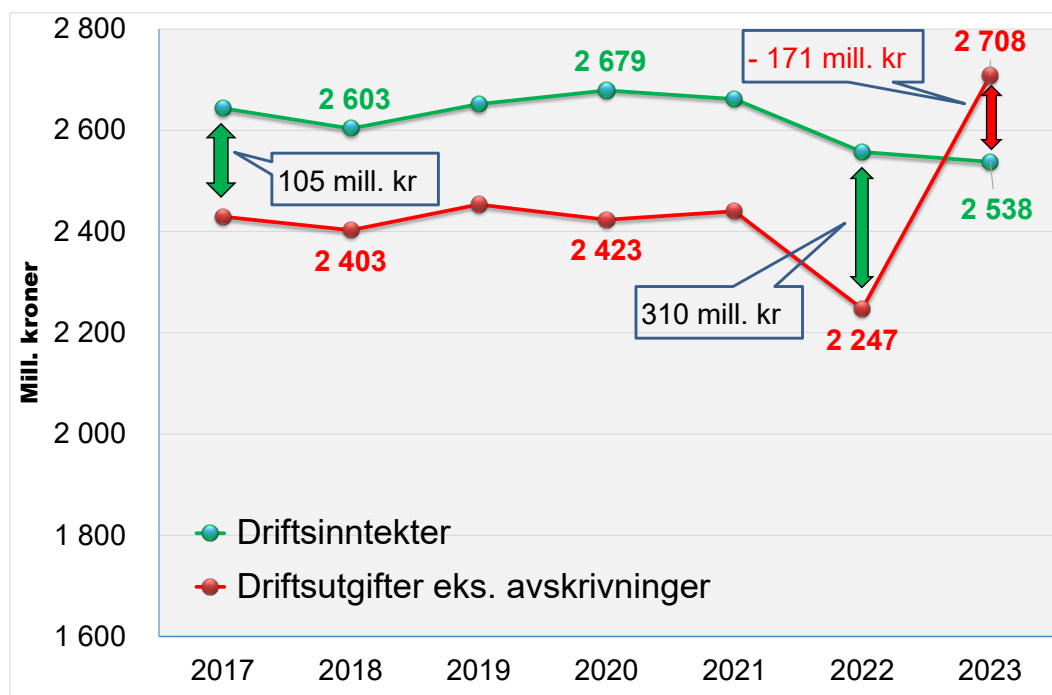
Måloppnåelse	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omstillingsmål akkumulert	48	89	118	163	208	223	243	263	292	307	327
Avvik omstillingsmål (res. drift)	-12	-15	-10	26	8	5	-7	47	26	32	13
Akkumulert måloppnåelse	36	74	108	189	216	228	236	310	318	339	340

Omstillingsmålet i 2023 var på 20 mill. kr isolert sett og akkumulert i perioden 2013 - 2023 på 327mill. kr. Måloppnåelsen i hele perioden var på 340 mill. kr, 13 mill. kr over målkravet. Dette viser at Rana kommune fortsatt har god kontroll på drifta og at tjenesteproduksjonen har tilpasset seg reduserte driftsrammer, og leverer over målkravet.

Økonomisk handlingsrom

Kommunen har de siste årene tilnærmet seg en ressursbruk på tjenesteproduksjonen på nivå med sammenlignbare kommuner. God evne til å omstille, positive resultater og mer effektiv tjenesteproduksjon, har bidratt til økt handlingsrom i kommunen.

Figur 8. Økonomisk handlingsrom i 2023 kroner

Figuren over viser kommunens driftsutgifter eksklusive avskrivninger og totale driftsinntekter. Differansen mellom disse, skal dekke finansutgifter, egenkapital til investeringer og avsetning til fond.

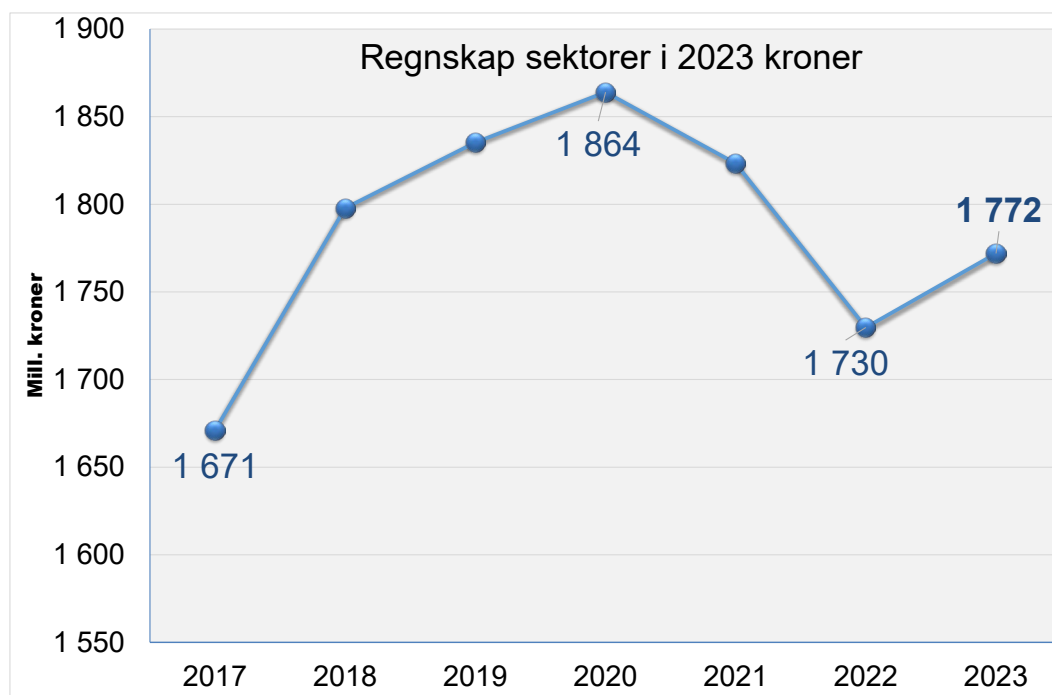
Utbetalingen på 450 mill. kr til flyplassprosjektet, er ført som driftsutgifter i kommuneregnskapet i 2023. Dette er finansiert ved bruk av ubundne driftsfond (disposisjonsfond) i henhold til plan. Dersom vi korrigerer for utbetalingen på 450 mill. kr, er driftsinntektene høyere enn driftsutgiftene, og korrigert handlingsrom er på 279 mill. kr.

Dette er disponert til netto finansutgifter på 112,6 mill. kr og korrigert netto driftsresultat på 166,9 mill. kr. Disposisjonsfondet er tilført 165,3 mill. kr mens 32 mill. kr ble overført som egenkapital til investeringer. Bundne driftsfond økte med 29,4 mill. kr.

Driftsregnskap

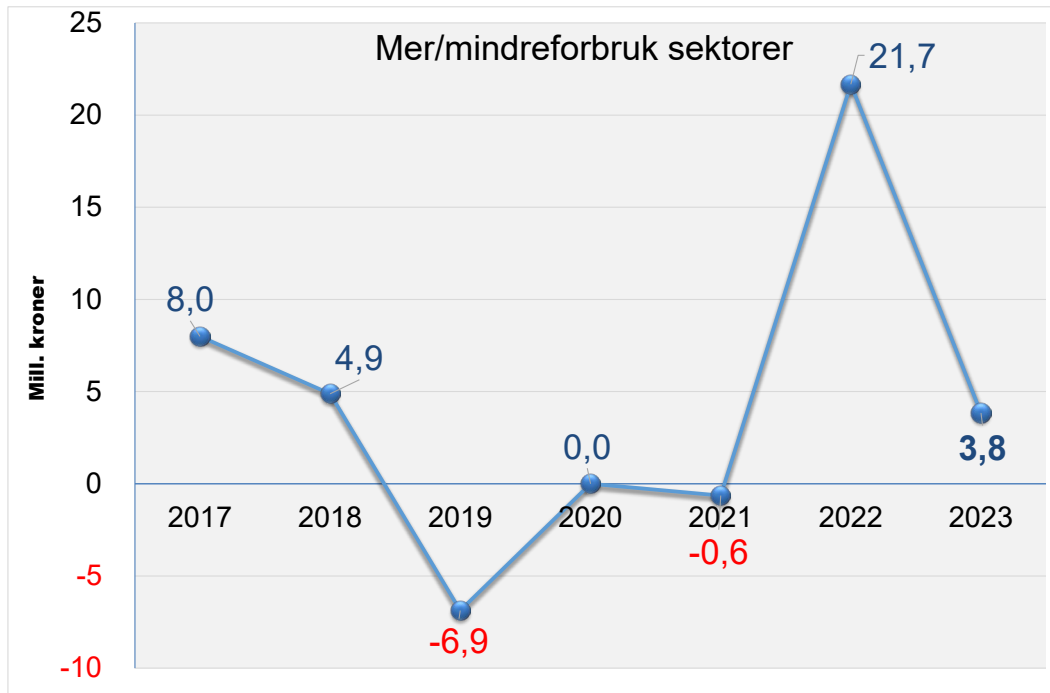
Driftsregnskapet inkludert fellesområde drift, viser netto driftsutgifter på 1 775 mill. kr. Dette er en økning på 42,3 mill. kr (2,4 prosent) når regnskapet 2022 prisjusteres til 2023 nivå.

Figur 9. Realendring driftsregnskap 2017-2023

Ressursbruken ble redusert fra 2020 til 2022, men økte i 2023. Hovedårsaken er økt ressursbruk innenfor oppvekst og kultur og NAV kommune, samt tekniske tjenester. Disse områdene økte ressursbruken ut over lønns- og prisveksten i kommunal sektor. Tilskuddet på 450 mill. kr til Avinor, er ikke inkludert i disse tallene.

Figur 10. Mer/mindre forbruk virksomheter 2017-2023

Når vi korrigerer for overskuddsmidler på 9,2 mill. kr fra 2022 som ble regulert inn i budsjett-rammene for 2023, hadde drifta et mindreforbruk på 3,8 mill. kr i 2023. I 2022 hadde drifta et mindreforbruk på 21,7 mill. kr, når det ble korrigert for overskuddsmidler fra året før.

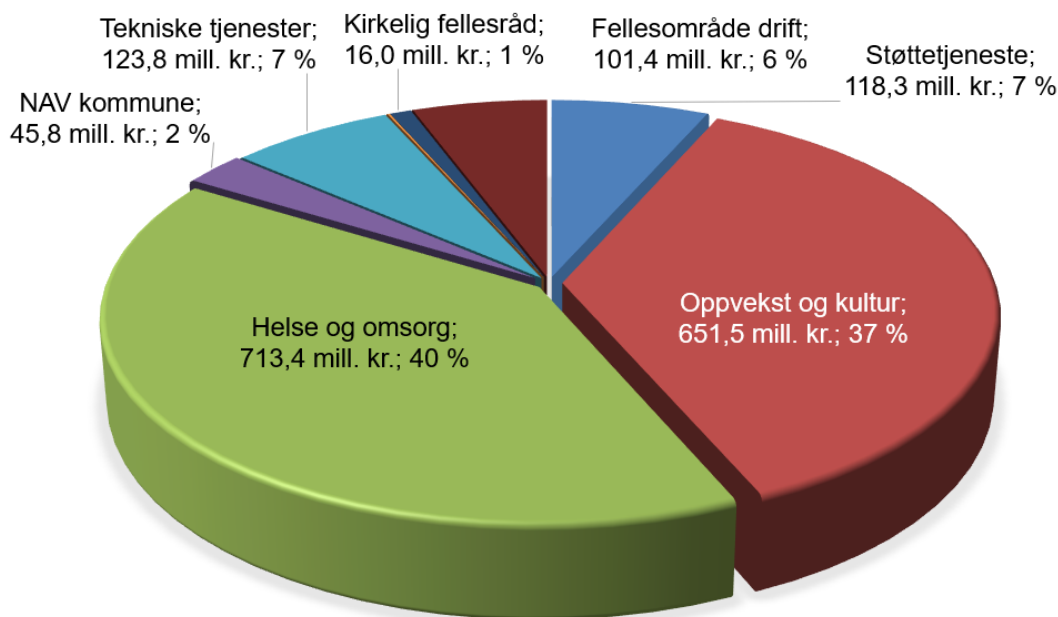
Tabell 8. Regnskap sektorer

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Forbruk i prosent	Avvik i kroner	Regnskap 2022	Endring i prosent
Støttetjeneste	118 325	128 745	91,9 %	10 420	106 760	10,8 %
Oppvekst og kultur	651 548	645 181	101,0 %	-6 367	599 653	8,7 %
Helse og omsorg	713 377	708 344	100,7 %	-5 033	675 913	5,5 %
NAV kommune	45 820	46 869	97,8 %	1 049	36 975	23,9 %
Tekniske tjenester	123 786	126 656	97,7 %	2 870	112 211	10,3 %
Selvkostområder	1 710	0		-1 710	275	
Kirkelig fellesråd	16 025	16 025	100,0 %	0	16 068	-0,3 %
Fellesområde drift	101 372	113 163	89,6 %	11 791	107 364	-5,6 %
Sum sektorer	1 771 964	1 784 983	99,3 %	13 020	1 655 219	7,1 %

Sektorene samlet leverer et positivt avvik på 13,0 mill. kr. Helse og omsorg, oppvekst og kultur og selvkostområdet har høyere ressursbruk enn regulert budsjett. Støttetjenesten, NAV kommune, tekniske tjenester og fellesområde drift har lavere ressursbruk enn regulert budsjett 2023.

Samlet fikk sektorene overført 9,2 mill. kr av mindreforbruket eller overskuddet fra 2022. Beløpet er regulert inn i budsjetttrammene. Dersom vi korrigerer for dette, var forbruket 3,8 mill. kr lavere enn budsjettet. Økonomistyringen og budsjett disiplinen oppleves fortsatt som god.

Figur 11. Andel driftsregnskap 2023

Det vises til kapitlet om organisasjon og medarbeidere for kommentarer om årsverk og sykefravær.

Over- og underskudd overføres

I Rana kommunes økonomireglement gjelder prinsippet om at over- eller underskudd på inntil tre prosent av sektorenes budsjetttramme som hovedregel overføres til senere år. Kommunedirektøren saksbehandler resultatet etter fastsatte prinsipper og legger fram plan for anvendelse av overskudd og dekning av underskudd.

Overskudd skal primært benyttes til tiltak som styrker den langsiktige driften. I kommunestyrets vedtak for disponering av overskuddet fra 2022, ble det vedtatt at overskuddet fra samtlige sektorer skal gå til omorganiserings- og omstillingsprosesser. De fleste sektorene har benyttet overskuddet i henhold til vedtaket. Økonomiske utfordringer tidlig på året, førte til at oppvekst og kultur, samt tekniske tjenester ikke har benyttet hele overskuddet i henhold til formålet.

Støttetjenesten

Tilbakeført overskudd på 3,2 mill. kr fra 2022 har finansiert nødvendige sikkerhetstiltak som to faktor autentisering og ressurser knyttet til utviklingsprosjektene ikt sourcing og dokumenthåndtering- connect flow. Anskaffelse og implementering av nytt ERP system er forskjøvet til våren 2024.

Oppvekst og kultur

Overskuddet på 4,1 mill. kr fra 2022 skulle benyttes til arbeidet med Tidlig inn Rana, men ble ikke benyttet i til dette formålet. Overskuddet er holdt tilbake, da rapporter tidlig i regnskapsåret 2023 viste negativ tendens.

Helse og omsorg

Underskuddet på 6,1 mill. kr fra 2022 ble vedtatt regulert inn med 3,1 mill. kr i 2023 og 3,0 mill. kr i budsjettet for 2024. I 2023 er dette i sin helhet inndeckt gjennom arbeidet med omorganiserings- og omstillingsprosesser i avdelingen. Her nevnes spesielt synergieffekter knyttet til tjenestevridning og omorganisering innen de enkelte tjenestoområdene i helse og omsorgs-avdelingen.

NAV kommune

Overskuddet på 1,3 mill. kr fra 2022 ble brukt til kompetanseheving og finansiering av prosjektstillinger med mål om å redusere sosialhjelpsbehovet spesielt knyttet til utgifter til ukrainske flyktninger. Dette for å redusere utenforskap og øke inkludering, som vil bidra til selvhjelp og redusere behov for økonomisk sosialhjelp.

Tekniske tjenester

Overskuddet på 3,5 mill. kr i 2022 ble overført til 2023. På grunn av stort merforbruk i 1. tertial 2023 innenfor bydrift, ble overskuddet holdt tilbake for å sikre balanse totalt sett for sektoren. Det ble ikke iverksatt større omorganisering eller omstillingsprosesser i 2023, da det ble prioritert å få kartlagt utfordringer og muligheter i de enkelte avdelinger.

Sektor kommentarer

Støttetjeneste

Regulert budsjett for 2023 utgjorde 128,7 mill. kr, mens regnskap for 2023 viser 118,3 mill. kr, et mindreforbruk på 10,4 mill. kr. Sektoren omfatter kommunedirektør og støttetjenester med avdelingene økonomi, IKT, juridisk, HR og organisasjon. Foruten sektordriften disponeres budsjettet til fellesutgifter, kontingenter, tilskuddsordninger, samt politisk styring og kontroll.

Sektoren har håndtert rammereduksjoner på 1,0 mill. kr i 2023 og leverer et mindreforbruk fordelt med 5,5 mill. kr for kommunedirektøren og 4,9 mill. kr for støttetjenesten. Tilbakeført overskudd på 3,2 mill. kr fra 2022, lavere utgifter enn budsjettet til lærlinger og vakante stillinger forklarer mindreforbruket innenfor støttetjenesten. For kommunedirektørens del er forklaringen ubrukt reservert tilleggsbevilgning. Det er brukt 1 mill. kroner mer til folkevalgte organ i 2023 enn 2022.

Overskuddsmidler fra 2023 rettes mot sikkerhet – og planlagte utviklingsprosjekt.

I 2023 har vi avviklet valg, levert stabile tjenester og gjennomført prioriterte utviklingsløp. Nye arbeidsformer har bidratt til effektivisering og økt kompetansedeling.

System og strategier innenfor de administrative fagområdene utvikles løpende for å sikre ønsket utvikling. Metode for støtte og veiledning av ledere i sykefraværarbeid har gitt effekt og videreføres i 2024. Målet om lærlingedekning er ikke nådd på grunn av for få søkere. Vedtatt rekrutteringsstrategi er under implementering.

Føringer i boligstrategien er fulgt opp gjennom målrettet bruk av Husbankens virkemiddelordninger, startlån og bostøtte. I samarbeid med helse og omsorgssektoren er det finansiert en toårig prosjektstilling som skal bidra til å realisere vedtatt strategi.

Innovasjon, kvalitetsforbedring og digitalisering er strategiske satsingsområder. Arbeidet med å etablere en fremtidsrettet og robust IT tjeneste er godt i gang. Vi er i prosess med overgang til skyløsninger og etablering av nye digitale løsninger og teknologi som vil effektivisere arbeids hverdagen og forenkle møte med innbyggere og næringsliv.

Det er jobbet aktivt med å videreutvikle og implementere plan og styringssystemet, internkontroll og bærekraftsmål. Rapportering på ikke økonomiske mål inngår nå som del av årsberetningen. Innenfor internkontrollområdet er det prioritet å bygge kompetanse på risikostyring og gjennomføring av risikovurderinger som del av ordinær drift. I 2024 prioriteres det å øke antall kvalitetsmeldinger i Støttetjenesten.

Som følge av økt trusselbilde har vi hatt høyt fokus på informasjonssikkerhet og beredskap i 2023.

Oppvekst og kultur

Regulert budsjett for 2023 utgjorde 645,2 mill. kr, mens regnskapet viser 651,5 mill. kr. Det gir et merforbruk på 6,3 mill. kr. I 2022 leverte sektoren et mindreforbruk på 4,1 mill. kr, som i sin helhet er tatt inn i 2023 resultatet.

Stab inkludert PPT leverte i pluss, mens skole, barnehage, barn og familieavdeling og kulturavdelingen gikk med merforbruk. Plan for håndtering av overført merforbruk, vil bli lagt frem til politisk behandling i juni.

Stab inkludert PPT ender med et resultat på 5,3 mill. kr. i pluss.

Merforbruket i skole på 4,8 mill. kr skyldes mindre inntekter enn budsjettet, samt økte lønnsutgifter som følge av økt bemanning.

Barnehage brukte 5,9 mill. kr. mer enn budsjettet. Dette er i sin helhet knyttet til styrket tilbud til førskolebarn, som ble 7,6 mill. høyere enn budsjettet. Mindreforbruk på ordinær barnehagedrift på 1,7 mill. kr bidrar til å redusere totalt merforbruk og skyldes i hovedsak sykelønnsrefusjon og mangel på vikarer. Barnehageavdelingen har for tiden utfordringer knyttet til rekruttering.

Barne- og familieavdelingen leverer et samlet merforbruk på 0,8 mill. kr. Merforbruket er i hovedsak knyttet til barnevernstjenesten, som leverer et merforbruk på 3,4 mill. kr. Tjenesten ligger lavere enn sammenlignbare kommuner i kostragruppe 9 for 2022. De andre tjenestene i avdelingen leverer opp mot balanse, foruten helsestasjons- og skolehelsetjenesten som har et mindreforbruk på 2,7 mill. kr som er med på å redusere merforbruket for avdelingen. Mindreforbruket skyldes sykefravær og mangel på vikarer og er ikke en ønsket situasjon, da det gir økt belastning på ansatte og redusert tilgjengelighet av helsesykepleiere i skolen, på helsestasjonen og i jordmortjenesten

Kulturavdelingen har et samlet merforbruk på i underkant av 0,2 mill. kr. Biblioteket og kino leverer i balanse. De har også hatt økt sykelønnsrefusjon og reduserte lønnsutgifter. Kulturskolen har leverer et merforbruk på 0,3 mill. kr som skyldes manglende brukerbetaling og for høyt budsjetterte refusjoner.

Helse og omsorg

Regulert budsjett for 2023 var 708 mill. kr, mens regnskapet viser 713 mill. kr, et merforbruk på 5 mill. kr i 2022. Til sammenligning var det i 2022 et merforbruk på 11 mill. kr.

Kommunaldirektørens område endte med 30 mill. kr i mindreforbruk, relatert til økte inntekter tilskudd ressurskrevende tjenester, egenandeler i institusjonstjenesten samt demografimidler knyttet til veksten i eldre. Mindreforbruket har en stor motpost i merforbruket til institusjonene og hjemmetjenesten. Tildelingskontoret fikk 1,6 mill. kr i mindreforbruk og psykisk helse og sosialtjenester oppnådde 3,4 mill. kr i mindreforbruk.

Legetjeneste og samfunnsmedisin endte med 14,5 mill. kr i merforbruk. Det negative regnskapsresultatet er i hovedsak knyttet til driften av legetjenestene, hvor det fortsatt leies inn fra byrå for manglende fastleger og sykepleiere i legevakt. Totalt ble det leid inn vikarleger fra byrå i 2023 for 23 mill. Det er gjort store tiltak i tjenesten for å unngå ytterligere negative resultat og samtidig sikre tjenesten, og vi begynner å se effekten av dette. Økonomisk vil dette etter all sannsynlighet gi seg utslag først i 2024, men det vil kunne ta år før vi kan si vi har full kontroll på fastlegesituasjonen.

På slutten av 2023 har vi påbegynt implementering av ny plan for legetjenester som er målrettet mot faglig og organisatorisk utvikling av denne tjenesten og der igjennom å sikre økonomisk bærekraft.

Andre deler av tjenestene som har merforbruk er institusjon med 14,7 mill. kr og miljøterapeutisk avdeling (MTA) med 2,7 mill. Hjemmetjenesten endte med 8,4 mill. kr i merforbruk. Det er i disse avdelingene det nå fokuseres mest på omstillingstiltak og hvor tiltakene krever strukturendringer som tar tid. Det er også her vi bruker motposten på kommunaldirektørområdet for å utjevne de økonomiske konsekvensene av at vi vrir tjenestene mot mer hjemmebasert, samtidig som vi omstrukturerer institusjonstjenesten for framtiden. Hjemmetjenesten og institusjonstjenesten merker økningen i antall eldre innbyggere og tiltakene som settes i verk er viktige både på kort og lang sikt. Gjennom 2024 og 2025 vil endringene i tjenester og organisering gi grunnlag for å endre fordelingsnøkkel mellom fagavdelingene i sektoren.

Sektoren har i 2023 jobbet med å få på plass en ny strategi for framtidige helse- og omsorgstjenester, samtidig som løpende drift har gått sin gang og det er fokus på kontinuerlig forbedring. Strategien ble besluttet i oktober 2023, og sektoren er nå i gang med de langsiktige tiltakene. Omstilling og nytenking er avgjørende for å kunne levere gode tjenester innenfor tilgjengelige rammer og bemanning også i framtiden.

På grunn av høyt merforbruk per august 2023, ble det satt i gang forsterkede tiltak for å sikre driften og redusere risikoen for ytterligere merforbruk i 2023. Tiltakene har virket, og sektoren har oppnådd et tilfredsstillende resultat på under 8 promille av nettobudsjettet. Det har vært jobbet godt i sektoren for å få til dette, men sektoren står fortsatt overfor de største og langsiktige omstillingene. Fra 2024 jobbes det systematisk med gjennomføring av tiltak fra strategien, hvorav de store strukturelle grepene er de viktigste og mest krevende.

NAV kommune

Regulert budsjett for 2023 utgjorde 46,9 mill. kr, mens regnskap for 2023 viser 45,8 mill. kr, ett mindreforbruk på 1 mill. kr i 2023. Rammereduksjonen i 2023 var på 0,8 mill. kr. Regnskapet i 2022 var 36,9 som ga ett mindreforbruk på 7,9 mill. i forhold til budsjett.

Vi har hatt en netto utgiftsøkning på 8,8 mill. kr fra 2022 til 2023.

Dette skyldes:

- Fortsatt høye kostnader til midlertidig bolig bostedsløse, utgjorde 3,5 mill. kr i 2023. Vi har ikke tilgjengelig nok antall kommunale boliger, og må fortsatt inngå avtaler med privat aktør for å sikre ett tilbud til disse. Utviklingen er bekymringsfull og fører til økte sosialhjelps-kostnader på dette området.
- Økt bosetting av flyktninger gir økte kostnader. Utgiftene økte med 5,1 mill. kr til 12,3 mill. kr i 2023. Økningen er i hovedsak relatert til økt bosetting av ukrainske flyktninger. Dette fortsetter inn i 2024. Vi ser at de er lengre unna arbeidslivet enn det som man antok og at de trenger lengre tid i introduksjonsprogram før de er klare for arbeid. Høye boligkostnader gjør at de fortsatt vil ha behov for supplerende sosialhjelp etter at de har kommet i jobb.

Antall ungdommer (18-30 år) med sosialhjelp går noe ned. Utgiftene til denne gruppen er likevel stabil på grunn av generell prisstigning. Vi ser at økt fokus og ressurser på ungdommer gjør at flere har kortere behov for hjelp enn tidligere. Ungdommer er en sterkt prioritert gruppe i NAV og det benyttes flere statlige tiltak på denne gruppen.

Utgifter til barnefamilier har økt i 2023, og fortsetter i 2024. Statsforvalteren og NAV Stat har økt oppmerksomhet på dette området.

Tidlig og tett oppfølging av flyktninger gjør at vi i samarbeid med flyktningetjenesten og Rana voksenopplæring på sikt får flere over i arbeid, og dermed redusert behov for sosialhjelp.

Tekniske tjenester

Regulert budsjett i 2023 utgjorde 126,7 mill. kr, mens regnskapet viser 123,8 mill. kr, et mindreforbruk på 2,9 mill. kr. Regnskapet i 2022 ga et mindre forbruk på 5,7 mill. kr. Av dette ble 3,5 mill. kr regulert inn i 2023 budsjettet. Rammereduksjonen i 2023 var på 3,8 mill. kr.

Tekniske tjenester har ansvaret for kommunens infrastruktur (bygg, veier, anlegg, park og idrett, samt vann og avløp) og kommunale investeringer (prosjektstyring). Sektoren ivaretar også

områder innen samfunnsplanlegging (arealplan, regulering, kart, byggesak, eiendom, miljø og landbruk), forebygging og beredskap (brann og redning).

Hovedutfordringer for tekniske tjenester er klimaendringer, vedlikeholdsetterslep, økende innbyggerkrav og forventninger til samfunnsutviklerrollen. Utfordring ift. vekst er dempet pga. frysing av Freyr Giga Artic prosjekt.

De store infrastrukturprosjektene i Rana har tatt betydelig kapasitet i tekniske tjenester også i 2023: flyplass og dypvannskai. Det er ikke noen avklaring på konseptvalgutredning fra staten for å se overordnet transport i sammenheng, men det er startet et samarbeide mellom Statens Vegvesen, Nordland Fylkeskommune og Rana kommune for å se på status og mulige tiltak i vegnett og transportsystem i et tre-trinns analysearbeid.

Fylkeskommunen er ikke kommet lengre på en løsning for FV810 Bustneslia.

Etablering av utescene i jernbaneparken ble ferdigstilt i 2023.

Gymsaler ved Selfors og Båsmo barneskole ble ferdigstilt i 2023. Arbeidet med utbedring av vann- og avløpsanlegg i henhold til langtidsplan har pågått i 2023 og fortsetter inn i 2024. Arbeid med nedlegging av kloakkanlegg ved Moskjæran, overføring til Mjølan og utvidelse her har pågått i 2023 og fortsetter i 2024. Anlegget forberedes for nye EU-krav.

Renovering av Moheia Bad startet opp i 2023 og vil fortsette i 2024 med ferdigstillelse rundt årsskiftet 2024/2025.

Helt på tampen av 2023 vedtok kommunestyret å tilbakeføre Byggdrift til teknisk sektor og ny organisering var operativ fra 1.1.2024.

Det har i 2023 vært gjennomført flere dialogmøter med næringsliv og andre interessenter for å forankre sektorens arbeid. Bl.a. dialogmøter rundt strategi- og planprosesser, kollektivtilbud og den årlige byggesaksdagen. På alle arenaer har det vært bred deltakelse som skaper god forankring.

Teknisk sektor har vedtatt en strategi knyttet til sterkere integrering av sektoren gjennom bruk av tilgjengelig teknologi. Plan for gjennomføring ble klar i løpet av høsten 2023 og konseptfase er planlagt gjennomført i løpet av 1. halvår 2024 med finansiering fra innovasjonsfondet.

Måloppnåelse sektorer 2023

Målene som sektorene rapporterer på, er fra vedtatt årsbudsjett for 2023.

Støttetjenesten

Mål 2023	Kommentar	Status	
Økonomi			
Drifte lavere enn KOSTRA-gruppe 9		10,5 mill. kr lavere	●
Medarbeidere og organisasjon			
Redusere sykefraværet til 5 %	Sykefraværet redusert med 2,1 % fra 2022. Jobbes aktivt i tråd med vedtatt sykefraværstrategi.	5,30 %	●
Gjennomføre ledersamtaler og ha på plass lederavtaler til alle ledere		100 %	●
Gjennomføre medarbeidersamtaler med alle ansatte		100 %	●
Bruk av kompetanseutvikling (10 faktor) - 4,3	Ny medarbeider-undersøkelse i 2024, det jobbes med tiltak som del av oppfølging etter siste undersøkelse	Uendret - 4	●
Mestringsklima (KS 10-Faktor) - 4,2	Ny kartlegging i 2024	Uendret - 4,1	●
Tjenester			
Tildele startlån barnefamilier 65%	Søkernes behov og søkermasse vurderes helhetlig, startlån tildeles fortløpende så lenge det finnes midler	60 %	●
Øke andel av digitale søknader for bostøtte til 95%		Uendret - 90%	●
Øke bruken av KS-svarUT - 90 000 digitale forsendelser	Økning	70 511	●
99% av alle fakturaer skal være digitale		98 %	●
Nullvisjon KOFA-saker		0	●
Samfunn			
2 lærlinger pr. 1000 innbygger		52 lærlinger	●
Øke andel innbyggere med digital postkasse til 60%	Rana kommune skal i 2024 delta i prosjektet Digitahjelpen gjennom Digitale Helgeland, som har til formål å løfte den digitale kompetansen blant innbyggerne	48 %	●

Oppvekst og kultur

Mål 2023	Kommentar	Status	
Økonomi			
NDR lik null		-6,4 mill. kr.	●
Medarbeidere og organisasjon			
Sykefravær <7%	Nedgang på 0,75 % fra 2022	7,9 %	●
Antall lederavtaler 100%		100 %	●
Gjennomføre medarbeidersamtale med alle ansatte		Tilnærmet 100 %	●
Bruk av kompetanse og relevant kompetanseutvikling (KS 10-faktor)	Ikke målt i 2023, ny måling i 2024		●
Mestringstro og indre motivasjon (KS 10-faktor)	Ikke målt i 2023, ny måling i 2024		●
Tjenester og samfunn			
Skole			
Elevscore trivsel 7.-10.-trinn, snitt siste 5 år 7.trinn: 89% 10.trinn: 80%	Viser at trivselsscore på 7.trinn har en svak nedgang, mens trivsel på 10. øker, som gir en samlet bedring	7. trinn: 85 % ● 10. trinn: 80 % ●	●
Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning på 1.-7.-trinn med 95%	Nedgang mot året før, trend i landet for øvrig	92,6 %	●
Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning på 8.-10.-trinn med 97%	Positiv utvikling og bedre enn landsgjennomsnittet	93,8 %	●
Antall elever som gis spesialundervisning på 8.-10. trinn	Positiv utvikling og bedre enn landsgjennomsnittet	5,6 %	●
Grunnskolepoeng 10.trinn, siste året	Nedgang mot året før, under landsgjennomsnitt	42,2	●
<i>Nasjonale prøver - andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste 4 år:</i>			
5. trinn - 24,5 %	Stabilt, men bedre enn landsgjennomsnittet	25,1 %	●
8. trinn - 10,5 %	Svak negativ utvikling og svakere enn landsgjennomsnitt	11,9 %	●
9. trinn - 6,5 %	Svak positiv utvikling, men svakere enn landsgjennomsnitt	7,1 %	●
Øke antall elever som fullfører og består VGS innen 5 år, 74 %	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	76,2 %	●
Barnehage			
Antall barn per årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager tilnærmet 6,0	Stabilt	5,9	●
Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen uten dispensasjoner	Nedgang	77,8 %	●
Andelen ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning over landsgjennomsnitt	Nedgang, men fortsatt over landsgjennomsnitt	50,5 %	●
Andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage opp mot 80 %	Nedgang	75,2 %	●
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	Nedgang, skyldes ikke-løpende opptak, men høy deltakelse og over landsgjennomsnitt	98,9 %	●

Mål 2023	Kommentar	Status
Kultur		
Besøk i folkebiblioteket per innbygger på landsgjennomsnitt eller over	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	3,02 ●
2 utlån alle medier per innbygger	Positiv utvikling	1,8 ●
1 kinobesøk over landsgjennomsnitt per innbygger	Positiv utvikling, ligger godt over landsgjennomsnitt	1,6 ●
Andel av elever som går på kulturskolen over 11 %	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	10,0 % ●
Antall timer per elev i kulturskolen over landsgjennomsnitt	Positiv utvikling, over landsgjennomsnitt	21,8 ●
Fritidsklubb - årlige besøk per 1000 innbygger (6-20) over 700	Positiv utvikling, men under landsgjennomsnitt	490 ●
Andel av kulturutgiftene som går til frivillige over 15 %/landsgjennomsnitt	Betydelig økning, godt over landsgjennomsnitt	17,7 % ●
Barn- og familieavdelingen		
Øke antall hjemmebesøk av jordmor og helsesykepleier	Alle har fått utført samtale, men grunnet kapasitet er noen besøk utført på helsestasjonen	100 % ●
Andel barn i barnevernet korrigert for behovet	<i>Utgår da det ikke måles Bufdir sin kommunemonitor</i>	
Barn med barnevernstiltak mellom 0-17 år	<i>Erstatter mål ovenfor, grunnet endring i Bufdir sin kommunemonitor</i>	4,4 ●
Barn med undersøkelse mellom 0-17 år	<i>Erstatter mål ovenfor, grunnet endring i Bufdir sin kommunemonitor</i>	4,4 ●
Undersøkelser ikke gjennomført innen frist 0 %	Tjenesten har klart å opprettholde fokuset på fristene. Det foreligger kun tall fra 2022. For 2023 vil det også være en lav prosent.	1% ●
Antall barn i institusjon i løpet av året	I løpet av året var det plassert 6 antall barn på institusjon med ulik plasseringstid. Ved årslutt var det 0 barn. Dette punktet markeres grønt da man raskt har fått avklart situasjonen og jobbet dem hjem igjen.	6 ●
Antall barn i fosterhjem reduseres over tid under snitt for fylket = 1,3	Positiv utvikling, nedgang siste årene.	1,5 ●
Andel barn under omsorg med omsorgsplan = 100 %	Fortsatt noen barn som mangler plan, dette er et lavt antall. Antallet planer har økt fra i fjor	92,50 % ●
Antall deltakere over i arbeid eller utdanning minimum 65 % (landsgjennomsnitt) etter endt introduksjonsprogram	Økning fra forrige år. Resterende er henvist til NAV eller i arbeidsmarkedstiltak.	69 % ●

Helse og omsorg

Mål 2023	Kommentar	Status	
Økonomi			
Redusere overforbruk legetjenester	Tiltak: innføre Tromsømodellen	Tromsømodellen er innført, merforbruket er ikke redusert siden 2022	●
Lage en strategi for framtidige helse- og omsorgstjenester	Tiltak: Ta utgangspunkt i Agenda Kaupang's utredningarbeid. Viktig med økonomioppfølging for å overholde rammene mens strategien lages.	Strategis for framtidige helse- og omsorgstjenester besluttet 25.10.23 og implementeringsplan lagt.	●
Medarbeidere og organisasjon			
Lage strategi for å sikre rekruttering til tjenestene	Tiltak: utvikle strategi i samarbeid med HR	Strategi er på plass, tiltakspakker jobbes videre med i 2024.	●
Heltidskultur - gjennomsnittlig stillingsstørrelse mer enn 80%		81,5 %	●
Tjenester			
Redusert antall betalingsdøgn til sykehuset - maks ett døgn på sykehus etter status utskrivningsklar	Tiltak: forsterke jobben med innsatsteam	Redusert til 380 betalingsdøgn.	●
Utnytte muligheter i ny avtale velferdsteknologi	Tiltak: Få på plass ny avtale om velferdsteknologi som ivaretar framtidige behov	Ny avtale utsatt til 2024, men vi får ut nødvendig teknologi i dagens avtale.	●
Tilpasse tjenestenetrappen for helse og omsorg		Korrigert trapp OK	●
Bedre informasjon ut til innbyggere/befolkningen	Tiltak: Utarbeide og implementere kommunikasjonsplan knyttet til strategiarbeidet	Plan utarbeidet og følges opp	●
Redusert dekningsgrad sykehjemsplasser.	Dekningsgrad må ned mot 10-12% i løpet av noen år for å sikre ressurser til oppgavene. Det er foreløpig ikke satt konkret mål. Tiltak: Holde noen sykehjemsplasser vakante og vri tjenestene mot mer hjemmebasert.	14,3 %	●
Etablere arena for innhenting av bruker- og pårøndererfaringer	Sikre tilstrekkelig system og rutiner for innhenting og av bruker og pårøndererfaringer	Arbeid satt i gang	●
Samfunn			
Få på plass midlertidige botilbud som egner seg for brukergruppen bostedsløse		Etablert 4 enheter Langneset og pusset opp 10 andre	●
Skape et aldersvennlig samfunn	Samarbeide på tvers av sektorene, konkrete mål utvikles i strategiarbeidet.	Arbeid satt i gang. Langsiktig.	●

NAV kommune

Mål 2023	Kommentar	Status
Medarbeidere og organisasjon		
Beholde kompetente og motiverte medarbeidere og rekrutere riktig kompetanse		Lav turnover og gode søkere til stillinger ●
Tjenester og samfunn		
Redusere antall brukere med behov for økonomisk sosialhjelp herunder fokus på barnefamilier		49 færre brukere ●
Øke andel brukere med overgang til arbeid, utdanning eller arbeidsrettet aktivitet		31 færre ungdommer med sosialhjelp som hovedinntektskilde ●

Tekniske tjenester

Mål 2023	Kommentar	Status
Økonomi		
NDR ≥ 0		2,87 mill ●
Medarbeidere og organisasjon		
Sykefravær <7%		4,4 % ●
100% lederavtaler og ledersamtaler		100 % ●
Tjenester		
Areal og miljø		
Ved klagesaker skal Statsforvalters avgjørelse være lik administrasjonens innstilling i min. 90 % av tilfellene	Høyt fokus på faglig kvalitet	92 % ●
Prosjekt		
Prosjektleveranser skal være iht. økonomi og investeringsplan	I henhold til regulert budsjett	99,5 % ●
Bydrift		
Regularitet VA/veg-timer = 99%	Tilsvarende tilgjengelighet	99,5 % ●
Samfunn		
Støtte nyskaping	Flyplass, dypvannskkai, FV810 Bustneslia, E6 Mo i Rana, Vekstmobilisering.	●
Sikre infrastruktur	Næringstomter, bygginvesteringer, infrastrukturinvesteringer, vedlikeholdsetterslep, veiplaner, VA-planer	●
Videreføre byutvikling	Jernbanepark, medvirkningsprosesser byutvikling	●
Utvikle kommunen	Luftkvalitet, vannkvalitet, miljøfyrtårn plastreduskjon, fjernvarme, klimatiltak	●
Styrke folkehelse	Fritidspark, fritidsanlegg, GS-veier, turløyper, skiløyper, uteområder	●

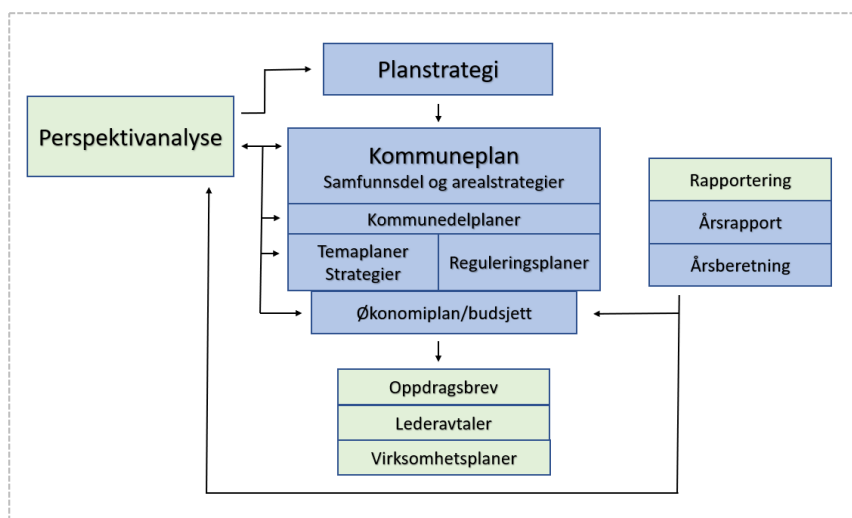
Styring og kontroll – etisk standard

Kommuneloven stiller krav til rapportering og internkontroll. Det skal redegjøres for iverksatte og planlagte tiltak for å sikre betryggende kontroll og etisk standard. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktivitet og risikoforhold.

I Rana kommune er internkontroll en del av den ordinære virksomhetsstyringen. Dette omfatter helhetlig styring av kommunen, fra vedtatte politiske planer og strategier til kommunedirektørens interne iverksetting. Årlig oppdragsbrev fra kommunedirektøren med tilhørende lederavtale og resultatkrav gir overordnede føringer for virksomhetsstyringen. Kommunedirektøren delegerer videre sin myndighet i linja gjennom delegasjon, og kommunens lederplattform setter ramme for utøvelse av ledelse.

Kommunens styringssystem omfatter vedtatte styringsdokumenter, kommunens kvalitetssystem og håndbøker. Systemet skal sikre oppnåelse av fastsatte målsetninger, effektiv drift, pålitelig rapportering og etterlevelse av lover og regler. Det er etablert rutiner og årshjul med frister for rapportering internt og fra kommunedirektøren til politisk nivå.

Figur 12. Kommunens plan - og styringssystem

Det er etablert interne kvalitetsnettverk, og det pågår løpene arbeid med internkontroll-aktiviteter i hele organisasjon. Kommunen har sikkerhetsansvarlig og personvernombud gjennom Digitale Helgeland.

Kontroller foretas manuelt og ved hjelp av ulike applikasjoner. Tilganger er rollestyrt slik at medarbeiderne kun har tilgang til systemer og opplysninger som trengs for å utføre jobben. Økonomisystemet er låst og eksempelvis må det være to personer involvert ved attestasjon og anvisning av faktura. Ved utbetaling av større beløp er det forsterkede kontrolltiltak.

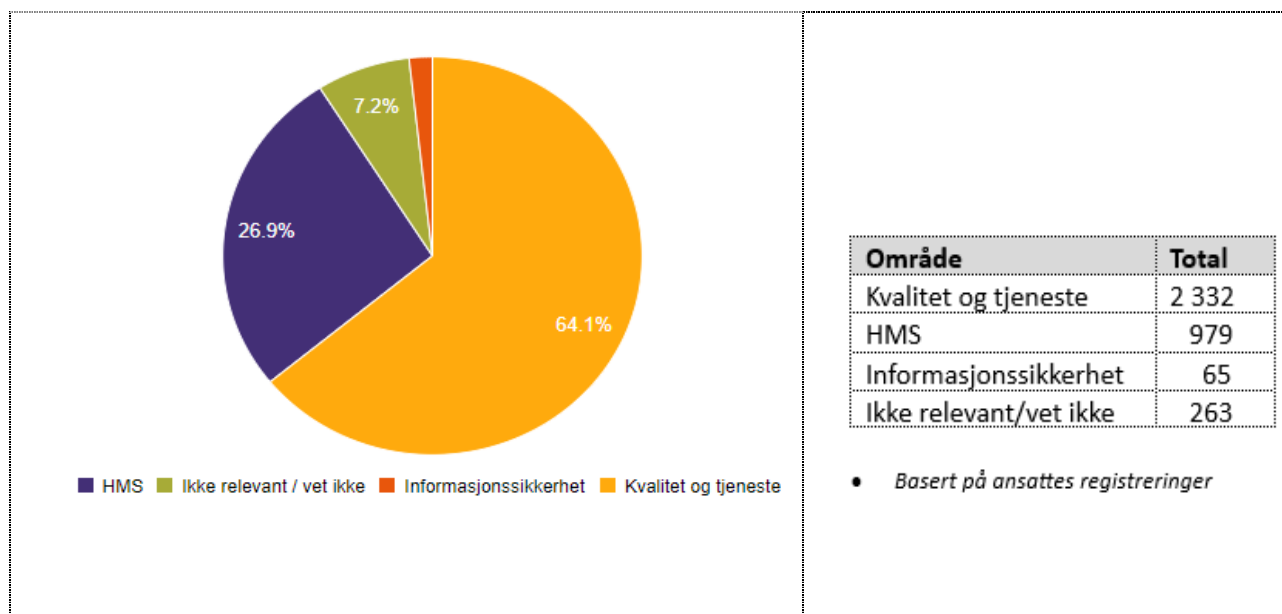
Elektroniske verktøy øker kvaliteten og er gode hjelpemidler i kartlegging -og oppfølging av internkontroll. Rana kommune benytter kvalitetssystemet EQS som dokumentbase og avvikssystem. Vi har også digitale løsninger for oppfølging av personvern, anskaffelser mv.

Ved utgangen av året var det registrert 1 516 unike brukere i kvalitetssystemet, 1 916 styrende dokumenter, 732 dokumentrevisjoner og 718 dokumenter under utforming.

I 2023 er det meldt inn 3 640 kvalitetsmeldinger mot 2 942 meldinger i 2022, en økning på 23,7 prosent. De to største sektoren har flest registreringer, med henholdsvis 2 950 meldinger innenfor Helse og omsorg og 588 innen oppvekst og kultur. 64 prosent av meldingene er relatert til kvalitet og tjenester og 27 prosent til HMS. 2 774 kvalitetsmeldinger er lukket, øvrige er under arbeid eller tiltak er iverksatt/pågår.

En kvalitetsmelding vurderes som avvik dersom det er brudd på lov og forskrift, regelverk, interne prosedyrer eller brudd på avtale. I 2023 er 2 263 kvalitetsmeldinger definert som avvik. Brudd på interne prosedyrer utgjør største andel avvik med 64,2 prosent fulgt av brudd på lov og forskrift med 21,7 prosent.

Figur 13. Oversikt over fordeling av kvalitetsmeldinger per hovedkategori

I 2023 er jobbet aktivt for å styrke kompetansen på risiko og risikostyring i organisasjonen. Det er gjennomført 88 vernerunder. 379 risikoelement er vurdert i kvalitetssystemet og det er etablert 102 oppfølgingstiltak. Samlet risikomatrixe aggregeres opp til overordnet nivå på hovedområdene, HMS, informasjonssikkerhet, kvalitet og tjenester, materielle verdier, økonomi, omdømme, natur og miljø. Aggregerte data legges til grunn for styring og kontroll.

I 2023 har kommunedirektøren blant annet iverksatt følgende tiltak for å sikre betryggende kontroll:

- Stilt krav til internkontroll, risikostyring og rapportering i kommunedirektørens oppdragsbrev.
- Etablert kompetanse på risikovurdering og risikostyring i organisasjonen.
- Forsterket fokus på beredskap, informasjonssikkerhet og personvern.

- Systematisk bruk av kvalitetsmeldinger for kontinuerlig forbedring.
- Videreutviklet sammenheng mellom styrende dokument og styringsindikatorer. Styrket rapportering på ikke økonomiske mål.
- Gjennomført løpende oppdatering av sentrale rutiner, prosedyrer og reglement.
- Løpende dialog med revisor for å styrke og forbedre internkontroll på sentrale områder.
- Gjennomført forbedringstiltak i tjenestene etter oppfølging av uønskede hendelser, funn ved interne revisjoner, stikkprøver, forvaltningsrevisjoner og tilsyn.

Etisk standard

Etisk standard er et viktig fundament for god internkontroll og for forebygging av korrupsjon og misligheter. Som forvalter av samfunnets fellesgoder stilles det ekstra høye krav til våre etiske holdninger. Ansatte, ledere og folkevalgte må være seg bevisst at de med sin opptreden påvirker innbyggernes tillit og holdning til kommunen.

Kommunens verdier, vedtatt arbeidsgiverstrategi og arbeidsreglement stiller krav til etisk holdning og atferd. Etiske retningslinjer skal gjennomgås årlig med ansatte og det tilrettelegges for refleksjon over verdigrunnlag og etiske dilemma.

Det er et uttalt mål for Rana kommune at kritikkverdige forhold skal avdekkes og behandles. Det er etablert varslingsrutiner med utvidet varslingskanal for å senke terskelen for å varsle.

Rana kommune er medlem i Transparency International Norge (antikorrupsjon).

Tilsyn og forvaltningsrevisjon

Tilsyn og forvaltningsrevisjoner innen fag- og tjenesteområder følges opp systematisk. Kommunedirektøren rapporterer løpende til kontrollutvalg (KU) og Kommunestyret.

Rana kommune har i 2023 hatt statlige tilsyn fra Statsforvalteren og Arbeidstilsynet.

Statsforvalteren har i 2023 gjennomført og avsluttet fire tilsyn innen:

- *Systemrevisjon - sosialtjenestelova. NAV-kontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familien søker økonomisk stønad.*

Tilsynet vurderte at NAV Rana ikke gjorde tilstrekkelige individuelle vurderinger av barns behov ved søknad om økonomisk stønad. Det er utarbeidet handlingsplan for å lukke avvik innen 2024 - jf. K. sak 123/2023.

- *Landsomfattende tilsyn med barne - og avlastningsboliger.*

Det er gjennomført systemtilsyn og avvik som ble påpekt er lukket. Rapport unn.off.jf. offl.§ 13, jf. fvl §13.

- *Forvaltningskontroll. Kontroll av tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK), skogfond, resultatkartlegging og foryngelseskontroll for 2022*

Det er registrert tre avvik. Kommune har ikke etablert kontrollplan og interne rutiner for de kontrollerte ordningene. Det er ikke gjennomført risikobaserte feltkontroller på 5 prosent av omsøkte tiltak, eventuelt minimum 3 kontroller pr. år. Avvikene er fulgt opp.

- *Tilsyn kommunal beredskapsplikt og helseberedskap.*

Ett avvik ble gitt fordi kommunen manglet plan for øving på helseberedskap. Det er ikke tilstrekkelig at kommunens overordnet plan for beredskapsøvelser inneholdt øvinger som omfattet helsesektoren. Avvik fulgt opp.

Statsforvalteren gjennomførte også tilsyn knyttet til barnehagemyndigheten, etter barnehagelovens § 31,35 og 37. Rapport er ikke mottatt.

Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn med fokus rettet mot muskel og skjelettplager, psykisk plager og forebygge ulykker – systematisk sikkerhetsstyring vann -og avløp. Tilsyn har avdekket svakhet ved risikovurderinger. Det har derfor vært prioritert å bygge kompetanse og gjennomføre gjennomgående risikovurderinger på arbeidsplassene i 2023 med hensyn til arbeidsforhold som kan føre til muskel- og skjelettplager, psykiske plager samt vold og trusler. Tiltak innarbeides i handlingsplan for HMS 2024.

Kommunestyret har behandlet to saker knyttet til gjennomførte forvaltningsrevisjoner:

- *K.sak 36/2023: Status k. sak 43/19 -selskapskontroll Helgeland avfallsforedling IKS.*
- *K.sak 39/2023: Kontroll og tilsyn med barnehagenes uteområder i Rana kommune.*

Forvaltningsrevisjonen viser at det er etablert system som skal sikre rapportering av behov for oppfølging av barnehagenes lekeapparater og fysiske utemiljø. Det er videre etablert risikovurderinger for tilsynsfrekvens av miljørettet helsevern i ulike virksomheter, og at det blir satt i verk tiltak for å rette opp identifiserte mangler eller risiko i barnehagene i kommunen.

Samtidig viser undersøkelsen at det forhold knyttet til system, kontroll og rutiner som ikke er tilfredsstillende. Rapportens anbefalinger følges opp i henhold til plan.

Kommunestyret vedtok i 2023 å tilknytte seg kontrollutvalgssekretariatet Konsek Trøndelag IKS.

Vedtaksoppfølging

Tabellene viser en oversikt over alle politiske vedtak med status fra formannskapet og kommunestyret i 2023.

Formannskapet avviklet ti møter i 2023. Det ble behandlet 84 politiske saker, fem referatsaker og to spørsmål. I 2022 behandlet formannskapet 150 politiske saker, sju referatsaker og ett spørsmål.

Formannskapet 2023

Sektor	Iverksatt	Under arbeid	Totalt
Støttetjeneste	55	0	55
Oppvekst og kultur	5	0	5
Helse og omsorg	0	0	0
Tekniske tjenester	23	1	24
Andre *)	0	0	0
Sum	83	1	84

*) Rana Byggdrift KF, Mo i Rana Havn KF og Kontrollutvalge

Kommunestyret gjennomførte sju møter i 2023, to av disse over to dager. Kommunestyret behandlet 143 politiske saker, 15 referatsaker og 17 spørsmål/interpellasjoner. I 2022 behandlet kommunestyret 147 politiske saker, 22 referatsaker og 15 spørsmål/interpellasjoner.

Kommunestyret 2023

Sektor	Iverksatt	Under arbeid	Totalt
Støttetjeneste	87	0	87
Oppvekst og kultur	12	0	12
Helse og omsorg	1	0	1
Tekniske tjenester	29	1	30
Andre *)	13	0	13
Sum	142	1	143

*) Rana Byggdrift KF, Mo i Rana Havn KF og Kontrollutvalge

Det er redegjort for status og oppfølging av verbalvedtak i sak 4/2024.

Saker under arbeid

Sak om forringelsesgebyr under tekniske tjenester er under utredning.

Medarbeidere og organisasjon

Aktivitet- og redegjørelsesplikten (ARP)

Arbeidsgivere og offentlige myndigheter har en styrket plikt til å arbeide med likestilling og ikke-diskriminering. Dette kalles aktivitets- og redegjørelsespliktene (ARP). I årsberetningen redegjøres det for den faktiske tilstanden for kjønnslikestilling i virksomheten og hva vi gjør for å oppfylle aktivitetsplikten.

Rana kommunes arbeidsgiverpolitikk er individorientert, og rettet mot utfordringer i alle livsfaser. Dette innebærer satsning på økt nærvær, heltidskultur og inkludering av de som står utenfor arbeidslivet. Mangfold og integrering er et av kommunens satsningsområder.

Likestilling

Som arbeidsgiver skal Rana kommune arbeide aktivt for å ta i bruk mulighetene likestilling og mangfold gir. Vi jobber målrettet for å unngå diskriminering og mobbing på arbeidsplassen. Sentrale fokusområder for dette arbeidet er etnisitet, kjønn, heltidskultur, nedsatt funksjonsevne, tro og livssyn, alder og seksuell orientering. Likestilling og diskriminering er også et viktig aspekt innen rekruttering.

Rana kommune er en kvinnedominert arbeidsplass og 22,3 prosent av de ansatte er menn. NAV kommune har den høyeste kvinneandel på 88 prosent, etterfulgt av helse og omsorg samt sektor for oppvekst og kultur med henholdsvis 82,8 og 80,1 prosent kvinner. Sektor for tekniske tjenester har høyere andel menn (62,9 prosent) enn kvinner.

Tabell 9. Kjønnsfordeling avdelingsvis 2023

Sektor	Totalt	Antall		Andel i prosent	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Støttetjeneste	62	35	27	56,5 %	43,5 %
Oppvekst og kultur	744	596	148	80,1 %	19,9 %
Helse og omsorg	979	811	168	82,8 %	17,2 %
NAV kommune	25	22	3	88,0 %	12,0 %
Tekniske tjenester	140	52	88	37,1 %	62,9 %
Rana kommune	1 950	1 516	434	77,7 %	22,3 %

Det søkes balanse mellom kjønnene i leder – og mellomledersjiktet. Rådmannens ledergruppe hadde ved utgangen av 2023 en kvinneandel på 60 prosent. På avdelingsleder nivå (3.4.2 ledere) var fordelingen 47,8 prosent kvinner. I seksjonsledersjiktet (3.4.3 ledere) er kvinneandelen 66,6 prosent.

Kjønnsfordeling i kommunestyret

Kommunestyret har samlet 37 medlemmer, herav 20 kvinner og 17 menn.

Ansatte – stillinger og årsverk

Per 31. desember 2023 var det totalt 1 950 ansatte i Rana kommune, fordelt på 1 713,5 årsverk. Dette er en nedgang på 9,7 årsverk og 63 ansatte sammenlignet med tallene fra 2022. Av de ansatte i kommunen har 89,1 prosent faste stillinger, mens 10,9 prosent er midlertidig ansatt. Andelen faste stillinger har økt med 2 prosentpoeng sammenlignet med 2022.

Tabell 10. Sektorvis årsverksutvikling

Sektor	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Endring fra i fjor
Støttetjeneste	70,1	71,3	73,3	64,1	63,4	64,8	59,9	-5,0
Oppvekst og kultur	756,8	743,1	708,7	693,8	676,8	680,9	691,2	10,3
Helse og omsorg	780,7	782,6	788,5	801,2	831,4	819,5	804,7	-14,8
NAV kommune	21,8	21,8	23,4	21,5	18,0	19,3	23,5	4,2
Tekniske tjenester	212,9	214,4	216,7	213,1	137,4	138,7	134,3	-4,4
Sum årsverk	1 842,3	1 833,2	1 810,6	1 793,7	1 727,0	1 723,2	1 713,5	-9,7

Innenfor oppvekst og kultur er det økning i antall årsverk i grunnskole, barnehage, samt barn og familieavdelingen.

Heltidskultur

I 2023 har Rana kommune aktivt arbeidet med å fremme en heltidskultur og innføre fleksible arbeidstidsordninger. En styrket heltidskultur bidrar til økt kvalitet og kontinuitet i tjenestene, tiltrekker kompetent arbeidskraft og sikrer stabile fagmiljøer, og er god arbeidsgiverpolitikk.

Ved utgangen av 2023 hadde 70,5 prosent av alle ansatte i kommunen heltidsstillinger, en økning på 4,8 prosentpoeng fra året før.

Tabell 11. Deltidsansatte i Rana kommune

	Ansatte 2022	Andel	Ansatte 2023	Andel	
Heltid	1 322	65,7 %	1 374	70,5 %	 Deltid kvinner: 32,5 prosent
Deltid	691	34,3 %	576	29,5 %	
Totalt	2 013	100 %	1 950	100 %	 Deltid menn: 23,3 prosent

I Rana kommune har gjennomsnittlig stillingsprosent hatt en positiv trend, med en økning til 87,8 prosent. Dette skyldes hovedsakelig at flere deltidsansatte har fått muligheten til å øke stillingsprosenten sin, både på faste og midlertidige stillinger. Målet på 86 prosent innen 2025 er allerede nådd. Spesielt har kvinners stillingsandel økt med 5,9 prosentpoeng fra 2022 til 2023, mens menns stillingsandel har hatt en nedgang på 1,7 prosentpoeng i samme periode.

Tabell 12. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse Rana kommune

	2021	2022	2023		
Kvinner	82,7	84,7	90,6		90,6
Menn	88,0	88,6	87,0		87,0
Alle	84,7	85,6	87,8		87,8

Alderssammensetning

Gjennomsnittsalderen i Rana kommune har gått ned fra 45,4 år til 44 år fra 2022 til 2023. Dette gjelder både for menn og kvinner. Innenfor sektorene viser helse og omsorg samt NAV kommune lavest gjennomsnittsalder med henholdsvis 43,3 og 43,2 år. På den andre siden har støtte-tjenesten den høyeste gjennomsnittsalderen med 47,9 år.

Tabell 13. Alderssammensetning

Aldersgruppe	2022		2023	
	Antall ansatte	Andel i prosent	Antall ansatte	Andel i prosent
Under 20 år	8	0,4 %	11	0,6 %
20 - 39 år	675	33,5 %	694	35,6 %
40 - 61 år	1 129	56,1 %	1 097	56,3 %
62 - 64 år	134	6,7 %	111	5,7 %
65 år og over	67	3,3 %	37	1,9 %
Sum	2 013	100 %	1 950	100 %

I Rana kommune har gjennomsnittsalderen blant de ansatte vært relativt stabil over tid, men det er en kontinuerlig bevegelse mellom aldersgruppene. Fra 2022 til 2023 har andelen ansatte i alderen 20 til 61 år økt med 2,4 prosentpoeng, samtidig som det har vært en nedgang på 2,4 prosentpoeng blant ansatte på 62 år og eldre. For å sikre en bærekraftig sammensetning av arbeidsstyrken, er det viktig å motivere flere unge til å søke jobb i kommunen. Samtidig må det også være fokus på å oppmuntre eldre ansatte til å fortsette i jobben lengre for å opprettholde stabiliteten og kontinuiteten i arbeidsstyrken.

Foreldre permisjon

I 2023 er det tatt ut i alt 2 302 uker foreldrepermisjon i Rana kommune. 2 192 uker for kvinner og 110 uker for menn. I 2022 har 71 kvinner tatt ut foreldrepermisjon, og gjennomsnittlig lengde på permisjon var 31 uker. Tilsvarende har 7 menn tatt ut foreldrepermisjon, og gjennomsnittlig lengde for permisjonen var 15 uker.

Avgangsalder

Rana kommune har som mål å være en attraktiv arbeidsgiver for medarbeidere i alle livsfaser. Kommunen benytter seniorpolitiske tiltak for å beholde godt kvalifiserte ansatte. I 2023 var det 87 ansatte som hadde senioravtale.

Vi ønsker at våre ansatte skal jobbe lengst mulig og har satt et mål om gjennomsnittlig avgangsalder på 66 år innen utgangen av 2025. Avgangsalderen har gått opp fra 64,3 år i 2022 til 64,9 år i 2023.

Pensjonsytelser

Kommunen har også i 2023 hatt to leverandører for tjenestepensjon. Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere og Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for øvrige ansatte

I løpet av 2023 var det 63 ansatte som gikk ut med ulike ordninger, 49 ansatte sluttet i kommunen, mens 14 har delvis sluttet og går i reduserte stillinger.

Tabell 14. Ytelser fordelt på kvinner og menn

Ytelse	2020			2021			2022			2023		
	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn
Hel AFP	27	18	9	33	24	9	18	14	4	12	7	5
Delvis AFP	2	1	1	4	4	0	6	4	2	4	3	1
Hel alderspensjon	21	15	6	14	9	5	6	6	0	8	5	3
Delvis alderspensjon	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Hel uførepensjon	34	31	3	25	25	0	29	24	5	26	20	6
Delvis uførepensjon	27	22	5	26	25	1	25	23	2	9 *)	7	2
Sum	111	87	24	102	87	15	84	71	13	60	43	17

*) Det mangler tall fra Statens Pensjonskasse (SPK) på delvis uførepensjon i 2023

I løpet av 2023 har åtte ansatte gått fra delvis ufør til å være tilbake i 100 prosent i sin stilling. Tall fra KLP viser at Rana kommune har en høyere andel uføre enn øvrige kommuner i Nordland og blant kommuner tilknyttet KLP. Uføreandelen er 15,4 prosent, mot 13,0 prosent i Nordland og KLP total med 10,3 prosent. Uføreandelen er spesielt høy blant sykepleiere med 22,5 prosent. Det jobbes med å analysere og vurdere årsakssammenhenger til denne utviklingen.

Lønn og likestilling

Fra 2022 til 2023 har både menn og kvinner hatt en tilnærmet lik økning i månedsfortjeneste, men menn har hatt en økning på 0,5 prosentpoeng mer i grunnlønn enn kvinner i samme periode.

Tabell 15. Lønnsutvikling for fast og timelønnte

Kjønn	Månedsfortjeneste 2023	Grunnlønn 2023	Endring månedsfortjeneste 2022-2023	Endring i grunnlønn 2022-2023
Kvinner	49 084	45 813	5,6 %	5,5 %
Menn	52 504	48 373	5,7 %	6,0 %
Kvinner og menn	50 794	47 093	5,7 %	5,8 %

Tall pr. 1.12.21 og 1.12.22 basert på KS'PAI-register

Kvinner lønn som andel av menns lønn

Stillingsgruppe og stillingskode brukes som mål på kjønnsforskjell i lønn siden tallene i stor grad holder utenfor den delen av forskjellene som skyldes ulike yrkesvalg. For stillingsgruppe og stillingskode utgjør kvinners gjennomsnittlige grunnlønn av menns lønn 98,2 og 98,4 prosent i Rana kommune. Tilsvarende tall for KOSTRA gruppe 9 er henholdsvis 99,6 prosent og 99,5 prosent.

Tabell 16. Gjennomsnittlig fortjeneste pr. månedsverk og gjennomsnittlig grunnlønn pr. månedsverk for kvinner i prosent av menns lønn

<i>Justert for</i>	<i>Kvinner måneds fortjeneste i prosent av menn i 2022</i>	<i>Kvinner grunnlønn i prosent av menn i 2022</i>	<i>Kvinner måneds fortjeneste i prosent av menn i 2023</i>	<i>Kvinner grunnlønn i prosent av menn i 2023</i>
Stillingsgruppe	96,5	99,0	96,1	98,2
Stillingskode	96,3	98,5	96,5	98,4

Arbeidsgiverstrategi 2018-2024

Rana kommunes arbeidsgiverstrategi for perioden 2018- 2024 prioriterer fire satsningsområder:

- godt lederskap
- myndiggjorte medarbeidere med rett kompetanse
- mangfold og inkludering
- innovasjon og utvikling

Det utarbeides årlig handlingsplan med utvalgte styringsparametere som følges opp som del av ordinær virksomhetsstyring og rulleres årlig ved behandling av budsjett og økonomiplan.

Tabell utvalgte styringsindikatorer medarbeidere og organisasjon

<i>Indikator</i>	<i>Forrige måling</i>	<i>Siste måling</i>	<i>Mål 2025</i>	<i>Status</i>
Sykefravær	10,5 %	9,5 %	8 %	
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	85,6 %	87,8 %	86,0 %	
Avgangsalder ansatte	64,3	64,9	66,0	
Antall lærlinger	46	30 (44)	52	
Mestringsorientert ledelse	3,81	3,84	4,20	
Indre motivasjon	4,16	4,17	4,30	
Turnover (andel ansatte sluttet)	13,9%	13,3 %	11,8 %	

Vurdering av utvikling kommenteres under de ulike temaene i årsberetningen.

Medarbeiderundersøkelse -10 faktor

Rana kommune benytter 10-faktor, en forskningsbasert medarbeiderundersøkelse, som et viktig verktøy i kommunen sin strategiske arbeidsgiverpolitikk. Dette verktøyet bygger på nasjonal og internasjonal forskning som fremmer kontinuerlig utvikling av engasjement, kunnskapsdeling, kultur og god ledelse i organisasjonen.

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i hele organisasjonen i 2022. Resultatene viser at det store bildet er bra, selv om det i en stor og sammensatt organisasjon til enhver tid vil være enkelte avdelinger eller medarbeidere som opplever det annerledes.

I løpet av 2023 har alle avdelinger i Rana kommune jobbet målrettet med å følge opp egne resultater ved å bruke en felles tilnærming. Dette innebærer at det har vært en strukturert tilnærming for å evaluere og handle på grunnlag av resultatene fra undersøkelsen, med sikte på å sikre kontinuerlig forbedring og utvikling i organisasjonen. I tillegg har medarbeidersamtalene blitt tilpasset 10-faktor undersøkelsen, slik at de kan brukes som et verktøy for å adressere spesifikke områder for forbedring og bidra til organisasjonens utvikling over tid.

Ledelse og myndiggjorte medarbeidere

Rana kommune har satset på å styrke kommunalt lederskap. Lederstruktur og ansvarslinjer er tydeliggjort gjennom administrativ organisering. Det er etablert «lederpakke» med lederavtale for kommunale ledere.

Mestringsorientert ledelse er en måleparameter i medarbeiderundersøkelsen. Det er en positiv forbedring fra 2020 til 2022, men det er ennå et stykke opp til måltallet på 4,2. Snitt tallet i landet er 3,97 men vi ønsker å strekke oss lengre. Det jobbes målrettet med å utvikle og følge opp ledere og utvikle felles ledelseskultur. Det skal i løpet av 2024 gjennomføres en ny 10 faktor medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i Rana kommune.

Mangfold og integrering

Rana kommune er en åpen og inkluderende arbeidsgiver, hvor alle søkere blir vurdert på en rettferdig og likeverdig måte. I utlysningstekster oppfordrer kvalifiserte søkere til å søke uten å ta hensyn til faktorer som alder, kjønn, funksjonsevne eller etnisk bakgrunn.

Rana kommune erkjenner også at hendelser og erfaringer gjennom en yrkeskarriere kan påvirke vårt ønske om å fortsette å jobbe i kommunen og hvor lenge vi velger å være yrkesaktive. Derfor støtter kommunens livsfasepolitikk opp under arbeidsgiverstrategi og fastsetter hvordan det kan tilrettelegges for ansattes behov i ulike faser av deres karriere. Livsfasepolitikken skal gjennomgås og revideres i 2024 for å sikre at den fortsatt er relevant og effektiv.

Innovasjon og utvikling

Et godt tjenestetilbud krever kompetanse og stiller krav til omstilling og innovasjon. I 2023 ble det vedtatt innovasjonsstrategi, etablert innovasjonsfond og innovasjonspris. Innovasjonsfondet skal bidra til innovativ utvikling av kommunens tjenester. Formålet er bedre kvalitet på tjenester, økt tilfredshet blant medarbeidere og økt effektivitet i kommunen. Fondet skal gi økonomisk løftekraft til å etablere innovasjonskultur og iverksette prosjekt i samsvar med kommunens vedtatte innovasjonsstrategi.

Rekruttering

Rekruttering er en av Rana kommunes største utfordringer, da det er økende konkurranse i arbeidsmarkedet og stadig mer krevende å tiltrekke seg rett kompetanse. Dette gjelder spesielt innenfor flere fagfelt, og i løpet av 2023 utlyste vi 421 stillinger med 1689 søkere.

Rekrutteringsstrategi for Rana kommune ble vedtatt våren 2023, med hovedmål å være en attraktiv arbeidsgiver som tiltrekker og beholder nødvendig kompetanse for å løse kommunens oppgaver. Fire hovedstrategier ble identifisert for å oppnå dette målet:

1. Bygge omdømme som arbeidsgiver. Rana kommune vil gjennom aktiv og målrettet profilering synliggjøre seg som en arbeidsplass som kjennetegnes av god tjenesteproduksjon, spennende og utviklende arbeidsoppgaver, godt lederskap og som arena for medarbeiderutvikling som gir stolte medarbeidere.
2. Hvordan beholde ansatte. Rana kommune skal kjennetegnes for god og utviklingsorientert personalpolitikk, der medarbeidere opplever å få utvikle sin kompetanse og prestere på sitt beste.
3. Hvordan tiltrekke oss nye ansatte. Rana kommune skal være en praksisarena og døråpner til yrkeslivet.
4. Global rekruttering. Rana kommune skal ha en inkluderende kultur og praksis som fremmer mangfold og integrering.

Rana kommune jobber aktivt på flere arenaer for å markedsføre kommunen som en attraktiv arbeidsplass. Kommunen er aktiv deltaker på ulike møteplasser – eksempelvis karrieredager. Rana kommune er også partner i Heile Helgeland som er et samarbeidsprosjekt med helhetlig tilnærming til rekruttering. Bak satsningen står en rekke engasjerte bedrifter, offentlige virksomheter og kommuner.

Kommunen - døråpner til yrkeslivet

Kommunen er en viktig praksisarena og døråpner til yrkeslivet. Ved utgangen av 2023 var det registrert totalt 44 personer som deltar i utdanningsløp med mål om å oppnå fagbrev innen ulike yrkesgrupper. Blant disse er det 30 lærlinger, 9 ansatte som tar fagbrev på jobben, og 5 ansatte som er lærekandidater. Målet om å ha to lærlinger per 1000 innbyggere er ikke oppnådd, da det var mangel på søkere til å fylle lærlingekvoten.

Helse, miljø og sikkerhet

Rana kommune jobber systematisk med helse, miljø og sikkerhet. Det ble avholdt fire møter i det overordnede arbeidsmiljøutvalget AMU, som er en lovpålagt fora der administrasjon og arbeidstakersiden (hovedtillitsvalgte og hovedverneombud) deltar. I 2023 har arbeidsgiversiden hatt lederfunksjonen. Det er gjennomført planmessig opplæring av verneombud og ledere.

I 2023 ble det registrert totalt 3 488 hendelsesmeldinger i Rana kommune, fordelt på forskjellige hovedkategorier. Av disse var 936 meldinger relatert til HMS, 58 meldinger om informasjonssikkerhet, 2 241 meldinger om kvalitet på tjenestene, og 253 meldinger som ble vurdert som ikke relevant.

Sykefravær

Rana kommune hadde et sykefravær i 2023 på 9,6 prosent, mot 10,5 prosent i 2022.

Langtidsfraværet endte på 7,6 prosent, mot 7,7 prosent i 2022. Korttidsfraværet har gått mest ned og endte på 2,1 prosent i 2023, mot 2,8 prosent i 2022.

Tabell 17. Sykefravær per sektor

Sektor	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Støttetjeneste	5,9	4,9	5,1	5,8	5,2	7,8	5,3
Oppvekst og kultur	8,9	6,9	8,1	9,7	10,3	10,0	8,2
Helse og omsorg	10,6	9,2	10,2	10,7	11,3	11,6	12,1
NAV kommune	4,5	10,7	11,4	6,3	5,9	9,8	4,9
Tekniske tjenester	6,6	6,7	5,9	4,7	7,6	8,0	4,3
Sum sykefravær	9,1	8,0	8,6	9,4	10,3	10,5	9,6

Mål for sykefravær er justert i henhold til kommunestyrets vedtak. Sykefraværet skal reduseres med 2,5 prosentpoeng over tre år med utgangspunkt i status pr. 31.12.2021. Måltall for 2022 var 9,3 prosent med nedtrapping til 7,8 prosent ved utgangen av 2024.

Måltallet for 2023 var 9,5 med nedtrapping til 8 prosent ved utgangen av 2024.

Strategi for sykefravær 2022-2024 ble vedtatt av kommunestyret i februar 2022 (k. sak 7/22).

Viktige fokusområder er:

- gjennomføring og oppfølging av medarbeiderundersøkelsen 10-faktor
- lederopplæring og lederstøtte
- oppfølging med bistand fra HR avdelingen i avdelinger med høyt sykefravær
- HMS-opplæring til ledere og verneombud
- Samarbeid med NAV lokal, NAV arbeidslivssenter og HR for å sikre samhandling og kunnskapsdeling

Reduksjon i sykefravær krever kontinuitet, fokus og pågår ofte over en lengre periode før man ser resultat. Det kan derfor ikke forventes umiddelbar effekt av tiltakene i sykefraværstrategien. Et godt partssamarbeid er en forutsetning for å nå målet.

Planstatus i forhold til Planstrategi 2020-2023

Ny oversikt over folkehelsen, som identifiserer hovedutfordringer (Lov om folkehelsearbeid § 5) ble utarbeidet i 2023. I dokumentet ble det innarbeidet en oversikt boligbehovet for vanskeligstilte (ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet § 5). Oversiktsdokumentet ble lagt til grunn for arbeidet med Perspektivanalyse 2024-2027 og Planstrategi 2024-2027.

Proessen med planstrategi 2024-2027 og planprogram for revisjon av *Kommuneplan 2017-2027, samfunnsdel med arealstrategier* startet opp høsten 2023. Planstrategi 2024-2027 legger føringer for at kommunens helhetlige planbehov skal drøftes årlig i budsjett/økonomiplanprosess. Planstrategien legger også føringer for at det skal utarbeides arealregnskap og naturregnskap som styringsverktøy i arealplanlegging.

Ny strategi for framtidige helse- og omsorgstjenester ble utarbeidet i 2023. Strategien skal revideres ved behov og i samsvar med årlige budsjett- og økonomiplanvedtak. Arbeidet med kunnskapsgrunnlag til ny oppvekststrategi startet opp høsten 2023.

Kommuneplanens arealdel 2023-2033 ble delvis rullert i 2023 med innlegging av soner med tilhørende bestemmelser for reindrift, og samtidig oppdatering av bestemmelser for bebyggelse i LNFR-områdene. Planen ble vedtatt i juni, men det gjenstår innsigelser på to punkter. I 2023 ble det også utarbeidet og vedtatt et planprogram for Kommunedelplan bærekraftig byutvikling.

I 2023 er det utarbeidet en ny rekrutteringsstrategi, med en mer helhetlig tilnærming for å rekruttere og beholde arbeidskraft og kompetanse i kommunens tjenester.

På området samfunnssikkerhet og beredskap ble arbeidet med oppdatering av beredskapsplaner på sektornivå startet opp i 2023, og krisekommunikasjonsplanen er blitt oppdatert.

Oversikt over planer som er vedtatt i kommunestyret, planer kommunestyret har vedtatt skal utarbeides, og planer som er under rulling er listet opp i tabellen under.

Tabell 18. Oversikt over gjeldende planer og strategier.

PLANDOKUMENT	Vedtatt	Merknad
Kommuneplaner		
Økonomiplan/budsjett 2024-2027, med kommuneplanens handlingsdel	2023	Rulleres årlig
Kommuneplan 2017-2027 – samfunnsdel med arealstrategier	2017	Rulleres 2024
Kommuneplanens arealdel 2023-2033	2023	
Kommuneplanens arealdel, sone Mo og omegn 2013-2023	2014	
Kommunedelplaner		
Kommunedelplan byutvikling	2007	Under rulling
Kommunedelplan for naturmangfold 2020-2030	2020	
Temaplaner / strategier		
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) 2022-2025	2022	
Beredskapsplanverk 2019-2022		Under rulling
Klimabudsjett i økonomiplan	2023	Rulleres årlig
Tiltaksplan bedre luftkvalitet		Rulleres årlig
Temaplan næringsutvikling for Rana kommune	2019	
Boligstrategi Rana kommune 2022-2025	2021	
Innovasjonsstrategi Rana kommune	2022	
Kommunedelplan for kulturminner, bygninger og andre anlegg	2002	Rulleres - endrer status til temaplan
Frivilligstrategi 2023-2026	2022	
Temaplan idrett og fysisk aktivitet 2021-2030	2020	
Handlingsplan for rus- og kriminalitetsforebygging 2021-2024	2021	
Strategi for å motvirke økende fattigdom		Ny
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017-2022	2017	Rulleres
Strategi for forebygging av omsorgssvikt og atferdsproblemer		Ny

PLANDOKUMENT	Vedtatt	Merknad
Handlingsplan for å fremme likestilling og ikke-diskriminering av LHBTQ+		Ny
Handlingsplan for selvmordsforebygging		Ny
Alkoholpolitisk handlingsplan – bevillingspolitikk 2020-2024	2020	Rulleres
Strategi teknisk sektor		Under arbeid
Strategi helse- og omsorg	2023	
Strategi oppvekst		Under arbeid
Strategi kultur		Under arbeid
Kommunikasjonsstrategi 2023-2026	2023	
Rekrutteringsstrategi Rana kommune	2023	
Anskaffelsesstrategi 2021-2024	2021	
Arbeidsgiverstrategi 2018-2024	2018	
Digitaliseringsstrategi	2020	
Trafikksikkerhetsplan 2020-2023	2021	
Hovedplan vann 2019-2030	2019	
Hovedplan avløp og vannmiljø 2017-2030	2017	
Hovedplan veg 2019-2030	2020	
Miljø- og næringstiltak i landbruket 2020-2021	2019	
Hjorteviltplan (samarbeid med Hemnes)	2014	
Beitebruksplan		

Rapportering på bærekraft og samfunnsutvikling

Systematisk oppfølging av vedtatt retning og prioriterte satsings- og bærekraftsområder er en viktig del av styringsprosessene i Rana kommune. Kommunens visjon «Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar» følges opp med fire hovedsatsingsområder, tilhørende strategier og bærekraftsmål i kommuneplanens samfunnsdel. Prioriteringer i kommuneplanens samfunnsdel skal bidra til å styre utviklingen i ønsket og bærekraftig retning, følge opp nasjonale forventninger, og samtidig møte de viktigste utfordringene kommunen har som samfunn og som organisasjon.

Kommuneplan 2017-2027

Samfunnsdel med arealstrategier

Våre syv prioriterte bærekraftsmål:

Mål nr. 3. God helse.

Mål nr. 4. God utdanning.

Mål nr. 9. Industri, innovasjon og infrastruktur.

Mål nr. 10. Mindre ulikhet.

Mål nr. 11. Bærekraftige byer og samfunn.

Mål nr. 13. Stoppe klimaendringer.

Mål nr. 17. Samarbeid for å nå målene.

Denne delen av årsberetningen gir en helhetlig og indikatorbasert informasjon og vurdering av hvordan det går med samfunn, befolkning og bærekraft. Det finnes ingen standardiserte måter å måle samfunnsutvikling eller bærekraft på i kommunene. Vi har valgt å bruke fargekode grønn, gul eller rød på relevante indikatorer, i tillegg til skjønnsmessige vurderinger innenfor valgte utviklingsområder. Vurderinger og fargekoder vil samlet indikere om utviklingen går i ønsket og bærekraftig retning.

Rapportering og vurderinger på de ulike utviklingsområdene er en viktig del av grunnlaget for kommunens planlegging og påfølgende økonomiplanprosess;

- Går utviklingen i ønsket og bærekraftig retning?
- Blir utfordringene mindre?
- Trenger vi nye/reviderte planer/strategier, eller bør noen fases ut?
- Har vi planer/strategier som ikke blir fulgt godt nok opp?

Styring og demokrati

Innbyggernes tillit til og tilfredshet med kommunen er viktig for lokaldemokratiet. Engasjerte innbyggere er viktig for å fremme samhold, samfunnsdeltakelse og samarbeid.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Lokaldemokratiet og lokalt selvstyret er under press fordi kommunene i økende grad får en rolle som forvalter av sterkt statlig styrte velferdstjenester. Det kan føre til svekket tillit til kommunen og at innbyggere i mindre grad engasjerer seg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekstmobilisering og flere andre store samfunnsprosjekter bidrar til engasjement og mobilisering. • Kommunens deltakelse i DEMRE, med formål om å prøve ut nye former for dialog mellom politikere og innbyggere.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Valgdeltakelse, kommunestyrevalg	63,3 %	58,5 %	Økning		
Systemer og løsninger for å sikre åpenhet og innsyn (opptil 20 poeng)	5,0	20,0	Økning		
Plassering Kommunebarometeret, årlig samlet rangering	140. plass	94. plass	Økning		
Frivillighetens tilfredshet med samarbeidet med kommunen	Ikke målt				
KS innbyggerundersøkelse 2024 - innbyggere sin opplevelse av mulighet til å påvirke beslutninger	Ikke målt i 2023				

Vurdering:

- Valgdeltakelsen er mål på samfunnsdeltakelse og engasjement. I Rana har gått valgdeltakelsen blitt lavere siden sist kommunestyrevalg. En innbyggerundersøkelse kan være med å kartlegge mulige årsaker.
- Kommunens plassering på åpenhetsbarometeret og kommunebarometeret er blitt betydelig bedre sammenlignet med 2022.

Demografi

Befolkningens demografiske sammensetning er viktig kunnskap for kommunens langsiktige politiske satsinger for samfunnsutvikling, og samtidig viktig kunnskapsgrunnlag for planlegging og omstilling av kommuneøkonomien og framtidig tjenestebehov.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Økningen i antall eldre kommer raskere og mer komprimert i Rana på grunn av oppbyggingen av industrien på 60- og 70-tallet. • Andelen unge har over flere tiår blitt lavere. • Rana har over år hatt en lavere innvandrersandel sammenlignet med de største bykommunene i Nord-Norge. 	<ul style="list-style-type: none"> • Store samfunns- og infrastrukturprosjekter som ny flyplass og dypvannskai skal bidra grønn industrivekst, og bidra til en mer bærekraftig demografisk utvikling.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Dimensjon
Antall innbyggere pr. 1/1	25 980	25 926	Vekst		
Andel av befolkningen 0-17 år	19,2 %	19,0 %	Økning		
Innvandrere og norskfødt med innvandrereforeldre	8,4 %	8,6 %	Økning		

Vurdering:

- I Rana har vi siste årene hatt svak befolkningsnedgang og lav innvandrersandel, samtidig som andelen unge blir færre.
- Ny kommuneplan tar videre de langsiktige vekststrategiene, med formål om en mer bærekraftig demografi. Samtidig jobber kommunen med demografisk omstilling av kommuneøkonomi og tjenester.

- Rekruttering av unge (helst par/familier) vil være viktig.
- Eldre som ressurs er et viktig satsingsområde i samarbeid med frivilligheten.
- Viktige satsinger er aldersvennlig samfunn og strategier som gjør befolkningen er beredt på å legge til rette og forberede seg på egen og pårørende sin alderdom.

Rekruttering og sysselsetting

Ranasamfunnets evne til å rekruttere og beholde nye innbyggere, sikre høy sysselsetting og forebygge utenforskap er viktig for nye industrietableringer, og for øvrige næringer.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Rana kommune og mange andre bransjer i Rana har store rekrutteringsutfordringer. I kommunens tjenester vil knapphet på personell bli mer krevende enn det økonomiske tiltak kan motvirke. • Andelen unge innvandrere som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring går også nedover, men er vesentlig høyere enn total andel unge i utenforskap. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekstmobilisering med etablert rekrutteringssamarbeid på tvers lokalt. • Forsterket satsing på tidlig innsats og forebygging for å redusere andel som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring. • Rekrutteringsstrategi for Rana kommune er vedtatt i 2023.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Aldersbæreevne	3,50	3,43	Økning		
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år, totalt	7,8 %	7,5 %	Reduksjon		
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år, innvandrere	17,1 %	17,6 %	Reduksjon		
Arbeidsledighet 15-29 år	2,5 %	1,4 %	Lav		
Andel sysselsatte 15-74 år	68,0 %	69,3 %	Økning		
Jobb for to – tilflytta partnere som mangler jobbtilbud	Ikke målt				
Overgang fra introduksjonsprogram til arbeid/utdanning	61,1 %	69,0 %	Økning		

Vurdering

- Det er positivt at den totale andelen unge som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring er på vei ned.
- Kommunen må øke innsatsen for å redusere andelen innvandrere som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring.
- Samarbeid på tvers om å rekruttere og beholde arbeidskraft er viktig for kommunens utvikling og muligheter.
- Hvis vi skal lykkes med å beholde flyktninger/tilflyttere er blant annet sosiale nettverk, deltakelse og opplevd tilhørighet viktige faktorer, men vanskelig å finne gode indikatorer på.

Økologisk bærekraft

«Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar» er visjonen til Rana kommune. Bevaring av naturmangfold og naturressurser, reduksjon av forurensning og avfall, bærekraftig landbruk og matproduksjon og ikke minst klimavennlige løsninger er viktige innsatsområder.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Utviklingen mot et lavutslippsamfunn går ikke raskt nok • Klima-, natur- og miljøutfordringer tiltar og kan også forsterkes med forventet befolkningsvekst • Det er økt press på å redusere energiforbruk • Behovet for tilgang på fornybar energi øker • Økt press på naturområder • Nedgang i antall gårdsbruk og lokal matproduksjon 	<ul style="list-style-type: none"> • Satsingsområder og strategier i kommuneplanen for grønn omstilling • Vedtak om at kommunen skal bidra til å stanse den negative påvirkningen arealbruken har på naturen igjennom å: <ul style="list-style-type: none"> ○ klima- og naturhensyn i arealpolitikken ○ arealregnskap og naturregnskap ○ identifisere arealer med potensiale for restaurering ○ kommunedelplan for naturmangfold • Klimabudsjett er styringsverktøy for klima- og energiplanlegging. • Opprettelse av klimafond

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Utslipp klimagasser utenom industri, CO ₂ -ekv., i 1000 t, referanseår 2009	99	96	Reduksjon (66)		
Registrerte EL-biler (93 biler ved første registrering i 2016)	776	1422	Økning		
Registrerte biler hybrid ladbar (67 biler ved første registrering i 2016)	589	753	Økning		
Gjennomsnittlig kjørelengde, km per personbil per år (11 680 km i 2016)	10 332	10 078	Reduksjon		
Miljøsertifiserte bedrifter, antall (referanseverdi 2011 er 11 bedrifter)	45	48	Økning (50)		
Energiforbruk kommunale bygg kWh/m ²	201	202	Reduksjon (185)		
Avfall, andel husholdningsavfall til ombruk og materialgjenvinning, i prosent	41	46	Økning (55 %)		
Antall vannforekomster som har oppnådd god økologisk tilstand og godt økologisk potensial, i prosent	85	86	God (100%)		
Luftkvalitet, overskridelse av grenseverdi for støv (PM ₁₀) antall døgn	10	9	Reduksjon (7)		
Dyrket/dyrkbar jord omdisponert til andre formål enn jordbruk, daa	10	2	Minst mulig		
Vanntap i distribusjonsnett for drikkevann (samlet for alle kommunale vannverk)	37,1 %	55,6 %	Reduksjon		

Klimabudsjettet er kommunens styringsdokument for klima- og energiplanlegging. Det viser utslippsstatus, historikk, framskrivninger, tiltak som er gjennomført og ikke minst tiltak som skal gjennomføres. Klimabudsjettet fyller kravene i statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging.

Klimabudsjettet skal rapporteres på lik linje med virksomhetenes økonomiske rapportering. Kommunens klimabudsjett er fortsatt litt i startgropa og det startes nå et arbeid for hvordan rapporteringen skal utformes og gjennomføres.

Status for tiltakene i klimabudsjettet

Tiltak	Status	Vurdering	Bærekraft
Energieffektivisering	Gjennomføres		
Tilrettelegge for aktiv transport	Igangsett. Innhentet pristilbud på renovering av garderobes på rådhuset og sykkelparkering. Det er kjøpt inn mobile løsninger for sykkelparkering som prøves ut i 2024.		
Elsykler i kommunens tjeneste	Ikke påbegynt		
Bruk av massivtre i nybygg og restaureringer	I 2023 ble de nye gymsalene på Båsmo og Selfors bygget i massivtre		
Etablering av ladestasjoner på kommunale parkeringsplasser	Det er etablert ladestasjoner på parkeringsplasser ved nybygde gymsaler ved Båsmo barneskole og Selfors barneskole		
Snarveiprojekt	Prosjektet ble startet opp i 2023 i samarbeid med Polarsirkelen friluftsråd. I løpet av året ble 20 snarveier skiltet og så langt er 200 snarveier kartlagt i sentrum og bydelene. Prosjektet er treårig.		
Miljøfyrtårnsertifisering i kommunen	Ikke påbegynt/Utsatt		
Klimahensyn i anskaffelsesprosesser	Gjennomføres		
REKO-ring og Bondens marked	Ikke påbegynt		
Kommunalt klimafond	Retningslinjer ble vedtatt i 2023		
Økt bruk av nettbaserte møter	Gjennomføres		
Ombruk/resirkulering av bygningsmasse i rivning av kommunale bygg	Det er ikke revet noen kommunale bygg i 2023. Men i forbindelse med ombyggingsprosjektet i tidligere SFO bygg ved Båsmo barneskole er det foretatt ombrukskartlegging. Resultatet av denne kartleggingen innarbeides i konkurransegrunnlag for utførelse i 2024.		

Klimafondet

I 2023 fikk vi opprettet klimafondet og vedtatt retningslinjer for dette. Klimafondet skal brukes til konkrete tiltak som bidrar til kutt i utslipp. Mange klimatiltak er kostnadskrevenende og utfordrende å få finansiert. Nå som vi har opprettet fondet vil ubrukte midler fra ett år, kunne muliggjøre et større klimatiltak et annet år. Klimafondet kan del- og fullfinansiere klimatiltak, eller brukes som kommunal egenandel for å søke om midler fra andre støtteordninger.

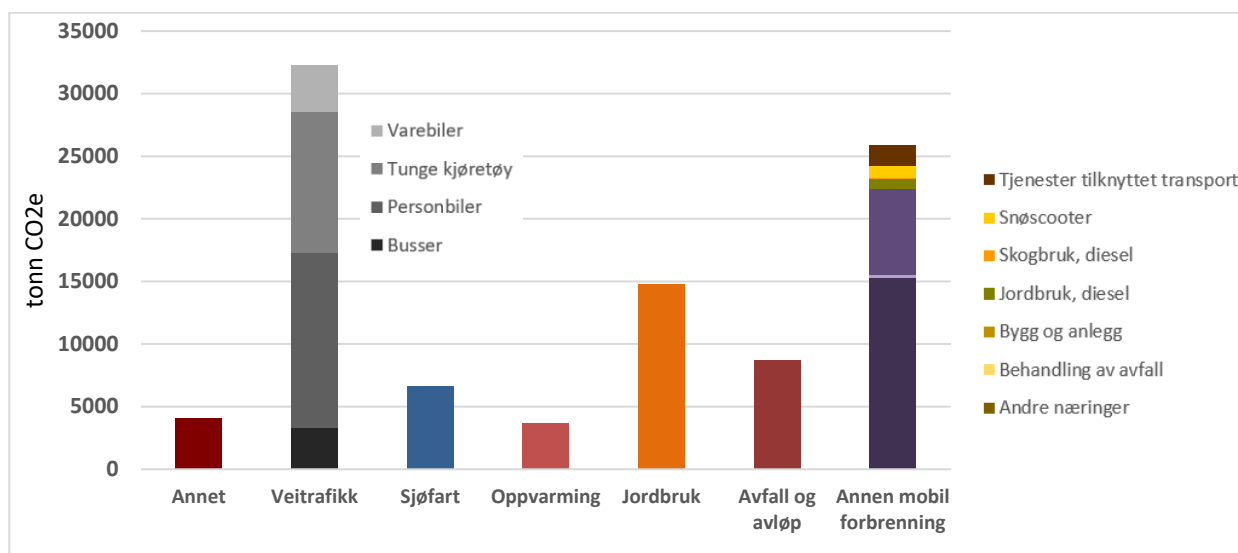
I 2023 ble det brukt midler fra klimafondet til snarveiprosjektet og innkjøp av mobile sykkelparkeringer til rådhuset.

Status klimagassutslipp 2022

Sektorvis fordeling av ikke-kvotepliktige klimagassutslipp i Rana for 2022 er vist i figuren under. Miljødirektoratets utslippstall er publisert med ett års forsinkelse, og nyeste tilgjengelige utslippstall er derfor for 2022.

Seksti prosent av utslippene kommer fra annen mobil forbrenning og veitrafikk. Sektoren annen mobil forbrenning omfatter alt av ikke-veigående maskiner som går på avgiftsfri diesel - for eksempel anleggsmaskiner og traktorer. Sektoren annet omfatter ikke-kvotepliktige utslipp fra industri og energiforsyning. Utslippene i 2022 var 96 000 tonn CO₂-ekvivalenter, en nedgang på tre prosent fra 2021. Alle sektorene, unntatt sjøfart og oppvarming, hadde en reduksjon i utslipp fra 2021 til 2022.

Figur 14. Ikke-kvotepliktige klimagassutslipp i Rana kommune i 2022. Kilde: Miljødirektoratet.

Status for klimamål

Kommuneplan 2017-2027 peker ut en tydelig retning mot grønn omstilling. Kommunens klimamål er at ikke-kvotepliktige klimagassutslipp reduseres med 40 prosent innen 2030 og 90 prosent innen 2050, sammenliknet med referanseår 2009.

Ifølge Miljødirektoratets utslippstall var utslippene redusert med 13 prosent i 2022 i forhold til 2009. Dette betyr at vi må redusere ytterligere 30 000 tonn årlige CO₂-ekvivalenter for å nå klimamålet for 2030. Framskrivningene av klimagassutslipp i Rana viser at klimamålet ikke vil nås med dagens vedtatte nasjonale og lokale tiltak.

Veitrafikk

Dette er den største kilden til ikke-kvotepliktige utslipp i kommunen og omfatter utslipp fra personbiler, varebiler, busser og tungtransport. Utslipp fra veitrafikk har store potensialer for utslippsreduksjon. Sektoren har hatt en gradvis nedgang siden 2009, noe som skyldes overgang til el- og hybridbiler.

Elektrifisering av biler i kommunal tjeneste gir reduserte utslipp. Økt bruk av nettbaserte møter og hjemmekontor bidrar også til en reduksjon innen veitrafikk. Snarveiprojektet som startet opp i 2023 skal bidra til at flere velger å bytte ut bilen med sykkel og gange.

Annen mobil forbrenning

Denne sektoren omfatter utslipp fra bruk av avgiftsfri diesel og bensin til ikke-veigående motorredskaper som traktorer, anleggsmaskiner og snøscootere. Avgiftsfri diesel brukes blant annet i næringer som bygg og anlegg, industri, jordbruk og skogbruk. Utslippene fra denne sektoren har økt siden 2009.

Kommunen har de senere årene bidratt til reduserte utslipp fra anleggsmaskiner på anleggsplass ved bygging av nye Gruben og Båsmo skoler, samt nye gymsaler på Båsmoen og Selfors.

Sjøfart

Denne sektoren omfatter klimagassutslipp fra all sjøfart innenfor kommunen, det vil si at utslipp fra både innenriks, utenriks og gjennomfartstrafikk er inkludert. Utslippene fra sjøfart har vært relativt stabile de siste årene. Et viktig tiltak i kommunen er etablering av landstrøm ved Rana Industriterminal i 2018.

Avfall og avløp

Denne sektoren omfatter klimagassutslipp fra utslippskildene avfallsdeponigass, biologisk behandling av avfall samt utslipp fra avløp. Utslippene fra avfall og avløp har vært relativt stabile de siste årene.

Andre tiltak

- Karbonlagring i bygg ved bruk av massivtre ved nye Båsmo og Gruben skole og nye gymsaler på Båsmo og Selfors
- Utbygging av gatelys til LED
- Byutvikling med vekt på grønnsrukturer og urbanisering
- Utvikling av gang- og sykkelveinett, f.eks. ny vei i Brennåsen
- Utfasing av fossile kilder i Mo fjernvarme
- Klimahensyn i anskaffelsesprosesser

Samfunnssikkerhet og beredskap

Klimaendringer gjør at samfunnssikkerhet og beredskap vil bli enda viktigere i årene som kommer. Kommunene må forberede seg på flere uønska hendelser knyttet til ekstremvær.

Samfunnssikkerhet handler blant annet om klimatilpasningstiltak for å forebygge skader fra flom, skred, havnivåstigning, stormflo, erosjon og overvann. God beredskap er for eksempel å sikre arealer til matproduksjon, tilgang til rent drikkevann, kraftforsyning og kommunikasjon.

Den geopolitiske situasjonen medfører også økt risiko og høyere beredskap i kommunene. Flyktningstrøm og hackerangrep mot digital infrastruktur er eksempler på hendelser som kommunene må være forberedt på. Bruk av ny teknologi og kunstig intelligens vil øke kommunenes sårbarhet.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksatte strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Klimaendringer gir økt grad av ekstremvær, og flere utfordringer og kostnader knyttet til å stå imot, tilpasse oss og håndtere klimakonsekvenser. • Krig og energikrise i Europa endrer trusselbildet for norske kommuner. Kommunen må være forberedt på flere uønska hendelser, og det krever høyere beredskap på flere områder. • Globale og nasjonale utviklingstrekk og utfordringer kan raskere enn før endre forutsetningene for samfunnssikkerhet lokalt. • Fare for cyberangrep øker med bruk av ny teknologi og kunstig intelligens. • Økt fare for terrorhendelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Systematisk arbeid med opplæring, øvelser og informasjon. • Kommunen har oppdatert ROS, oppdaterte analyser og planverk, og gjennomfører øvelser på håndtering av uønska hendelser på overordna nivå (iht. gjeldende lovverk). • Innsatsområder som prioriteres for samfunnssikkerhetsarbeidet i Rana er gjennomgående sikkerhetskultur, tydelig og målrettet. krisekommunikasjon, og systematisk forberede, øve og forbedre. • Samfunnssikkerhet og beredskap får økt oppmerksomhet i Kommuneplan 2024-2036, samfunnsdel med arealstrategier.

Vurdering:

- Kommunen må fortsette å jobbe systematisk, helhetlig og proaktivt med sikkerhet- og beredskapsarbeid på alle nivå i organisasjonen, basert på oppdaterte ROS-analyser.
- ROS og beredskapsplaner i kommunens sektorer må kobles bedre opp mot overordna beredskapsplanverk, slik at alle avdelinger er godt forberedt på uønskede hendelser.
- Egenberedskap i befolkningen, og økt fokus på sikkerhet og beredskap i næringsliv og frivillighet vil være viktige innsatsområder i årene som kommer.

Sosial bærekraft og folkehelse

Folkehelseloven og flere bærekraftsmål legger grunnlag for hvordan kommunene skal jobbe kunnskapsbasert med å fremme gode levekår, folkehelse og sosial bærekraft. Mål og strategier i kommunens planer/strategier skal være egnet til å møte de utfordringene kommunen mener er viktigst.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Økende fattigdom, ulikhet og boligutfordringer. • Det er geografiske levekårsforskjeller mellom bydelene. • Mange unge står utenfor arbeid, utdanning og opplæring, og andelen er betydelig høyere blant innvandrere. • Rana har høyt frafall i videregående opplæring, samtidig er det tydelig sosial ulikhet i frafall. • Mange unge og eldre opplever psykiske problemer og ensomhet. • Rana har en høy andel utføre. • Utfordringer knyttet til sosial bærekraft og folkehelse er vedvarende og komplekse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse og sosial bærekraft er gjennomgående perspektiv i kommunens planverk og alle kommunens tjenester. • Arbeid med oppvekststrategi og strategi for å forebygge økt fattigdom er i gang. • I 2023 har Rana kommune søkt om og blitt i Folkehelseprogrammet i 2023 (Hdir). • Oppvekstreformen og prosjektet «Tidlig inn Rana» er med å samordne forebygging og tidlig innsats i tjenester. • Oppvekstløft Nord – samarbeid mellom O6-kommunene om videre utvikling av tidlig og helhetlig innsats (Foyer og mentorordninger). • Frivilligstrategi – med formål om å bygge strukturer for dialog og samarbeid mellom kommune og frivilligheten, om bærekraftig samfunns- og tjenesteutvikling. • Iverksetting Boligstrategi 2022-2025.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Gjennomføring i videregående opplæring (totalt) 1)	74 %	75 %	Økning		
Gjennomføring i videregående opplæring (foreldre med vgs. som høyeste utdanningsnivå) 2)	65 %	66 %	Økning		
Andel 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring, totalt	7,8 %	7,5 %	Reduksjon		
Andel innvandrere 15-29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring	17,1 %	17,6 %	Reduksjon		
Mottakere av stønad til livsopphold, 20-66 år	21 %	20 %	Reduksjon		
Mottakere av uføreytelser, 25-34 år	5,3 %	5,4 %	Reduksjon		
Mottakere av uføreytelser, 18-67 år	14,6 %	14,4 %	Reduksjon		
Inntektsulikhet - Gini-koeffisient	0,2	0,2	Lav		
Andel i arbeid/utdanning etter endt introduksjonsprogram	61,1 %	69,0 %	Økning		
Vedvarende lavinntekt (husholdninger), andel alle aldre	6,6 %	6,3 %	Reduksjon		
Plaget av ensomhet, ungdomsskoleelever	27 %	25 %	Reduksjon		
Psykiske plager ungdom	16 %	17 %	Reduksjon		
Angst og depresjon (symptomer), brukere av primærhelsetjeneste 0-74 år (per 1000)	64	63	Reduksjon		
Vold og mishandling, anmeldte tilfeller	6,6 %	7,2 %	Reduksjon		
Treffsteder for unge, opplevelse av at tilbudet er bra	49 %	42 %	Økning		
Trygghet i nærmiljøet	87 %	89 %	Økning		
Fornøyd med lokalmiljøet, ungdom (Ungdata)	68 %	65 %	Økning		
Antall pensjonister som deltar i humanitært frivillig arbeid	106	102	Økning		
Andel enslige over 80 år	63,7 %	62,0 %	Reduksjon		

1) Viser total andel elever som gjennomfører videregående opplæring.

2) Viser andel elever som gjennomfører videregående opplæring, som har foreldre med videregående skole som høyeste utdanningsnivå.

Vurdering:

- Kommunen bør vurdere nye og mer radikale former for tiltak og samarbeid på tvers for å møte vedvarende utfordringer knyttet til ulikheter i levekår og helse.
- Med en økende andel eldre kombinert med rekrutteringsutfordringer vil kommunens roller som tjenesteleverandør og samfunnsutvikler utfordres. Det vil være behov for nye løsninger og mer bærekraftig bruk av kommunens tjenester, personellressurser, bygg og infrastruktur.
- Hvor det bygges boliger, hvilke typer boliger som finnes, hvordan det legges til rette for samskaping og trivsel mellom ulike aldersgrupper og interesser, og hvordan det legges til rette for å forberede egen alderdom vil være av stor betydning for kommunens tjenester.
- Møteplasser, særlig for unge og eldre, er viktig å prioritere, jfr. tidligere Ungdataundersøkelser.
- Eldre som ressurs er en viktig strategi (forankret i Frivilligstrategi) for å redusere ensomhet.
- Godt samarbeid med frivillighet og næringsliv – om nye tiltak som forebygger utenforskap er viktig.

Bolig

Å ha en bolig er en grunnleggende forutsetning for livskvalitet, velferd og samfunnsdeltakelse. Selv om de fleste har et trygt sted å bo, er det mange grupper som har utfordringer med å skaffe seg bolig, eller som har dårlig boevne. Med inflasjon, økte levekostnader og renter øker utfordringene.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Andelen vanskeligstilte på boligmarkedet øker. • Det mest utfordrende for kommunen er å skaffe bolig til de som ikke har boevne. • Økt førstegangsbosetting av flyktninger skaper press i kommunalt boligmarked. • Det er lengre ventetid på utleiebolig for vanskeligstilte. • Flere ber om avdragsfrihet på startlån på grunn av økte levekostnader. • Generell økning i byggekostnader, og strenge krav til utforming og standard bidrar til økte driftskostnader og økt husleie ved bygging av boliger for vanskeligstilte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Boligstrategi for Rana kommune 2022-2025. • Ny stilling for samordning av bolig tjenester, iverksetting av boligstrategi og sikre helhetlig innsats. • Boligsosial dag – styrke boligsosialt arbeid på tvers av aktører. • Økt låneramme fra Husbanken, til startlån og tilskuddsmidler til vanskeligstilte. • Økt innleie av boliger til bosetting av flyktninger. • Bygging av fire boenheter (modulbygg) til personer som står i boligkrise.

- Innstramming i Finansavtaleloven har medført økt søkermasse og økt press på saksbehandling knyttet til startlån.
- Boligprisene har økt, og med økte renter og levekostnader er det generelt blitt mer utfordrende å kjøpe bolig, særlig for unge og eldre.
- KOBO – digitalt system for kommunale utleieboliger, der innbyggertorget er støttefunksjon.
- Revisjon av retningslinjer for tildeling av kommunal bolig.
- Ny nettside moirana.com med egen portal for bolig – for utleiere og leietakere.

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
Bostedsløse i Rana	20	32	Reduksjon		
Bor trangt, andel alle aldre	6,3 %	6,3 %	Reduksjon		
Bor trangt, andel 0-17 år	14,4 %	14,6 %	Reduksjon		
Ventetid startlån (fra søknad kommer inn til forhåndsgodkjenning)	6,5 mnd.	7,5 mnd.	Reduksjon		
Antall husstater som har fått utbetalt bostøtte	498	538	Reduksjon		
Andel husstater med utbetaling av bostøtte som er barnefamilier	23,5 %	23,5 %	Økning		

Vurdering:

- God oversikt over boligbehov og tilgjengelige boliger for vanskeligstilte er viktig.
- Kommunen må særlig følge med på behov og tilgjengelighet dersom det skal bosettes flere flyktninger.
- Endringer i demografien og økende behov for aldersvennlige boliger må være et gjennomgående hensyn i kommunenes boligpolitikk og for lokale utbyggere.

Næringsutvikling

Kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplan og Temaplan næringsutvikling har satsingsområder og strategier som skal skape vekst og bærekraftig verdiskaping i regionen. Innenfor prioriterte næringsområder – industri, destinasjonsutvikling og offentlige virksomheter – har temaplan næringsutvikling mål som skal fremme vekst, bærekraft, kompetanse, innovasjon, omdømme, attraktivitet, bolyst og framtidsetta infrastruktur.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Fremtidig tilgang på fornybar energi. • Tilgang på nærings- og industriareal. • Fremtidig tilgang på arbeidskraft. • Behov for framtidsetta kompetanse tilpasset grønn næringsutvikling. • Mange initiativ innenfor eksisterende og nye grønne verdikjeder. • Mangel på statlige subsidieordninger for nye grønne industriprosjekter. • Dreining mot en mer bærekraftig næringsutvikling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Temaplan næringsutvikling • Prosjekt VekstMOobilisering med seks satsingsområder; næringsutvikling, kommunikasjon, Welcome to Mo i Rana, utdanning, attraktivitet og grønn mobilitet og infrastruktur. • Prosjektet Venture North, Invest in Rana region Norway med formål om å profesjonalisere, markedsføre og tilrettelegge for nasjonale og internasjonale virksomheter. • Masterplan Bærekraftige turistmål – samarbeid

Indikator	Forrige måling	Status	Langsiktig mål	Vurdering	Bærekraft
NHOs Kommune-NM 2023, rangering totalscore attraktivitet og vekstkraft	93. plass	72. plass			
NHOs Kommune-NM 2023, rangering etter næringsvariasjon	16. plass	14. plass			
NHOs Kommune-NM 2023, rangering etter arbeidsmarked (sysselsetting, sykefravær, uføre, arbeidsledighet)	189. plass	154. plass			
NHOs Kommune-NM 2023, rangering etter kompetanse	48. plass	39. plass			

Vurdering

- Kommuneplanens samfunnsdel, økonomiplan og temaplan for næringsutvikling har retning for grønn næringsutvikling og bidratt til å løfte kommunen som tilrettelegger og pådriver.
- Det oppleves økende interesse for ny industrietablering i Rana
- Prioriterte næringsområder og prosjekter i temaplan næringsutvikling er fortsatt aktuelle. Fremdriften vurderes som god, men det er likevel behov for styrket innsats på igangsatte satsinger.
- Storskala batteriproduksjon er satt på vent, på grunn av subsidieordning for grønn industriutvikling i USA. Rana skal fortsatt være en aktiv og framoverlent vertskommune for grønn industri, og pådriver overfor nasjonale myndigheter om konkurransedyktige støtteordninger.

Digital infrastruktur

Utvikling i kommunens tjenester forutsetter digitalisering, økt bruk av teknologi og kunstig intelligens. Det betyr også at krav til informasjonssikkerhet og personvern må håndteres i en ny kontekst. Kvaliteten på digital infrastruktur vil påvirke framdrift og stabilitet i digitale tjenester, og kommunens sårbarhet overfor dataangrep.

Utviklingstrekk og utfordringer	Iverksette strategier, tiltak/prosjekter
<ul style="list-style-type: none"> • Kommunen står overfor både juridiske og tekniske utfordringer i digitaliseringen, som eierskap til løsninger, tilgang til data, datasikkerhet og personvern. • Krigen i Europa har økt det digitale trusselbildet for norske kommuner. Gjentatte cyberangrep krever kontinuerlig oppdatering av sikkerhetstiltak og samtidig implementering av nye tiltak. • Ny teknologi/velferdsteknologi krever høy hastighet og mer sikre og robuste nett. • Nye digitale tjenester for innbyggere og ansatte krever raske og robuste nett, som forutsetter at nettutbyggere må prioritere utbygging i regionen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utbygging av kommunale fibernett gjøres fortløpende, med utgangspunkt i behovet for interne sikre og robuste nett på kommunale lokasjoner. • Nett med høy hastighet, som for eksempel 5G bygges kontinuerlig ut i sentrale områder. • 5G-nettet bygges ut med høy sikkerhet slik at det også kan benyttes for tilkobling til kommunal programvare. 5G kan for enkelte små kommunale lokasjoner være tilstrekkelig robust og sikkert nok. • Rana kommune har høyt fokus på sikkerhet og fortsetter å implementere nye sikkerhetstiltak i tråd med nasjonale sikkerhetsmyndigheters anbefalinger.

Vurdering:

- Bedre og mer samhandling med digitale verktøy krever fortsatt utbygging av sikre høyhastighetsnett.
- Det er viktig å fortsette med utbygging av fibernett, også for internt bruk av AI og robotisering i kommunen.
- Robuste nett med høy hastighet gir innbyggerne tilgang til ny teknologi og løsninger, som bidrar til å fremme digital kompetanse og innovasjon.
- Digitalisering er en viktig strategi for å møte rekrutteringsutfordringer.
- Med bedre og interaktive læringsverktøy vil kompetanse på informasjonssikkerhet og personvern bli mer tilgjengelig for innbyggerne.
- Det er viktig at alle ansatte i kommunen har god kompetanse på informasjonssikkerhet og personvern.

Oppsummert

Formålet med rapportering på bærekraftig utvikling er å bruke indikatorer og vurderinger til å gjøre eventuelle endringer og forbedringer dersom utviklingen ikke er bærekraftig, eller dersom det bør gjøres andre prioriteringer for å møte langsiktige utfordringer. Kommuneleien, plan- og bygningsloven og folkehelseleien stiller krav til bærekraftig utvikling, og at kommunens planlegging skal møte og vise hvordan langsiktige utfordringer følges opp. Det er viktig for kommunen å ha oversikt, kunnskap om og følge med på utviklingen.

Rapportering på bærekraftig utvikling kan være utfordrende. På mange utviklingsområder finnes det ikke gode nok indikatorer. Samtidig representerer noen av utviklingsområdene samfunns-/bærekraftsutfordringer med sammensatte årsakssammenhenger.

Oppsummert vurderes utviklingen å gå i politisk vedtatt retning. Kommuneplanens hovedsatsingsområder, strategier og retning iverksettes og følges opp, og har i stor grad vært styrende for utviklingen av samfunnet og kommunens tjenester. På spørsmål om de langsiktige utfordringene blir mindre, har de fleste kommunene en vei å gå. Klimautslipp, demografi, rekruttering, samfunnsikkerhet og beredskap, fornybar energi, ulikheter og utenforskap er komplekse og vedvarende utfordringer som forutsetter helt nye løsninger og samarbeidsformer.

Årsregnskap

Rana kommunes årsregnskap

Årsregnskapet til Rana kommune utarbeides i tråd med kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. (heretter forskriften), bokføringsloven, kommunale regnskapsstandarder og god kommunal regnskapsskikk.

Kommuner skal utarbeide følgende årsregnskap:

- a) Regnskap for kommunekassen
- b) Regnskap for hvert kommunalt foretak
- c) Regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i medhold av lov eller forskrift.
- d) Samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet(konsernet)

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet.

Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger.

Noteopplysninger følger som vedlegg til dette dokument.

Kommunens økonomireglement regulerer rekkefølgen på strykninger der rekkefølgen ikke er bestemt i lov eller forskrift.

Enhetene som inngår i konsernet, er Rana kommune, Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF. Særregnskapene utarbeides som egne regnskaper.

Rana kommunes årsregnskap er avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk før strykninger på 10,9 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-3, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Bruk av disposisjonsfond er redusert med tilsvarende beløp i henhold til regnskapsforskriften, og medfører at regnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Investeringsregnskapet er avsluttet med et udekket beløp før strykninger på 2,2 mill. kr. I henhold til forskriftens § 4-5 skal det udekkete beløpet reduseres så mye som mulig ved å stryke avsetninger til ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond er redusert med 2,2 mill. kr, slik at investeringsregnskapet avlegges i balanse etter strykning.

Økonomiske oversikter

Nedenfor følger obligatoriske oppstillinger i form av økonomiske oversikter etter §§ 5.4 - 5.6 og §5.8 - 5.9 i forskriften.

Økonomisk oversikt drift viser kommunens og konsernets offisielle resultatrapport. Rapporten er satt opp etter forskriften § 5.6 og er lik for alle kommuner.

Brutto driftsresultat er forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter. I utgifts begrepet inngår avskrivninger, som utgjør en utgift for kommunene.

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat korrigert for avskrivninger og netto finansutgifter.

Bevilgningsoversikt drift spesifiserer inntekter, finansinntekter og finansutgifter og anvendelsen av disse.

Bevilgningsoversikt investering er utarbeidet etter forskriften § 5.5 og viser alle inntekter og utgifter for investeringsregnskaper.

Kommunens og konsernets balanse, som viser bokført verdi av eiendeler, gjeld og egenkapital per 01.01 og 31.12 i regnskapsåret.

Alle tall i noter og økonomiske oversikter er oppgitt i hele tusen.

Økonomisk oversikt drift Rana kommune

Etter § 5-6 i forskriften

Økonomisk oversikt - drift	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Driftsinntekter					
1 Rammetilskudd		924 459	921 693	884 822	859 361
2 Inntekts- og formuesskatt		799 621	804 514	790 514	829 908
3 Eiendomsskatt		107 892	108 160	102 660	89 316
4 Andre skatteinntekter		45 936	42 500	42 500	42 541
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		54 278	54 640	34 739	49 049
6 Overføringer og tilskudd fra andre		293 308	274 365	206 394	296 225
7 Brukerbetalinger		76 491	74 713	77 025	76 028
8 Salgs- og leieinntekter		235 612	235 537	222 512	204 547
9 Sum driftsinntekter		2 537 598	2 516 122	2 361 166	2 446 975
Driftsutgifter					
10 Lønnsutgifter		1 250 411	1 267 045	1 267 497	1 197 831
11 Sosiale utgifter		200 705	201 465	185 012	200 008
12 Kjøp av varer og tjenester		536 453	515 088	447 677	495 175
13 Overføringer og tilskudd til andre		720 549	718 489	235 294	257 491
14 Avskrivninger	4	123 789	114 544	114 544	109 598
15 Sum driftsutgifter		2 831 907	2 816 631	2 250 024	2 260 104
16 Brutto driftsresultat		-294 309	-300 509	111 142	186 872
Finansinntekter		0	0	0	0
17 Renteinntekter		86 376	87 701	50 000	42 628
18 Utbytter		25 280	24 550	15 000	37 366
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	29
20 Renteutgifter		113 719	120 019	111 019	60 191
21 Avdrag på lån	10	110 500	110 500	110 500	98 765
22 Netto finansutgifter		-112 564	-118 268	-156 519	-78 933
23 Motpost avskrivninger	4	123 789	114 544	114 544	109 598
24 Netto driftsresultat		-283 083	-304 233	69 167	217 537
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
25 Overføring til investering		32 019	31 964	46 364	34 505
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	29 392	18 388	16 188	34 020
27 Bruk av bundne driftsfond	13, 14	-28 022	-27 212	-17 968	-23 500
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13	165 328	165 328	34 083	172 512
29 Bruk av disposisjonsfond	13	-481 800	-492 701	-9 500	0
30 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-283 083	-304 233	69 167	217 537
32 Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Økonomisk oversikt konsern

<i>Økonomisk oversikt - drift konsern</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2023</i>
Driftsinntekter		
1 Rammetilskudd	859 361	924 459
2 Inntekts- og formuesskatt	829 908	799 621
3 Eiendomsskatt	89 316	107 892
4 Andre skatteinntekter	42 541	45 936
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	49 049	54 278
6 Overføringer og tilskudd fra andre	315 199	312 109
7 Brukerbetalinger	78 981	79 431
8 Salgs- og leieinntekter	287 267	323 070
9 Sum driftsinntekter	2 551 622	2 646 796
Driftsutgifter		
10 Lønnsutgifter	1 245 990	1 299 257
11 Sosiale utgifter	208 078	209 423
12 Kjøp av varer og tjenester	602 303	665 870
13 Overføringer og tilskudd til andre	185 759	638 853
14 Avskrivninger	4 113 563	127 330
15 Sum driftsutgifter	2 355 693	2 940 732
16 Brutto driftsresultat	184 497	-297 259
Finansinntekter		
17 Renteinntekter	42 542	85 830
18 Utbytter	37 366	25 280
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	29	0
20 Renteutgifter	61 732	116 300
21 Avdrag på lån	10 101 215	112 950
22 Netto finansutgifter	-82 682	-116 528
23 Motpost avskrivninger	4 113 563	127 330
24 Netto driftsresultat	226 810	-283 134
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:		
25 Overføring til investering	34 505	32 019
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14 34 020	29 392
27 Bruk av bundne driftsfond	13 -23 500	-28 022
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13 178 412	166 320
29 Bruk av disposisjonsfond	13 0	-481 800
30 Dekning av tidligere års merforbruk	13 0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	223 437	-282 091
32 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	3 373	-1 043

Bevilgningsoversikt drift Rana kommune

Etter § 5-4 i forskriften

Bevilgningsoversikt - drift (regnskap)	Note	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
1 Rammetilskudd		924 459	921 693	884 822	859 361
2 Inntekts- og formueskatt		799 621	804 514	790 514	829 908
3 Eiendomsskatt		107 892	108 160	102 660	89 316
4 Andre generelle driftsinntekter		100 214	97 140	77 239	91 590
5 Sum generelle driftsinntekter		1 932 186	1 931 507	1 855 235	1 870 175
6 Sum bevilgninger drift, netto		2 102 706	2 117 472	1 629 549	1 573 705
7 Avskrivninger	4	123 789	114 544	114 544	109 598
8 Sum netto driftsutgifter		2 226 495	2 232 016	1 744 093	1 683 304
9 Brutto driftsresultat		-294 309	-300 509	111 142	186 872
10 Renteinntekter		86 376	87 701	50 000	42 628
11 Utbytter		25 280	24 550	15 000	37 366
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	29
13 Renteutgifter		113 719	120 019	111 019	60 191
14 Avdrag på lån	10	110 500	110 500	110 500	98 765
15 Netto finansutgifter		-112 564	-118 268	-156 519	-78 933
16 Motpost avskrivninger	4	123 789	114 544	114 544	109 598
17 Netto driftsresultat		-283 083	-304 233	69 167	217 537
Disponering eller dekning av netto driftsresultat		0	0	0	0
18 Overføring til investering		32 019	31 964	46 364	34 505
19 Avsetninger til bundne driftsfond	13, 14	29 392	18 388	16 188	34 020
20 Bruk av bundne driftsfond	13, 14	-28 022	-27 212	-17 968	-23 500
21 Avsetninger til disposisjonsfond	13	165 328	165 328	34 083	172 512
22 Bruk av disposisjonsfond	13	-481 800	-492 701	-9 500	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	13	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		-283 083	-304 233	69 167	217 537
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0

Nettobeløp bevilgninger til drift etter § 5-4 tilsvarende beløpet på post 6.

Sektor	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
10 Støttetjeneste	113 160	117 942	111 101	102 062
19 Rådmannen	6 790	13 154	11 700	5 591
20 Oppvekst og kultur	655 271	648 537	611 062	601 811
30 Helse og omsorg	712 866	708 344	666 560	677 257
35 NAV kommune	46 118	46 869	44 750	36 305
60 Tekniske tjenester	125 017	125 940	114 866	113 670
64 Selvkostområde Vann og Avløp	-51 354	-51 761	-51 761	-42 260
65 Selvkostområde Feiing	341	-173	-173	473
71 Kirkelig fellesråd	16 025	16 025	16 025	16 068
80 Fellesområde drift	104 887	119 413	171 037	110 994
93 Finans	373 586	373 182	-65 618	-48 265
Sum bevilgninger drift	2 102 706	2 117 472	1 629 549	1 573 705

Bevilgningsoversikt investeringer Rana kommune

Etter § 5-5 i forskriften

<i>Bevilgningsoversikt - investeringer</i>	<i>Note</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>	<i>Opprinnelig budsjett</i>	<i>Regnskap 2022</i>
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	257 195	260 848	305 125	232 137
2 Tilskudd til andres investeringer		29 357	29 350	479 350	3 800
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	6 051	5 765	5 765	5 599
4 Utlån av egne midler	6	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	10	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter		292 603	295 963	790 240	241 536
7 Kompensasjon for merverdiavgift		23 611	25 362	31 430	32 767
8 Tilskudd fra andre		18 245	24 300	2 800	16 401
9 Salg av varige driftsmidler		6 996	6 900	2 000	21 157
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	9	6 040	6 040	6 040	6 040
13 Bruk av lån	9	208 647	208 647	233 071	136 881
14 Sum investeringsinntekter		263 539	271 249	275 341	213 247
15 Videreutlån		113 179	100 000	100 000	133 925
16 Bruk av lån til videreutlån		113 179	100 000	100 000	83 530
17 Avdrag på lån til videreutlån		19 285	20 000	24 000	18 869
18 Mottatte avdrag på videreutlån		65 161	59 928	36 928	105 143
19 Netto utgifter videreutlån		-45 877	-39 928	-12 928	-35 880
20 Overføring fra drift		-32 019	-31 964	-46 364	-34 505
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	66 157	67 478	38 478	74 545
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-19 285	-24 462	-26 525	-34 757
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	28 838	31 040	8 440	8 440
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-26 878	-26 878	-476 000	-6 132
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		16 813	15 214	-501 971	7 591
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investeringer konsern

<i>Bevilgningsoversikt - investeringer</i>	<i>Note</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2023</i>
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	232 164	257 222
2 Tilskudd til andres investeringer		3 800	29 357
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	5 708	6 174
4 Utlån av egne midler	6	0	0
5 Avdrag på lån	10	1 050	245
6 Sum investeringsutgifter		242 722	292 998
7 Kompensasjon for merverdiavgift		32 767	23 611
8 Tilskudd fra andre		16 401	18 245
9 Salg av varige driftsmidler		23 750	6 996
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	9	6 040	6 040
13 Bruk av lån	9	136 881	208 647
14 Sum investeringsinntekter		215 839	263 539
15 Videreutlån		133 925	113 179
16 Bruk av lån til videreutlån		83 530	113 179
17 Avdrag på lån til videreutlån		18 869	19 285
18 Mottatte avdrag på videreutlån		105 143	65 161
19 Netto utgifter videreutlån		-35 880	-45 877
20 Overføring fra drift		-34 505	-32 291
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	74 545	66 157
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-34 757	-19 285
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	9 478	28 838
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-6 132	-26 878
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		472	120
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		9 101	16 660
27 Fremført til inndecking i senere år (udekket beløp)		104	243

Økonomisk oversikt balanse Rana kommune

Etter § 5-8 i forskriften

Oversikt - balanse		Rana kommune	Konsern	Rana kommune	Konsern
	Note	01.01.2023	01.01.2023	31.12.2023	31.12.2023
EIENDELER					
A. Anleggsmidler	4	7 481 658	7 656 993	7 829 483	7 992 683
I. Varige driftsmidler		3 222 020	3 313 869	3 345 684	3 414 587
1. Faste eiendommer og anlegg	4	3 167 313	3 219 867	3 293 588	3 344 692
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	54 707	94 002	52 096	69 895
II. Finansielle anleggsmidler		934 675	935 258	984 300	985 058
1. Aksjer og andeler	5	188 176	188 759	194 228	194 986
2. Obligasjoner		0	0	0	0
3. Utlån	6	746 499	746 499	790 072	790 072
III. Immaterielle eiendeler		0	0	0	0
IV. Pensjonsmidler	11	3 324 963	3 407 867	3 499 500	3 593 038
B. Omløpsmidler		1 940 509	1 975 849	1 668 188	1 725 490
I. Bankinnskudd og kontanter		1 517 780	1 533 085	1 208 750	1 252 379
II. Finansielle omløpsmidler		0	11 469	0	29 460
1. Aksjer og andeler		0	0	0	0
2. Obligasjoner		0	0	0	0
3. Sertifikater		0	0	0	0
4. Derivater		0	0	0	0
III. Kortsiktige fordringer	18	422 729	442 764	459 438	473 111
1. Kundefordringer	18	110 746	128 728	18 316	23 922
2. Andre kortsiktige fordringer	18	133 516	134 617	191 631	197 854
3. Premieavvik	11	178 467	179 419	249 491	251 334
Sum eiendeler		9 422 167	9 632 842	9 497 671	9 718 173
EGENKAPITAL OG GJELD					
C. Egenkapital		2 826 298	2 865 813	2 562 637	2 609 525
I. Egenkapital drift		1 012 817	1 030 486	697 714	715 332
1. Disposisjonsfond	13	885 548	906 361	569 075	590 880
2. Bundne driftsfond	13, 14	127 270	127 270	128 639	128 639
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	-3 144	0	-4 187
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0	0	0
II. Egenkapital investering		525 399	521 083	574 231	584 895
1. Ubundet investeringsfond	13	228 306	228 567	230 266	240 912
2. Bundne investeringsfond	13	297 093	297 353	343 965	344 225
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	-4 837	0	-243
III. Annen egenkapital		1 288 082	1 314 244	1 290 692	1 309 299
1. Kapitalkonto	2	1 295 206	1 322 244	1 297 816	1 317 297
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	-874	0	-874
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-7 124	-7 124	-7 124	-7 124
D. Langsiktig gjeld	9	6 289 559	6 437 303	6 612 949	6 756 114
I. Lån		3 161 456	3 227 194	3 331 672	3 384 460
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	2 624 156	2 689 894	2 994 372	3 047 160
2. Obligasjonslån	9	537 300	537 300	337 300	337 300
3. Sertifikatlån		0	0	0	0
II. Pensjonsforpliktelse	11	3 128 103	3 210 109	3 281 277	3 371 655

Oversikt - balanse	Note	Rana kommune	Konsern	Rana kommune	Konsern
		01.01.2023	01.01.2023	31.12.2023	31.12.2023
E. Kortsiktig gjeld		306 309	329 725	322 085	352 534
I. Kortsiktig gjeld		306 309	324 872	322 085	347 781
1. Leverandørgjeld		73 103	73 939	86 705	87 840
2. Likviditetslån		0	0	0	0
3. Derivater		0	0	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		233 206	251 819	235 380	264 693
5. Premieavvik		0	3 967	0	0
Sum egenkapital og gjeld		9 422 167	9 632 842	9 497 671	9 718 173
F. Memoriakonti		0	0	0	0
I. Ubrukte lånemidler		104 584	104 584	82 758	82 758
II. Andre memoriakonti		-26 087	-26 087	-24 377	-24 377
III. Motkonto for memoriakontiene		-78 497	-78 497	-58 380	-58 380

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Se § 5-9 i forskriften

<i>Drift</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>
1. Netto driftsresultat	283 083	304 233
2. Avsetninger til bundne driftsfond	29 392	18 388
3. Bruk av bundne driftsfond	-28 022	-27 212
4. Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	32 019	31 964
5. Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	165 328	165 328
6. Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-492 701	-492 701
7. Budsjettet dekning av tidligere års merforbruk	0	0
8. Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	-10 901	0
12. Strykning av bruk av disposisjonsfond	10 901	0
13. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0	0
18. Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0

<i>Investering</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Regulert budsjett</i>
1. Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	305 014	293 433
2. Avsetninger til bundne investeringsfond	66 157	67 478
3. Bruk av bundne investeringsfond	-19 285	-24 462
4. Budsjettet bruk av lån	-321 826	-308 647
5. Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-32 019	-31 964
6. Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	31 040	31 040
7. Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-26 878	-26 878
8. Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0
9. Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	2 202	0
10. Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	-2 202	-
14. Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	0	-
16. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp).	0	-

Avdelingsregnskap

Kommunestyret vedtar bevilgninger på avdelingsnivå – regnskapet vises derfor også på avdelingsnivå i denne oversikten.

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Sektor: 10 Støttetjeneste				
100 Brukerbetalinger	0	0	-27	0
110 Salgs- og leieinntekter	-1 251	-626	-950	-641
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-350	-475	-449	0
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-21 314	-18 833	-10 468	-18 272
200 Lønnsutgifter	58 591	64 674	56 900	54 936
205 Sosiale utgifter	15 548	17 142	16 435	14 745
210 Kjøp av varer og tjenester	37 512	33 208	40 852	31 234
220 Overføringer og tilskudd til andre	24 074	22 377	8 359	20 060
250 Renteinntekter	-1 246	-701	-1 000	-1 029
270 Renteutgifter	1	0	0	8
340 Bruk av bundne fond	-176	-300	-656	0
370 Avsetning til bundne driftsfond	146	0	0	129
Sum sektor: 10 Støttetjeneste	111 535	116 466	108 996	101 170
Sektor: 19 Rådmannen				
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-402	-558	-549	-337
200 Lønnsutgifter	3 789	4 609	4 232	3 299
205 Sosiale utgifter	818	1 020	945	659
210 Kjøp av varer og tjenester	2 196	7 418	6 423	1 652
220 Overføringer og tilskudd til andre	389	665	649	317
270 Renteutgifter	0	0	0	0
330 Bruk av disposisjonsfond	0	-875	0	0
Sum sektor: 19 Rådmannen	6 790	12 279	11 700	5 591
Sektor: 20 Oppvekst og kultur				
100 Brukerbetalinger	-21 623	-22 023	-25 917	-24 046
110 Salgs- og leieinntekter	-14 569	-15 285	-16 264	-12 702
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-2 116	-2 226	-4 575	-4 644
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-70 238	-67 837	-54 641	-80 248
200 Lønnsutgifter	451 847	451 506	426 485	432 424
205 Sosiale utgifter	80 546	80 641	72 957	72 231
210 Kjøp av varer og tjenester	206 424	199 446	182 384	193 017
220 Overføringer og tilskudd til andre	22 885	22 089	26 058	21 136
250 Renteinntekter	-47	0	0	-25
270 Renteutgifter	6	0	0	8
340 Bruk av bundne fond	-6 575	-3 330	-730	-5 686
370 Avsetning til bundne driftsfond	5 009	2 200	0	8 188
Sum sektor: 20 Oppvekst og kultur	651 548	645 181	605 757	599 653

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Sektor: 30 Helse og omsorg				
100 Brukerbetalinger	-54 867	-52 683	-51 074	-51 982
110 Salgs- og leieinntekter	-9 927	-9 186	-7 453	-9 564
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	0	0	-15	-288
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-169 158	-160 369	-122 563	-150 811
200 Lønnsutgifter	633 762	633 795	612 455	609 194
205 Sosiale utgifter	129 760	129 905	122 281	116 130
210 Kjøp av varer og tjenester	168 533	152 934	104 239	150 737
220 Overføringer og tilskudd til andre	14 764	13 948	8 675	13 552
250 Renteinntekter	-76	0	0	-40
270 Renteutgifter	2	0	0	12
340 Bruk av bundne fond	-2 343	0	0	-2 227
370 Avsetning til bundne driftsfond	2 928	0	0	1 199
Sum sektor: 30 Helse og omsorg	713 377	708 344	666 545	675 913
Sektor: 35 NAV kommune				
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-2 576	-2 306	-504	-3 968
200 Lønnsutgifter	13 559	14 905	13 624	12 189
205 Sosiale utgifter	2 607	2 413	2 207	2 333
210 Kjøp av varer og tjenester	3 485	3 969	4 445	3 092
220 Overføringer og tilskudd til andre	29 042	27 888	24 978	22 659
270 Renteutgifter	0	0	0	0
340 Bruk av bundne fond	-298	0	0	0
370 Avsetning til bundne driftsfond	0	0	0	670
Sum sektor: 35 NAV kommune	45 820	46 869	44 750	36 975
Sektor: 60 Tekniske tjenester				
100 Brukerbetalinger	-1	-7	-7	0
110 Salgs- og leieinntekter	-35 677	-35 004	-37 409	-35 184
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-320	-234	-225	-252
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-23 285	-21 825	-15 032	-28 403
200 Lønnsutgifter	73 143	74 360	71 357	69 994
205 Sosiale utgifter	14 906	15 043	14 886	13 887
210 Kjøp av varer og tjenester	72 147	69 341	61 862	65 103
220 Overføringer og tilskudd til andre	23 784	24 032	19 209	28 274
270 Renteutgifter	2	0	0	22
340 Bruk av bundne fond	-1 569	0	0	-2 093
370 Avsetning til bundne driftsfond	656	128	128	41
390 Overføring til investeringsregnskapet	0	822	822	822
Sum sektor: 60 Tekniske tjenester	123 786	126 656	115 591	112 211
Sektor: 64 Selvkostområde Vann og Avløp				
110 Salgs- og leieinntekter	-100 510	-100 300	-100 300	-81 699
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-456	-290	-290	-870
200 Lønnsutgifter	14 553	14 970	14 970	14 143
205 Sosiale utgifter	2 593	3 100	3 100	2 623
210 Kjøp av varer og tjenester	31 947	30 619	30 619	23 415
220 Overføringer og tilskudd til andre	518	140	140	128
230 Avskrivninger	22 797	23 218	23 218	21 557
270 Renteutgifter	29 382	29 025	29 025	19 769
340 Bruk av bundne fond	-1 523	-566	-566	0
370 Avsetning til bundne driftsfond	1 914	84	84	1 084
Sum sektor: 64 Selvkostområde Vann og Avløp	1 216	0	0	150

	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Sektor: 65 Selvkostområde Feiing				
110 Salgs- og leieinntekter	-4 467	-4 784	-4 784	-4 005
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-31	0	0	-1
200 Lønnsutgifter	3 232	3 137	3 137	3 169
205 Sosiale utgifter	664	750	750	661
210 Kjøp av varer og tjenester	911	724	724	649
220 Overføringer og tilskudd til andre	32	0	0	0
230 Avskrivninger	91	91	91	123
270 Renteutgifter	62	56	56	42
340 Bruk av bundne fond	0	0	0	-512
370 Avsetning til bundne driftsfond	0	26	26	0
Sum sektor: 65 Selvkostområde Feiing	494	0	0	125
Sektor: 71 Kirkelig fellesråd				
110 Salgs- og leieinntekter	-618	0	0	-558
220 Overføringer og tilskudd til andre	16 643	16 025	16 025	16 626
Sum sektor: 71 Kirkelig fellesråd	16 025	16 025	16 025	16 068
Sektor: 80 Fellesområde drift				
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-3 002	0	0	-5 832
200 Lønnsutgifter	0	7 262	66 510	370
205 Sosiale utgifter	0	0	0	48
210 Kjøp av varer og tjenester	2 986	7 134	9 634	14 295
220 Overføringer og tilskudd til andre	104 903	105 017	94 893	102 112
260 Utbytter	-14	0	0	0
270 Renteutgifter	0	0	0	0
340 Bruk av bundne fond	-3 500	-6 250	-6 250	-3 630
Sum sektor: 80 Fellesområde drift	101 372	113 163	164 787	107 364
Sektor: 93 Finans				
110 Salgs- og leieinntekter	-68 594	-70 352	-55 352	-60 194
130 Rammetilskudd	-924 459	-921 693	-884 822	-859 361
140 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-51 492	-51 705	-29 475	-43 865
150 Overføringer og tilskudd fra andre	-2 846	-2 347	-2 347	-7 484
160 Inntekts- og formuesskatt	-799 621	-804 514	-790 514	-829 908
170 Eiendomsskatt	-107 892	-108 160	-102 660	-89 316
180 Andre skatteinntekter	-45 936	-42 500	-42 500	-42 541
200 Lønnsutgifter	-2 065	-2 173	-2 173	-1 885
205 Sosiale utgifter	-46 736	-48 549	-48 549	-23 309
210 Kjøp av varer og tjenester	10 312	10 295	6 495	11 981
220 Overføringer og tilskudd til andre	483 514	486 308	36 308	32 626
230 Avskrivninger	100 901	91 235	91 235	87 918
250 Renteinntekter	-85 007	-87 000	-49 000	-41 565
260 Utbytter	-25 265	-24 550	-15 000	-37 366
270 Renteutgifter	84 266	90 938	81 938	40 331
280 Avdrag	110 500	110 500	110 500	98 765
300 Mot post avskrivninger	-123 789	-114 544	-114 544	-109 598
330 Bruk av disposisjonsfond	-481 800	-491 826	-9 500	0
340 Bruk av bundne fond	-12 040	-16 766	-9 766	-9 351
360 Avsetning til disposisjonsfond	165 328	165 328	34 083	172 512
370 Avsetning til bundne driftsfond	18 739	15 950	15 950	22 709
390 Overføring til investeringsregnskapet	32 019	31 142	45 542	33 683
Sum sektor: 93 Finans	-1 771 964	-1 784 983	-1 734 151	-1 655 219

Detaljert investeringsregnskap 2023

Prosjekt	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Skolelokaler				
31720079 Gruben barneskole - nybygg	226	226	0	2 968
31720080 Båsmo barneskole - nybygg	2 362	1 800	0	32 202
31920082 Selfors barneskole - ny gymsal	32 732	32 050	42 250	43 580
32120085 Ny gymsal Båsmo barneskole	44 575	43 800	42 250	26 412
32220002 Riving Båsmo barneskole inkl. gymanlegg	0	0	0	3 500
32320002 Solskjerming Rana U Moheia	2 454	2 000	0	0
Sum skolelokaler	82 350	79 876	84 500	108 662
Parker og turveier				
31860043 Grønt-park Nordlandstorget	0	0	0	155
32060060 Havmannaksen-jernbaneparken	7 584	7 600	0	9 490
32260005 Turvei Yttrabekken - Leirhølabekken	0	0	0	688
Sum parker og turveier	7 584	7 600	0	10 333
Kommunale eiendommer og teknisk infrastruktur				
32060001 Nytt luftaggregat Moheia bad	0	0	0	337
32360002 Renovering Moheia bad	12 660	19 000	50 000	0
32360004 Tidtaker-bu Sagbakken friidrettsstadion	160	0	0	0
32360006 Lys fotballanlegg sagbakken	423	700	0	0
32260103 Lys fotballanlegg - Sagbakken stadion	0	0	0	1 278
32360010 Sykkelparkering	216	0	0	0
32160089 Boligfelt Brennåsen	1 074	800	0	1 005
32160100 Kjøp av Heggveien 7	0	0	0	0
31960016 Kjøp av Torggata 2 (Trygdegården)	0	0	0	3
32010001 Oppgradering/utbygging internt nettverk	2 100	2 025	0	6 152
32130083 Krisesenter Tjærahågen	0	0	0	251
32130086 Oppgradering Ytteren bosenter	0	0	0	101
32250001 Kjøp av leilighet i Fairbanksveien 14	0	0	0	2 307
32280001 Utskifting vindu kommunestyresal	0	0	0	1 095
32330001 Kjøp av Heggveien 7 - 206	892	892	0	0
32330002 Oppgradering Fairbanksveien 14	0	0	625	0
32330003 Oppgradering Engvollen 7D	0	0	625	0
32330004 Modulbygg bostedsløse	2 074	2 100	0	0
32330005 Kjøp av andel Mjølan omsorgsboliger Heggveien 7U02	796	1 045	0	0
32320001 Foyerboliger	442	1 500	4 000	0
32320003 Innredn. Fritidsklubb/gymsal Gruben	1 860	1 860	0	0
Sum kommunale eiendommer og teknisk infrastruktur	22 697	29 922	55 250	12 530
Øvrige investeringstiltak				
31198091 Investeringstilskudd Rana kirkelige fellesråd	29 350	29 350	29 350	3 800
32260106 Brannbil midlertidig erstatning VF64879	0	0	0	450
32360009 Ny brannbil - Scania 2023/2024-modell	394	0	0	0
32360003 Ny bil feietjenesten 2023	0	0	625	0
32460001 Traktor John Deere 4066 - park/idrett	163	0	0	0
31260033 Bevilgning trafiksikkerhetstiltak	0	0	3 750	0
30460015 Tomtesalg	263	0	0	20
30460016 Kjøp av tomtgrunn	122	1 000	1 000	0
31160031 Ny flyplass	0	0	450 000	2 289
41598007 Egenkapitalinnskudd pensjonsordning	6 051	5 765	5 765	5 599
41598008 Ramme mindre investeringer lånefinansiert	0	0	5 000	0
41798011 Ramme mindre investeringer < 1 mill. kr	0	500	5 000	0
Sum øvrige investeringstiltak	36 343	36 615	500 490	12 158

Prosjekt	Regnskap 2023	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
Kommunale veier				
31660037 Toranesgata	424	450	0	267
31760040 Kommunale veier	0	5 550	4 000	0
31760042 GS-veg Brennåsen del 2 med va	125	0	0	1 270
31960053 Miljøgate Lars Meyers gate	0	0	0	37
32160076 Bru Andfjellet	4 367	4 500	0	27 612
32160077 Dunderforsen bru - Stupforsmoen	0	0	0	4 774
32260001 Rør gjennom Harestien/Svingen	548	700	0	752
32260002 Bekkeinntak Mølnhusdalen	0	0	0	1 562
32260003 Kantslått - klippehode	0	0	0	206
32260008 Utstyr veihøvel	0	0	0	125
32260099 John Deere 6250R	0	0	0	1 744
32260100 Asfaltbalje	0	0	0	391
32260102 Plogfeste YF14628	0	0	0	270
32260104 Klappvinge hjullaster	0	0	0	358
32260105 Klappvinge hjullaster	0	0	0	235
32260107 Ny bruktbil samferdsel VW Transporter YA65839	0	0	0	150
32360001 SNOWEK oppsamlende feiemaskin	363	0	0	0
32360007 Volvo EWR170E hjulgraver 2021 modell	3 500	0	0	0
32360008 Lastebil Volvo FL280 2023-modell	1 692	0	0	0
Sum kommunale veier	11 019	11 200	4 000	39 753
Vann og avløpsanlegg				
30464023 Hovedplan vannforsyning	884	2 200	50 000	590
30464024 Utbedring avløp	967	0	96 000	716
31264032 Vannledning Langneset -Åga	0	0	0	6
31564036 Rehab VA Lilleåsen øst	0	0	0	9
31564095 Rehab VA Slettbakken	0	0	0	5
31864048 Avløpsløsning Rana	14 169	21 000	0	5 813
31964049 Rehab VA Møllerveien del 1 og 3	80	0	0	1
31964051 Rehab VA Sankthansveien	0	0	0	1 016
31964052 Høydebasseng Skillevollen	29	0	0	1 439
31964056 Rehab VVA Skellefteåvn, Lilleåsen Øst og Vasaveien	0	0	0	1 116
31964057 Rehab VVA Svalbardgata øst og vest	5 072	5 000	0	6 738
31964058 Rehab VVA Svenskeveien øst og Storgata øst	16 285	14 000	0	12 483
31964059 UV-bygg Hammeren - Reservevannforsyning Mo vannverk	167	0	0	2 150
32064062 Rehab VA AP10 til Sportsalleen, Engveien del 1 og Krokveier	41 959	30 000	0	10 737
32064063 Rehab VA Engveien del 2, Soleiebakken og Ormenggata	655	0	0	0
32064064 Rehab VA Skogveien	0	0	0	16
32064070 Rehab VA Petter Dass gt	219	0	0	3 377
32164074 Rehab VA Lemoen-Kvernkroken	0	0	0	1 681
32164075 Rehab VA Hasselbomsvei	16	0	0	3 325
32164090 Skisseprosjekt Ranosen	0	0	0	179
32264002 Omlegging VA Bane NOR	4 331	4 300	0	4 000
32264003 Rehab. VA Per Persaveien	7 407	8 000	0	50
32264004 Rehab. VA Skipper Nilsens gate	11 429	11 600	0	46
32264005 Rehab. VA Øvrebakken	4 861	5 000	0	25
32264006 Rehab. VA Kaialundveien	584	350	0	0
32264008 Rehab. VA Grannesveien øst og AP1	1 141	620	0	0
32264009 Svartflågeveien/Krøtabakken øst	444	280	0	0
32264097 Rehab VA Mofjellveien	0	0	0	2 440
32264098 Rehab VA Skogbrynet 73-77	0	0	0	144
32364001 MjøRA 2 Moskjæran pumpestasjon	487	600	0	0
32364002 MjøRA 2 Sjøledninger	21 047	24 000	0	0
32364003 Vannledning Båsmo	56	100	0	0
32364004 Undervannsledninger AP1 og AP2	0	3 700	0	0
32364007 Mulighetsstudie Møllerveien/Fairbanksveien - videreføre sepe	116	0	0	0
32364008 TN7216 - ATV Outlander Max 650 XU	206	0	0	0
Sum vann og avløpsanlegg	132 612	130 750	146 000	58 101
Sum investeringsutgifter	292 603	295 963	790 240	241 536

Noter

Note 1	Endring i arbeidskapital	92
Note 2	Kapitalkonto	93
Note 3	Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp	94
Note 4	Varige driftsmidler	94
Note 5	Aksjer og andeler	95
Note 6	Utlån	96
Note 7	Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	97
Note 8	Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser	97
Note 9	Lån	98
Note 10	Avdrag på lån	100
Note 11	Pensjon	101
Note 12	Garantier gitt av kommune	103
Note 13	Bruk og avsetning fond	104
Note 14	Selvkost	105
Note 15	Salg av aksjer	107
Note 16	Ytelse til ledende personer	107
Note 17	Godtgjørelse til revisor	108
Note 18	Fordringer	108
Note 19	Usikre forpliktelser	108
Note 20	Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner	109

Regnskapsprinsipper

Regnskapet til Rana kommune utarbeides i tråd med regnskapsprinsipper som fremkommer av kommuneloven § 14, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner (regnskapsforskriften), Rana kommunes økonomireglement, kommunale regnskapsstandarder, samt god kommunal regnskapsskikk.

Som det fremkommer av kommuneloven § 14-6, fremgår all tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet av drifts- eller investeringsregnskapet. Det skal ikke forekomme regnskapsføring av tilgang og bruk av midler som bare føres i balanseregnskapet.

Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er regnskapsført brutto, det vil si at det ikke er gjort fradrag for tilhørende inntekter til utgiftene – og omvendt. (brutto prinsippet). Videre er de tatt med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke. (anordningsprinsippet) For utgifter og inntekter som enkeltvis ikke kan fastsettes eksakt for tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp. (beste estimat) Justering i henhold til eksakt beløp foretas påfølgende år.

For lån er det den delen av lånet som faktisk er brukt, som føres i investeringsregnskapet, jf. Regnskapsforskriften § 2-6. Ubrukte lånemidler er registrert som memoriapost.

Klassifiserings og vurderingsregler for anleggsmidler, omløpsmidler og gjeld

I tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-1, er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen klassifisert som anleggsmidler i balanseregnskapet. Eiendeler som ikke oppfyller kravet til varig eie eller bruk, klassifiseres som omløpsmidler. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost og omløpsmidler til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi (laveste verdis prinsipp). Laveste verdis prinsipp fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring.

Anleggsmidler med begrenset levetid, avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningsperioden er i tråd med forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner § 3-4. Avskrivning starter senest året etter at anleggsmidlet er anskaffet eller tatt i bruk. Ved verdifall som ikke er forbigående, nedskrives anleggsmiddelet til virkelig verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler vurderes til virkelig verdi.

Lån som er tatt opp etter kommuneloven § 14-15 første eller andre ledd, § 14-16, § 14-17 første ledd, klassifiseres i balanseregnskapet som langsiktig gjeld. Annen gjeld er kortsiktig. Langsiktig gjeld vurderes til opptakskost, og oppskrives ved varig økning i forpliktelsen i henhold til § 3-2 i forskriften. Kortsiktig gjeld vurderes til høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Dette fravikes i tilfeller hvor det er i tråd med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Hvor kortsiktig gjeld vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, vurderes det til virkelig verdi.

Tap på fordringer

Kundefordringer blir vurdert til pålydende verdi med fradrag for mulige tap. Det foretas årlig en gjennomgang av kundemassen og konstaterte tap skal utgiftsføres. I tillegg foretas en konkret gjennomgang av kundemassen for å kunne foreta en avsetning på kunder hvor risikoen for tap foreligger.

Merverdiavgift

For de relevante tjenesteområder benyttes regler i tråd med merverdiavgiftsloven (for eksempel vann og avløp, feiertjeneste, parkering, kantinedrift og kino). For øvrige tjenesteområder kreves merverdiavgiftskompensasjon.

Selvkostberegninger

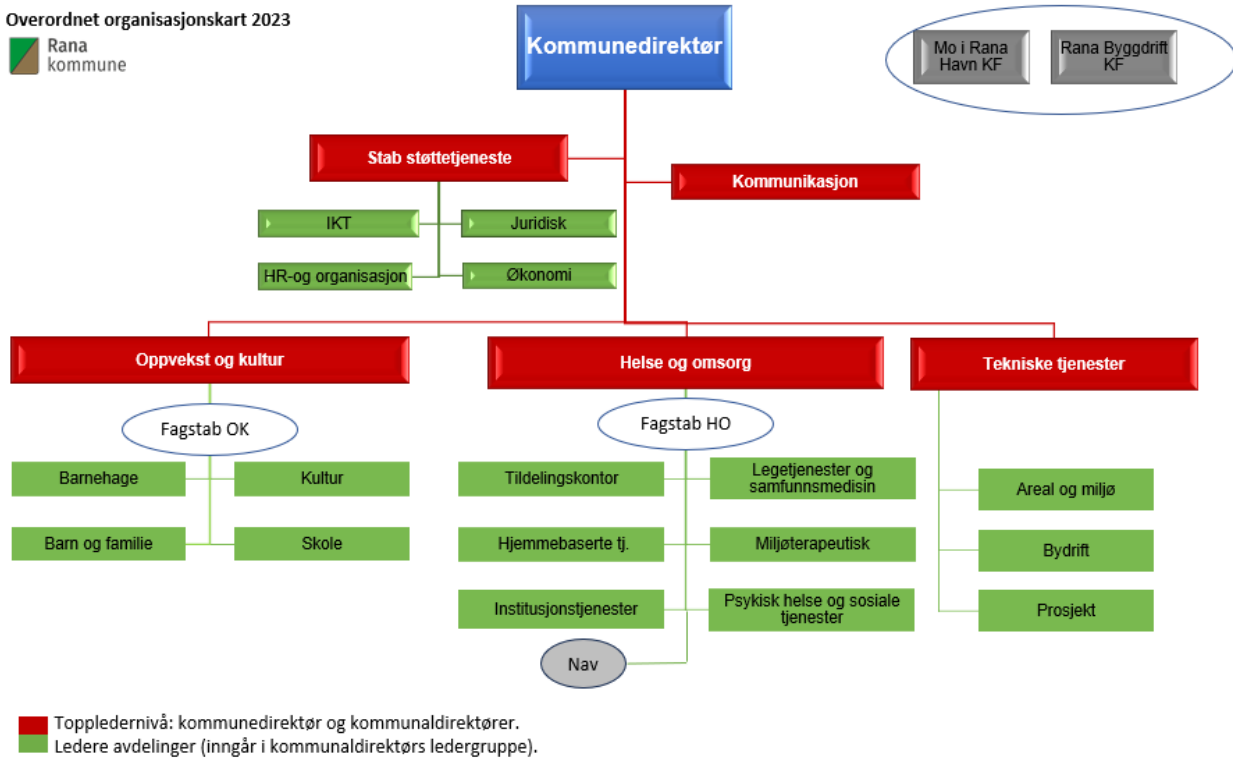
Selvkost er fastsatt i tråd med kommuneloven § 15-1 og Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).

Pensjoner

Pensjoner føres i tråd med regnskapsforskriften § 3-5 om regnskapsføring av pensjon.

Organiseringen av kommunens virksomhet

Av figuren nedenfor fremgår det hvordan kommunens virksomhet er organisert.

Kommunen har eierskap og interesser i aksjeselskap, interkommunale selskap, kommunale foretak, og ulike former for interkommunalt samarbeid etter gammel og ny kommunelov, samt andre samarbeid etter avtale.

Det vises i denne sammenhengen til «Eierskapsmelding Rana kommune 2022», del 1 og 2, publisert på kommunens tjenesteportal. Her listes de ulike eierskap, interesser og samarbeid opp. Se også oppstilling nedenfor.

Aksjer og andeler fremgår av note 5

Interkommunale selskap:

Helgeland Avfallsforedling IKS

Kommunale foretak

Rana Byggdrift KF og Mo i Rana Havn KF

Interkommunale samarbeid og andre virksomheter

Arkiv i Nordland/KOAN

Biblioteksentralen SA

Digitale Helgeland

Fosterhjem Helgeland

Helseparken i Rana

Indre Helgeland Kontrollutvalgssekreteriat

Indre Helgeland Regionråd

Krisesenteret

Kommunenenes Sentralforbund KS

Landssammenslutning av Vass-
dragskommuner (LVK)

Legevakt

MidtSkandia

Midtre Nordland nasjonalparkstyre

Norges nasjonalpark kommuner (NPKL)

Opplæringskontoret Nord-Helgeland

Polarsirkelen Friluftsråd

PPT Rana

Ranavassdraget Fiskeforvaltning SA

Samordna innkjøp i Nordland

Stiftelsen Helgeland Museum

Sparebankstiftelsen Helgeland

Termik Rana

Utmarkskommunenenes sammenslutning (USS)

Note 1 Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen til kommunen viser hvor likvid kommunen er. Videre uttrykker endringen i arbeidskapital utviklingen i kommunen sin betalingsevne. Utgangspunktet er balanseregnskapet og endringen av arbeidskapitalen som består av omløpsmidler minus kortsiktig gjeld i regnskapsperioden, korrigert for ubrukte lånemidler i tilsvarende periode. Tilsvarende finner man endringen av arbeidskapitalen ved å se på anskaffelses og anvendelse av midler i drift- og investeringsregnskap.

Balanseregnskapet	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	1 668 188	1 940 509	-272 321
Kortsiktig gjeld	-322 085	-306 309	-15 776
Arbeidskapital	1 346 103	1 634 200	-288 097
Driftsregnskapet			Sum
Sum driftsinntekter			-2 537 598
Sum driftsutgifter			2 708 117
Netto finansutgifter			112 564
Netto driftsresultat			283 083
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			292 603
Sum investeringsinntekter			-263 539
Netto utgifter videreutlån			-45 877
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-16 813
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)			-21 826
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			288 097

Endring i arbeidskapital konsern

Balanseregnskapet	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Omløpsmidler	1 725 500	1 976 963	-251 463
Kortsiktig gjeld	-352 544	-330 839	-21 704
Arbeidskapital	1 372 956	1 646 123	-273 167
Driftsregnskapet			Sum
Sum driftsinntekter			-2 749 903
Sum driftsutgifter			2 916 510
Netto finansutgifter			116 527
Netto driftsresultat			283 134
Investeringsregnskapet			
Sum investeringsutgifter			303 549
Sum investeringsinntekter			-289 465
Netto utgifter videreutlån			-45 877
Netto utgifter i investeringsregnskapet			-31 793
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)			-21 826
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital			0
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			273 167

Note 2 Kapitalkonto

Kapitalkontoen beskriver hvor mye kommunen har brukt av sin egenkapital til å finansiere anleggsmidler. Dette fremkommer som differansen mellom balanseført verdi av anleggsmidler og langsiktig gjeld justert for ubrukte lånemidler.

Balansen	31.12.2023	01.01.2023	Endring
Anleggsmidler	7 829 483	7 481 658	347 825
Langsiktig gjeld	-6 612 949	-6 289 559	-323 389
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	82 758	104 584	-21 826
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld			
Sum (A)	1 299 292	1 296 683	2 609
Bokført kapitalkonto (B)	1 297 816	1 295 206	2 609
Differanse mellom A og B	1 477	1 477	-0

Saldo kapitalkonto 1.1.2023	1 295 206
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	251 188
Reversert nedskrivning eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-
Kjøp av aksjer/andeler	-
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	-
Utlån	133 499
Avdrag på eksterne lån	110 234
Endring pensjonsmidler KLP	194 453
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	6 051
Intrum avskrivning , feil ført	2 346
Oppskrivning Sosiale lån	80
Reduksjon av kapitalkonto (debitposter):	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	3 735
Avskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	123 789
Nedskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	-
Salg aksjer/andeler	-
Nedskrivning aksjer/andeler	-
Avdrag på utlån	72 753
Avskrivning på utlån	48
Bruk av lånemidler	321 826
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	153 174
Endring pensjonsmidler SPK	19 916
Saldo kapitalkonto 31.12.2023	1 297 816

Mo i Rana, dato: 21/3-2024

Robert Pettersen
Kommunedirektør

Torstein Karlsen
Fungerende økonomisjef

Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Konsern 2023
Beholdning pr 1.1	7 124	7 124	7 999
Brukt i løpet året			
Avsatt			
Endring			
Beholdning pr 31.12	7 124	7 124	7 999

I 2008 ble det foretatt flere endringer på bakgrunnen av brev fra KR D av 15.7.2007 og 20.12.2007 om endret regnskapsførsel av likviditetsreserven som skulle sees i sammenheng med GKRS nr. 5 *Endringer i regnskapsprinsipper*. Kommunen overførte endringer i regnskapsprinsipper tidligere år samt mottatt topp-finansiering ressurskrevende brukere 2008 til ny konto 2581001 Endring regnskapsprinsipper drift i 2008.

Note 4 Varige driftsmidler

Note anleggsmidler 2023	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6	TOTALT
	Edb-utstyr Kontormaskiner	Person-vare og Lastebiler	Parkerings plasser	Boliger, skoler barneh, idrettsanl	Forretningsbygg Lagerbygg	Tomter	
Avskrivningsprosent	20,0 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	2,0 %	0,0 %	
Akkumulert anskaffelseskost pr. 1.1.2023	48 850	80 791	3 420	3 271 761	938 508	82 348	4 425 678
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	0	-1 305	-95	-78 526	-48 795	0	-128 721
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 1.1.2023	-32 809	-40 820	-3 325	-785 855	-212 129	0	-1 074 938
Bokført verdi 1.1.2023	16 041	38 666	0	2 407 380	677 585	82 348	3 222 020
Tilgang i året	2 100	6 317	0	242 649	0	122	251 188
Avgang i året	0	0	0	0	0	-3 735	-3 735
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivninger	-4 992	-6 036	0	-89 684	-23 078	0	-123 789
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.2023	13 149	38 947	0	2 560 345	654 507	78 735	3 345 684

GRUPPE 1 = Edb-utstyr og kontormaskiner - 5 år
 GRUPPE 2 = Kjøretøy, maskiner, verktøy, inventar - 10 år
 GRUPPE 3 = Parkeringsplasser og trafikklys - 20 år
 GRUPPE 4 = Boliger, skoler, barnehg, idr.hus, tekn. anl., veier - 40 år
 GRUPPE 5 = Forretningsbygg, Lagerbygg, Kirker og Brannstasjoner - 50 år
 GRUPPE 6 = Fast eiendom og anlegg

Varige driftsmidler konsern

Note anleggsmidler 2023, konsern Rana kommune og Mo i Rana Havn KF	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Gruppe 6	Gruppe 7	TOTALT
	Edb-utstyr Kontormaskiner	Person-vare og Lastebiler	Parkerings plasser	Boliger, skoler barneh, idrettsanl	Forretningsbygg Lagerbygg	Tomter og ikke avskr.b.	Båter	
Avskrivningsprosent	20,0 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	2,0 %	0,0 %	2,0 %	
Akkumulert anskaffelseskost pr. 1.1.2023	48 850	135 583	3 420	3 271 761	1 023 402	89 303	26 089	4 598 409
Akkumulerte/reverserte nedskrivninger	0	-1 305	-95	-78 526	-48 795	0	0	-128 721
Akkumulerte ordinære avskrivninger pr. 1.1.2023	-32 809	-77 294	-3 325	-785 855	-250 204	0	-1 960	-1 151 447
Bokført verdi 1.1.2023	16 041	56 985	0	2 407 380	724 404	89 303	24 130	3 318 241
Tilgang i året	2 100	6 587	0	242 649	0	175	0	251 511
Avgang i året	0	0	0	0	0	-3 735	-19 677	-23 411
Delsalg i året	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets ordinære avskrivninger	-4 992	-8 145	0	-89 684	-24 509	0	0	-127 330
Årets nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Bokført verdi 31.12.2023	13 149	55 426	0	2 560 345	699 895	85 744	4 453	3 419 012

GRUPPE 1 = Edb-utstyr og kontormaskiner - 5 år
 GRUPPE 2 = Kjøretøy, maskiner, verktøy, inventar - 10 år
 GRUPPE 3 = Parkeringsplasser og trafikklys - 20 år
 GRUPPE 4 = Boliger, skoler, barnehg, idr.hus, tekn. anl., veier - 40 år
 GRUPPE 5 = Forretningsbygg, Lagerbygg, Kirker og Brannstasjoner - 50 år
 GRUPPE 6 = Fast eiendom og anlegg
 GRUPPE 7 = Båter

Note 5 Aksjer og andeler

Finansielle anleggsmidler

<i>Selskapsnavn</i>	<i>Bokført verdi per 1.1.2023</i>	<i>Bokført verdi per 31.12.2023</i>	<i>Endring i året</i>	<i>Markeds- verdi</i>	<i>Eierandel i %</i>
Kinoalliansen AS	5	5	0	-	3,70 %
Moment Rana AS	93	93	0	-	91,67 %
Åarjelhsaemien teatere AS	17	17	0	-	15,00 %
Driv karriere AS	1 347	1 347	0	-	54,50 %
Visit Helgeland AS	200	200	0	-	11,20 %
Freyr Battery US Holding, Inc.	10 000	10 000	0	-	0,81 %
Nordland teater AS	100	100	0	-	40,00 %
Stakobygget AS	2 284	2 284	0	-	100,00 %
Helgeland Invest AS	1 375	1 375	0	-	8,56 %
Rana Utviklingsselskap AS	497	497	0	-	60,58 %
Helgeland Industrietvikling AS	-	-	0	-	8,56 %
Kommunekraft AS	1	1	0	-	0,31 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	500	500	0	-	4,80 %
Helgeland kraft AS	80 640	80 640	0	-	26,85 %
Sjonfjellet Vindpark holding AS	-	-	0	-	2,94 %
Egenkapitalinnskudd KLP	89 730	95 781	6 051	-	
Sum andeler	56	56	0	-	
Sum innskudd boliger	1 332	1 332	0	-	
Sum	188 177	194 228	6 051	-	

Regnskapsforskriften krever opplysninger om aksjer og andeler i selskaper bokført som anleggsmidler. Anleggsmidler er eiendeler bestemt for varig eie eller bruk i motsetning til omløpsmidler som er eiendeler hvor fordringen normalt forfaller innen et år.

Ifølge god kommunal regnskapsskikk skal det i tillegg opplyses om vesentlige endringer i løpet av året, for eksempel selskapsstruktur, eierandel, omdanning, fusjon/fisjon og kjøp/salg av eiendeler.

Årets endringer består av:

Egenkapitalinnskuddet KLP i løpet av 2023 har økt med 6 mill. kr.

Egenkapitalinnskudd KLP regnes som anleggsmidler i henhold til regnskapsforskriftens § 8 og skal etter gjeldende regler føres til anskaffelseskost i balansen dvs. med det beløp som faktisk er innbetalt i løpet av de årene det har vært innbetalt egenkapitalinnskudd. Det innbetalte beløp kan avvike fra beregnet egenkapital etter KLP's vedtekter.

Rana kommune har mottatt aksjeutbytte i 2023 fra Helgeland Invest AS på 15,5 mill. kr.

Det er ingen øvrige vesentlige endringer i akser og andeler i løpet av 2023.

Aksjer og andeler konsern

Selskapsnavn	Bokført verdi per 1.1.2023	Bokført verdi pr 31.12.2023	Endring i året	Markeds- verdi	Eierandel i %
Kinoalliansen AS	5	5		-	3,70 %
Moment Rana AS	93	93		-	91,67 %
Åarjelhsaemien teatere AS	17	17		-	15,00 %
Driv karriere AS	1 347	1 347		-	54,50 %
Visit Helgeland AS	200	200		-	11,20 %
Freyr Battery US Holding, Inc.	10 000	10 000		-	0,81 %
Nordland teater AS	100	100		-	40,00 %
Stakobygget AS	2 284	2 284		-	100,00 %
Helgeland Invest AS	1 375	1 375		-	8,56 %
Rana Utviklingsselskap AS	497	497		-	60,58 %
Helgeland Industriutvikling AS	0	0		-	8,56 %
Kommunekraft AS	1	1		-	0,31 %
Kunnskapsparken Helgeland AS	500	500		-	4,80 %
Helgeland kraft AS	80 640	80 640		-	26,85 %
Sjonfjellet Vindpark holding AS	0	0		-	2,94 %
Egenkapitalinnskudd KLP	90 312	96 539	6 227	-	
Sum andeler	56	56		-	
Sum innskudd boliger	1 332	1 332		-	
Sum	188 759	194 986	6 227	-	

Egenkapitalinnskuddet KLP i konsern har økt med 6,2 mill. kr.

Note 6 Utlån

Utlånt til	Utestående 31.12.23	Utestående 01.01.22	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
Utlån finansiert med innlån					
Stakobygget	161 120	172 048	-	-	-
Eldres borettslag	0	0	-	-	-
GIL Eiendom AS	45 400	45 400	-	-	-
Formidlingslån	542 791	475 067	-	-	-
Sum lånefinansierte utlån	749 311	692 515	-	-	-
Utlån finansiert med egne midler					
Moment AS	6 050	6 050	-	-	-
Fageråsbakkene AS	10 520	17 000	-	-	-
Helgelands Kraft AS	18 121	24 161	-	-	-
Landbruksfondet	2 917	3 445	-	-	-
Sosiale utlån	3 152	3 328	-	-	-
Sum egenfinansierte utlån	40 760	53 984	-	-	-
Sum	790 071	746 499	-	-	-

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Rana kommune har ingen markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Note 8 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansiell eiendel (sikring)	Sikrings-instrument	Formål med sikringen	Sikringens utløp (år)
Aksjer			
Andeler			
Obligasjoner			
Utlån			
Sertifikater			
Gjeld	Rentebytteavtale	Forutsigbare rentekostnader	2024, 2028, 2030 og 2031

Kommunen har fire rentebytteavtaler - tre i Danske Bank og en i DNB.

Produkt (gjeld)	Sikring	Formål	Motpart	Lånebeløp	Rente	Utløp
Danske BQ7LC	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	150 000	0,903	19.06.2030
Danske BRKDF	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	100 000	1,297	18.06.2031
Danske BLRZS	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	Danske Bank	100 000	1,727	18.12.2024
DnB 4155	Rentebytteavtale	Forutsigbare rente	DnB	100 000	1,385	21.06.2028
Totalt				450 000		

Risiko som sikres

Renterisiko, variasjon i renteutgifter knyttet til låneporteføljen.

Type sikring

Formålet med sikringen er kontantsstrømsikring. Det vil si etablering av sikringer med tanke på å redusere variabiliteten i kontantstrøm knyttet til renteutgifter på lån. Når renteutgifter på underliggende (fysiske) lån øker/faller, vil dette bli nøytralisert med tilsvarende endring i kontantstrøm på sikringsinstrumentet.

Sikringsobjekt

Samlet gjeldsportefølje av flytende investeringslån. Lånene er etablert med flytende rente basert på 3 mnd. nibor og renteregulering hver tredje måned på IMM-dato.

Sikringsinstrument

Det er kun avtaler om bytte fra flytende rente til fast rente som er benyttet som sikringsinstrumenter, såkalte rentebytteavtaler eller renteswapper. Sikringsavtalene inneholder avtalt et beløp som beregningsgrunnlag for avtalen, for eksempel 100 mill. kr. Det beregnes fast avtalt rente av det avtalte beløp i avtalen, som kostnad for kommunen i avtaleperioden. Samtidig beregnes gjeldende 3 mnd. niborrente på avtalebeløpet i samme periode, som inntekt for

kommunen i avtaleperioden. Kommunen betaler eller mottar netto utgift eller inntekt i avtaleperioden, men avtalene bruttoføres i regnskapet. Avtalene inngås med forfallsdato på IMM-dato, sammenfallende med forfall på flytende investeringslån. Se nedenfor. Alle avtalene om rentesikringer er etablert med formål å holdes til forfall. Se oversikt ovenfor.

Formålet med sikringen

Formålet med sikringen er forutsigbare og faste betalbare rentekostnader for sikret del av låneporteføljen. Sikringen samsvarer med rentesikringsstrategi nedfelt i Finansreglementet. Andel rentesikret, og løpetid på rentesikringen er innenfor rammer gitt i finansreglementet.

Sikringseffektivitet

Sikringseffektiviteten vurderes som meget høy. Den flytende renten i bytteavtalene reguleres på samme tidspunkt som underliggende portefølje av lån. Regulering skjer den tredje onsdagen i månedene mars, juni, september og desember, IMM-dato. Selve rentefastsettelsen skjer to dager tidligere, nøyaktig kl. 12, både for bytteavtalene og de underliggende lån. Rente blir følgelig helt lik på både rentebytteavtalene og underliggende portefølje av flytende investeringlån.

Rentebytteavtalenes hovedstol korresponderer med en andel av nibor-basert gjeld som er antatt å være til stede i hele bytteavtalenes løpetid.

Note 9 Lån

<i>Eksterne lån</i>	<i>Bokført verdi 31.12.23</i>	<i>Løpetid</i>	<i>Vektet rente</i>	<i>Refinansiering*</i>
Lån til egne investeringer**	2 397 522	12,2	4,02 %	200 000
Lån til andres investeringer***	372 588	9,4	3,64 %	-
Lån til innfrielse av kausjoner	0	-	-	-
Lån til videre utlån	957 151	20,4	3,94 %	
Finansielle leieavtaler	0	-	-	-

*Lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges fram.

** inkl. sikring

***estimert verdi lån kirke 73,4 mill. kr

<i>Lånegiver</i>	<i>Rente</i>	<i>Restgjeld</i>	<i>Andel</i>
Fastrente			
Husbanken		147 851	4,4 %
Verdipapirmarkedet		146 800	4,3 %
Kommunalbanken (Mo i Rana Havn KF)		4 330	0,1 %
KLP (Mo i Rana Havn KF)		10 500	0,3 %
Sum fastrente gjeld		309 481	9,1 %
Rentebytteavtaler			
Danske Bank		350 000	10,3 %
DnB		100 000	3,0 %
Sum fastrente		759 481	13,3 %
Flytende rente			
Husbanken		562 900	16,6 %
Verdipapirmarkedet		340 500	10,1 %
Kommunalbanken		2 030 020	60,0 %
KLP		103 600	3,1 %
Kommunalbanken (Mo i Rana Havn KF)		37 958	1,1 %
Sum flytende rente		3 074 978	90,9 %
Sum gjeld		3 384 459	

De fleste lånene er etablert med flytende rente basert på 3 mnd. nibor og med et tillegg for en kredittmargin (ikke Husbanken). Ved gjennomføringen av låneopptaket i 2023 ble det valgt å dele det opp i to lån herav 150 mill. kr er tatt opp som FRN-lån hos Kommunalbanken og et tre måneders sertifikatlån hos DnB Bank ASA.

Mo i Rana Havn KF og Rana Byggdrift KF har ikke gjennomført opptak av lån i 2023.

Fastrente andelen i porteføljen reguleres via rentebytteavtaler, jf. note 8, som gir en andel fast rente pr. 31.12.23 i låneporteføljen på 23 prosent. Lånene i porteføljen har lang løpetid og 56 prosent av lånevolumet har forfall etter 2027. Refinansieringsrisikoen vurderes å være lav. Gjennomsnittlig porteføljerente var per 31.12.23 – 3,64 prosent.

<i>Lånegivere</i>	<i>31.12.2023</i>	<i>Andel</i>
Obligasjonslån	487 300	14,4 %
Kommunalbanken	2 072 308	61,2 %
Husbanken	710 751	21,0 %
KLP	114 100	3,4 %
Sum	3 384 459	100,0 %

Den totale lånegjelden på 3,385 mrd. Kr. Det er videre tatt opp lån fra Husbanken på til sammen 711,2 mill. kr for videreutlån i ordningen med startlån, etableringslån og grunnlån. Kommunen tok i 2012 opp et lån på 246,4 mill. kr for videreutlån til det heleide aksjeselskapet Stakobygget AS, for finansiering av utbyggingen av Campus Helgeland.

Ubrukte lånemidler utgjør til sammen 82,8 mill. kr. Det ble betalt 110,5 mill. kr i ordinære avdrag i 2023, belastet driftsregnskapet, og 19,3 mill. kr i avdrag på innlån fra Husbanken belastet i investeringsregnskapet.

Note 10 Avdrag på lån

Beregning av minimumsavdrag	2023	2022
Beregnet minste lovlige avdrag	85 188	78 306
Korrigerig for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	0	0
Betalt avdrag eks. utlån	110 500	98 765
Differanse	25 312	20 459

Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)	2023	2022
A. Årets avskrivning	123 789	109 598
B. IB Anleggsmidler	3 134 637	3 039 320
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	2 157 177	2 171 553
Minimumsavdrag (=A/B*C)	85 188	78 306

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	2023	2022
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.22	3 134 637	3 039 320
Lånegjeld eks. startlån	2 157 177	2 171 553
Avskrivninger 2023	123 789	109 598

Kommunen har betalt mer i avdrag enn de beregnede minimumsavdragene.

Konsern

Beregning av minimumsavdrag	2023	2022
Beregnet minste lovlige avdrag	86 917	80 427
Korrigerig for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	0	0
Betalt avdrag eks. utlån	123 450	101 215
Differanse	36 533	20 788

Beregnet minimumsavdrag (forenklet metode)	2023	2022
A. Årets avskrivning	127 329	113 563
B. IB Anleggsmidler	3 256 466	3 162 513
C. IB lånegjeld (ekskl. utlån)	2 222 915	2 239 741
Minimumsavdrag (=A/B*C)	86 917	80 427

Grunnlag for beregning av minimumsavdrag	2023	2022
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.22	3 256 466	3 162 513
Lånegjeld eks. startlån	2 222 915	2 239 741
Avskrivninger 2023	127 329	113 563

Note 11 Pensjon

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene.

Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl. § 14-6, 2. ledd nr. c).

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Beregningsforutsetninger

Beregningsforutsetningene er regulert i regnskapsforskriften § 3-6.

<i>Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden</i>	<i>KLP</i>	<i>SPK</i>
Diskonteringsrente	3,50 %	3,50 %
Lønnsvekst	2,48 %	2,48 %
G-regulering	2,48 %	2,48 %
Pensjonsregulering	1,71 %	
Forventet avkastning	4,00 %	3,50 %
Amortiseringstid	7	7

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	<i>KLP hovedordning</i>	<i>KLP Folkevalgt</i>	<i>KLP Sykepleier</i>	<i>SUM</i>	<i>Konsern</i>
Innestående på premiefond 01.01.	-313 694	-2 433	-12 995	-329 122	-334 600
Tilførsel	-19 155	-155	-2 249	-21 559	-22 196
Bruk av premiefondet i løpet av året	100 000	0	2 291	102 291	102 291
UB 31.12.2023	-232 849	-2 588	-12 953	-248 390	-254 505

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik		KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2023	Konsern
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	85 570	19 857	15 913	121 340	127 758
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	88 716	17 446	6 091	112 254	115 160
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-107 635	-20 558	-3 946	-132 138	-135 349
	Administrasjonskostnad	4 851	934	606	6 392	6 663
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	71 503	17 679	18 665	107 847	114 232
B	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	148 828	46 031	26 213	221 073	231 659
C	Årets premieavvik (B-A)	77 325	28 352	7 548	113 226	117 427

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2023	Konsern
B	Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	148 828	46 031	26 213	221 073	231 659
C	Årets premieavvik	-77 325	-28 352	-7 548	-113 226	-117 427
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	41 722	5 711	-1 785	45 648	45 851
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	113 225	23 391	16 879	153 495	160 083
G	Pensjonstrekk ansatte	14 815	3 019	4 216	22 050	23 705
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-G)	98 411	20 371	12 663	131 445	136 377

Akkumulert premieavvik		KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2023	Konsern
	Sum gjestående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	141 735	32 495	-4 423	169 807	166 869
	Årets premieavvik	77 325	28 352	7 548	113 226	117 427
	Sum amortisert premieavvik dette året	-41 722	-5 711	1 785	-45 648	-45 851
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	177 338	55 135	4 911	237 385	238 445
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	9 044	2 812	250	12 107	12 161
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	186 383	57 947	5 161	249 491	250 606

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		KLP felles	KLP sykepleier	SPK	Sum 2023	Konsern
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	2 446 874	468 159	208 387	3 123 420	3 203 638
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	53 330	16 950	-34 356	35 925	36 815
	Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)				0	0
	Årets pensjonsopptjening	85 570	19 857	15 913	121 340	127 758
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	88 716	17 446	6 091	112 254	115 160
	Utbetalinger	-102 037	-13 018	1	-115 054	-116 944
	Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	2 572 454	509 394	196 036	3 277 884	3 366 427
	Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	2 703 627	504 784	116 552	3 324 963	3 405 538
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-33 731	-6 873	-16 624	-57 228	-58 233
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)					0
	Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	148 828	46 031	26 213	221 073	231 659
	Administrasjonskostnad/rentegaranti	-4 851	-934	-606	-6 392	-6 663
	Utbetalinger	-102 037	-13 018	1	-115 054	-116 944
	Forventet avkastning	107 635	20 558	3 946	132 138	135 349
	Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	2 819 471	550 548	129 482	3 499 501	3 590 706
	Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	-247 017	-41 154	66 555	-221 617	-224 279
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse			3 394	3 394	3 492

Note 12 Garantier gitt av kommune

<i>Garanti gitt til</i>	<i>Opprinnelig garanti</i>	<i>Garantibeløp per 31.12</i>	<i>Utløp</i>
Båsmobakken barnehage,951 563 838	3 052 000	1 040 765	2039
Driv Karriere as, 919 864 168	13 931 538	5 245 954	2025
Driv Karriere as, 919 864 168	20 439 115	2 248 520	2025
Eldres borettslag, 965038906	26 400 000	12 601 683	2042
Eldres borettslag, 965038906	11 565 159	6 196 889	2042
Eldres borettslag, 965038906	26 400 000	13 600 000	2052
HAF IKS, 971140496	35 524 520	29 126 164	2040
Kirketunet Barnehage, 988 059 625,	8 000 000	3 866 646	2037
Kløvertun Boligstiftelse, org nr 961 531 454	4 200 000	1 290 621	2022
Mo i Rana Havn KF	10 500 000	10 500 000	2047
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland nord	186 000 000	56 336 540	2030
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland nord	136 000 000	64 210 021	2038
Nordland Bompengeselskap - E6 Helgeland sør	202 000 000	99 421 875	2030
Rana kommunale boligstiftelse, 951019909	7 830 000	639 580	2025
Rana kommunale boligstiftelse, 951019909	4 326 000	353 315	*
Småtroll barnehage, 960835999	600 000	224 960	2039
Tusenbein barnehage, 971482613	2 300 000	1 837 258	2035
Utskarpen Menighetsbarnehage	2 403 600	1 114 208	2039
Sum garantier	731 661 932	309 854 999	

* Til lånet er nedbetalt

Note 13 Bruk og avsetning fond

Vesentlige bundne fond

<i>Bundne fond - formål</i>	<i>Bokført verdi 01.01.</i>	<i>Avsetning</i>	<i>Bruk</i>	<i>Bokført verdi 31.12.</i>
Næringsfond	-59 784	-18 554	10 501	-67 836
Tilskuddsmidler utbedtr/etabl. Lån	-7 933	0	0	-7 933
Kompetansmidler	-7 041	-146	176	-7 011
Landbruksfondet	-6 750	0	575	-6 175
Selvkostfond vann	-3 230	-2 687	0	-5 917
Prosjekt familiesenteret veiledning	-5 999	-575	2 382	-4 191
Skjønnsmidler ubrukte	-8 011	0	4 814	-3 197
Gavefond og øvrige bundne driftsfond	-28 522	-7 432	9 574	-26 379
Sum bundne driftsfond	-127 270	-29 392	28 022	-128 639
Avdragsfond	-167 728	-10 928	0	-178 656
Ekstraordinære avdrag form.lån	-108 771	-47 769	19 285	-137 255
Boligfond	-14 717	-4 048	0	-18 764
Øvrige bundne investeringsfond	-5 878	-3 412	0	-9 290
Sum bundne investeringsfond	-297 093	-66 157	19 285	-343 965

Bruk og avsetninger alle fond

<i>Avsetninger til fond</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Reg. budsjett 2023</i>	<i>Oppr. budsjett 2023</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Avsetninger til ubundne fond	165 328	165 328	34 083	172 512
Avsetninger til bundne driftsfond	29 392	18 388	16 188	34 020
Avsetninger til ubundne investeringsfond	28 838	31 040	8 440	8 440
Avsetninger til bundne investeringsfond	66 157	67 478	38 478	74 545
Sum avsetninger til fond	289 715	282 234	97 189	289 517

<i>Bruk av fond</i>	<i>Regnskap 2023</i>	<i>Reg. budsjett 2023</i>	<i>Oppr. budsjett 2023</i>	<i>Regnskap 2022</i>
Bruk av ubundne fond	-481 800	-492 701	-9 500	0
Bruk av bundne driftsfond	-28 022	-27 212	-17 968	-23 500
Bruk av ubundne investeringsfond	-26 878	-26 878	-476 000	-6 132
Bruk av bundne investeringsfond	-19 285	-24 462	-26 525	-34 757
Sum bruk av avsetninger	-555 986	-571 253	-529 993	-64 389
Netto avsetninger	-266 271	-289 019	-432 804	225 128

Balanse alle fond Rana kommune – konsern

<i>Rana kommune - konsern</i>	<i>Pr 1.1.2023</i>	<i>Avsetning</i>	<i>Bruk</i>	<i>Pr. 31.12.2023</i>
Ubundne driftsfond	906 361	166 320	-481 800	590 880
Bundne driftsfond	127 270	29 392	-28 022	128 639
Ubundne investeringsfond	228 567	39 276	-26 878	240 965
Bundne investeringsfond	297 353	66 157	-19 285	344 225
Sum fond	1 559 550	301 145	-555 986	1 304 709

Note 14 Selvkost

<i>Selvkostområde vann</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2023</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	19 451	20 666
B. Indirekte kostnader, interntjenester	873	871
C. Kalkulatoriske rentekostnader	11 254	14 642
D. Kalkulatoriske avskrivninger	10 648	11 079
E. Andre inntekter og kostnader	-567	-438
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	41 659	46 820
G. Gebyrinntekter	-41 555	-49 758
H. Årets finansielle resultat G - F	104	-2 938
I. Avsetning til selvkostfond	-	2 938
J. Bruk av selvkostfond	-104	-
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	2 802	2 795
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	97	183
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	2 795	5 917
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	99,75 %	106,27 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

Benyttet kalkylerente: 4,296 %

<i>Selvkostområde avløp</i>	<i>Regnskap 2022</i>	<i>Regnskap 2023</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	19 114	27 014
B. Indirekte kostnader, interntjenester	870	1 061
C. Kalkulatoriske rentekostnader	9 539	13 715
D. Kalkulatoriske avskrivninger	10 909	11 718
E. Andre inntekter og kostnader	-453	-25
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	39 980	53 483
G. Gebyrinntekter	-40 144	-50 745
H. Årets finansielle resultat G - F	-164	2 738
I. Avsetning til selvkostfond	164	0
J. Bruk av selvkostfond	0	-2 738
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	1 303	1 516
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	49	6
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	1 516	-1 216
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	100,41 %	94,88 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

<i>Selvkostområde feiing</i>	Regnskap 2022	Regnskap 2023
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	4 337	4 674
B. Indirekte kostnader, interntjenester	142	134
C. Kalkulatoriske rentekostnader	42	46
D. Kalkulatoriske avskrivninger	123	91
E. Andre inntekter og kostnader	-489	-496
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	4 155	4 449
G. Gebyrinntekter	-3 517	-3 471
H. Årets finansielle resultat G - F	638	978
I. Avsetning til selvkostfond	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-638	-478
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	500,00
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	505	-126
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	7	-16
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-126	-620
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	84,65 %	78,02 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	87,41 %

<i>Selvkostområde renovasjon</i>	Regnskap 2022	Regnskap 2023
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	46 951	48 861
B. Indirekte kostnader, interntjenester	3 254	4 724
C. Kalkulatoriske rentekostnader	2 406	3 155
D. Kalkulatoriske avskrivninger	3 566	4 289
E. Andre inntekter og kostnader	-3 546	-3 159
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	52 630	57 870
G. Gebyrinntekter	-49 192	-56 829
H. Årets finansielle resultat G - F	3 438	1 041
I. Avsetning til selvkostfond	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-3 438	-1 041
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	-	-
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-4 479	-8 156
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-239	-405
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-8 156	-9 602
Nøkkeltall:		
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	93,47 %	98,20 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	100,00 %	100,00 %

Øvrige selvkostområder 2023	<i>Plansaks- behandling (301)</i>	<i>Bygge- og delesaks- behandling (hoveddel av funksjon 302)</i>	<i>Matrikulering (kart og oppmåling, funksjon 303)</i>	<i>Eier- seksjonering (del av funksjon 302)</i>
A. Driftsutgifter, kjerneprodukt	2 189	7 844	2 191	1 029
B. Indirekte kostnader, interntjenester				
C. Kalkulatoriske rentekostnader				
D. Kalkulatoriske avskrivninger				
E. Andre inntekter og kostnader				
F. Gebyrgrunnlag (A + B + C + D + E)	2 189	7 844	2 191	1 029
G. Gebyrinntekter	-314	-6 092	-1 607	-1 131
H. Årets finansielle resultat G - F	1 874	1 752	584	-102
I. Avsetning til selvkostfond	-	-	-	-
J. Bruk av selvkostfond	-	-	-	-
K. Kontrollsum (subsidiert) H - I + J	1 874	1 752	584	-102
L. Saldo selvkostfond pr. 01.01.	-	-	-	-
M. Kalkulert renteinntekt/-tap (fond)	-	-	-	-
N. Saldo selvkostfond pr. 31.12. (inkl. renter) (L + M + I - J)	-	-	-	-
Nøkkeltall:				
O. Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F x 100)	14,36 %	77,66 %	73,34 %	109,89 %
P. Årets selvkostgrad i % etter justering med fond (G/(F + I - J)) x 100	14,36 %	77,66 %	73,34 %	109,89 %

Note 15 Salg av aksjer

Rana kommune har ikke salg av aksjer i 2023.

Note 16 Ytelse til ledende personer

Ytelser til ledende personer fremkommer under. Med ledende personer menes rådmann, daglig leder i kommunale foretak og ordfører.

	2022	2023	Konsern 2023
Lønn og annen godtgjørelse til rådmann/daglig leder	1 659	1 739	4 101
Lønn og annen godtgjørelse til ordfører/styreleder	1 116	1 177	1 302
Lønn og annen godtgjørelse til varaordfører	901	943	943
Sum	3 676	3 859	6 346

Note 17 Godtgjørelse til revisor

Honorar til revisjonstjenester inkluderer både regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon fra kommunens leverandør av revisjonstjenester, Deloitte AS.

<i>Deloitte AS</i>	2022	2023	<i>Konsern 2023</i>
Godtgjørelse til revisor	1 088	1 540	1 653

Nettobeløp inkl. mva. kompensasjon

<i>Type revisjonsoppdrag</i>	2022	2023	<i>Konsern 2023</i>
Lovpålagt revisjon	440	397	464
Forvaltningsrevisjon	615	1 010	1 035
Andre revisjonsoppdrag	33	132	153
Sum godtgjørelse til revisor	1088	1 540	1 653

Note 18 Fordringer

	2022	2023	<i>Endring</i>
Kundefordringer	110 746	18 316	92 430
Andre kortsiktige fordringer	133 516	191 631	-58 115
Premieavvik	178 467	249 491	-71 024
Sum kortsiktige fordringer	422 729	459 438	-36 710

	<i>Endring</i>		
Usikre kundefordringer	-2 673	-4 760	2 087

Fordringer til andre kommuner, virksomheter og kommunens innbyggere mv blir vurdert i sammenheng med avslutningen av regnskapet, jfr. hovedoversikt balanse pkt 2.1.

En vurderer kundefordringene i tråd med notatet fra GKRS fra april 2006: "Tidspunktet for regnskapsføring av utgifter, utbetaling og tap i kommuneregnskapet" og vurderingsreglene for omløpsmidler § 8 jfr. Forskrift av 15.12.2000 nr. 1424, herunder også kommunens interne retningslinjer for tapsføring.

Alle kundefordringer, med unntak av fordringer sikret med legalpant over 90 dager er i denne sammenheng nedskrevet pr 31.12.2023 med 4,76 mill. kr, og anses tilstrekkelig til å dekke fremtidige tap.

Note 19 Usikre forpliktelser

Regresskrav fra Gjensidige Forsikring ASA

Hålogaland lagmannsrett har frifunnet kommunen for regresskrav fra Gjensidige forsikring i forbindelse med utbetaling etter brann i en flyktningebolig. Gjensidige har anket saken og saken skal behandles av Høyesterett. Regresskravet fra forsikringselskapet er på 8,3 mill. kr pluss renter og omkostninger.

Tvist mellom Øijord & Aanes entreprenørforretning AS

I forbindelse med en entrepriser, er det uenighet mellom Rana kommune og Øijord & Aanes entreprenørforretning AS. Tvistesum er på 13,5 mill. kr. Det er krevd kravet avgjort ved voldgift. Partene er uenig om hvem som er ansvarlig for forsinkelser og følgekostnader som oppstod under arbeidet med nytt vann- og avløpssystem.

Note 20 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner

Anslag refusjonsinntekter ressurskrevende tjenester

Gjelder delvis refusjon av direkte lønnsutgifter til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltbrukere. Tilskuddordningen er basert på et prinsipp der kommunen skal inntektsføre et anslag for refusjonsinntekt samme år som utgiften påløper. Det betyr at kommunen må foreslå en beregning av anslått refusjonsinntekt som inntektsføres i driftsregnskapet med motpost i balanseregnskapet (fordring på staten). Utbetalingen skjer to-tre måneder etter fristen for å sende inn refusjonskravet (mai - juni).

Ut fra oppgaver innhentet fra Helse og omsorg, er refusjonsinntekten for 2023 anslått til 63,5 millioner kr og gjelder 45 tjenestemottakere. For 2022 var refusjonsinntekten 54,2 millioner kr for 46 tjenestemottakere. Refusjonsinntekten er korrigert for pensjonskostnader knyttet til bruk av premiefond.

Anordning variabel lønn

I henhold til kommuneloven § 14-6 tredje avsnitt bokstav c skal alle kjente utgifter og inntekter tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes. (anordningsprinsippet)

Variable lønnsutgifter knyttet til november og desember utbetales i januar og februar påfølgende år. Rana kommune har siden 2011 anordnet lønnsutgiftene i henhold til anordningsprinsippet. Fra og med regnskapsåret 2012 er det kun forskjellen mellom variabel lønn i november og desember mellom regnskapsårene som påvirker regnskapsresultatet. I 2023 utgjorde denne differansen en redusert utgift på 1 139 904 kroner.

 [Lytt til teksten](#)

Hva ser du etter?

- [Nyheter, kunngjøringer og høringer](#)
- [Ledige stillinger](#)
- [Ny flyplass i Mo i Rana](#)
- [Ønsker du å booke time hos saksbehandler](#)
- [Har du rett på bostøtte?](#)
- [Meld feil digitalt til Rana kommune](#)
- [Kommunestyre- og fylkestingsvalg 2023](#)
- [Pårørende? Vi vil ha din mening!](#)

Hei! Mitt navn er Kari. [Hva kan jeg hjelpe deg med?](#)

Våre tjenester

Hva kan vi hjelpe deg med? Se alle våre tjenester.

Aktivitetskalender

Hva skjer i Rana kommune? Følg med på alt som skjer.

Flytte til Mo i Rana

Alt du trenger å vite hvis du ønsker å flytte til Rana.

Vil du være med å påvirke?

Følg med på hva som skjer i kommunen og lokaldemokratiet. Si din mening om planer, følg med på prosjekter og se politikernes møtekalender.

[Se alt om politikk](#)

- [Politisk møteplan og saksdokumenter](#)
- [Følg med på våre politiske møter](#)
- [Si meningen din/høringer](#)
- [Planer, budsjett og reglementer](#)
- [Offentlig innsyn og postliste](#)
- [Rana i vekst](#)

Kontakt oss

[Kontaktinformasjon](#)[Nød- og vakttelefoner](#)[Personvernerklæring](#)[Meld om feil på nettsiden eller gi oss din tilbakemelding](#)[Tilgjengelighetserklæring](#)

Følg oss på sosiale medier

Til kommunestyret i Rana kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Rana kommune som viser et netto driftsresultat på kr – 283 083 000,- i kommunekassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr – 226 810 000,-. Årsregnskapet består av:

- kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2023, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2023, driftsregnskap, investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- oppfyller kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Rana kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2023, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen [, annen øvrig informasjon] og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og

- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av kommunedirektøren er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til regnskapsenhetene som inngår i konsolidert årsregnskap for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte årsregnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre revisjonen av det konsoliderte årsregnskapet. Vi har eneansvar for vår konklusjon om det konsoliderte årsregnskapet.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og kommunedirektøren blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Rana kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Kommunedirektørens ansvar for å redegjøre for budsjettavvik

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at det utarbeides og iverksettes rutiner som sikrer at alle vesentlige budsjettavvik identifiseres og beskrives. Dette gjelder både beløpsmessige rammer og vedtatte premisser for bruken av bevilgningene. I årsberetningen skal kommunedirektøren redegjøre for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene. Vi skal avgi en uttalelse om årsberetningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 302 Forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik i årsberetningen

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 302, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for om det foreligger avvik fra budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om årsakene til avvikene. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i konklusjon om årsregnskapet i revisjonsberetningen. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Trondheim, 17. april 2024
Deloitte AS

Harald Halvorsen
statsautorisert revisor

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Halvorsen, Harald

Statsautorisert revisor

På vegne av: Deloitte AS

Serienummer; no_bankid:9578-5993-4-2870557

IP: 163.116.xxx.xxx

2024-04-18 13:38:56 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: HVYGO-CD5NL-3SG71-V6ZKZ-N5T3E-LH777

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Til kommunestyret

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning for 2023

Kontrollutvalget har i møte 31.05.2024 behandlet kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023. Årsregnskapet viser et negativt netto driftsresultat på kr -283 millioner

Kommunedirektøren skriver i årsberetningen at kommunen ikke har nådd de finansielle måltallene, som er vedtatt av kommunestyret. Det skyldes i første rekke en utbetaling til Avinor på 450 mill. kroner i forbindelse med byggingen av den nye flyplassen. Utbetalingen ble finansiert med bruk av disposisjonsfondet og bidrar til det negative driftsresultatet. Gjeldsgraden er også betydelig høyere enn det vedtatte måltallet. Disposisjonsfondet er likevel høyere enn måltallet. Kommunedirektørens vurdering av situasjonen er at økonomien er under kontroll. Kommunen må likevel unngå videre økning i gjeldsgraden og samtidig håndtere et stort vedlikeholdsetterslep på infrastrukturen.

I revisjonsberetning, datert 17.04.2024, bekrefter revisor at regnskapet og årsberetningen er avlagt i tråd med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Kontrollutvalget har fått muntlig orientering fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor, som svarte på spørsmål fra utvalgets medlemmer under behandling av saken.

Kontrollutvalget har vært løpende orientert om revisors arbeid gjennom året og i forbindelse med årsoppgjøret. Kontrollutvalget har ikke blitt kjent med forhold som har betydning for kommunestyrets godkjenning av årsregnskap og årsberetning for 2023.

Kontrollutvalget anbefaler på denne bakgrunnen at kommunens årsregnskap og årsberetning for 2023 godkjennes.

Kontrollutvalget, 13.05.2024

Kopi: Formannskapet

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

31.05.2024

Saknr

26/24

Saksbehandler Kent Røstad**Arkivkode** FE-217, TI-&30**Arkivsaknr** 24/98 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024-2028. Planen legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen.
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024 -2028

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjonene skal følge en plan, som kontrollutvalget skal lage i løpet av det første året etter at det er konstituert. Vedlagte utkast til plan angir forslag til hvilke tjenesteområder og selskaper som skal undersøkes i planperioden. Planen bygger på risiko- og vesentlighetsvurderinger som er utført av kontrollutvalgets sekretariat. Sekretariatets vurderinger er supplert med innspill til risikoområder fra kommunens politiske og administrative ledelse, og revisor. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at kommunens ressurser til kontrollarbeid blir brukt mest mulig målrettet. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i selskaper med flere eiere, kan derfor være hensiktsmessig å samordne med øvrige eiere. Områdene som vurderes å være av størst vesentlighet er nærmere beskrevet i vedlagt plan.

I planen er det listet opp fem forvaltningsrevisjoner i prioritert rekkefølge og tolv forvaltningsrevisjoner prioritert i tilfeldig rekkefølge, og 6 eierskapskontroller. Det er ikke mulig å gjennomføre alle disse i planperioden, men det er viktig at kontrollutvalget har tilstrekkelig antall forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller å ta av. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å gjøre omprioriteringer i planen. Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta nødvendige endringer ved behov. Planen inneholder forslag til vinklinger og til spørsmål som skal besvares i de ulike forvaltningsrevisjonene og eierskapskontrollene. Forslagene er ikke bindende og bør vurderes i forbindelse med bestilling av den enkelte forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Vurdering og konklusjon

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak i sak 01/24, basert på revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra politisk og administrativ ledelse, og innspill fra hovedtillitsvalgt, er det nå utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024-2028.

I oversikten gis det også forslag til hvilke spørsmål forvaltningsrevisjonen og eierskapskontrollen bør gi svar på. Forslag til spørsmål/vinkling/innretning er ikke bindende for kontrollutvalget, og vil bli nærmere vurdert i forbindelse med oppstart av hver enkelt forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalget bør, slik kommuneloven legger opp til, gis fullmakt til å foreta omprioriteringer innenfor planen. Endringer i risikobildet kan gjøre det nødvendig å endre prioriteringsrekkefølgen og det vil være tidsbesparende om kontrollutvalget kan gjøre endringene selv. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner som ikke er beskrevet i den vedlagte planen skyldes det at risikobildet

har endret seg, eller at det har oppstått ekstraordinære forhold. Utvalget vil i slike tilfeller holde kommunestyret orientert.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til vedlagt plan, og sender den til kommunestyret for endelig behandling og vedtak.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
og eierskapskontroll
2024-2028
Rana kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Om eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollen kan rette seg mot kommunens eierrepresentant i et selskap, eller gjennomføres som en generell kontroll av kommunens rutiner for eierstyring.

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget har våren 2024 laget planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planene midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planene bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av virksomheten i kommunen og selskapene som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planene basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, samt innspill fra hovedtillitsvalgte. I sum gir dette et godt grunnlag for planene.

Ressurser

Ressurser til gjennomføring for forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser framgår i rammeavtale inngått mellom Rana kommune og Deloitte AS 6. juni 2022

Gjennomføring

Deloitte AS, som er kommunens revisor, leverer rapporter etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at arbeidet med rapporten er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Etter en forvaltningsrevisjon får kommunedirektøren rapporten på høring før den behandles i kontrollutvalget. Etter selskapskontroller får selskapets ledelse og/eller eierrepresentanten rapporten på høring før behandling i kontrollutvalget. Dersom eierskapskontrollen angår kommunedirektørens ansvarsområde, skal også kommunedirektøren høres før behandling i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra forvaltningsrevisjon fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversiktene på neste side. Plan for forvaltningsrevisjon inneholder også forslag til tema/vinkling. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
<p>1. System for å melde og følge opp avvik, inkludert varsling</p>	<p>I budsjett og økonomiplan 2024-2027 blir det vist til at Rana kommune jobber aktivt med internkontroll og at arbeidet med virksomhetsring og kvalitetsportalen opprettholdes. Kommunen har et relativt nytt internkontrollsystem. Revisor har funnet at rapporterings- og avvikssystemet i kommunen ikke er godt nok, og at ansatte ikke har god nok opplæring i når og hvordan avvik skal føres. Når avvik blir meldt, peker flere på at avvikene ikke blir fulgt opp tilstrekkelig.</p> <p>Det kan være utfordrende å melde fra om uenighet, kritikkverdige forhold, eller uønskede hendelser, og det blir også vist til at noen kan oppleve det som en frykttkultur</p> <p>Det er pekt på at ledelsen ikke tilstrekkelig involverer hovedtillitsvalgte/ hovedverneombud i spørsmål som gjelder tjenestene.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementering av kvalitetssystem • Kompetanse og opplæring • Melding av avvik og uønskede hendelser • Oppfølging av avvik og risikoområder • Rapportering • Ledelsens oppfølging • Arbeidsmiljø
<p>2. Personalforvaltning og oppfølging av sykefravær innen helse og omsorgssektoren</p>	<p>Bemanning er en stor utfordring innen helse og omsorg. Det vil kreve god ledelse for å rekruttere, beholde og motivere medarbeidere.</p> <p>Kommunen har et høyt forbruk av vikarer og overtid i denne innen helse og omsorg. Høyt sykefravær frembringer ytterligere fravær og belastningen på de gjenværende ansatte blir stor over tid.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke tiltak kommunen gjør for å beholde ansatte og ta vare på kontinuiteten slik at helheten i kommunens målsetninger og arbeidsoppgaver bevares • Hvilke rutiner kommunen har for å involvere berørte parter ved drøfting av viktige saker • Kommunikasjonen mellom ledernivå og ansattnivå

<p>3. Vold og trusler mot kommunens ansatte</p>	<p>Vold, trusler og trakassering mot lærere i grunnskolen har økt drastisk de siste årene og 7 av 10 lærere svarer at de har opplevd å bli truet eller trakassert i løpet av det siste året. Flere av kommunens ansatte jobber med sårbare grupper har utfordringer med rus eller psykiatri og er utsatt for trusler og vold</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke system og rutiner kommunen har for å forebygge vold og trusler mot kommunens ansatte • Hvilke system og rutiner kommunen har for oppfølging av avvik knyttet til vold og trusler
<p>4. Samfunnssikkerhet og beredskap</p>	<p>Det er opplyst fem utfordringer og risikoer som gjør at kommunen i større grad satser på beredskap og samfunnssikkerhet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krig og energikrise I Europa • Økt forekomst av cyberangrep • Økt fare for terrorhendelser • Klimaendringer for økt ekstremvær • Pandemi <p>Kommunen har iverksatt flere tiltak for å ruste kommunen for disse utfordringene. Blant annet er ROS-analysen oppdatert, det er gjennomført systematisk arbeid med opplæring, øvelser og informasjon og sikkerhetskultur er blitt en prioritet i kommunen.</p> <p>I risiko- og sårbarhetsanalysen på overordnet nivå for 2024 går det også frem at kommunen har igangsatt tiltak for å øke sikkerheten og beredskapen grunnet økt trusselbilde.</p> <p>Det blir samtidig belyst at kommunen har manglende oppfølging av beredskapsarbeidet i barnehage- og skolesektoren i kommunen.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beredskapsplaner i alle virksomheter (særlig skole og barnehage) • • Utarbeidelse og oppfølging av helhetlig ROS-analyse • Koordinering

<p>5 Trygt og godt skolemiljø</p>	<p>Det er økende grad av vold og trusler på skolene, og kommunen bruker mye tid på å forebygge dette. Kommunen har god oversikt over hendelser knyttet til trygt og godt skolemiljø, men at det varierer i hvor stor grad hendelser blir meldt videre.</p> <p>Til tross for at noen skoler melder inn om en del hendelser vises det til at det ikke er blitt laget flere tiltaksplaner av den grunn.</p> <p>Antall elever i 10. trinn i kommunen som blir mobbet har økt de siste årene.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • System og rutiner for å forebygge brudd på trygt og godt skolemiljø • System og rutiner for å fange opp og handle på bakgrunn bekymring for at elever ikke har det trygt og godt
-----------------------------------	---

Plan for forvaltningsrevisjon - områder for forvaltningsrevisjon, prioritert i tilfeldig rekkefølge

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
<p>Saksbehandling av plan og byggesaker</p>	<p>I intervju med revisor framkommer det at det er god kompetanse og kapasitet innen plan og arealområdet i Rana kommune. Det pekes på at kommunen har god dialog med utbyggerne i kommunen, og at kommunen etterstreber å gjennomføre dialogmøter med næringslivet tidlig i planprosesser for å sikre involvering. Kommunen prioriterer opplæring av planfremmere for at alle krav i planarbeidet er ivare tatt. Det frem at jobbes målrettet med tilbakemeldinger fra Statsforvalter</p> <p>Rana kommune overholder lovpålagte saksbehandlingstider, og at det ofte er forsinkelser hos private underleverandører/ konsulentselskap (som bistår planfremmere) som bidrar til forsinkelser i saksbehandlingen.</p> <p>Rana kommune har i perioden 2020-2023 innvilget en større andel byggesøknader som har medført dispensasjon fra planer, sett opp mot sammenliknbare kommuner</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etterlevelse av frister • Økonomistyring

<p>Kvalitet og pleie og omsorg</p>	<p>Helse- og omsorgssektoren har utfordringer med å følge opp og nå overordnede mål ettersom det er mangel på bemanning og tilstrekkelig kompetanse både på institusjon og i hjemmetjenestene</p> <p>I intervju med revisor blir det pekt på at kommunen ikke etterlever krav i regelverk om tjenestekvalitet, særlig blir langtidsopphold på institusjon fremhevet som et risikoområde.</p> <p>Det er knyttet risiko til bygg og inneklima på institusjonstjenestene i kommunen. Byggene er videre lite tilpasset utføring av helse- og omsorgstjenester.</p> <p>De fleste eldre bor og mottar tjenester i hjemmet. Det er stor utfordring knyttet til å sikre felles kvalitet og felles tilnærming når det er mange ulike personer som jobber mot flere mennesker med ulike behov.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være risiko knyttet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitet på tjenestetilbud • Kapasitet og kompetanse • System og rutiner • Medisinering • Oppfølging av vedtak om tjenester • Melding og oppfølging av avvik • Kvalitet på bygg
<p>Omstilling og dimensjonering av tjenester til eldre</p>	<p>Rana står ovenfor en stor demografisk endring, der den eldre andelen av befolkningen vil øke raskere og med høyere kurve enn i resten av landet. Kommunen vil også se en reduksjon i yngre og yrkesaktive innbyggere. For helse- og omsorgssektoren betyr den demografiske utviklingen flere brukere med mer sammensatte behov. Samtidig vil det også føre til utfordringer med rekruttering av tilstrekkelig mengde personell. Kommunen spår at demografiendringen i nær fremtid vil skape en eldreutfordring i kommunen som vil overskygge andre utfordringer, og medføre at midler i kommunen må omdisponeres mellom tjenestene.</p> <p>Det kan se ut som kommunen har en noe mer liberal praksis på å gi vedtak om institusjonsplass, dersom hjelpebehovet er nokså likt i de sammenlignbare kommunene. Det tyder på at kommunen ikke i like stor grad som sammenlignbare kommuner lykkes med å legge til rette for at eldre bor hjemme lenger.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omsorgstrappen og tilpasset tilbud av ulike tjenester (særlig hjemmetjenestene) • Bruk av velferdsteknologi • Forebyggende helsetjenester for eldre

<p>Samhandling knyttet til utsatte barn og unge - psykisk helse og rus, samhandling på tvers</p>	<p>Barnevernsreformen, som trådte i kraft 01.01.2022, og ny barnevernslov som kom i 2023, styrker kommunens ansvar for forebyggende arbeid og tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Dette krever i større grad samhandling på tvers av tjenester og nivåer i kommunen.</p> <p>Det påpekes i kvalitetsmelding om barnevernet for 2023 at reformen vil utfordre økonomien i barnevernstjenesten og at den krever at andre tjenester i kommunen jobber tidligere inn og håndterer utfordringer på en annen måte. I budsjett og økonomiplan 2024-2027 oppgis det at kommunen i arbeidet med barnevernsreformen i større grad skal arbeide forebyggende mot barn og unge for å redusere antall barn med behov for styrket tiltak i barnevernstjenesten.</p> <p>De mest aktuelle kommunale tjenestene barnevernet samarbeider med, er helsestasjon og skolehelsetjenesten, fastlege, NAV, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), skoler, barnehager, politi, SLT, tannhelsetjenesten og BUP.</p> <p>Det er knyttet risiko til informasjonsflyten og samhandling mellom tjenestene innad i oppvekstsektoren,, det er uavklarte grensesnitt mellom tjenestene som tilbyr tjenester til barn med særskilte behov.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rutiner og praksis for samarbeid på tvers av tjenester • Rutiner og praksis for oppfølging av sårbare barn og unge i kommunen • Kompetanse og kapasitet, roller og oppgaver • Måloppnåelse, blant annet knyttet til: <ul style="list-style-type: none"> ○ FNs bærekraftsmål nr. 3 om god helse og livskvalitet ○ FNs bærekraftsmål nr. 4 om god utdanning
--	---

<p>Vedlikehold av kommunal eiendomsmasse</p>	<p>I Rana kommunes budsjett og økonomiplan for 2024-2027 trekkes det frem at kommunen på generelt grunnlag har et stort vedlikeholdsetterslep. vedlikeholdsetterslepet på kommunale bygninger er på omtrent 1,6 mrd kr.</p> <p>Det er Rana Byggdrift KF som har hatt ansvar for vedlikeholdet av kommunens bygningsmasse. Per 01.01.2024 er Rana Byggdrift KF oppløst, og overført til Rana kommune under teknisk sektor-</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • System og rutiner for vedlikeholdsplanlegging • System og rutiner for utarbeidelse av tilstandsanalyser • System og rutiner for oppfølging og revidering av vedlikeholdsplaner • Roller og ansvarsfordeling • Økonomistyring
<p>Miljøterapeutisk avdeling (MTA)</p>	<p>Miljøterapeutisk avdeling yter tjenester til utviklingshemmede og funksjonshemmede personer. Avdelingen har som formål at den enkelte skal få mulighet til å ha en aktiv og meningsfylt hverdag, motta nødvendig helsehjelp, praktisk bistand og veiledning i dagliglivet.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisering av tjenesteområdet • Arbeidsmiljø • Kvalitet på tjenestene • Etterlevelse av helse og omsorgstjenesteloven med tilhørende forskrifter
<p>Saksforberedelse og oppfølging av politiske vedtak</p>	<p>Saksforberedelse og vedtaksoppfølging til tider er en utfordring i kommunen og det mangler gjerne viktig informasjon i saksgrunnlaget. Dette gir risiko for at politiske beslutninger blir fattet på feil og eller mangelfullt grunnlag.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke system og rutiner kommunen har for oppfølging av vedtak • Hvilke system og rutiner kommunen har for forsvarlig saksforberedelse og for å sikre at man har tilstrekkelig informasjon i saksgrunnlaget • Implementering av kvalitetssystem • Kompetanse og opplæring • Rapportering • Ledelsens oppfølging • arbeidsmiljø

<p>Innkjøp og kontraktsoppfølging</p>	<p>Innkjøp er et område som er komplekst og stort og det er alltid en iboende risiko på dette området. Revisor finner at det er risiko for at en ikke har tilstrekkelig kompetanse om anskaffelser og kontraktsoppfølging og at det er for lavt fokus på dette i organisasjonen, og det er manglende kjennskap til innkjøpsrutiner og -avtaler.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan kommunen sikrer at den har tilstrekkelig kunnskap til innkjøpsrutiner- og avtaler • Anskaffelsesregelverket • Grønne innkjøp • Kontraktsoppfølging av økonomi, seriøsitet og miljø. • Måloppnåelse, blant annet knyttet til <ul style="list-style-type: none"> ○ Mål i anskaffelsesstrategi o FNs sitt bærekraftsmål nr. nr. 13 om å stoppe klimaendringene
<p>Tilskuddsordninger</p>	<p>Tilskudd er verktøy for ønsket og bærekraftig samfunnsutvikling. Rana kommune yter tilskudd til en rekke formål.</p> <p>Aktuelle problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • System og rutiner for utdeling av tilskudd i tråd med kommunens mål og strategier • System og rutiner for oppfølging av utdelte tilskudd • Økonomistyring

<p>Boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet</p>	<p>Boligsosialloven og lov om sosiale tjenester i NAV setter krav til kommunen, om å gi tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet.</p> <p>I oversikt levekår, boligbehov og folkehelse 2024-2027 blir det trukket frem at kommunen generelt har for få boliger til vanskeligstilte. Særlig er kommunens boligtilbud til innbyggere med utfordringer med psykiatri og rus mangelfull. Det vises til at antall vanskeligstilte på boligmarkedet i Rana har økt som følge av inflasjon og økte rente- og boligkostnader, og at det er blitt mer utfordrende å sikre boliger til vanskeligstilte. Økt bosetting av flyktninger som følge av krig, har også medført at andelen vanskeligstilte på boligmarkedet er blitt høyere.</p> <p>Deloitte gjennomførte i 2022 en forvaltningsrevisjon av psykisk helse- og rustjeneste. Funnene i rapporten pekte blant annet på at kommunen ikke hadde et tilstrekkelig tilbud om boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet. Det ble vist til at flere boliger hadde lav standard og at det boligsosiale arbeidet ble oppfattet som fragmentert med utydelig rolle- og ansvarsfordeling.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilgang på bolig og dimensjonering av tilbud • Regelverksbrudd • Måloppnåelse, blant annet knyttet til: <ul style="list-style-type: none"> ○ FNs bærekraftsmål nr. 3 om god helse og livskvalitet ○ FNs bærekraftsmål nr. 10 om mindre ulikhet
---	--

<p>Sosialhjelp</p>	<p>Det vises i årsmeldingen for 2022, samt i planstrategi for 2024-2027, at kommunen har store sosiale, etniske og geografiske levekårsforskjeller i kommen, og at fattigdom har økt som følge av krigen i Ukraina, inflasjon og prisvekst. Det vises til at de geografiske levekårsforskjellene i kommunen er tydeligst i sentrumssonene og Gruben hvor det er flest levekårsutfordringer samlet. Her blir det vist til at man ser innbyggere med lavere utdanningsnivå, høyere andel personer i lavinntektsfamilier, og høyere andel uføre og sosialhjelpsmottakere.</p> <p>Kommunen har hatt tilsyn fra Statsforvalter på hvordan kommunen arbeider med barn og familier som mottar sosialhjelp. Det ble avdekket flere avvik.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan kommunen skal følge opp sosialt og økonomisk vanskeligstilte. • Tilbud om økonomisk bistand til sosialt og økonomisk vanskeligstilte.
<p>Mo i Rana Havn KF</p>	<p>Mo i Rana Havn KF er et kommunalt foretak eid av Rana kommune som drifter og forvalter havnearealer og tilrettelegger infrastruktur for godstransport for industri og næringslivsaktører</p> <p>Det framkommer i intervju med revisor at det har vært utfordringer knyttet til styring og kontroll av foretaket, og samhandling mellom kommunen og foretaket. Det ble i i forrige periode ble pekt på risiko knyttet til foretaket med vekt på at man fra administrasjonen sin side ikke opplever å ha nødvendig sikkerhet og kontroll med at oppgaver i kommunen som er satt ut i kommunalt foretak driftes optimalt, eller med at økonomien i foretaket syres effektivt.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av styringssignal • Samhandling med kommunen • Roller og oppgavedeling • Effektiv drift og forvaltning

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

1. Kontroll og tilsyn i utvalgte politiske møter i Rana kommune (2023)
2. Barneverntjenesten (2021, etterkontroll i 2023)
3. Psykisk helse- og rustjeneste (2022)
4. Vedlikehold av kostbar infrastruktur (2022)
5. Investeringsprosjekt (2020)
6. Pleie og omsorg (2019, etterkontroll i 2021)
7. Oppgaveprioritering og finansiering av integreringsarbeidet i Rana
8. Helgeland Avfallsforedling (2019)

Plan for eierskapskontroll

Prioritert selskap	Forslag til spørsmål/vinkling/innretning
<p>1. Helgeland Kraft AS</p>	<p>Helgeland Kraft AS produserer fornybar energi og utvikler strømnnett til hele Helgeland. Selskapet selger strøm til husholdninger og bedrifter i hele landet. Helgeland Kraft AS er eid av 14 kommuner i Helgeland.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring? • Er dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentant til generalforsamling i samsvar med lover og forskrifter? • Får eierkommunene tilstrekkelig utbytte?
<p>2. Driv Karriere AS</p>	<p>Driv Karriere AS er en kompetansebedrift i Mo i Rana som gjennomfører kurs, utdanning og arbeidsrettede tiltak i et tjenesteområde som omfatter Rana, Hemnes, Nesna og Lurøy. Fokusområdet er arbeidsinkludering og arbeidshelse.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?

<p>3. Overordnet eierskapsforvaltning i Rana kommune</p>	<p>Rana kommune skal i henhold til kommuneloven § 26-1 utarbeide en eierskapsmelding. Kommunens eiermelding er utarbeidet i 2022, og av denne fremgår informasjon om Rana sine eierskap i aksjeselskap, interkommunale selskaper, stiftelser, og andre organisasjoner.</p> <p>Rana kommunes eierskapsmelding del 1 og del 2 ble utarbeidet i 2022.</p> <p>Undersøkelsen viser at svak eierstyring er ett av risikoområdene som kommunen selv har identifisert</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring? • Prosedyrer og rutiner for utarbeidelse av eierskapsmelding og eierstrategi • Prosedyrer og rutiner for valg av styremedlemmer i selskap kommunen har eierinteresse i • Etikk, habilitet og antikorrupsjon • Kommunikasjon og dialog mellom kommunen som eier og selskapene • Rapportering om kommunens eierskap til folkevalgte organer
<p>4. Rana Utvikling AS</p>	<p>Rana utvikling skal fremme næringsutvikling i Rana ved å være initierende og koordinerende organ for næringsfremmende tiltak i kommunen.</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring? •

<p>5. Helgeland Avfallsforedling IKS</p>	<p>HAF er et interkommunalt avfallsselskap eid av Hemnes kommune, Lurøy Kommune, Nesna kommune, Rana kommune, Rødøy kommune og Træna kommune. Selskapet ble etablert i 1994 og har ansvaret for renovasjon og septik for de 35 000 innbyggerne i eierkommunene.</p> <p>Det ble gjennomført en selskapskontroll av HAF IKS i 2019, der det blant annet ble avdekket mangel på rutiner for å sikre etterlevelse av offentlighetsloven og mangelfull etablering av økonomiske mål for selskapet, samt behov for skriftliggjøring av økonomirutiner. Det ble i selskapskontrollen også pekt på at HAF IKS ikke hadde en tilfredsstillende økonomisk situasjon, grunnet lav egenkapital, begrenset likviditet og et gebyrnivå som gav lite økonomisk handlingsrom. I</p> <p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring? • Risiko knyttet til manglende etterlevelse av føringer fra eier • System og rutiner for sentrale arbeidsprosesser
<p>6. Eierskapskontroll overfor kulturselskapene</p>	<p>Aktuelle tema/problemstillinger kan være:</p> <p>Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring</p>

Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2019-2023

1. Helgeland Avfallsforedling (2019)

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

31.05.2024

Saknr

27/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/349 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Ja	Delvis	Nei
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Ja	Delvis	Nei
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?	Ja	Delvis	Nei
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Ja	Delvis	Nei
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Ja	Delvis	Nei
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Ja	Delvis	Nei
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Ja	Delvis	Nei
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Ja	Delvis	Nei

Kilder:

- *Henvendelser til besvær – eller begjær?* Artikkel i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Oppfølging av kontrollutvalgets saker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

31.05.2024

Saknr

28/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/349 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar oppfølging av saker til orientering.

Vedlegg

Oppfølging av saker

Saksopplysninger

Saken blir satt på sakskartet i hvert møte, slik at kontrollutvalget har oversikt over saker som skal følges opp. Alle sakene er opprinnelig behandlet i forrige valgperiode med Indre Helgeland kontrollutvalgssekretariat som saksbehandler. Oversikten fra Indre Helgeland kontrollutvalgssekretariat følger vedlagt.

Vurdering

Kontrollutvalget kan ta oppfølgingen av saker til orientering.

KU-RANA

OPPFØLGING AV KU-VEDTAK.

 = effektivert.

Saknr:	Sakstema	Er etterarbeid nødvendig?			Er ny sak nødvendig?			Behandling av sak i kommunestyret	
		Ja	Nei	Arbeidsbeskrivelse	Ja	Nei	Saknr:	Saknr:	Vedtak

Møte 07.09.2012:

049/12	Bestilling av forvaltningsrevisjoner/selskapskontroller	Rutine: Temaet settes opp som egen sak til hvert møte			(rutinen er bekreftet i KU-sak 003/21)				
--------	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Møte 19.12.2014:

047/14	Oppfølging av tidligere KU-vedtak	Rutine: Oppfølging av RDM's effektiverting av forvaltningskontroller starter ca. 1 år etter KST-vedtaket							
--------	-----------------------------------	---	--	--	--	--	--	--	--

Møte 07.04.2016:

011/16	Referatsaker	Rutine: KU ønsker at REV presenterer sine rapporter for KST							
--------	--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Møte 30.09.2016:

038/16	Protokoll fra møtet 26.08.2016	Rutine: Protokoll kan offentliggjøres når minst tre av KUs deltagende medlemmer har akseptert protokollutkast pr. mail. Endelig godkjenning/signering skjer som første sak i derpå følgende møte.							
--------	--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Møte 24.08.2018:

026/18	Forslag til prosjektplan for FR innen Pleie/omsorg	Rutine: KU-sekr. presenterer økonomisk oversikt over forvaltningskontroller ved bestilling og endringer.							
--------	--	---	--	--	--	--	--	--	--

Møte 29.04.2022:

025/22	Vedr. ny avtale om revisjonstjenester f.o.m. 01.07.2022	x		Vurder å benytte opsjonsperiode (1+1år), dvs. 1/7-24-30/6-26	x		høst 2023	
		x		Start arbeid for ny avtale om revisjonstjenester	x		høst 2025	

Møte 06.10.2022:

054/22	Orientering fra rådm. vedr. logopedtjenester	x		RDM bes om å gi oppdatert orientering	x		siste møte 2023?	
--------	--	---	--	---------------------------------------	---	--	------------------	--

Møte 02.12.2022:

063/22	Oppf. KST-vedtak 20/21 pkt 2 (vedr. PP-tjenesten)	x		Be om skriftl. status til - muntl. orient. - i møtet	x		siste møte 2023?	
		x		Innhent resultat fra bebudet tilsyn våren 2023 Statsforv.	x		(ikke tilsyn pr. 8/6-23, jfr. KU-sak 040/23)	
068/22	Møteplan 2023 for kontrollutvalget		x	Møtedatoer 27/1,24/3, 26/5, 25/8, 6/10, 1/12, kl. 08.30		x		jfr. KU-sak 040/23

Møte 27.01.2023:

		x		Send referat til KU-medl. + Tone Øvermo Bruun + REV + ORF + RDM				
001/23	Godkjenning av protokoll fra møte 02.12.2022		x			x		
002/23	Oppf., tidligere KU-vedtak samt KUs ansvar/oppgaver		x			x		
003/23	Kommunikasjon/dialog med revisor.		x			x		
004/23	Oppf., KST 15/22 (forskriftsendring, FR-pleie/omsorg?)	x		Be RDM om status i arbeidet med forskriftsendringen	x		045/23	
005/23	Oppf., KU 057/21 (ktrl. vedtaksbegrunnelse pleie/oms.?)	x		Be RDM gi muntl. orient. om tidelingskontorets arbeid	x		018/23	
006/23	Oppf., KST 102/22 (FR-Psykisk helse-/rustjeneste)	x		Innhent status, iverksettelse av anbefalingene	x		046/23	
007/23	Prosj.plan, FR; redegj. ikke-økonomiske måloppnåelser	x		KU bestiller gjennomføring av prosjektplanen	x		FR-rapp til siste møte 2023?	
008/23	Prosj.plan, FR; kommunens ansettelse i lederstillinger	x		KU-s/KU-l/REV lager spml. (ansettelse k.adv.+k.dir.tekn.	x		031/23	(jfr. KU-sak 012/23)
009/23	Bestilling av forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll	x		(drøftes videre i neste møte)	x		019/23	

KU-RANA

OPPFØLGING AV KU-VEDTAK.

= effektivert.

Saknr:	Sakstema	Er etterarbeid nødvendig?			Er ny sak nødvendig?			Behandling av sak i kommunestyret	
		Ja	Nei	Arbeidsbeskrivelse	Ja	Nei	Saknr:	Saknr:	Vedtak

(forts. møte 26.05.2023:)

028/23	KUs uttal. årsregnskap/-beretning 2022, Mo i Rana Havn	x		Utsatt i påvente av rev.beretning (KF-styrets signaturer)	x		036/23		
		x		Kall inn ex.ord. KU-møte (fjernmøte), kort innk.frist = OK		x			
029/23	KUs uttal. årsregnskap/-beretning 2022, Rana Byggdrift	x		Send til KF-styret/KST via dgl.leder/øko.sjef i KF'et		x		45/23	OK?
030/23	Oppf. KST-39/22 (FR-vedl.hold av kostbar infrastruktur)	x		KU-sekr. oppdaterer utkast til oppf.rapp.	x		047/23		
031/23	Vedr. ansettelse i lederstillinger i Rana kommune	x		KU-leder/KU-sekr. utformer/sender brev til RDM		x	040/23		
032/23	Oppf. av KST-vedtak 43/19 (SK-rapport vedr. HAF IKS)	x		Purr svar fra HAF vedr. analyse av kostnadsnivå	x		048/23		
		x		Be REV gj.føre etterktrl. av tre anbefalinger	x		057/23		
033/23	Oppf. av KST-vedtak 61/22 (FR-barneverntjenesten)	x		Be REV gj.føre etterktrl. av de angitte anbefalinger	x		058/23		
034/23	Vedr. FSK-21/23+KST-30/23 (havneterminal/dypv.kai)	x		Be RDM om skriftlig redegj. til et konkret spørsmål	x		049/23		
035/23	Bestilling av forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll	x		(saken drøftes videre i neste møte)	x		050/23		
Event.	Henvendelse til KU (fra Stig Bjarne Haugen)	x		KU-sekr. tilskriver henvenderen		x			

Møte 06.06.2023:

		x		Send referat til KU-medl. + Tone Øvermo Bruun + REV + ORF + RDM					
036/23	KUs uttal. årsregnskap/-beretning 2022, Mo i Rana Havn	x		Korriger og send uttalelse til KST via foretaket		x		44/23	OK -
		x		Be foretaket om tiltak for å rette opp rev.brev nr. 1	x		043/23		
		x		Be REV oversende foretakets svar til rev.brev nr. 2	x		044/23		(svarfrist 1/8-23)

Møte 25.08.2023:

		x		Send referat til KU-medl. + FSK-sekr. + REV + ORF + RDM					
037/23	Godkjenning av protokoll fra møte 26.05.2023		x			x			
038/23	Godkjenning av protokoll fra møte 06.06.2023		x			x			
039/23	Referatsak		x			x			
040/23	Oppf. tidligere KU-vedtak samt KUs ansvar/oppgaver		x	Møtet 06.10.2023 flyttes til 20.09.2023		x			
		x		FSK-salen er reservert til KU 20/9-23 (kl.08 - 12)		x			
041/23	Kommunikasjon/dialog med revisor.		x			x			
042/23	Oppf. rev.brev nr. 8, Rana kommune fra rev.2022	x		Følg opp videre 2 påpekninger	x		våren 2024		
043/23	Oppf. rev.brev nr. 1, Mo i Rana Havn KF, fra rev. 2022.	x		Purr opp mer informativt svar fra foretaket	x		056/23		
044/23	Oppf. rev.brev nr. 2, Mo i Rana Havn KF, fra rev. 2022.		x	Legg frem foretakets svar til revisor når svar foreligger	x		?		
045/23	Oppf., KST 15/22 (forskriftsendring, FR-pleie/omsorg?)	x		Be RDM om skriftlig, oppdatert status	x		første møte 2024		
046/23	Oppf. KST-vedtak 102/22 (FR-Psykisk helse-/rustjeneste)	x		Be RDM om skriftlig, oppdatert status + muntlig orient.	x		første møte 2024		
047/23	Oppf. KST-vedtak 39/22 (FR-vedl.hold kostbar infrastruktur)	x		Be RDM om skriftlig, oppdatert status	x		siste møte før sommer 2024		

KU-RANA

OPPFØLGING AV KU-VEDTAK.

 = effektivert.

Saknr:	Sakstema	Er etterarbeid nødvendig?			Er ny sak nødvendig?			Behandling av sak i kommunestyret	
		Ja	Nei	Arbeidsbeskrivelse	Ja	Nei	Saknr:	Saknr:	Vedtak

(forts. møte 25.08.2023:)

048/23	Oppf. KST-vedtak 43/19 (SK-rapport vedr. HAF IKS)		x	Behandles i neste møte hvis etterktrl. fra rev. foreligger	x		057/23		
		x		Innhent mer relevant infor. til anbef. 3 "Selskapsledelse"	x		057/23		
049/23	Vedr. FSK-21/23+KST-30/23 (havneterminal/dypv.kai)		x			x			
050/23	Bestilling av forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll	x		Fjern KU-sakene 055/21 og 016/22 fra denne oppf.liste		x			
			x	(saken drøftes videre i neste møte)	x		060/23		
051/23	Budsjettforslag 2024 for KU og revisjonstjenestene	x		Send til FSK/KST via øko.sjef		x		?	?
		x		Påminn øko.sjef om evt. behov for budsjettreg. 4.kv.-23	(x)		054/23		
052/23	Revisors forenkl. etterl.kontroll 2022 (dok. av oppgj.disp.)		x			x			
Event.	Henv. til KU (fra gruppeledere V, SP, Rødt, FrP, INP)	x		Be rev. lage forslag til prosj.plan for FR/kontroll	x		059/23		

Møte 20.09.2023:

		x		Send referat til KU-medl. + FSK-sekr. + REV + ORF + RDM					
053/23	Godkjenning av protokoll fra møte 25.08.2023		x			x			
054/23	Oppfølg. tidligere KU-vedtak samt KUs ansvar/oppgaver		x			x			
055/23	Kommunikasjon/dialog med revisor.		x			x			
056/23	Oppf. rev.brev nr.1, Mo i Rana Havn, fra regnsk.rev. 2022.		x	Utsettes i påvente av svar fra foretaket til mail 16/9-23	x		?		
057/23	Oppf. av KST-vedtak 43/19 (SK-rapport HAF IKS)		x	Utsettes i påvente av svar på etterkontroll fra revisor	x		?		
058/23	Oppf. av KST-vedtak 61/22 (FR-rapport barneverntj.)		x	Saken drøftes videre i neste møte	x		høst 2023?		
		x		Legg ut revisors etterkontroll på KUs hjemmeside		x			
059/23	Prosjektplan, FR innen åpenhet/innsyn, etter henv. til KU	x		Meddel bestillingen til revisor		x			
			x	Endelig FR-rapport mottas ca. utgangen av des.2023	x		første møte 2024		
060/23	Bestilling av forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll		x	Saken drøftes videre i neste møte	x		høst 2023		

Referatsaker/folkevalgtopplæring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

31.05.2024

Saknr

29/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/349 - 4

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Habiliteten må vurderes fra sak til sak

Budsjettvedtaket behøver ikke ha opplysninger om hvordan kuttene skal gjennomføres

Saksopplysninger

Saken er en del av kontrollutvalgets opplæring gjennom valgperioden. Sekretariatet legger fram artikler og dokumenter som kan v re av interesse i kontrollarbeidet. Formålet er å bidra til faglig påfyll gjennom hele valgperioden.

Habiliteten må vurderes fra sak til sak

Kommunal Rapport 22.04.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Økonomisjefen har blitt styreleder i et interkommunalt selskap, men er det lurt?

SPØRSMÅL: Av lov om interkommunale selskaper § 10 framgår følgende; Daglig leder eller representantskapsmedlem kan ikke være medlem av styre. Dette er den eneste begrensningen som lovgiver har satt med hensyn til valgbarhet. I et interkommunalt selskap som vår kommune er medeier i, har representantskapet valgt økonomisjefen i en av kommunene til styrets leder. Vi reiser spørsmål om dette er en god løsning, med tanke på god eierstyring, habilitet, taushetsplikt i styret og det personlige ansvaret som økonomisjefen påtar seg ved å være styreleder.

SVAR: Ulovlig er det neppe. Hva som er klokt, vil et stykke på vei avhenge av karakteren av selskapets virksomhet. Det er vel grunnen til at vi i ikke har flere generelle regler som avskjærer slike stillingskombinasjoner.

I stedet må dette vurderes fra sak til sak, i første rekke ut fra bestemmelsen i [IKS-loven § 15](#) om inhabilitet, der det fastslås at bestemmelsene om inhabilitet i kommuneloven [§ 11–10](#) og [13–3](#) gjelder tilsvarende for selskapets tilsatte og medlemmer av selskapets styrende organer, og at det er taushetsplikt etter forvaltningsloven for enhver som utfører tjeneste eller arbeid for IKS som er omfattet av offentleglova – dvs. der stat eller kommune har i øverste majoritet i øverste styringsorgan.

Budsjettvedtaket behøver ikke ha opplysninger om hvordan kuttene skal gjennomføres

Kommunal Rapport 22.01.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Må budsjettet beskrive hvordan kommunen skal gjennomføre en vedtatt effektivisering?

SPØRSMÅL: Kommunestyret vedtok et budsjett hvor det legges opp til en innsparing på 37,5 millioner kroner gjennom effektivisering av driften. I tillegg skal kommunen spare 17 millioner kroner ved å redusere sykefraværet. Hvis det ikke er beskrevet konkrete tiltak for hvordan disse innsparingene skal skje, er da budsjettet vedtatt i tråd med kommunelovens bestemmelser om realistisk budsjett?

SVAR: Årsbudsjettet er en bindende ramme for kommunens pengebruk i dette året, se [kommunelovens § 14–5](#) første setning. Det handler om regnskapsmessig oppstilling og postering av kommunens inntekter og forbruk i det kommende år. Budsjettvedtaket behøver som alminnelig regel ikke inneholde nærmere opplysninger om hvordan budsjettallene fremkommer, eller hva som rent praktisk skal gjøres. Dette gjelder også der det er tale om å gjennomføre konkrete nedskjæringer av hvor mye som brukes til et formål, som ved «effektivisering av driften», og ved angivelse av tiltak som skal redusere utgiftene til anslagsbevilgninger som merutgifter pga. sykefravær.

Det er et rettslig krav ([§ 14–4 tredje avsnitt](#)) at «Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige». Det er her kommunestyrets ansvar å foreta en skjønnsmessig vurdering av om de forutsetningene som disse anslagene bygger på, er realistiske.

I tillegg har under hele budsjettåret kommunestyret plikt ([§ 14–5 andre avsnitt](#)) til å «endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse». Det er da kommunedirektørens ansvar å foreslå endringer i det løpende budsjettet der man korrigerer disse utgiftspostene slik at det er dekning for de aktuelle utgiftene, ([§ 14–5 tredje avsnitt](#)).

Vedtaket om årsbudsjett trenger som alminnelig regel ingen statlig godkjenning. De skal ([§ 14–3 siste avsnitt](#)) bare «sendes departementet [Statsforvalteren] til orientering».

Som alminnelig regel skal Statsforvalteren etter [kommunelovens § 28–3](#) første avsnitt bare «kontrollere lovligheten av vedtak om årsbudsjett» hvis kommunen er innført i Robek.

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret kan imidlertid uansett ([kommunelovens § 27–1](#) første avsnitt) kreve at Statsforvalteren «kontrollerer om et vedtak er lovlig». I tillegg kan Statsforvalteren (andre avsnitt) også «på eget initiativ kontrollere om et vedtak er lovlig».

Ved en slik kontroll vil kommunen kunne bli pålagt å gjøre mer presist rede for hvordan man mener det vil være mulig å oppnå en så stor besparelse som her er angitt ved «effektivisering» og «reduksjon av sykefraværet», jf. [kommuneloven § 27–4](#) om kommunens opplysningsplikt ved lovlighetskontroll.

Hvis Statsforvalteren kommer til at budsjettvedtaket ikke er realistisk, skal dette oppheves, se [kommuneloven § 27–3](#) fjerde avsnitt.

Uten et gyldig budsjettvedtak har kommunen ikke hjemmel til å bruke penger annet enn til dekning av «utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta» ([kommuneloven § 14–5](#) første avsnitt, siste setning). Den må derfor så raskt som mulig sørge for å treffe et nytt budsjettvedtak som oppfyller lovens krav om å være «realistisk».

Godkjenning av protokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Rana kommune

Møtedato

31.05.2024

Saknr

30/24

Saksbehandler Kent Røstad**Arkivkode** FE-033, TI-&17**Arkivsaknr** 24/349 - 2**Forslag til vedtak**

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 31.05.2024, godkjennes.